

İSKANDİNAV MİTOLOJİSİ

NEİL GAIMAN

ithaki

Neil Gaiman, 1960 yılında doğan Gaiman, başta *Amerikan Tanrıları*, *Mezarlık Kitabı*, *Yıldız Tozu* ve *Koralin* gibi çağımızın en önemli fantastik edebiyat eserlerinden birkaçının yaratıcısı olmasının yanı sıra tarihin en önemli çizgi roman destanlarından Sandman serisinin de yazarıdır. Yazdıkları Newbery, Carnegie, Hugo, Nebula, Dünya Fantazi, Will Eisner ve Bram Stoker ödülleri gibi pek çok ödüle layık görülmüştür. Aslen İngiliz olan yazar ABD'de yaşamakta ve Bard College'da dersler vermektedir.

Yazarın yayınevimizden yayımlanan eserleri:
Kıyamet Gösterisi, Terry Pratchett ile
Yokyer
Yıldıztozu
Amerikan Tanrıları
Koralin
Anansi Çocukları
Aradünya, Michael Reaves ile
Mezarlık Kitabı
Yolun Sonundaki Okyanus
Kırılgan Şeyler (öykü)
Öyküler, ed., Al Sarrantonio ile (öykü)
Sandman serisi (çizgi roman)
Mezarlık Kitabı (çizgi roman)
Siyah Orkide (çizgi roman)

İskandinav Mitolojisi
Neil Gaiman

Orijinal Adı: *Norse Mythology*

İthaki Yayınları - 1400

Yayım Sorumlusu: *Alican Saygı Ortanca*
Yayıma Hazırlayan: *Emre Aygün*
Düzelti: *Ömer Ezer*
Son Okuma: *Nevgül Şentürk*
Karton Kapak İllüstrasyonu: *Hamdi Akçay*
Kapak Tasarım: *Hamdi Akçay*
Sayfa Düzeni ve Baskıya Hazırlık: *B. Elif Balkın*
6. Baskı, Kasım 2020, İstanbul

ISBN: 978-605-375-846-4

Sertifika No: 46603

Türkçe çeviri © Alican Saygı Ortanca, 2018
© Neil Gaiman, 2017
© İthaki, 2018

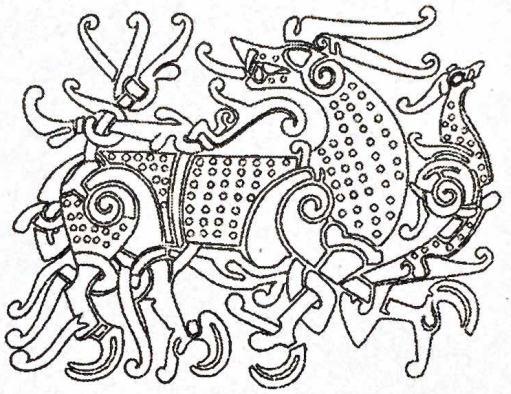
Bu eserin tüm hakları Akcalı Telif Hakları Ajansı aracılığıyla satın alınmıştır.
Yayıncının yazılı izni olmaksızın alıntı yapılamaz.

İthaki™ Penguen Kitap-Kaset Bas. Yay. Paz. Tic. A.Ş.'nin tescilli markasıdır.
Caferağa Mah. Neşe Sok. 1907 Apt. No: 31 Moda, Kadıköy-İstanbul
Tel: (0216) 348 36 97 Faks: (0216) 449 98 34
editor@ithaki.com.tr – www.ithaki.com.tr – www.ilknokta.com

Kapak, İç Baskı: Deniz Ofset Matbaacılık
Maltepe Mah. Hastane Yolu Sok. No: 1/6 Zeytinburnu-İstanbul
Tel: (0212) 613 30 06 denizmatbaamucellit@gmail.com
Sertifika No: 48625

Neil Gaiman

İSKANDİNAV MİTOLOJİSİ

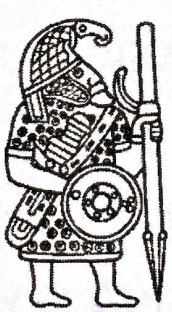

Çeviren

Alican Saygı Ortanca

ithaki

EVERETT'E,
YENİ OĞUL İÇİN
ESKİ ÖYKÜLER

İÇİNDEKİLER

Takdim 9

KARAKTERLER 17

BAŞLANGIÇTAN ÖNCE VE SONRA 23

YGGDRASİL VE DOKUZ ÂLEM 31

MİMİR'İN BAŞI VE ODİN'İN GÖZÜ 37

TANRILARIN HAZİNELERİ 43

DUVAR USTASI 61

LOKİ'NİN ÇOCUKLARI 79

FREYA'NIN SIRADIŞI DÜĞÜNÜ 95

ŞAİRLERİN BAL ŞARABI 111

THOR'UN DEVLER DİYARINA YOLCULUĞU 135

ÖLÜMSÜZLÜK ELMALARI 159

GERD VE FREY'İN HİKÂYESİ 177

HYMİR VE THOR'UN BALIK AVI 187

BALDER'İN ÖLÜMÜ 203

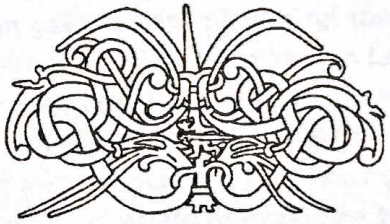
LOKİ'NİN SON GÜNLERİ 221

RAGNARÖK: TANRILARIN NİHAİ KADERİ 237

Notlar 253

Sözlükçe 261

TAKDİM

Favori yemek tarzına sahip olmak kadar zordur favori mitlere sahip olmak (bazı geceler Tayland yemeği, bazı geceler suşi, diğer geceler de büyümenize eşlik eden sade ev yemeklerini istersiniz). Ama eğer bir favori seçmek zorunda olsaydım, muhtemelen İskandinav mitlerini seçerdim.

Asgard'la ve onun sakinleriyle ilk karşılaşmam, yedi yaşında ya var ya yokken, Amerikan çizgi roman sanatçısı Jack Kirby tarafından çizilen, Kirby ve Stan Lee işbirliğiyle kurgulanan ve Stan Lee'nin erkek kardeşi Larry Lieber'ın diyaloglarını yazdığı Mighty Thor'un maceralarını okurken gerçekleşti. Kirby'nin Thor'u güçlü ve yakışıklıydı, Asgard'ı ise binaları ve tehlikeli yapılarıyla yükselen bilimkurgusal bir şehirdi, Odin'i bilge ve asildi, Loki'si de alaycı, boynuzmiğferli ve fenalık düşkünü bir yaratıktı. Kirby'nin sarışın, çekiç sallayan Thor'unu sevdim ve onun hakkında daha fazlasını öğrenmek istedim.

Roger Lancelyn Green'in yazdığı *Myths of the Norsemen*'ın [*İskandinav Mitleri*] bir kopyasını ödünç aldım ve okudum, şaşkınlıkla tekrar okudum: Bu anlatıda Asgard, artık bir Kirbyesk Gelecek Şehri'ne benzemiyordu, gelin görün ki bir Viking salonu ve buz tutmuş kuraklıktaki binalardan ibaretti; Tanrılar Tanrısı Odin de nazik, bilge

ve fevri değildi, bunun yerine zeki, müphem ve tehlikeliydi; Thor, çizgi romandaki Mighty Thor kadar güçlüydü, keza çekici de öyleydi ama... açıkçası, tanrıların en zekisi değildi; ve Loki de kötücül değildi fakat kesinlikle iyilik için de mücadele etmiyordu. Loki... karmaşıktı.

İlaveten, İskandinav tanrılarının kendi kıyamet günleri olduğunu da öğrendim: Ragnarök, tanrıların alacakaranlığı, hepsinin sonu. Tanrılar, buz devleri ile savaşacaktı ve hepsi ölecekti.

Ragnarök gerçekleşti mi? Olmasına daha var mı? O zamanlar bilmiyordum. Şimdi ise emin değilim.

Dünyanın ve hikâyenin sona ereceği şüphesizdi, sona erme tarzı ve yeniden doğma şekli de tanrıları, buz devlerini ve tüm diğerlerini trajik kahramanlara, trajik kötülere dönüştürüyordu. İskandinav dünyası beni Ragnarök ile tavladı, tuhaf biçimde güncel ve mevcut görünüyordu; diğerleri ise daha iyi belgelenmiş inanç sistemleriyle geçmişin, eski şeylerin bir parçasıymış gibi hissettiriyordu.

İskandinav mitleri, upuzun kış geceleri ve bitmek bilmeyen yaz günleriyle soğuk yerlerin mitleridir, tanrılarına saygı duysalar ve onlardan korksalar bile onlara tam manasıyla güvenmeyen ve hatta onları sevmeyen insanların mitleridir. En iyi ihtimalle şunu söyleyebiliriz ki, Asgard tanrıları Almanya'dan gelip İskandinavya'ya, sonra da dünyanın Vikinglerce hükmedilen bölgelerine, istilacıların Thor ve Odin'in adını getirdikleri yerlere –Orkney ve İskoçya'ya, İrlanda ve İngiltere'nin kuzeyine– geldiler. İngilizcede ise tanrılar isimlerini bize haftanın günlerinde miras bıraktılar. Tek elli Tyr (Odin'in oğlu), Odin, Thor ve tanrıların kraliçesi Frigg'i sırasıyla salı, çarşamba, perşembe ve cuma* günlerinde bulabilirsiniz.

* (Orj.) Tuesday, Wednesday, Thursday, Friday. *–çn*

Vanir ve Aesir tanrıları arasındaki savaş ve ateşkes hikâyelerinde eski mitlerin ve eski dinlerin izlerini görebiliriz. Vanir, doğa tanrıları olarak arzıendam eder, daha az kavgacı erkek ve kız kardeşler olarak görülürler ancak muhtemelen Aesir'den daha az tehlikeli değillerdir.

Bazı kabilelerin Vanir'e bazılarının ise Aesir'e tapmaları, sonra da Aesir'e tapanların Vanir'e tapanların topraklarını işgal etmiş olmaları ve böylece uzlaşıp uyum sağlamış olmaları gayet mümkün, en azından üzerinde çalışılabilir bir hipotez bu. Kardeşler Frey ve Freya gibi Vanir tanrıları, Asgard'da Aesir'le birlikte yaşar. Tarih, din ve mitler bir araya geldiği zamanlar bizler de tıpkı unutulmaya yüz tutmuş bir suçun ayrıntılarını yeniden inşa eden dedektifler gibi merak, hayal ve tahmin ederiz.

Ulaşamadığımız pek çok İskandinav hikâyesi, bilmediğimiz birçok şey var. Elimizdekiler, halk hikâyeleri biçiminde, kulaktan kulağa dolaşarak, şiirlerle ve düzyazılarla bize kadar ulaşmış bazı efsaneler. Hıristiyanlık hâlihazırda İskandinav tanrılarını yerinden ettiği vakitlerde kâğıda dökülmüşlerdi ve bize ulaşan hikâyelerin korunma sebebi de eğer yok olurlarsa kenning'lerin* –belli mitlerdeki olayları ima eden şiirsel kullanım– anlamlarını yitirecek olmalarından endişe duymalarıydı; örneğin Freya'nın gözyaşları, "altın" demenin şiirsel bir yoluydu. Bazı hikâyelerde ise İskandinav tanrıları, eskilerin insanları, kralları ya da kahramanları olarak tanımlanırdı ve böylelikle bu hikâyeler Hıristiyan dünyasında da anlatılabilirdi. Bazı öyküler ve şiirler ise başka hikâyelerden bah-

* İskandinav ve sonrasında da İngiliz şiirinde görülen ve bir olayı ya da miti anıştırarak o kelimelere yeni bir anlam kazandırma biçimi, bir nevi metafor veya istiare. Yalnızca "Savaş" anlamına gelen bine yakın kenning bulunur. Örneğin "kurdun düşmanı" Odin için kullanılan, "yılanın saldırganı" ise Thor için kullanılan birer kenning'dir. *–çn*

sederler ya da onları ima ederlerdi, ki bunlar günümüze kadar ulaşmadı.

Yunan ve Roma'daki tanrı ve yarı tanrı anlatılarından yalnızca Theseus ve Herakles'in hikâyelerinin günümüze kadar ulaşmayı başardığını düşünün.

Buncasını kaybettik.

Pek çok İskandinav tanrıçası mevcut. İsimlerini ve bazı nitelikleriyle güçlerini biliyoruz ancak masallar, mitler ve ritüeller bize kadar ulaşmadı. Eir'in masallarını yeniden anlatabilmeyi isterdim çünkü o, tanrıların şifacısıydı; ya da İskandinav evlilik tanrıçası, teselli eden Lofn'u veya aşk tanrıçası Sjofn'u. Bilgelik tanrıçası Vor'dan bahsetmiyorum bile. Hikâyeleri kurgulayabilirim ancak o masalları anlatamam. Kayboldular, gömüldüler, unutuldular.

Bu sayfalardaki mitleri ve hikâyeleri olabildiğince doğru ve ilginç bir şekilde yeniden yazmak için elimden gelenin en iyisini yapmaya çalıştım.

Bazen hikâyelerdeki detaylar birbiriyle çelişiyor. Ama umuyorum ki bir dünyanın, bir çağın resmini çizebilirler. Bu mitleri anlatırken kendimi uzun zaman öncesinde, bu hikâyelerin ilk söylendiği topraklarda, uzun kış gecelerinde, belki de kuzey ışıklarının parıltısı altında ya da gece yarısından sonra dışarıda otururken, yazın bitmeyen gün ışığında, Thor'un başka neler yaptığını, gökkuşağının aslında ne olduğunu, hayatlarını nasıl yaşadıklarını ve kötü şiirin kaynağının nereden geldiğini öğrenmek isteyen bir izleyici kitlesi karşısında hayal etmeye çalıştım.

Hikâyeleri bitirip de onları ardı sıra okuduğumda, bir yolculuk gibi hissettirdiklerini, buzdan ve ateşten doğan evrenin her şeyin sonunda yine buz ve ateşe döndüğünü fark ettiğimde şaşırdım. Daha önce tanışmış olsak görünce hatırlayacağımız karakterlerle karşılaşıyoruz yol boyunca

(bunlar arasında en sevdiğim Loki'nin dev eşi ve dehşetengiz çocuklarının annesi, Balder öldürüldükten sonra hayalet olarak da karşımıza çıkan Angrboda).

Eserlerini sevdiğim ve öykülerini tekrar tekrar okuduğum İskandinav mitleri anlatıcılarından Roger Lancelyn Green ve Kevin Crossley-Holland gibi yazarların hikâyelerini geri dönüp yeniden okumaya cesaret edemedim. Bunun yerine vaktimi, Snorri Sturluson'un *Mensur Edda*'sının birçok farklı çevirisi ve *Manzum Edda*'nın dokuz yüz seneden de eski dizeleriyle geçirdim, anlatmak istediğim masalları ve nasıl anlatmak istediğimi seçip düzyazılar ve şiirlerden aldığım mitlerin çeşitlemelerini harmanladım (Örneğin Thor'un Hymir'e yaptığı ziyaretin benim burada anlattığım hâli aslında bir melez: *Mensur Edda*'daki gibi başlıyor, sonra da Snorri'nin versiyonundaki Thor'un balıkçılık macerasına dair detaylarla zenginleşiyor.)

Angela Hall tarafından tercüme edilen ve Rudolf Simek'in yazdığı *A Dictionary of Northern Mythology*'nin [*Kuzey Mitolojisi Sözlüğü*] bana ait hırpalanmış kopyası da her zaman paha biçilmez yardımlarda bulundu, sürekli danışıldı, göz açıcı ve bilgilendiriciydi.

Editoryal yardımları için kadim dostum Alisa Kwitney'ye çok teşekkür ederim. Her zaman düşüncesinin arkasında duran, açık sözlü, yardımsever, mantıklı ve zeki biri olarak fikir alışverişi yapmak için biçilmiş kaftandı. Bu kitabı çoğunlukla bir sonraki öyküyü okumak isteyerek yazdırdı ve yazmam için zaman yaratmamda bana yardımcı oldu. Ona inanılmaz derecede minnettarım. Kartal gözleri ve İskandinav bilgisi sayesinde, kaçırdığım birkaç şeyi yakalayan Stephanie Monteith'e teşekkür ederim. Bundan sekiz yıl önce doğum günümde bir öğle yemeğinde bazı mitleri tekrar anlatmak isteyebileceğimi öneren ve nihayetinde dün-

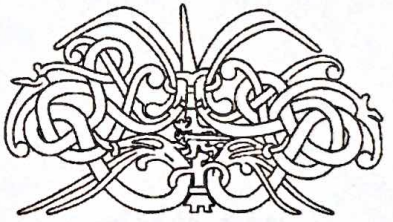
yanın en sabırlı editörü olan Norton'daki Amy Cherry'ye de teşekkür ederim.

Tüm hatalar, varılan sonuçlar ve bu kitaptaki tuhaf fikirler sadece ve sadece bana aittir ve bunlardan dolayı başkalarının suçlanmasını istemem. Umarım bu hikâyeleri aslına uygun biçimde yeniden anlatabilmişimdir ama yine de bu anlatının yaratımında sevinç hiç eksik olmadı.

Mitlerin sevinciydi bu. Eğlencenin asıl kaynağı da bunları kendinizin anlatması – bunu kitabı okuyanlara samimiyetle tavsiye ederim. Bu kitaptaki öyküleri okuyun, ardından sahiplenin ve karanlık, ayazlı bir kış akşamında ya da güneşin batmayacağı bir yaz gecesinde Thor'un çekici çalındığında neler olduğunu veya Odin'in, tanrıların bal şarabını nasıl geri aldığını arkadaşlarınıza anlatın...

Neil Gaiman
Lisson Grove, Londra
Mayıs 2016

KARAKTERLER

İskandinav mitolojisinde pek çok tanrı ve tanrıçanın adı anılır. Bunların birçoğuyla bu sayfalarda karşılaşacaksınız. Ancak anlatacağım öykülerin önemli bir kısmı Odin ve Thor adındaki iki tanrı ve Aesir'le birlikte Asgard'da yaşayan, Odin'in kan kardeşi, buz devlerinin soyundan gelen Loki ile ilgili olacak.

Odin

Tüm tanrıların en yücesi ve en yaşlısı.

Pek çok sırrı haiz. Bir gözünü bilgelik uğruna feda etti. Dahası, bilgi rünleri ve kudrete ulaşmak için kendini, kendine kurban etti.

Dünya ağacı Yggdrasil'e kendini astı ve dokuz gece boyunca orada asılı kaldı. Böğrü bir mızrağın ucuyla deşildi ve onu ölümcül yaraladı. Rüzgârlar ağaca asılı bedenini sallayıp sarstı. Dokuz gün dokuz gece boyunca ağzına ne bir lokma koydu ne de bir şey geçti boğazından. Orada, acı içinde hayat ışığı yavaşça söndü.

Üşümüş, ıstırap içindeyken, tam ölmek üzereyken fedakârlığı karanlık meyvesini verdi: Acıdan kendinden geçerken aşağı baktı ve rünler orada kendilerini gösterdi. Odin onları tanıdı, ne olduklarını ve kudretlerini anladı. İşte o sırada ip koptu, çığlıklar içinde ağaçtan düştü.

Artık büyü nedir biliyordu. Dünya avucunun içindeydi artık.

Pek çok adı var Odin'in. Her Şeyin Babası, ölümün efendisi, darağacı tanrısı. Yüklerin ve mahkumların tanrısı. Grimnir dedikleri de olur Üçüncü de. Her ülkede adı farklıdır (zira farklı şekillerde ve farklı dillerde tapınılır kendisine ama tapındıkları hep Odin'dir.)

Dünyayı insanların gözünden görmek için tebdili kıyafet seyahat eder. Aramıza pelerinli ve şapkalı, uzun bir adam olarak karışır.

Huginn ve Muninn diye seslendiği iki kuzgunu vardır, isimleri "düşünce" ve "hafıza" anlamına gelen. Bu kuşlar dünyanın çevresinde boydan boya uçup malumat toplar ve tüm bilgileri Odin'e getirir. Omuzlarına tüneyip kulaklarına fısıldar.

Görkemli tahtı Hlidskjalf'ta oturup nerede vuku bulursa bulsun, her şeyi izler. Ondan hiçbir şey saklanamaz.

Dünyaya savaşı o getirir: Düşman ordusunun üzerine atılan bir mızrakla başlar savaşlar ve muharebeyle ölümler Odin'e adanır. Eğer muharebeden sağ çıkarsan Odin merhamet ettiğindendir ama orada can verirsen sana ihanet etmiştir.

Savaşta yiğitçe ölürsen, onurlu ölülerin ruhlarını toplayan güzeller güzeli savaş bakireleri Valküreler gelip seni

de alır ve Valhalla denen büyük salona götürür. Odin seni Valhalla'da bekler ve orada, Odin önderliğinde içip dövüşür, yiyip savaşırsın.

Thor

Odin'in oğlu, namı diğer gök gürleten. Babası ne kadar kurnazsa o kadar özü sözü bir, babası ne kadar hilebazsa o kadar iyi huylu.

Devasa, kızıl sakallı ve tüm tanrılardan fersah fersah kuvvetli. Kuvvet kemeri Megingjord kudretini artırır: Taktığı zamanlarda iki kat artar gücü.

Thor'un silahı cücelerin dövdüğü, olağanüstü çekiç Mjollnir'dir. İlerleyen sayfalarda öğreneceksiniz hikâyesini. Trol, buz devi ya da dağ devi demeden herkesin dizi titrer Mjollnir'i görünce, zira pek çoğunun kardeşini ve yoldaşını bu silah katletmiştir. Thor, çekicin sapını tutmasını sağlayan demir eldivenler takar.

Thor'un annesi, toprak tanrıçası olan Jord'dur. Thor'un oğulları öfkeli Modi ve kuvvetli Magni'dir. Kızı Thrud ise kudretli olarak bilinir.

Karısı, altın saçlı Sif'tir. Thor'dan önceki evliliğinden Ullr adında bir oğlu vardır ve Thor, Ullr'un üvey babasıdır. Ok ve yayıyla av tanrısı olan Ullr'un kayaklarla da arası iyidir.

Thor, Asgard ve Midgard'ın koruyucusudur.

Thor'u ve maceralarını konu alan çokça hikâye anlatılır. Bazılarıyla bu kitapta karşılaşacaksınız.

Çok yakışıklı. Mantıklı, ikna edici, sevilesi ve tüm Asgard'dakilerden açık ara daha oyunbaz, sinsi ve, kurnaz. İçinin bunca karanlıkla; öfke, kıskançlık ve hırsla dolu olması çok yazık.

Loki'nin annesi, namı diğer Nal ya da zayıf, güzel ve zeki olduğu için iğne olarak da bilinen, buz devi Laufey. Babası ise, ismi "yeri göğü titreten" anlamına gelen ve adının hakkını veren ve o da bir buz devi olan Farbauti.

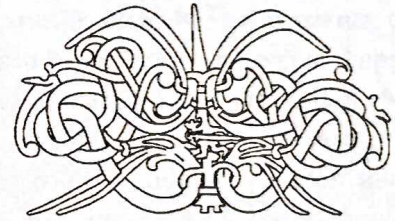
Uçan ayakkabıları sayesinde Loki gökte yürür ve şekil değiştirerek başka insanların suretine ya da hayvanların şekline bürünür ancak gerçek silahı aklıdır. Herhangi bir tanrıdan ya da devden daha kurnaz, sinsi ve oyunbazdır. Odin bile kurnazlıkta yanına yaklaşamaz.

Loki'yle Odin kan kardeşidir. Diğer tanrılar dahi Loki'nin Asgard'a ne zaman ve nasıl geldiğini bilmez. Thor'a hem arka çıkan hem de ihanet edendir. Tanrılar ona müsamaha gösterir çünkü hileleri ve planları onların başına dert açtığı kadar onları beladan kurtarır.

Loki, dünyayı hem daha ilginç hem de daha güvensiz bir yer kılar. Canavarların babası, dertlerin yaratıcısı, sinsi tanrıdır.

Loki çok içer ve içtiği zamanlarda dilini tutamaz, düşüncelerini ve eylemlerini kontrol edemez. Loki ve çocukları her şeyin sonu Ragnarök geldiğinde yerlerini alacak ve savaştıkları taraf Asgard'ın tanrıları olmayacak.

BAŞLANGIÇTAN ÖNCE VE SONRA

I

Başlangıçtan önce hiçbir şey yoktu: Ne toprak vardı ne gökkubbe, ne yıldızlar vardı ne de gökyüzü. Şekilsiz ve şemalsiz, sisten bir âlem ile durmadan yanan ateşten bir âlemdi var olan.

Kuzeyde karanlık âlem Niflheim uzanır. Orada on bir zehirli nehir, sisi boylu boyunca keser ve hepsinin kaynağı da ortalarında bulunan, gürüldeyen girdap Hvergelmir'dir. Niflheim soğuktan da soğuktur ve her şeyi gölgeleyen kasvetli sis burada çok yoğundur. Sis gökleri saklarken, serin pus ise toprağı gölgeler.

Güneyde Muspell vardır. Ateştendir. Oradaki her şey korlaşmış ve yanmıştır. Niflheim'ın karanlığında Muspell ışıktır, puslar diyarının buz tuttuğu yerde onun erimiş lavları vardır. Diyar tıpkı bir demircinin gürüldeyen ateşi gibi eriyiktir, ne toprak katıdır ne de gökyüzü. Parıldayan ve püsküren ateşten, erimiş kayalar ve yanmış korlardan başka bir şey yoktur orada.

Muspell'de, alevlerin kıyısında, pusun yanıp ışık olduğu, toprakların sona erdiği yerde, tanrılardan önce var olan Surtr bulunur. Şu an bile oradadır. Elinde alevli kılıcını tu-

tarken, köpüren lav ile donmuş pus arasında fark yoktur onun için.

Dünyanın sonu Ragnarök'te, yalnızca o zaman Surtr'un yerinden ayrılacağı söylenir. Alevli kılıcıyla Muspell'den yola çıkıp dünyayı ateşe verecek ve tanrılar teker teker onun karşısında canlarını teslim edecek.

II

Muspell ve Niflheim'ın arası bir hiçlik bölgesi, şekilden yoksun bir boşluktu. Sisli âlemin nehirleri bu boşluğa, "esneyen boşluk" da denen Ginnungagap'a akıyordu. Upuzun bir zaman sonunda bu nehirler, ateş ve sis bölgelerinin arasında yavaşça katılaşıp buzullara dönüştü. Boşluğun kuzeyindeki buzlar, donmuş sis ile kütlenin parçası olmayan buz parçacıklarıyla kaplıydı, buzulların ateş diyarına ulaştığı güneyde ise Muspell'in kor ve kıvılcımları buzla buluştuğunda alev diyarlarının ılık rüzgârları, buzları çevreleyen havayı bir bahar günü kadar yumuşak ve sakin hâle getirdi.

Buz ile ateşin buluştuğu yerde buzlar eridi ve eriyen sularda hayat tezahür etti: Âlemlerden daha büyük, var olmuş ve var olacak her devden daha cüsseli bir insan sureti. Ne erkekti ne de kadın; ama aynı anda her ikisiydi de.

Bu yaratık tüm devlerin atasıydı ve Ymir derdi kendine.

Ymir eriyen buzlardan tezahür eden tek canlı değildi: Boynuzsuz bir inek vardı bir de, havsalanın alamayacağı kadar büyük. Beslenmek ve susuzluğunu gidermek için buz kalıplarını yaladı, yaladıkça dört memesinden akan süt, nehirler gibi gürüldedi. Ymir'i besleyen de bu süttü işte.

Dev sütü içti ve büyüdü.

Ymir ineğe Audhumla adını verdi.

İneğin pembe dili, yalayarak insan çıkardı buz kalıplarının içinden: İlk gün bir erkeğin saçı, ikinci günde kafası ve üçüncü günde ise bir erkeğin tüm sureti çıktı ortaya.

Buri'ydi bu, tanrıların atası.

Ymir uyudu ve uyurken de doğurdu: Ymir'in sol kolunun altından bir kadın bir de erkek dev doğdu, bacaklarından ise altı başlı bir dev çıktı. Böylece tüm devler Ymir'in çocuklarının soyundan geldi.

Buri bu devlerden birini kendine eş olarak aldı, bir erkek çocukları oldu ve Bor koydular adını. Bir dev kızı olan Bestla'yla evlendi Bor ve üç erkek evlatları oldu: Odin, Vili ve Ve.

Bor'un üç oğlu Odin, Vili ve Ve yetişkinliğe erişti. Büyüdükçe, çok çok uzaktaki Muspell'in alevleriyle Niflheim'ın karanlığını gördüler ancak her iki yerin de onlara ölüm getireceğinin farkındaydılar. Kardeşler, ateş ve pus arasındaki engin boşluk Ginnungagap'a sonsuza dek kısılmıştı. Hiçlikte kısıldıkları bile söylenebilirdi.

Ne deniz vardı ne kum, çimen de yoktu taş da, yoktu toprak, ağaçlar, gökyüzü ve yıldızlar. Dünya yoktu, gökkubbe ve yer yoktu o vakitler. Boşluk hiçlikti: Yaşam ve varlıkla dolmayı bekleyen boş bir yerdi sadece.

Her şeyin yaratılma vakti gelmişti. Ve, Vili ve Odin birbirlerine baktı ve Ginnungagap'ın boşluğunda yapılması gerekenleri konuştu. Evrenden bahsettiler, hayattan ve gelecekten.

Odin, Vili ve Ve, dev Ymir'i öldürdü. Öldürülmesi gerekiyordu. Âlemler yaratmanın başka yolu yoktu. Bu her şeyin başlangıcıydı; ölüm, tüm yaşamları mümkün kıldı.

Yüce devi bıçakladılar. Hayal edilemeyecek kadar çok

kan fışkırdı Ymir'in cesedinden; deniz kadar tuzlu, okyanuslar kadar gri kan fışkırıp öyle ani, öyle güçlü, öyle derin bir taşkın oldu ki tüm devleri sürükleyip boğdu. (Ymir'in torunu Bergelmir ve eşi hayatta kalan tek devlerdi, onları bir kayık gibi taşıyan tahta bir kutuya sarıldılar. Bugün görüp de korktuğumuz tüm devler, onların soyundan geliyor.)

Odin ve kardeşleri, Ymir'in etinden toprağı yarattı. Dağları ve yamaçları oluşturdu Ymir'in topladıkları kemikleri.

Kayalarımız ve taşlarımız, kumlarımız ve çakıllarımız Ymir'in dişleriydi, bir de Odin, Vili ve Ve'nin Ymir'le olan savaşında kırılıp parçalanan kemik parçaları.

Âlemleri saran denizler ise Ymir'in kan ve teriydi.

Gökyüzüne bakın: Ymir'in kafatasının içine bakıyorsunuz işte. Geceleyin gördüğünüz yıldızlar, tüm kuyruklu yıldızlar ve kayan yıldızlar Muspell'in ateşlerinden sıçrayan kıvılcımlar hepsi. Peki ya her gün gördüğünüz bulutlar? Ymir'in beyniydi bir zamanlar, şimdi bile neler düşünüyorlardır kim bilir.

III

Dünya düz bir disktir ve deniz de etrafını sarar. Devler, dünyanın kenarlarında, en derin denizlerin yanında yaşar.

Devleri uzak tutmak için Odin, Vili ve Ve, Ymir'in kirpiklerinden dünyanın ortasının etrafına bir sur ördü. Bu surun içinde kalan yere de Midgard adını verdiler.

Midgard boştu. Topraklar çok güzeldi ama kimse ne çimenlerde yürüyor ne de berrak sularda balık avlıyordu, kimse ne sarp dağlara tırmanıyor ne de bulutları izliyordu.

Odin, Vili ve Ve bir âlemin, içinde yaşayanlar olmadığı müddetçe âlem olamayacağını biliyordu. Dere tepe gezip insan aradılar ama hiçbir şey bulamadılar. Nihayetinde, denizin kıyısındaki çakılların üstünde, denizin hırpaladığı iki kütük buldular. Dalgalarla taşınmış ve kıyıya vurmuşlardı.

İlk kütük, dişbudaktandı. Dişbudak ağacı esnek ve gösterişlidir, derinlere uzanır kökleri. Oyması kolaydır, ne çatlar ne de parçalanır. Dişbudaktan güzel bir alet sapı ya da mızrak sapı yapılır.

Sahilde, ilkinin yanında buldukları ikinci kütük diğerine öyle yakındı ki neredeyse birbirlerine değiyorlardı. Karaağaçtandı. Karaağaç zariftir ama en güçlü kalas ve kirişlerin yapılabileceği kadar sağlamdır. Güzel bir ev ya da büyük bir salon yapabilirsin karaağaçtan.

Tanrılar iki kütüğü de aldı. Kütükleri kaldırdılar, böylece kumlar üzerinde dik durdular, insan boyuna ulaştılar. Odin kütükleri tuttu ve hayat üfledi her birine. Sahildeki hareketsiz kütükler değillerdi artık, canlıydılar.

Vili, irade verdi onlara; akıl ve fikir bahşetti. Artık hareket edebiliyorlardı, isteyebiliyorlardı.

Ve, kütükleri oydu. İnsan suretini verdi onlara. Duyabilsinler diye kulaklarını, görebilsinler diye gözlerini, konuşabilsinler diye dudaklarını yonttu.

İki kütük sahilde duruyordu, iki çıplak insan olarak. Ve birine erkeklik diğerine de kadınlık organını yonttu.

Dünyanın kıyısındaki sahildeki serin deniz serpintilerinden korunabilsinler, kendilerini sıcak tutabilsinler diye üç kardeş, erkek ve kadına kıyafetler yarattı.

Son olarak iki insana yapıldıkları şeylerin adını verdiler: Ask dediler erkeğin adına ya da Dişbudak, Embla dediler kadına da veya Karaağaç.

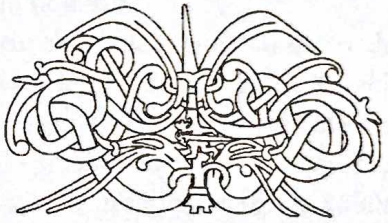
Ask ve Embla bizlerin baba ve annesiydi: Her insan ev-

ladı hayatını ebeveynlerine borçludur, onlar da kendi ebeveynlerine ve onlar da kendilerininkine. Bu böyle upuzun sürer gider, Ask ve Embla'nın hepimizin atası olduğu yere dek.

Embla ve Ask, tanrıların Ymir'in kirpiklerinden yaptığı sur içerisinde güvenle Midgard'da kaldı. Midgard'da kendi evlerini yaptılar; kendilerini devlerden, canavarlardan ve çorak topraklarda bekleyen tüm tehlikelerden korudular. Artık Midgard'da, çocuklarını huzur içinde büyütebilirlerdi.

İşte bu yüzdendir ki Odin'e Herkesin Babası denir. Çünkü o tanrıların babasıydı, çünkü o büyüklerimizin büyüklerine hayat üflemişti. Tanrı da olsak fani de, Odin hepimizin babasıydı.

YGGDRASİL VE DOKUZ ÂLEM

Bir dişbudak ağacı olan Yggdrasil, görkemli bir dişbudak olmasının yanı sıra ağaçların en kusursuzu, en güzeli hatta en büyüğüdür. Dokuz âlem arasına kök salar ve onların parçası hâline gelip âlemleri birbirine bağlar. Var olan en yüce ve güzide ağaçtır Ygdrassil. Dallarının ucu göğü aşar.

Öylesine büyüktür ki dişbudağın kökleri üç âleme uzanır, üç kuyudan beslenir.

İlk ve en derin olan kök karanlıklar diyarı, diğer yerlerden daha önce de var olan Niflheim'a gider. Karanlık âlemin ortası, durmadan köpüren kaynak Hvergelmir'den oluşur; sesi öyle yüksektir ki gürleyen bir ibriği andırır. Ejderha Nifhogg da bu sularda yaşar ve derinlerden ağacın kökünü durmadan kemirir.

İkinci kök buz devlerinin diyarına, Mimir'e ait kuyuya uzanır.

Dünya ağacının en yüksek dallarında bir kartal bekler, pek çok şeyden haberdardır; kartalın gözleri arasına tünemiş bir de atmaca vardır.

Sincap Ratatosk, dünya ağacının dallarında yaşar. Ürkünç leş yiyici Nidhogg'dan kartala dedikodu ve malumat taşır. Sincap ikisine de yalanlar söyler ve onları sinirlendirmekten keyif alır.

Dünya ağacının dallarında otlanan, yaprakları ve ağaç kabuklarını bir çırpıda yiyen dört erkek geyik vardır. Sayısız yılan da ağacın dibini mesken tutmuştur ve kökleri ısırır.

İstersen dünya ağacına tırmanabilirsin. Odin'in kendini kurban ettiği ağacın ta kendisidir bu. Bu sayede dünya ağacı darağacı olmuştur, Odin ise darağacı tanrısı.

Tanrılar dünya ağacına tırmanmaz. Gökkuşağı köprüsü Bifrost'u kullanarak yolculuk ederler. Yalnızca tanrılar gökkuşağıyla seyahat edebilir; Asgard'a ulaşmak için üzerine çıkan tüm buz devleri ve trollerin ayağını yakar.

Dokuz âlem şunlardır:

Asgard'da Aesir yaşar. Burası Odin'in meskenidir.

Alfheim'dır aydınlık elflerin yaşadığı yer. Aydınlık elfler güneş kadar, yıldızlar kadar güzeldir.

Nidavellir, Svartalfheim olarak da bilinir, cücelerin (ya da karanlık elflerin) dağların altında yaşadığı ve benzersiz icatlarını yaptıkları yerdir.

Midgard ise kadınların ve erkeklerin dünyasıdır, bizim evimizdir burası.

Jotunheim'da buz devleriyle dağ devleri bulunur; burada hayatlarını sürdürüp hanelerini yükseltirler.

Vanaheim, Vanir'in yaşadığı yerdir. Aesir ve Vanir tanrılardır. Barış antlaşmalarıyla birlik olmuşlardır. Vanir'in pek çoğu Asgard'da, Aesir'le birlikte yaşar.

Niflheim, karanlık pus diyarıdır.

Muspell de ateş diyarıdır, Surtr burada bekler.

Bir de adını hükümdarından alan yer vardır: Hel. Savaşta yiğitçe ölmeyenlerin gittiği yerdir burası.

Dünya ağacının son kökü tanrıların yuvası Asgard'daki bir

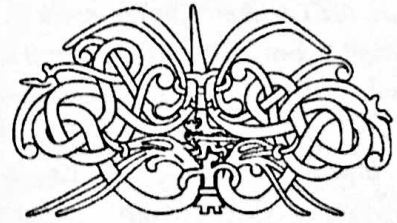
kaynağa uzanır. Tanrılar her gün burada bir araya gelir; dünyanın son günlerinde, nihai savaş Ragnarök'e gitmeden önce toplanacakları yer burasıdır yine. Adına Urd'un kuyusu denir.

Üç kız kardeş vardır, nornlar derler onlara, üçü de bilge birer bakiredir. Kuyuyla onlar ilgilenir ve Yggdrasil'in köklerinin çamurla kaplı ve sağlıklı olmasına dikkat ederler. Kuyu Urd'a aittir; ki Urd kaderdir, yazgının ta kendisidir. O sizin geçmişinizdir. Onun yanında ismi "vuku bulan" anlamına gelen Verdandi vardır ve şu ânın sahibidir; adı "yapılmaya niyetlenilen" anlamına gelen Skuld da onlarla beraberdir ve geleceğin hükümdarıdır.

Hayatınızda ne olacağına nornlar karar verir. Bu üçü dışında başka nornlar da bulunur. Dev nornları ve elf nornları, cüce nornları ve Vanir nornları, iyi ve kötü nornlar... kaderiniz onların elindedir. Bazı nornlar insanlara iyi hayatlar bahşeder, bazılarıysa zor, kısa veya zahmetli hayatlar sunar.

Yazgınızı onlar şekillendirir; orada, Urd'un kuyusunda.

MİMİR'İN BAŞI VE ODİN'İN GÖZÜ

MİMİR'İN KUYUSU VE ODİN'İN GÖZÜ

Mimir'in kuyusu, devler diyarı Jotunheim'dadır. Yerin derinliklerinde köpürüp dünya ağacı Yggdrasil'i besler. Bilge Mimir hafızanın bekçisidir ve pek çok şeyi haizdir. Kuyusu bilgeliktir. Evren henüz çok yeniyken Mimir, Gjallerhorn olarak bilinen boynuzu suya daldırıp doldurarak her sabah kuyudan içermiş.

Uzun zaman önce, evren gençken, Odin uzun pelerinini ve şapkasını takıp bir gezgin kılığında bilgeliği aramak ve Mimir'e ulaşmak için hayatını riske atıp devler diyarınca yolculuk yapmış.

"Kuyundan yalnızca bir yudum, Mimir Dayı," demiş Odin. "Tüm istediğim bu."

Mimir izin vermediğini kafasını sallayarak göstermiş. O kuyudan Mimir dışında kimse içmezmiş. Ağzını açmamış; sessiz kalan çok az insan hata yaparmış.

"Yeğeninim ben senin," demiş Odin. "Annem Bestla senin kız kardeşindi."

"Kâfi değil," demiş Mimir.

"Bir kere içeyim. Kuyundan bir kere içsem bilgeliğe ulaşacağım. Karşılığında nedir istediğin?"

"Gözünü istiyorum," demiş Mimir. "Gözünü kuyuya at."

Odin, alay edip etmediğini sorgulamamış. Mimir'in kuyusuna ulaşmak için devler diyarı boyunca yapılan yolculuk uzun ve tehlikeliymiş. Odin oraya ulaşmak için canını vermeyi göze almış. Aradığı bilgeliğe ulaşmak adına elinden gelenin fazlasını yapmaya istekliymiş.

Odin'in ifadesi kesinmiş.

"Bana bıçak ver," demiş sadece.

Gerekli olanı yaptıktan sonra gözü dikkatlice kuyunun içine koymuş. Göz, suyun içinden dik dik ona bakıyormuş. Odin, Gjallerhorn'u Mimir'in kuyusundan suyla doldurmuş ve dudaklarına götürmüş. Su buz gibiymiş. Son damlasına kadar içmiş. Bilgelik vücuduna yayılıvermiş. İki gözüyle gördüğünden çok daha fazlasını tek gözüyle daha sarih görmüş.

Bu olaydan sonra Odin'e başka isimler verilmiş: Kör tanrı Blindr, tek gözlü Hoarr, alev gözlü Baleyg demişler adına.

Odin'in gözü Mimir'in kuyusundadır, dünya dişbudağını besleyen sular tarafından korunur. Hiçbir şeyi görmez. Her şeyi görür.

Zaman geçmiş. Aesir ve Vanir arasındaki savaş sona ermek üzereymiş, savaşçılar ve amirlerini birbirleriyle değiştirmeye başlamışlar. Odin, Vanir'in yeni amiri olacak Aesir tanrısı Hoenir'e danışman olarak Mimir'i göndermiş.

Hoenir uzun boylu ve yakışıklıymış, tıpkı bir krala benzermiş. Yanında ona tavsiyeler veren Mimir varken de tıpkı bir kral gibi konuşur, bilgece kararlar verirmiş. Ancak Mimir etrafta yokken Hoenir bir türlü karar veremezmiş ve Vanir bu durumdan artık sıkılmış. İntikamlarını almışlar fakat Hoenir'le değil Mimir'le: Mimir'in kafasını kesip Odin'e göndermişler.

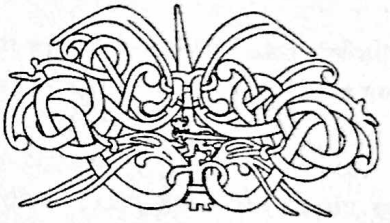
Odin öfkelenmemiş. Mimir'in başını, çürümesini engellemek için bazı bitkilerle ovmuş, üzerine büyüler ve tılsımlar yapmış zira Mimir'in bilgisinin kaybolmasını istemiyormuş. Çok geçmeden de Mimir gözlerini açmış ve onunla konuşmuş. Mimir'in verdiği tavsiyeler iyiymiş, hep iyi tavsiyeler verirmiş.

Odin, Mimir'in başını almış ve dünya ağacının altındaki kuyuya götürmüş, gözünün yanına, gelecek ve geçmişin bilgisinin sularına yerleştirmiş.

Odin, Gjallerhorn'u tanrıların gözcüsü Heimdall'a vermiş. Gjallerhorn'un üflendiği gün nerede olurlarsa olsunlar, uykuları ne kadar derin olursa olsun tüm tanrılar uyanacak.

Heimdall, Gjallerhorn'a bir kez üfleyecek... her şeyin sonunda, Ragnarök'te.

TANRILARIN HAZİNELERİ

I

Thor'un karısı güzeller güzeli Sif'ti. Aesir'den biriydi. Thor onu her hâliyle seviyordu; mavi gözlerini ve beyaz tenini, kırmızı dudaklarını ve gülümsemesini, uzun, o upuzun, yaz bitimindeki arpa tarlalarını andıran renkteki saçlarını seviyordu.

Thor uyandı ve uyuyan Sif'e baktı. Sakalını sıvazladı. Ardından koca eliyle eşine dokundu. "Sana ne oldu?" diye sordu Thor.

Sif gözlerini açtı, yaz göğü rengindelerdi. "Neden bahsediyorsun?" diye sordu, ardından başını çevirdi, şaşırmış gibiydi. Parmakları tüysüz, pembe kafasına uzandı ve dokundu. Tereddütle ne olduğunu anlamaya çalışıyordu. Thor'a dehşet içerisinde baktı.

"Saçım," dedi sadece.

Thor başını salladı, "Gitmiş," dedi. "Seni kel bırakmış o."

"O mu?" diye sordu Sif.

Thor yanıt vermedi. Kuvvetini iki katına çıkaran kemeri Megingjord'u bağladı. "Loki," dedi. "Bunu Loki yaptı."

"Neden öyle diyorsun?" dedi Sif, telaş içinde başına do-

kunuyordu, sanki parmaklarının narin dokunuşları saçlarını geri getirecekti.

"Çünkü," dedi Thor, "eğer bir şey ters giderse aklıma gelen ilk şey suçlunun Loki olduğudur. Böyle yapmak bana çok vakit kazandırıyor."

Thor, Loki'nin kapısının kilitli olduğunu fark etti, bunun üzerine kapıyı itti ve parçalara ayırdı. Loki'nin yakasına yapışıp onu havaya kaldırdı ve tek bir şey sordu: "Neden?"

"Ne neden?" Loki'nin yüzü kusursuz bir masumiyetin portresi gibiydi.

"Sif'in saçları. Karımın altın rengi saçları. Öyle güzeldiler ki. Neden kestin onları?"

Yüzlerce duygu Loki'nin yüzünden gelip geçti: kurnazlık ve kaypaklık, zalimlik ve karmaşa. Thor, Loki'yi şiddetle sarstı. Loki bakışlarını indirdi ve utanmış gibi görünmek için elinden gelenin en iyisini yaptı. "Çünkü komikti. Çünkü sarhoştum."

Thor kaşlarını çattı. "Sif'in saçları onun şerefiydi. İnsanlar ceza çeksin diye saçlarının kesildiğini düşünecek. Yapmayacağı bir şeyi yapılmayacak biriyle yaptığını sanacaklar."

"Hâliyle. O da var," dedi Loki. "Yaptığını muhtemelen *düşünecekler*. Bir de saçlarını ne yazık ki kökünden kopardığım için ömrünün geri kalanını da kel geçirecek..."

"Hayır, geçirmeyecek." Thor, Loki'ye baktı. Artık Loki'yi başının üzerinde tutuyordu ve gökgürültüsü gibi bir suratla bakıyordu.

"Korkarım ki geçirecek. Ama şapka ve şal her zaman bir çözümdür..."

"Ömrünü kel geçirmeyecek," dedi Thor. "Çünkü, Laufey'nin oğlu Loki, saçını hemen geri getirmezsen vücudundaki her bir kemiği kıracağım. Tek tek ve hepsini. Hele bir saçı eskisi gibi uzamasın, işte o zaman geri gelip vücudundaki tüm kemikleri baştan kıracağım. Sonra yeniden geleceğim. Her gün kemiklerini kırarsam kısa zamanda bunda ustalaşırım," diyerek devam etti, sesi biraz daha neşeli çıkıyordu artık.

"Olmaz!" dedi Loki. "Saçlarını geri getiremem. Bu işler öyle yürümüyor."

"Bugün," dedi mutlulukla Thor, "vücudundaki tüm kemiklerini kırmam yaklaşık bir saatimi alır. Ama iddiasına varım ki alıştırma yaptıkça bunu on beş dakikaya indirebilirim. İlginç bir süreç olacak." İlk kemiği kırmaya başladı.

"*Cüceler!*" diye inledi Loki.

"Efendim?"

"Cüceler! Her şeyi yapabilir onlar. Sif için altından saç yaparlar, hem de öyle bir yaparlar ki kafa derisine yapışıp normal saç gibi uzar. Yapabilirler. Yemin ediyorum ki yapabilirler."

"O hâlde," dedi Thor, "onlarla gidip konuşsan iyi olur." Ardından Loki'yi başının üzerinden yere bıraktı.

Loki zorlukla ayağa kalktı ve Thor daha fazla kemiğini kırmasın diye acele etti.

Gökyüzünde yolculuk yapmasını sağlayan ayakkabılarını giydi, sonra da cücelerin atölyelerinin bulunduğu Svartalfheim'a gitti. Aralarındaki en maharetli zanaatkârların, İvaldi'nin oğulları olarak bilinen üç cüce olduğuna karar verdi.

Loki cücelerin yeraltındaki demir ocağına ulaştı. "Se-

lamlar, İvaldi'nin oğulları. Buralarda gezinirken soruştur-
dum da, bana Brokk ve kardeşi Eitri'nin yaşamış en iyi cüce
zanaatkârlar olduklarını söylediler," dedi Loki.

"Hayır," dedi İvaldi'nin oğullarından biri. "Biziz. En iyi zanaatkârlar bizleriz."

"Brokk ve Eitri'nin, sizin yapabileceğiniz kadar iyi hazi-
neler yapabileceklerini temin ettiler bana."

"Yalan bunlar!" dedi İvaldi'nin oğullarından en uzunu. "O çarpık parmaklı kabiliyetsizler at nalı bile yapamaz."

İvaldi'nin oğullarından en kısası ve en bilgesi omuz silkmekle yetindi. "Ne yaparlarsa, biz daha iyisini yaparız."

"Size meydan okuduklarını işittim," dedi Loki. "Üç ha-
zine. Aesir tanrıları kimin en iyisini yaptığına karar vere-
cek. Ha unutmadan, hazinelerden biri saç olmak zorunda. Sürekli uzayan, kusursuz, altından saç."

"Yaparız," dedi İvaldi'nin oğullarından biri. Loki bile onları birbirinden ayıramıyordu.

Loki, kardeşi Eitri'yle paylaştığı atölyesinde cüce Brokk'u görmek için dağın diğer tarafına geçti. "İvaldi'nin oğulları Asgard tanrıları için üç hazine yapıyorlar," dedi Loki. "Hazineleri tanrılar değerlendirecek. İvaldi'nin oğulları sen ve kardeşin Eitri'nin onların yapacakları ka-
dar iyi bir şey yapmanızın mümkün olmadığını size iletmemi istedi. Bir de size 'çarpık parmaklı kabiliyetsizler' dediler."

Brokk aptal değildi. "Burnuma pis kokular geliyor, Loki," dedi. "Bunda senin parmağın olmadığına emin misin? Eitri ve benle, İvaldi'nin oğulları arasında sıkıntı çıkarmak tam da senin yapacağın şey çünkü."

Loki olabildiğince içten bir tavır takındı, şaşırtıcı derecede samimiydi. "Benle bir ilgisi yok," dedi masum masum. "Haberiniz olsun diye söyledim."

"Yani bundan bir çıkarın yok mu?" diye sordu Brokk.

"Yakınından dahi geçmiyorum."

Brokk başını sallayıp Loki'ye baktı. Asıl usta bir zanaatkâr olan Brokk'un kardeşi Eitri'ydi ama Brokk daha zeki ve azimliydi. "Öyleyse İvaldi'nin oğullarıyla, tanrılarca değerlendirilecek bir yetenek sınavına girmekten mutluluk duyarız. Zira Eitri'nin, İvaldilerin yaptıklarından daha iyi ve kullanışlı şeyler döveceğine eminim. Ama bu işi biraz kişiselleştirelim derim, Loki. Olmaz mı?"

"Aklından ne geçiyor?" diye sordu Loki.

"Kellen," dedi Brokk. "Bu yarışmayı biz kazanırsak kelleni alırız, Loki. O kafandan neler neler geçiyor, Eitri'nin onu güzel bir alete dönüştüreceğinden hiç şüphem yok. Düşünen bir makine yapar belki. Veya da bir mürekkep hokkası."

Loki gülümsemeye devam etti ama içten içe canı sıkılmıştı. Oysaki gün ne de güzel başlamıştı. Ne olursa olsun yapması gereken şey Eitri ve Brokk'un yarışmayı kaybetmelerini sağlamaktı; ve tanrılar da en nihayetinde cücelerden altı muazzam hediye alacaktı, Sif de altın saçına kavuşacaktı. Becerebilirdi bunu. Onun adı Loki'ydi.

"Tabii ki," dedi Loki. "Kellem mi? Hiç dert değil."

Dağın ötesinde, İvaldi'nin oğulları hazineleri yapmaya başlamıştı bile. Loki'yi endişelendiren onlar değildi. Ama Brokk ve Eitri'nin kazanmayacaklarından, kazanamayacaklarından emin olmalıydı.

Brokk ve Eitri demir ocağına girdiler. Karanlıktı, yanan bir kömürün turuncu ışığı ortalığı aydınlatıyordu yalnızca. Eitri raftan bir domuz derisi aldı ve ocağa yerleştirdi. "Bu domuz derisini böyle bir iş için saklıyordum," dedi.

Brokk başını sallamakla yetindi.

"Hadi bakalım," dedi Eitri. "Körüklerde sen çalışacak-

sın, Brokk. Körüklemeyi bırakma. Sıcak olması gerek, hem de hep, yoksa işe yaramaz. Körükle. Körükle."

Brokk körüklemeye başladı; oksijen dolu hava akımını demirci tezgâhının merkezine gönderip her şeyi kızıştırdı. Bunu daha önce pek çok kez yapmıştı. Eitri her şey istediği gibi olana dek seyretti.

Eitri, icadının üzerinde dışarıda çalışmak üzere demir ocağından ayrıldı. Dışarı çıkmak için kapıyı açar açmaz, kocaman bir sinek içeri girdi. Ne bir atsineğiydi ne de sığır sineği; ikisinden de büyüktü. İçeri süzüldü ve kötü niyetli bir şekilde odanın içinde daireler çizdi.

Brokk, Eitri'nin çekicinin demir ocağının dışından gelen seslerini duyuyordu. Törpüleme ve bükme, şekillendirme ve çakma sesiydi bunlar.

Büyük siyah sinek –görüp görebileceğiniz en büyük, en siyah sinekti– Brokk'un elinin tersine kondu.

Brokk'un iki eli de körükteydi. Sineği kovalamak için bile körüklemeyi bırakmadı. Sinek, Brokk'u elinin tersinden sertçe ısırdı.

Brokk körüklemeye devam etti.

Kapı açıldı, Eitri içeri girip eseri ocaktan dikkatlice aldı. Kocaman bir yaban domuzuydu, altından parıldayan bıyıkları vardı.

"Eline sağlık," dedi Eitri. "Sıcaklık biraz az ya da fazla olsaydı tüm vaktimiz boşa giderdi."

"Senin de eline sağlık," dedi Brokk.

Tavanın köşesindeki siyah sinek kızgınlık ve can sıkıntısıyla köpürdü.

Eitri bir külçe altın alıp ocağa yerleştirdi. "Hadi," dedi. "Buna hayran kalacaklar. Sana seslendiğimde körüklemeye başla, ne olursa olsun yavaşlama, hızlanma, durma. Buna ince işçilik gerek."

"Tamamdır," dedi Brokk.

Eitri odadan çıktı ve çalışmaya başladı. Brok, Eitri'nin sesini duyana kadar bekledi, ardından körüklemeye koyuldu.

Siyah sinek düşünceli düşünceli odanın içinde dolandı, Brokk'un ensesine konuverdi. Sinek ter yollarından uzak durmak için zarifçe kenara çekildi zira hava sıcaktı ve ocağa da çok yakındı. Brokk'un ensesini olanca gücüyle ısırdı. Kızıl kan Brokk'un ensesindeki tere karıştı ama cüce körüklemeyi bırakmadı.

Eitri döndü. Ocaktan kor hâlinde bir bilezik çıkardı. Su vermek için taş soğutma havuzuna bıraktı. Bilezik suya girince bir buhar bulutu yükseldi. Bilezik soğudu, rengi hızla turuncuya döndü, sonra kıpkırmızı oldu, ardından soğuyunca altın rengine büründü.

"Adı Draupnir," dedi Eitri.

"Damlatan mı? Bir bilezik için tuhaf bir isim," dedi Brokk.

"Bunun gibisi için değil," dedi Eitri ve bu bileziği neyin böylesine özel yaptığını Brokk'a açıkladı.

"Uzun zamandır aklımda olup da yapmak istediğim bir şey var," dedi Eitri. "Başyapıtım. Ama yapmak diğer ikisinden daha zor. Yapman gereken..."

"Körükleyip hiç durmamak mı?" dedi Brokk.

"Tam olarak," dedi Eitri. "Hiç olmadığı kadar hem de. Hızını koru yoksa her şey mahvolur." Eitri pik demirden bir külçe aldı, siyah sineğin (ki kendisi Loki'dir) şimdiye dek gördüğü en büyük külçeydi bu ve külçeyi ocağa koydu.

Odadan ayrıldı ve Brokk'a körüklemeye başlaması için seslendi.

Brokk körüklemeye başladı ve Eitri dövüp şekillendir-

meye, kaynak yapıp birleştirmeye başlayınca çekicinin sesi yükseldi.

Sinek şeklindeki Loki dikkatli davranmaya vakit kalmadığına karar verdi. Eitri'nin başyapıtı tanrıları etkileyecek bir şey olmalıydı ve eğer tanrılar yeterince etkilenirse o da kellesini kaybederdi. Loki, Brokk'un gözlerinin arasına konup cücenin göz kapaklarını ısırmaya başladı. Cüce körüklemeye devam etti, gözleri acıyordu. Loki daha derinden, daha sert ısırdı umutsuzca. Artık kan, cücenin göz kapaklarından gözlerine oradan da yüzünden aşağı dökülüyor, görmesini engelliyordu.

Brokk gözlerini kıstı ve sineği kovmak için kafasını salladı. Kafasını bir sağa bir sola savurdu. Dudaklarını büküp yukarı doğru üfleyerek sineği kaçırmaya çalıştı. Fayda etmiyordu. Sinek ısırmaya devam etti, cüce artık kandan başka bir şey göremiyordu. Keskin bir acı beynini deliyordu.

Brokk saydı, körüğü en aşağı indirdiği sırada bir elini körükten çekip sineğe doğru öylesine hızlı ve öylesine güçlü savurdu ki Loki canını zor kurtardı. Brokk bir kez daha körüğe sarıldı ve körüklemeye devam etti.

"Yeter!" dedi Eitri.

Siyah sinek odanın içinde rasgele uçuyordu. Eitri kapıyı açtı, sineğin kaçmasına izin verdi.

Eitri hayal kırıklığıyla baktı kardeşine. Brokk'un yüzü kan revan içindeydi. "O sırada neyle meşguldün bilmiyorum," dedi Eitri. "Ama neredeyse her şeyi mahvediyordun. Sonlara doğru derece bir artıp bir azaldı. Bu yüzden de umduğum kadar hayranlık verici bir iş çıkmadı ortaya. Göreceğiz bakalım."

Loki şeklindeki Loki açık kapıdan içeri kıvrıldı. "Ee, yarışmaya hazır mısınız?" diye sordu.

"Brokk, Asgard'a gidip tanrılara hediyelerimi sunabilir,

ardından da kelleni alır," dedi Eitri. "Benim yerim burası, ocağım."

Brokk, Loki'ye kanı çekilmiş gözkapaklarının altından baktı. "Kelleni almayı dört gözle bekliyorum," dedi Brokk. "İşler artık kişiselleşti."

II

Asgard'da üç tanrı tahtlarında oturuyordu: Herkesin Babası, tek gözlü Odin; gök gürleten, kızıl sakallı Thor ve yaz hasadı, yakışıklı Frey. Karar veren onlar olacaktı.

Loki onların önündeydi, yanında da birbirinden ayırt edilemeyen İvaldi'nin oğulları vardı.

Kara sakallı, düşünceli duran Brokk ise tek başına diğer tarafta duruyordu. Getirdikleri, kumaşlar altında saklıydı.

"Ee," dedi Odin. "Neyi değerlendiriyoruz?"

"Hazineleri," dedi Loki. "İvaldi'nin oğulları size hediyeler hazırladı yüce Odin, Thor ve Frey. Eitri ve Brokk da öyle. Altı hazineden hangisinin en iyisi olduğuna karar vermek size kalmış. İvaldi'nin oğullarının yaptığı hazineleri bizzat göstereceğim sizlere."

Odin'e, Gungnir denen mızrağı sundu. Benzersiz güzellikte bir mızraktı bu, üzerine çapraşık rünler oyulmuştu.

"Her şeyi delip geçer, fırlattığınız zaman da hedefini asla şaşmaz," dedi Loki. En nihayetinde Odin tek gözlüydü ve kusursuz hedef almak onun için zordu. "Ve bir bu kadar mühim bir özellik olarak, bu mızrak üzerine edilmiş yemin bozulamaz."

Odin mızrağı tarttı. "Ziyadesiyle güzel," dedi yalnızca.

"Ve bu da," dedi Loki gururla, "altın bir saç. Saf altından dövüldü. Kendini ihtiyacı olan kişinin başına bağlar ve her hâliyle gerçek bir saç gibi uzar. Yüz bin altın teli bir araya geldi."

"Sınayacağım," dedi Thor. "Sif, buraya gel."

Sif ayağa kalktı ve ön tarafa geldi, başı örtülüydü. Örtüsünü çıkardı. Sif'in kel ve pembe kafasını gören tanrılar şaşkına döndüler. Sif cücelerin yaptığı altın peruğu dikkatlice başına geçirip saçlarını savurdu. Herkes peruğun kökleri nin kafa derisiyle birleşmesini izledi, ardından da Sif onların önünde daha önce olmadığı kadar ışıltılı ve güzel durdu.

"Etkileyici," dedi Thor. "İyi iş çıkarmışsınız!"

Sif altın saçlarını sallayıp yeni saçlarını arkadaşlarına göstermek üzere salondan güneşe doğru çıktı.

İvaldi'nin oğullarının yaptığı hediyelerin sonuncusu ufacıktı ve kumaş gibi katlanmıştı. Loki bu kumaşı Frey'in önüne koydu.

"Nedir bu? İpek bir örtü gibi duruyor," dedi Frey umursamazca.

"Öyle," dedi Loki. "Ama örtüyü açarsan bunun, adı *Skidbladnir* olan bir gemi olduğunu görebilirsin. Nereye giderse gitsin rüzgârı arkasına alır. Devasa olmasına, hayal edebileceğin en büyük gemi olmasına rağmen gördüğün gibi katlanabiliyor, böylece kesende dahi taşıyabilirsin."

Frey etkilenmiş, Loki ise rahatlamıştı. Üç hediye de birbirinden etkileyiciydi.

Şimdi sıra Brokk'taydı. Göz kapakları kıpkırmızıydı ve büzüşmüştü. Boynunun yanında da koca bir sinek ısırığı vardı. Loki, Brokk'un kendine fazla güvenli durduğunu düşünüyordu, özellikle de İvaldi'nin oğullarının yaptığı olağanüstü hediyeleri gördükten sonra.

Brokk altın bileziği alıp yüksek tahtında oturan Odin'in önüne koydu. "Bu bileziğin adı Draupnir," dedi Brokk. "Çünkü dokuz gecede bir, bununla eşdeğer güzellikte altın bilezikler damlatır. Bunlarla başkalarını ödüllendirebilir ya da saklayabilirsiniz, refahınız artar."

Odin bileziği inceledi, ardından koluna geçirdi ve pazularının üzerine yerleştirdi. Bilezik orada parıldadı. "Ziyadesiyle güzel," dedi Odin.

Loki, Odin'in mızrak için de aynı şeyi söylediğini hatırladı.

Brokk, Frey'e doğru yürüdü. Örtüyü kaldırıp altın bıyıklı devasa yaban domuzunu gözler önüne serdi.

"Bu, arabanı çeksin diye kardeşimin senin için yaptığı yaban domuzu," dedi Brokk. "Gökte ve denizin üzerinde yol alır, en hızlı attan bile hızlıdır. Hiçbir gece yoktur ki altın bıyıkları aydınlatamasın ve seni ışığa çıkaramasın. Asla yorulmaz, seni asla yarı yolda bırakmaz. Adı Gullenbursti, yani altın-bıyıklı."

Frey etkilenmiş gibiydi. Yine de, diye düşündü Loki, bir kumaş gibi katlanan büyülü bir gemi en az karanlıkta parlayan, durdurulamaz bir yaban domuzu kadar etkileyiciydi. Loki'nin kafası rahattı. Zaten Brokk'un sunacağı son hediye Loki'nin halihazırda sabote etmeyi başardığı nesneydi.

Kumaşın altından Brokk bir çekiç çıkardı ve Thor'un önüne koydu.

Thor çekice baktı ve burnunu çekti.

"Sapı da kısaymış," dedi.

Brokk başını salladı. "Evet," dedi. "Benim hatam. Körükleme işini ben yapıyordum. Ama burun kıvırmadan evvel bu çekici bu kadar ender kılan ne, izin ver de onu anlatayım sana. Adı Mjollnir, yıldırım-yaratan. Öncelikle,

kırılmaz – yani bir yere bununla ne kadar sert vurursan vur, çekiç hasar almaz."

Thor dikkat kesilmişti. Yıllar içerisinde oraya buraya vurarak pek çok silahı kırmıştı hâliyle.

"Eğer çekici fırlatırsan, hedefini asla ıskalamaz."

Thor iyice dikkatini vermişti artık. Onu kızdıran şeylere fırlattığında kaybolması dışında mükemmel olan bir sürü silah kaybetmişti, pek çok silahın uzak mesafelere fırlatılıp bir daha hiç görülmediğine şahit olmuştu.

"Ne kadar güçlü yahut da uzağa fırlatırsan fırlat her zaman eline geri döner."

Thor tam manasıyla gülümsüyordu. Gökgürültüsü tanrısı öyle kolay kolay gülümsemezdi.

"Çekicin boyutunu da değiştirebilirsin. İstersen büyür istersen de öylesine küçülür ki gömleğinin içine saklayabilirsin."

Thor büyük bir keyifle alkışlamaya başladı ve tüm Asgard'da bir gökgürültüsü yankılandı.

"Ama yine de, senin de gördüğün gibi," diyerek noktaladı Brokk üzgünce, "çekicin sapı gerçekten de çok kısa. Ve bu benim hatam. Kardeşim Eitri çekici döverken düzgün körüklemeyi beceremedim."

"Sapın kısalığı ufacık, görüntüsel bir sorun," dedi Thor. "Bu çekiç bizi buz devlerinden koruyacak. Şimdiye kadar gördüğüm en iyi hediye bu."

"Asgard'ı koruyacak. Hepimizi koruyacak," dedi Odin onaylayarak.

"Ben bir dev olsaydım, eğer bu çekiç elindeyse Thor'dan çok korkardım," dedi Frey.

"Evet, kusursuz bir çekiç. Ama Thor, ya saçlar? Sif'in

yepyeni, güzel altın saçları hani?" diye sordu Loki nispeten çaresizce.

"Ne? Ha, evet. Karımın saçları çok güzel," dedi Thor. "Hadi. Bana çekiç nasıl büyüyüp küçülüyor onu göster, Brokk."

"Thor'un çekici benim muazzam mızrağım ve mükemmel bileziğimden bile daha iyi," dedi Odin başını sallayarak.

"Çekiç benim gemim ve yaban domuzumdan daha azametli ve etkileyici," diye kabul etti Frey. "Tanrıları ve Asgard'ı güvende tutacak."

Brokk'un arkasındaki tanrılar da alkışladılar ve Eitri'yle birlikte şimdiye dek gördükleri en iyi hediyeyi yaptıklarını söylediler.

"Bunu bilmek güzel," dedi Brokk. Sonra Loki'ye döndü. "Ee," dedi Brokk. "Kelleni alıyorum Laufey'nin oğlu Loki ve yanımda götürüyorum. Eitri çok sevinecek. İşe yarar bir şeyler yapabiliriz ondan."

"Kellem için... pazarlık yaparım," dedi Loki. "Hazinelerim var, veririm size."

"Eitri ve ben lazım olan tüm hazinelere sahibiz," dedi Brokk. "Hazineleri zaten biz *yapıyoruz*. Hayır, Loki. Ben kelleni istiyorum."

Loki bir anlığına düşünüp ardından cevapladı: "O hâlde kellemi alabilirsin. Beni yakalayabilirsen tabii." Loki gökyüzüne sıçrayıp tepelerinde yükseldi ve uzaklaştı. Göz açıp kapayıncaya kadar uçup gitmişti.

Brokk, Thor'a baktı. "Onu yakalayabilir misin?"

Thor silkindi. "Aslında yapmamalıyım," dedi. "Ama düşününce, çekici de denemeyi çok istiyorum."

Çok geçmeden Thor döndü, sıkıca Loki'yi tutuyordu. Loki karşı konulmaz bir öfkeyle kızarıyordu.

Cüce Brokk bıçağını çıkardı. "Buraya gel, Loki," dedi. "Kafanı keseceğim."

"Tabii ki," dedi Loki. "Bittabi kafamı kesebilirsin. Ama –burada yüce Odin'e danışıyorum– eğer boynumun bir kısmını da kesersen anlaşmanın şartlarını ihlal etmiş olursun zira size vaat edilen yalnızca kellemdi, başka bir yerim değil."

Odin başıyla onayladı. "Loki haklı," dedi. "Boynunu kesmeye hakkınız yok."

Brokk sinirlendi. "Ama boynunu kesmeden kafasını kesemem ki," dedi.

Loki kendiyle gurur duyuyor gibiydi. "Görüyorsun ya," dedi, "millet ettiği kelimenin kesinliğini enine boyuna tartsa zaten en bilge, en akıllı, en oyunbaz, en zeki, en yakışıklı Loki'yi hedef almaya cüret ede..."

Brokk, Odin'in kulağına fısıldayarak bir öneride bulundu. "Adildir," diyerek onayladı Odin.

Brokk bir parça deri ve bir bıçak çıkardı ortaya. Deriyi Loki'nin ağzının etrafına gerdi. Sonra bıçağın ucuyla deriyi delmeye çalıştı.

"İşe yaramıyor," dedi Brokk. "Bıçağım seni kesmiyor."

"Bıçaklara karşı bir koruma edinmiş olabilirim bilgece," dedi Loki tevazuyla. "Boynumu-kesemezsiniz-numarasının işlememe ihtimaline karşın. Korkarım ki hiçbir bıçak kesemez beni."

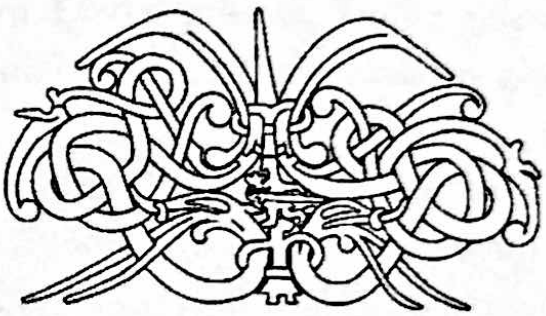
Bunun üzerine Brokk somurtup bir dikiş iğnesi yapıverdi, deri dikmede kullanılan cinstendi ve iğneyi derinin içinden geçirip Loki'nin dudaklarına delikler oydu. Ardından da sağlam bir ip alıp Loki'nin dudaklarını birbirine dikti.

Brokk toparlanıp gitti. Ardında bıraktığı Loki'nin dudakları sımsıkı dikilmişti ve ağzını açıp şikâyet edemiyordu.

Loki için konuşamamanın acısı dudaklarının bir deriyle birbirine dikilmesinin yarattığı acıdan çok daha fazlaydı.

Artık biliyorsunuz: İşte tanrılar hazinelerine böyle kavuştu. Loki'nin suçuydu hepsi. Thor'un çekici dahi Loki'nin suçuydu. Loki'yle ilgili mesele de bu zaten. Ona en minnettar olduğunuz zamanlarda bile ondan hoşlanmazdınız, ondan en çok nefret ettiğinizde dahi ona minnettar kalırdınız.

DUVAR USTASI

Thor trollerle dövüşmek üzere doğuya gitmişti. Asgard onsuz daha huzurluydu lakin korumasızdı. Aesir ile Vanir arasındaki anlaşmadan hemen sonra, tanrıların kendilerine yeni yeni yerleşke kurduğu, Asgard'ın savunmasız olduğu ilk zamanlardı bunlar.

"Her zaman Thor'a bel bağlayamayız," dedi Odin. "Korunmamız lazım. Devler gelecek. Troller gelecek."

"Önerin nedir?" diye sordu tanrıların gözcüsü Heimdall.

"Sur," dedi Odin. "Buz devlerini engelleyecek kadar yüksek bir sur. En kuvvetli trolün dahi vurup yıkamayacağı kadar kalın bir sur."

"Böylesine yüksek ve kalın bir sur inşa etmek yıllarımızı alır," dedi Loki.

Odin başıyla onayladı ve ekledi, "Ama her ne olursa olsun bir sura ihtiyacımız var."

Sonraki gün bir nevzuhur Asgard'a iştirak etti. İri yarıydı, demirci gibi giyinmişti ve ardında bir at – daha doğrusu devasa ve gri bir beygir vardı gepgeniş sırtıyla.

"Duyduğuma göre sur inşa ettirmek istiyormuşsunuz," dedi yabancı.

"De diyeceğini," dedi Odin.

"Sizin için o suru inşa edebilirim," dedi yabancı. "Öyle yüksek örerim ki en uzun dev tırmanamaz, öyle kalın yaparım ki en kuvvetli trol vurup yıkamaz. Taş üstüne taş koyup öyle güzel inşa ederim ki bir karınca bile arasından geçebileceği boşluk bulamaz. Diktiğim bu sur binlerce bin yıl yıkılmadan dayanır."

"Böylesine bir sur örmek çok uzun sürer," dedi Loki.

"Hiç de sürmez," dedi yabancı. "Üç mevsimde bitirebilirim. Yarın kışın ilk günü. Bir kış, bir yaz sonra bir kış daha sürer bitirmem."

"Peki, bunu becerebilirsen karşılığında ne istiyorsun?" diye sordu Odin.

"Hizmetimi anca karşılayacak küçük şeyler istiyorum," dedi adam. "İlk olarak, güzeller güzeli tanrıça Freya'yla evlenmek istiyorum."

"Bu küçük bir istek değil," dedi Odin. "Ayrıca Freya bu konuyla ilgili bir iki kelam etmek isterse de şaşırmam. Diğer iki isteğin nedir?"

Yabancı küstahça sırıttı. "Eğer surunuzu inşa edersem, Freya'yla evlenmenin yanı sıra her sabah gökte parıldayan Güneş'i ve geceleri bizi aydınlatan Ay'ı da istiyorum. Suru örmem karşılığında tanrılardan istediğim üç şey bunlardır."

Tanrılar Freya'ya baktı. Tanrıça tek kelime etmedi fakat dudakları birbirine kenetlenmiş, yüzü de sinirden kıpkırmızı kesilmişti. Boynunda Brisingr adlı kolyesi tenine değdikçe kuzey ışıkları gibi parıldıyor, saçları da neredeyse saçları kadar parlak bir altınla toplanıyordu.

"Çıkıp dışarıda bekle," dedi Odin yabancıya. Adam kendisi ve adı "talihsiz yolculuklar yapan" anlamına gelen beygiri Svadilfari için yiyecek ve suyu nerede bulabileceğini sorduktan sonra yürüyerek uzaklaştı.

Odin alnını sıvazladı. Ardından dönüp tüm tanrılara baktı.

"Ne diyorsunuz?" dedi Odin.

Tanrılar hep bir ağızdan konuşmaya başladı.

"Sessiz olun!" diye bağırdı Odin. "Sırayla konuşun!"

Her tanrı ve tanrıçanın kendine ait bir fikri vardı ve hepsi de aynı fikirdeydi: Freya, Güneş ve Ay bir yabancıya verilemeyecek kadar değerliydi, ihtiyaçları olan suru üç mevsimde bitirecek olsa dahi.

Freya'nın bir başka fikri daha vardı: Adam münasebetsizliği için dövülmeli, ardından da Asgard'dan kovulup yoluna gönderilmeliydi.

"O hâlde kararımızı verdik. Hayır diyoruz," dedi Odin.

Salonun köşesinden kuru bir öksürük sesi duyuldu. Niyeti dikkat çekmek olan bir öksürüktü bu ve tanrılar da öksürenin kim olduğunu görmek için o yöne doğru döndü. Baktıklarında Loki'yi gördüler, kendisi de onlara bakıyordu ve gülümseyip söyleyeceği önemli bir şey varmış gibi parmağını kaldırıyordu.

"Büyük bir şeyi göz ardı ettiğinizi söylemem gerekir," dedi Loki.

"Tek bir şeyi bile göz ardı ettiğimizi düşünmüyorum, tanrıların baş belası Loki," dedi Freya yüzünü buruşturup.

"Her birinizin göz ardı ettiği şey şu, bu yabancının vadettiği şey açıkça söylemek gerekirse imkânsız. Bahsettiği kadar yüksek ve kalın bir duvarı on sekiz ay içerisinde bitirebilecek bir canlı yok. Bırakın fani bir adamı, ne bir tanrı ne de bir dev becerebilir bunu. Derim üzerine bahse varım."

İşte o anda tüm tanrılar onaylayıp homurdanarak etkilendiklerini belli etti. Freya dışında her biri; o çok öfkeliydi. "Aptalsınız," dedi tanrıça. "Özellikle de sen Loki, kendini çok akıllı zannettiğin için."

"Yapabileceğini söylediği şey imkânsız. Önerim şudur: İsteklerini kabul edelim ama şartları biraz daha zorlaştıralım – suru örerken yardım almasın ve üç mevsim yerine bir mevsimde işini tamamlasın. Eğer ki yaz mevsiminin ilk gününde sur tamamlanmamışsa –ki tamamlanmayacak– onun hiçbir isteğini gerçekleştirmeyiz."

"Bunu niye kabul etsin ki?" diye sordu Heimdall.

"Ayrıca işin sonunda hiç duvarımızın olmaması bize ne yarar getirecek ki?" diye sordu Freya'nın kardeşi Frey.

Loki sabırsızlığını dizginlemeye çalıştı. *Tanrıların her biri mi akılsız?* Tıpkı küçük bir çocuğa anlatır gibi açıklamaya başladı. "Usta surunu örmeye başlayacak. Bitiremeyecek. Altı ay boyunca karşılıksız, boşuna çabalayacak. Altıncı ayın sonunda onu buradan göndereceğiz –belki küstahlığından dolayı döveriz de– ve o vakte kadar yaptığını yıllar içerisinde tamamlayacağımız müstakbel surlarımızın temeli olarak kullanırız. Güneş'i ve Ay'ı geçtim, Freya'yı dahi kaybetme gibi bir durumumuz olmayacak."

"İşi bir mevsimde bitirmeye neden tamam desin ki?" diye sordu savaş tanrısı Tyr.

"Demeyebilir. Ama burnu havada, kendinden emin ve böyle bir meydan okumaya hayır diyemeyecek biri gibi duruyor," dedi Loki.

Tüm tanrılar onaylayan sesler çıkarıp Loki'nin sırtını sıvazladılar ve ona ne kadar becerikli biri olduğunu, bu becerisini onların yararına kullanmasının ne kadar güzel olduğunu, artık surlarının temelini karşılık vermeden yaptırabileceklerini söylediler ve birbirlerini zekâları ile pazarlık yetenekleri için kutladılar.

Freya ise ağzını açmadı. Brisings'in hediyesi, ışık dolu kolyesine dokundu. Fok şeklindeki Loki'nin ondan yıkanırken çaldığı ve Heimdall'ın da fok şekline bürünüp

Loki'yle dövüşerek ona geri getirdiği kolyenin ta kendisiydi bu. Hâliyle Loki'ye güvenmiyordu. Gerçekleşen konuşmanın nihayeti hoşuna gitmemişti.

Tanrılar ustayı salonlarına çağırdı.

Usta tanrılara baktı. Hepsinin keyfi yerinde görünüyordu, birbirlerini dirsekleyip sırıtıyorlar, gülümsüyorlardı. Lakin Freya gülümsemiyordu.

"Ne diyorsunuz?" diye sordu usta.

"Üç mevsim istedin," dedi Loki. "Ancak biz sana yalnızca bir mevsimlik süre vereceğiz. Yarın kışın ilk günü. Yazın ilk günü işin bitmemiş olursa buradan karşılık almadan ayrılacaksın. Ancak anlaştığımız gibi yüksek, kalın ve dayanıklı bir suru tamamlayabilirsen istediğin her şeyi sana temin edeceğiz: Ay, Güneş ve güzeller güzeli Freya. Ayrıca suru örerken kimseden yardım almayacaksın, bu işi tek başına yapacaksın."

Yabancı bir süreliğine hiçbir şey demedi. Loki'nin söylediklerini ve şartları değerlendirirmişçesine uzaklara uzun uzun baktı. Ardından tanrılara dönüp omuz silkti. "Dışarıdan hiç yardım alamayacağımı söylediniz. Atım Svadilfari'nin suru örmekte kullanacağım taşları buraya taşımama yardım etmesi için yanımda olmasını isterim. Makul olmayan bir istek olmasa gerek."

"Gayet makul," diyerek isteği kabul etti Odin. Diğer tanrılar da başlarıyla onaylayıp atların ağır taşları taşımakta ne kadar faydalı olduğunu birbirlerine söylediler.

Sonrasında tanrılar ve yabancı arasında yeminlerin en yücesi edildi, iki taraf da birbirine ihanet etmeyecekti. Silahları üzerine yemin ettiler, Odin'in altın bileziği Draupnir üzerine yemin ettiler ve Odin'in mızrağı Gungnir üzerine yemin ettiler; öyle ki Gungnir üzerine edilen bir yemin bozulamazdı.

Ertesi gün, güneş doğunca, tanrılar adamın çalışmasını izlemek üzere toplandı. Usta ellerine tükürdü ve ilk taşları yerleştireceği hendeği kazmaya başladı.

"Derin kazıyor," dedi Heimdall.

"Hızlı kazıyor," dedi Freya'nın kardeşi Frey.

"Evet, evet, çukurları ve hendekleri kazmada üzerine olmadığı besbelli," dedi Loki istemeyerek. "Ama dağlardan buraya ne kadar çok taş taşıması gerektiği unutmayın. Hendek kazmak başka iş, upuzun bir mesafe boyunca, yardım almadan taş taşımak ve onları bir bir üst üste koyup arasından bir karıncanın bile geçemeyeceği, en uzun devden daha uzun bir sur örmek başka iş."

Freya tiksinerek Loki'ye baktı ama tek kelime etmedi.

Güneş batınca, usta atına binip ilk taşlarını toplamak üzere dağın yolunu tuttu. At, arkasında yumuşak toprak üzerinde sürüklenen, içi boş, alçak bir kızak çekiyordu. Tanrılar gidişini izlediler. Ay, kış mevsiminin ilk günlerinde, gökte yüksek ve soluk duruyordu.

"Bir haftaya döner," dedi Loki. "Atının ne kadar taş taşıyabileceğini merak ediyorum. Oldukça güçlü görünüyor."

Ardından tanrılar ziyafet salonlarına gitti ve şenlikle kahkahalar birbirini takip ediyordu. Freya ise gülmüyordu.

Şafak sökmeden kar yağdı; kar taneleri, kışın ilerleyen günlerindeki kuvvetli fırtınaların habercisiymişçesine usul usul uçuşuyordu.

Asgard'a yaklaşan her şeyi gören ve gözünden tek bir şey dahi kaçmayan Heimdall tanrıları gecenin köründe uyandırdı. Yabancının önceki gün kazdığı hendeğin başında toplandılar. Şafak sökmek üzereyken, ustanın yanında atıyla onlara doğru geldiğini gördüler.

At, emin adımlarla bloklarca granitten bir istif çekiyor,

ağır yükünden dolayı kızağı kara toprakta derin izler bırakıyordu.

Adam tanrıları görünce neşeyle el salladı ve onlara günaydın dedi. Doğan güneşi işaret edip tanrılara göz kırptı. Ardından atını taşıdığı taş yükünden kurtardı ve atı otlarken de daha önceden kazdığı hendeği doldurmak üzere kol gücüyle ilk granit bloku sürüklemeye başladı.

"At gerçekten de güçlü," dedi Aesir'in en güzeli Balder. "Herhangi bir at o kadar ağır taşları taşıyamaz."

"Düşündüğümüzden daha güçlü," dedi bilge Kvasir.

"Aman," dedi Loki. "At yakında yorulacak. İlk çalışma günüydü bu. Her gece bu kadar çok taş taşıyamaz. Ayrıca kış da yaklaşıyor. Karlar çok ve yoğun olacak, fırtınalar yüzünden göz gözü görmeyecek ve dağa gitmek daha da zorlaşacak. Endişelenecek bir şey yok. Her şey planladığımız gibi gidecek."

"Senden nefret ediyorum," dedi Loki'nin yanında somurtarak dikilen Freya. Şafak sökerken Asgard'a doğru yürüdü ve yabancının surunun temelini örmesini izlemek üzere kalmadı.

Her gece usta, at ve boş taş-kızağı dağa gitmek üzere yola çıktı. Her sabah geri döndüler; hem de at, her biri en uzun insandan daha yüksek olan yirmi granit blokunu arkasında sürüklüyordu.

Günbegün sur yükseldi, her akşam bir önceki günden daha büyük ve heybetli bir hâle geldi.

Odin tanrıları yanına çağırdı.

"Sur süratle yükseliyor," dedi. "Biz de bilezik ve silah üzerine bozulamaz bir yemin ettik. Eğer suru vaktinde bitirirse ona Güneş'i, Ay'ı ve evlensin diye güzeller güzeli Freya'yı vermemiz gerekecek."

"Bu ustabaşının yaptığını hiçbir insan yapamaz. İnsandan başka bir şey olduğundan şüphelenmeye başladım," dedi bilge Kvasir.

"Belki de bir devdir," dedi Odin.

"Keşke Thor burada olsaydı," diyerek iç çekti Balder.

"Thor, doğu ellerinde trolleri tokmaklamakla meşgul," dedi Odin. "Dönecek olsa bile ettiğimiz yemin kutsal ve bağlayıcıdır."

Loki onları teskin etmeye çalıştı. "Koca karılar gibi, olmayan bir şey üzerine endişelenip duruyoruz. Usta suru yaz mevsiminin ilk gününden önce bitiremez, en güçlü dev olsa bile. İmkânsız bu."

"Thor burada olsaydı keşke," dedi Heimdall. "Ne yapılacağını bilirdi."

Karlar düştü ancak yoğun yağan karlar ne ustabaşını ne de atı Svadilfari'yi yavaşlattı. Boz beygir kocaman taşlarla doldurulmuş kızağını kar yığıntılarından, fırtınalardan geçirip dağ tepe inip çıkarak buzlu vadiler boyunca çekti.

Günler giderek uzadı.

Şafak her gün daha erken söktü. Karlar erimeye başladı, gün yüzüne çıkan nemli çamur yoğun ve ağırdı, tıpkı botlarınıza yapışan ve sizi yavaşlatan çamurlar gibiydi.

"At, bu çamur içerisinden o taşları taşımayı asla beceremeyecek. Taşlar gömülecek ve dayanağını kaybedecek."

Ama Svadilafari temkinli ve amansızdı, en yoğun ve ıslak çamurda dahi taşları Asgard'a kadar taşıdı hem de kızağı ağır olmasına ve ipleri vücudunun yan taraflarına derin kesikler açmasına rağmen. Artık usta taşları yüzlerce metre yukarı taşıyor ve her birini eliyle yerine yerleştiriyordu.

Çamur kurudu ve bahar çiçekleri baş gösterdi: sarı oksürükotları, bol bol beyaz dağ lalesi. Asgard'ın çevresinde örülen sur da ihtişamlı ve azametliydi. Tamamlandığında

geçilemez olacaktı: Ne bir dev ne de bir trol, ne bir cüce ne de bir ölümlü bu suru aşabilecekti. Yabancı da amansız hoş bir mizaçla inşasına devam etti. Ne kendisi ne de atı yağmur yağmış, kar yağmış pek umursuyor gibi değildi. Her sabah dağlardan taşları getirdiler, her gün usta granit blokları bir önceki sıranın üzerine yerleştirdi.

Kış mevsiminin son günü gelip çatmıştı ve surun inşası hemen hemen bitmişti.

Tanrılar Asgard'daki tahtlarında oturmuş konuşuyorlardı.

"Güneş..." dedi Balder. "Ona Güneş'i verdik."

"Ay'ı gökyüzüne günlerin ve haftaların geçtiğini bize göstersin diye yerleştirdik. Artık Ay diye bir şey olmayacak," dedi şiir tanrısı Bragi karamsar karamsar.

"Ya Freya? Freya'sız ne yaparız biz?" diye sordu Tyr.

"Eğer bu usta gerçekten bir dev ise onunla evlenip Jotunheim'a gideceğim. Kimden daha çok nefret ettiğimi görmek de enteresan olacak: Beni alıp götüren ondan mı yoksa beni ona veren sizlerden mi?" dedi Freya buz gibi bir sesle.

"Ama böyle yapmayın," diye lafa girdi Loki fakat Freya onun sözünü kesip devam etti, "Eğer bu dev beni, Güneş'i ve Ay'ı alırsa siz Asgard tanrılarından tek bir ricam olacak."

"Söylemen yeter," dedi şimdiye kadar tek kelime etmemiş, Herkesin Babası Odin.

"Bu musibete kim sebep olduysa ben gitmeden önce öldürülmesini isterim," dedi Freya. "Bu isteğimin adil olduğunu düşünüyorum. Eğer ki buz devlerinin diyarına gideceksem, eğer ki Ay ve Güneş gökten sökülüp tüm âlem ebedi karanlığa gömülecekse, o hâlde bizi bu duruma getirenin de hayatı alınmalı."

"Ah," dedi Loki. "Suçu dağıtmak çok zor olacak. Kimin ne önerdiğini kim hatırlıyor ki? Anımsadığım kadarıyla

bu talihsiz hatada tüm tanrıların payı eşit. Hepimiz bunu önerdik, hepimiz hemfikir olduk–"

"Öneren *sendin*," dedi Freya. "*Sen* bu aptalları ikna ettin. Ve Asgard'dan ayrılmadan önce cesedini göreceğim."

"Hepimiz–" diye başladı Loki ancak salonda bulunan tüm tanrıların yüz ifadelerini gördükten sonra suspus oldu.

"Laufey'nin oğlu Loki. Bunların hepsi senin sefil tavsiyelerinin sonucu," dedi Odin.

"Tıpkı şimdiye kadarki tüm tavsiyelerin kadar kötüydü," dedi Balder. Loki ona küskün bir bakış attı.

"Ustanın bahsi kaybetmesi gerek," dedi Odin. "Yemini bozmadan. Başaramamalı."

"Bu konuda ne yapmamı beklediğinizi pek bilmiyorum," dedi Loki.

"Senden hiçbir şey beklemiyorum," dedi Odin. "Ama eğer ki bu usta suru yarın gün bitene kadar tamamlarsa, o zaman acı verici, uzun, kötü ve utanç verici bir ölüm seni bekliyor olacak."

Loki gözlerini bir tanrıdan diğerine çevirdi ve her birinin yüzünde ölümünü, nefreti ve küskünlüğü gördü. Baktığı yerlerde ne merhamet vardı ne de bağışlama.

Gerçekten de kötü bir ölüm olacaktı. Peki ya bir çıkar yolu var mıydı? Ne yapabilirdi? Ustaya saldırmaya cüret edemezdi. Ama diğer yandan...

Loki başını salladı. "Bu işi bana bırakın."

Salondan ayrıldı ve tanrılardan hiçbiri onu durdurmaya çalışmadı.

Usta, taş yükünü sura yerleştirmeyi bitirdi. Yarın, yaz mevsiminin ilk gününde surunu tamamlayacak ve kazandıklarıyla Asgard'dan ayrılacaktı. Son yirmi granit kalmıştı artık. Pürüzlü, tahta yapı iskelesinden aşağıya inip ıslıkla atını çağırdı.

Svadilfari surdan yüzlerce metre uzakta, ormanın kıyısındaki uzun otlakta otluyordu ama sahibi ne zaman ıslık çalsa kalkıp gelirdi.

Usta, boş taş kızağına bağlı halatları tutup gri, muazzam atına bağlamak üzere hazırlandı. Güneş tepede değildi ama birkaç saat boyunca da batmayacaktı; Ay ise solgundu ama oradaydı, o da gökte asılı duruyordu. Yakında ikisi de onun olacaktı, güçlü ve solgun ışığın yanı sıra Ay'dan da Güneş'ten de güzel olan Freya'yı alacaktı. Ancak usta bunları elde etmeden önce kazandığından emin olamazdı. Çok sıkı, çok uzun çalışmıştı, tüm bir kış boyunca...

Atı çağırmak için yine ıslık çaldı. Ne tuhaf – iki kez ıslık çalması hiç gerekmemişti. Svadilfari'yi şimdi görebiliyordu, başını sallıyor ve baharla yeşeren çalılıkların yaban çiçekleri arasında sanki sıçrıyordu. At bir ileri bir geri adım atıyordu, bahar akşamının sıcak havasında bir koku aklını çeliyor ama kokunun ne olduğunu anlayamıyor gibiydi.

"Svadilfari!" diye seslendi usta ve beygir kulaklarını dikip çalılara doğru eşkin adım koşarak sahibine doğru hareketlendi.

Usta atının kendisine doğru geldiğini gördü ve rahatladı. Toynak sesleri çayırlar boyunca yükseliyor, büyük granit surda yankılanarak sesler de gitgide artıyordu. Öyle ki bir anlığına ustabaşı bir at sürüsünün ona doğru geldiğini sandı.

Hayır, diye geçirdi içinden, bir at sadece.

Başını salladı ve hatasını fark etti. Bir at değildi. Bir atın toynak sesleri değildi bunlar. *İki taneydi*...

Diğer at kestane rengi bir kısraktı. Usta görür görmez onun bir kısrak olduğunu anlamıştı – bacaklarının arasına bakmasına gerek yoktu. Kısrağın her bir hattı, her bir uzvu, ona ait her şey dişiydi. Svadilfari çayır boyunca ko-

şarken döndü, ardından yavaşladı, şaha kalktı ve yüksek sesle kişnedi.

Kestane rengi kısrak onu umursamadı. Orada değilmiş gibi koşmayı kesti ve başını eğdi. Svadilfari ona yaklaşırken otluyormuş gibi görünüyordu ama at ona biraz yaklaşınca ondan kaçmaya başladı, eşkin koşarken dörtnala kalktı ve boz beygir de onu yakalamak üzere arkasından takip etti; hep bir ya da iki boy gerideydi, kısrağın kıçını ve kuyruğunu dişleriyle yakalamaya çalışıp her seferinde kaçırıyordu.

Gün sonundaki yumuşak, altın rengi çayır boyunca beraber koştular. Hem gri hem de kahverengi atın yan tarafları terden parıldıyordu. Âdeta dans ediyorlardı.

Usta gürültülü biçimde ellerini çırptı, ıslık çaldı ve Svadilfari'nin adını seslendi ancak beygir onu görmezden geldi.

Usta koştu, niyeti atı yakalamak ve aklını başına getirmekti ama kısrak sanki ustanın niyetinin farkındaymışçasına yavaşladı, kulaklarını ve yelelerini beygirin başının yanına sürttü, sonrasında arkasından kurtlar kovalıyormuş gibi ormanın sınırına ulaşana dek koştu. Svadilfari de arkasından gitti, kısa süre içerisinde ikisi de ormanın gölgelerine doğru gözden kayboldular.

Usta sövüp saydı, tükürdü ve atının yeniden ortaya çıkmasını bekledi.

Gölgeler uzadı ancak Svadilfari dönmedi.

Usta taş-kızağına döndü. Ormana doğru baktı. Ardından ellerine tükürdü, halatları tuttu ve taş-kızağını çayırların ve bahar çiçeklerinin arasından geçirip dağdaki taş ocağına doğru sürmeye başladı.

Şafakta dönmedi. Usta Asgard'a arkasında taş-kızağını sürükleyerek döndüğünde güneş çoktan yükselmişti.

Kızağında on blok taş vardı, gücü bu kadarına yetmişti.

Kızağı sürükleyip çekiyor, bir yandan da taşlara lanet ediyordu. Ancak her çekişte sura biraz daha yaklaşıyordu.

Güzeller güzeli Freya kapıda dikilmiş onu izliyordu.

"Yanında yalnızca on blok taş var," dedi ustaya. "Surunu bitirmek için iki katına ihtiyacın var."

Usta bir şey demedi. Blokları henüz tamamlanmamış kapı girişine doğru sürüklemeye devam etti; yüzü ifadesizdi. Ne gülümsüyor ne de göz kırpıyordu – artık bunlardan yoksundu.

"Thor doğudan dönüyor. Yakında bizimle olacak," dedi Freya.

Asgard tanrıları, usta taşları duvara doğru sürüklerken onu izlemek üzere toplandılar. Freya'ya katıldılar ve korumacı bir tavırla etrafında kümelendiler.

Önce sessizce izlediler, sonrasında ise gülmeye ve kıkırdamaya hatta sorular sormaya başladılar.

"Hey!" diye bağırdı Balder. "Güneş'i ancak o suru tamamlarsan alacaksın. Sence Güneş'i evine götürecek misin?"

"Bir de Ay'ı," dedi Bragi. "Atının yanında olmaması ne kadar da üzücü. İhtiyacın olan tüm taşları taşıyabilirdi."

Ve tanrılar kahkaha attı.

İşte o anda usta taş-kızağını bıraktı. Tanrılarla yüz yüze geldi. "Hile yaptınız!" dedi, suratı hem çalışmaktan hem de öfkeden kıpkırmızıydı.

"Hile yapmadık," dedi Odin. "En azından senin hilenden fazlasını yapmadık. Eğer senin bir dev olduğunu bilseydik surumuzu inşa etmene sence izin verir miydik?"

Usta tek eliyle bir taş alıp bir diğerine çarptı ve granit blok ikiye bölündü. Tanrılara döndü, iki elinde de taşın bir yarısı vardı ve artık yedi, on, on beş metre boyundaydı. Suratı dönüştü; artık bir mevsim önce Asgard'a gelen

sakin ve soğukkanlı yabancı gibi görünmüyordu. Yüzü bir yamacın kayaları gibiydi, eğri büğrüydü, öfke ve nefretle yontulmuştu.

"Ben bir dağ deviyim," dedi. "Ve siz tanrılar da hilebaz ve aşağılık yemin bozanlardan başka bir şey değilsiniz. Atım eğer yanımda olsaydı şimdiye sürünüzü bitirmiştim. Sevgili Freya'yı, Güneş'i ve Ay'ı da karşılık olarak almıştım. Ve sizi de burada karanlıkta ve soğukta, sizi neşelendirecek güzellikten yoksun şekilde bırakmış olacaktım."

"Yemin bozulmadı," dedi Odin. "Lakin artık hiçbir yemin seni bizden koruyamaz."

Dağ devi kükredi ve öfkeyle tanrılara doğru koştu, iki elindeki devasa granit parçalarını sopa olarak tutuyordu.

Tanrılar kenara çekildi ve dev yalnızca o an arkalarında kimin durduğu gördü. Kızıl sakallı ve kaslı, devasa bir tanrıydı; demir eldivenler takıyor ve demirden bir çekiç tutuyordu. Ve o çekici savurdu, hem de hemen. Çekiç devi nişan almışken elinden bıraktı.

Çekiç, Thor'un elinden ayrılınca berrak göklerde bir şimşek çaktı, ardından da gökgürlemesinin ağır gürültüsü patlayıverdi.

Dağ devi çekicin ona doğru uçtukça hızla büyüdüğünü gördü ama sonrasında ise bir şey göremedi, hem de bir daha asla.

Tanrılar suru kendileri tamamladı. Ancak o son kalan on bloku dağların zirvesindeki madenden alıp taşımak ve onları Asgard'a getirip giriş kapısının üzerindeki yerlerine yerleştirmek haftalar aldı. Ustabaşının kendi yapıp yerleştirdiği bloklar gibi ne düzgündü ne de onunkiler gibi yerine oturuyordu.

Thor'un onu öldürmeden evvel devin daha çok taş yerleştirmesi gerektiğini düşünen tanrılar vardı. Thor ise

onun doğu ellerinden dönüşü için tanrıların bir eğlence hazırlamış olmalarını takdir ettiğini söyledi.

Tuhaftır ki Svadilfari'yi uzaklaştırmaktaki katkısıyla ilgili övgüleri toplamak için Loki ortalarda görünmüyordu. Kimse nerede olduğunu bilmiyordu ama Asgard'ın aşağısındaki çayırlarda harikulade, kestane rengi bir kısrağın görüldüğüne dair söylentiler ortada dolaşıyordu. Loki yılın büyük kısmını uzaklarda geçirdi ve geri döndüğünde ise yanında gri bir tay vardı.

Bu tay çok güzel olmasına rağmen dört yerine sekiz bacaklıydı ve Loki nereye giderse gitsin peşinden geliyor, ona sokuluyor ve ona sanki annesiymiş gibi davranıyordu. Zaten mevzu da buydu.

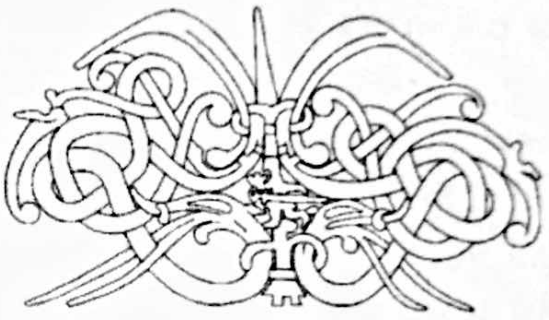
Tay büyüdü ve Sleipnir adı verilen ata dönüştü. Var olan ve var olacak olan atların hem en hızlısı hem en kuvvetlisiydi, rüzgârdan bile daha süratli, gri bir beygirdi bu.

Loki, insanların ve tanrıların gördüğü en iyi at olan Sleipnir'i Odin'e armağan etti.

Pek çok kişi Odin'in atından övgüyle söz eder ama yalnızca cesur biri Loki'nin huzurunda atın soyundan bahsedebilir. Ancak hiç kimse bu konuyu iki kez zikretmeye cüret etmemiştir. Loki, onun Svadilfari'nin aklını çelip de sahibinden uzaklaştırdığına ve tanrıları kendi kötü fikrinden kurtardığına dair bir şeyler duyarsa söyleyen kişinin hayatını çirkinleştirmek için elinden geleni ardına koymaz. Loki, kendisine yapılanı unutmazdı.

İşte bu da tanrıların surlarına nasıl kavuştuğunun hikâyesidir.

LOKİ'NİN ÇOCUKLARI

Loki yakışıklıydı ve bunun farkındaydı. İnsanlar onu sevmek, ona inanmak istiyordu ama en hafif tabirle güvenilmez ve bencil, en ağırıyla ise de sinsi ve art niyetliydi. Loki ona kur yapıp onunla evlendiğinde güzel ve mutlu olan Sigyn adında bir kadınla hayatını birleştirdi, ancak son zamanlarda Sigyn hep kötü haberler bekliyor gibiydi. Ona Narfi adında bir erkek evlat, çok geçmeden Vali adında bir oğul daha verdi.

Loki bazen uzun süreliğine ortadan kaybolur ve geri dönmezdi, akabinde de Sigyn olabileceklerin en kötüsünü bekler gibi dururdu fakat Loki kurnaz ve suçlu bir tavırla her zaman ona geri dönerdi ve sanki kendinden gerçekten de gurur duyardı.

Üç kez evden ayrıldı, üç kez nihayetinde eve döndü.

Loki'nin Asgard'a döndüğü üçüncü seferde, Odin onu huzuruna çağırdı.

"Bir rüya gördüm," dedi bilge, tek gözlü tanrı. "Çocukların vardı."

"Bir oğlum var, adı Narfi. İyi çocuktur ama babasının sözünü pek dinlemez. Bir oğlum daha var, Vali. O ise yumuşak başlı ve ihtiyatlıdır."

"Onlar değil. Başka üç çocuğun vardı, Loki. Gününü ve geceni buz devleri diyarında dişi dev Angrboda ile geçirmek için kaçıp duruyorsun. Ondan üç çocuğun var. Uyurken zihin gözümle gördüm onları ve görülerim onların kaçınılmaz sonda tanrıların en büyük düşmanları olacağını söylüyor."

Loki ağzını açmadı. Utanmış gibi görünmeye çalıştı ama yalnızca kendinden memnunmuş gibi göründü.

Odin, Tyr ve Thor öndérliğinde tanrıları huzuruna çağırdı ve Loki'nin çocuklarını Asgard'a getirmek için Devdiyarı Jotunheim'a uzun bir yolculuk yapacaklarını söyledi.

Tanrılar, devler diyarına doğru yolculuğa çıktı ve Angrboda'nın kalesine ulaşana dek pek çok tehlikeyle baş etti. Angrboda onları beklemiyordu, çocuklarını da büyük salonda birbirleriyle oyun oynamaları için bırakmıştı. Tanrılar Loki ve Angrboda'nın çocuklarının neye benzediğini gördüğünde neredeyse küçük dillerini yuttu ama bu durum onları alıkoymadı. Çocukları tutup bağladılar. En büyük çocuğu bir çam ağacının soyulmuş gövdesine bağlayıp aralarına aldılar. Ortanca çocuğa söğütten örülmüş bir ağızlık takıp boynuna da tasma niyetine bir halat geçirdiler. Üçüncü çocuk ise kasvetli ve tedirgin edici biçimde yanlarında yürüdü.

Üçüncü çocuğun sağ tarafındakiler ortalarında yürüyen güzeller güzeli bir genç kız görürken solundakiler ona bakmaya cesaret edemiyordu zira derisi ve eti çürüyüp kararmış, ölü bir kız görüyorlardı.

"Fark ettin mi?" diye sordu Thor, Tyr'e, buz devleri diyarından dönmek için çıktıkları yolculuğun üçüncü gününde. Küçük bir alanda geceleyin kamp yapıyorlardı ve Tyr devasa sağ eliyle Loki'nin ortanca çocuğunun tüylü boynunu okşuyordu.

"Neyi?"

"Devler bizi takip etmiyor. Yaratıkların annesi bile peşimizde değil. Sanki Loki'nin çocuklarını Jotunheim'dan götürmemizi *istiyor* gibiler."

"Saçmalama," dedi Tyr ama kelimeler ağzından dökülürken kamp ateşi sıcak olsa da bir titreme hissetti.

Zorlu iki gün daha geçtikten sonra Odin'in huzuruna vardılar.

"Bunlar Loki'nin çocukları," dedi Tyr uzatmadan.

Loki'nin çocuklarının ilki bir çam ağacına bağlıydı ve an itibariyle bağlandığı ağaçtan daha uzundu. Adı Jormungundr'du ve bir yılandı. "Onu buraya getirdiğimiz süre içerisinde uzayıp durdu," dedi Tyr.

"Dikkat et," dedi Thor, "yakıcı, siyah bir zehir püskürtüyor. Bana püskürttü fakat ıskaladı. Başını o yüzden ağaca böyle bağladık."

"Daha çocuk," dedi Odin. "Hâlâ büyüyor. Onu kimseye zarar veremeyeceği bir yere göndereceğiz."

Odin yılanı tüm diyarların ötesinde bulunan denizin kıyısına götürdü, Midgard'ı çevreleyen denizdi burası ve orada Jormungundr'u serbest bıraktı. Ardından sürünüp dalgaların içine kaymasını ve dönüp yuvarlanarak uzaklara doğru yüzmesini seyretti.

Ufukta kaybolana kadar tek gözüyle baktı arkasından ve doğru karar verip vermediğini düşündü. Bilmiyordu. Rüyalarının söylediği gibi yapmıştı ve rüyalar gösterdiklerinden daha fazla şey bilirdi, en bilge tanrıdan bile.

Yılan, Dünya okyanusunun gri sularının ötesine dek büyüdü, büyüdü, büyüdü ve yerkürenin etrafını sardı. Halk için Midgard yılanı Jormungundr'du o artık.

Odin büyük salona döndü ve Loki'nin kızının öne çıkmasını buyurdu.

Kıza uzun uzun baktı: Yanağının sağ tarafı pembe ve beyazdı, gözleri Loki'ninki gibi yeşildi, dudakları dolgun ve kıpkırmızıydı; sol tarafı ise leke leke ve çizgi çizgiydi, ölümün getirdiği morarmayla şişmişti, görmeyen gözü çürümüş ve solgundu, dudaksız ağzı buruşmuş ve iskelet siyahlığındaki dişlerine kadar sünmüştü.

"Adın ne?" diye sordu Tanrılar Tanrısı.

"Hel," dedi kız, "sizin için de uygunsa, Herkesin Babası."

"Nazik bir çocuksun," dedi Odin. "Hakkını vermek lazım."

Kız tek kelime etmedi, buz kıymığı kadar keskin yeşil tek gözüyle baktı sadece, sönük gözüyse duygudan yoksun, cansız ve ölüydü; Odin kızın gözlerinde korku görmedi.

"Canlı mısın?" diye sordu kıza. "Yoksa bir ceset mi?"

"Kendimim yalnızca, Angrboda ve Loki'nin kızı Hel'im ben," dedi. "Ama ölüleri daha çok seviyorum. Alçakgönüllüler, konuşurken saygı gösteriyorlar bana. Canlılarsa tiksinerek yüzüme bakıyor."

Odin kızı süzdü ve rüyalarını anımsadı. Ardından konuştu: "Bu çocuk karanlık yerlerin en derininin hâkimi, dokuz diyardaki tüm ölülerin hükümdarı olacak. Hastalık ya da yaşlılık gibi, kaza veya doğum gibi değersiz ölümlerden mustarip zavallı ruhların imparatoriçesi olacak. Savaşlarda yiğitçe ölenlerin hepsi bize, Valhalla'ya gelecek. Ancak farklı şekilde ölenler onun karanlığında, diyarının sakini olacak."

Hel, annesinden alındığından beri ilk kez gülümsedi... yarım ağızla.

Odin, Hel'i ışıksız diyara götürdü, ona tebaasını konaklatacağı muazzam salonu gösterdi ve ardından sahip olduğu şeyleri isimlendirmesini seyretti. "Kâsemin adı Açlık

olacak," dedi Hel. Bir bıçak aldı. "Bu da Kıtlık. Yatağıma da Hastayatağı adını veriyorum."

An itibariyle Angrboda ve Loki'nin çocuklarının ikisinin icabına bakılmıştı. Biri okyanustaydı, diğeri ise toprak altındaki karanlıkta. Peki ya üçüncüsüne nasıl bir çare bulunacaktı?

Loki'nin üçüncü ve en ufak tefek çocuğunu devler diyarından getirdiklerinde yavru köpek boyundaydı. Tyr önce söğütten ağızlığını çıkarıyor, ardından boynuyla başını okşayıp onunla oynuyordu. Gri-siyah renkte bir kurt yavrusuydu bu, gözleri koyu kehribar renginde.

Etini çiğ yese de bir insanın konuşacağı gibi insanların ve tanrıların dilinden konuşuyordu. Mağrurdu. Fenrir'di bu küçük yaratığın adı.

Fenrir de çok çabuk büyüyordu. Bir gün kurt kadarken, diğer gün mağara ayısı kadardı, ardından da koca bir elk* boyuna ulaşmıştı.

Tyr dışında tüm tanrılar ondan tedirgin oluyordu. O hâlâ onunla oynuyor, boğuşuyor ve her gün tek başına kurdu etle besliyordu. Ve yaratık her geçen gün, bir öncekinden daha fazla yiyordu, her gün büyüyor ve daha vahşi, daha güçlü oluyordu.

Odin önsezileriyle kurt çocuğun büyümesini izledi zira rüyalarında kurt her şeyin sonunda oradaydı; Odin'in geleceğe dair gördüğü rüyaların en sonunda karşılaştığı şey Kurt Fenris'in** keskin, beyaz dişleri ve yakut gözleriydi.

---

* Kanada geyiği. Dünyanın en büyük geyiklerinden olmakla birlikte Kuzey Amerika ve Doğu Asya'daki en büyük memelilerden de biridir. Yetişkin bir erkek elk ortalama 325 kg olup burundan kuyruğa 2.5 metre boyundadır. –çn

** Yazar, ismi tek başına kullandığında Fenrir, başına Kurt getirdiğinde ise Fenris kelimesini tercih ediyor çünkü Fenrir'in diğer bir ismi olan

Tanrılar bir araya gelip toplantıda Fenrir'i bağlama kararı aldılar.

Tanrıların demir ocaklarından devasa zincirler ve prangalar dövüp onları Fenrir'e götürdüler.

"İşte!" dediler, yeni bir oyundan bahseder gibi. "Çok çabuk büyüdün, Fenrir. Gücünü ölçme vakti geldi artık. En ağır zincir ve prangaları getirdik sana. Bunları kırmaya gücün yeter mi?"

"Bence yeter," dedi Kurt Fenris. "Bağlayın beni."

Tanrılar, devasa zincirleri Fenrir'in etrafına dolayıp pençelerini zincire vurdular. Bu sırada kurt hareketsiz bekledi. Muazzam kurdu zincirlerken tanrılar birbirlerine gülümsüyordu.

"Hadi," diye bağırdı Thor.

Fenrir gerindi, bacak kaslarını esnetti ve zincirler âdeta kuru dallar gidi düşüverdi üzerinden.

Koca kurt aya doğru uludu, zafer ve neşe ulumasıydı bu. "Zincirlerinizi kırdım," dedi. "Sakın unutmayın."

"Unutmayacağız," dedi tanrılar.

Sonraki gün Tyr, kurda etini götürmeye gitti. "Prangalarını kırdım," dedi Fenrir. "Hem de kolayca."

"Gerçekten de kırdın," dedi Tyr.

"Sence beni bir daha sınarlar mı? Büyüyorum ve gün geçtikçe güçleniyorum."

"Seni yeniden sınayacaklar. Sağ koluma iddiasına girerim," dedi Tyr.

Kurt büyümeye devam ediyordu, tanrılarsa demir ocaklarında yeni zincirler dövüyordu. Zincirin her halkası sıradan bir insanın kaldıramayacağı kadar ağırdı. Yapıldığı metal,

Fenrisúlfr uzun yıllardır Fenris-wolf olarak İngilizceye tercüme edilmiştir. –çn

tanrıların bulabildiklerinin en sağlamıydı: Yeryüzündeki demir ile gökten düşen demirin alaşımıydı. Dromi adını verdiler bu zincirlere.

Tanrılar zincirleri Fenrir'in uyuduğu yere taşıdılar.

Kurt gözlerini açtı.

"Yine mi?" diye sordu.

"Bu zincirlerden kurtulabilirsen," dedi tanrılar, "namın ve kudretin tüm diyarlarca bilinecek. Şan ve şöhret senin olacak. Bunun gibi bir zincir seni tutamıyorsa o hâlde herhangi bir tanrı ya da devden güçlüsün demektir."

Fenrir başını salladı ve Dromi denen zincirlere baktı. Var olan tüm zincirlerden daha büyük, en sağlam prangadan daha sağlamdı. "Tehlikeyi göze almayan kahraman olamaz," dedi kurt bir süre sonra. "Bu prangaları kırabilirim. Zincirleyin."

Zincirlediler.

Büyük kurt esnedi, gerindi ama zincirler kırılmadı. Tanrılar birbirlerine baktı, gözlerinde zaferin kıvılcımı vardı ancak şimdi devasa kurt sallanıp debeleniyor, bacaklarını savurup her bir kas ve sinirini geriyordu. Gözleri parıldadı, dişleri parıldadı, ağzı köpürdü.

Debelenirken hırladı. Tüm kudretiyle çabaladı.

Tanrılar istemsizce geri çekildi, çekilerek iyi de yaptılar zira zincirler çatladı ve ardından öylesine büyük şiddetle kırıldı ki parçaları havaya fırladı. Önümüzdeki yıllarda, tanrılar parçalanmış zincirin kalıntılarını ağaçların gövdesine veya dağların eteklerine saplanmış şekilde bulacaktı.

"İşte!" diye bağırdı Fenrir ve hem bir insan hem de bir kurt gibi uluyarak zaferini kutladı.

Kurt, mücadelesini izleyen tanrıların zaferinden memnun kalmadığını fark etti. Tyr dahil. Loki'nin çocuğu Fenrir bu konu ve olaylar üzerine derin derin düşünmeye başladı.

Kurt Fenris her geçen gün daha da büyüdü, daha çok acıktı.

Odin düşündü, taşındı, ölçüp biçti. Mimir'in kuyusundan gelen bilgelikle, kendini dünya ağacına asarak kendine kurban ederek kazandığı bilgeliğin tümü onundu. Nihayetinde Frey'in ulağı, aydınlık elf Skirnir'i yanına çağırdı ve ona Gleipnir adındaki zinciri tasvir etti. Skirnir atına binip gökkuşağı köprüsünü aştı ve Svartalfheim'a doğru yola koyuldu. Yanında daha önce eşi benzeri yapılmamış bir zincirin talimatları vardı.

Skirnir yapılması gereken işi tarif ederken cüceler onu dinledi, sonrasında ürperdiler ve istedikleri ücreti söylediler. Cücelerin istediği fiyat yüksek olmasına rağmen Skirnir kabul etti zira Odin öyle buyurmuştu. Cüceler Gleipnir'i yapmak için gereken malzemeleri toparladı.

Altı farklı maddeyi bir araya getirdiler:
Bir kedinin ayak izleriydi ilki.
Bir kadının sakalıydı ikincisi.
Bir dağın kökleriydi üçüncüsü.
Bir ayının kas teliydi dördüncüsü.
Bir balığın nefesiydi beşincisi.
Bir kuşun tükürüğüydü altıncı ve sonuncusu.

Bunların hepsi bir araya gelecek ve Gleipnir'i oluşturacaktı. (Bunların hiçbirini görmediğinizi mi söylüyorsunuz? Tabii ki görmediniz çünkü cüceler bunları zinciri yaparken kullandı.)

Cüceler zanaatlerini tamamladığında Skirnir'e ahşap bir kutu verdi. Kutunun içinde uzun, ipekten bir kurdeleye benzeyen, pürüzsüz ve yumuşacık bir şey vardı. Görünmez gibiydi ve tüy kadar hafifti.

Skirnir kutuyu alıp Asgard'a sürdü atını. Güneş battıktan sonra, akşamın geç saatlerinde ulaştı oraya. Cücelerin atölyesinden ne getirdiğini tanrılara gösterdi ve tanrılar gözlerine inanamadı.

Kara Göl'ün kıyısına gittiler hep beraber ve Fenrir'i ismiyle çağırdılar. Bir köpek çağrıldığında nasıl gelirse Fenrir de koşarak geldi. Tanrılar onun böylesine büyük, böylesine güçlü olmasından büyülendi.

"Ne oluyor?" diye sordu kurt.

"Bağların en güçlüsünü temin ettik," dediler ona. "Sen bile kurtulamazsın bundan."

Kurt şişindi. "Tüm zincirleri kırabilirim," dedi gururla.

Odin, Gleipnir'i göstermek üzere avucunu açtı. Ay ışığı altında parıldadı.

"Bu mu?" dedi kurt. "Bunun her tarafı zincir olsa ne olur?"

Tanrılar zincirin ne kadar güçlü olduğunu göstermek adına onu çekelediler. "Biz bile kıramıyoruz," dediler kurda.

Kurt gözlerini kısarak tanrıların ellerinde tuttuğu ipek şeride baktı, bir salyangozun ardında bıraktığı iz gibi ya da denize düşen ay ışığı gibi parıldıyordu. Ardından kurt arkasını döndü, ilgisizdi.

"Olmaz," dedi. "Bana gerçek zincirler, gerçek prangalar getirin; sağlam olsun, büyük olsun da size gücümü göstereyim."

"Bu Gleipnir," dedi Odin. "Tüm zincirlerden ve prangalardan daha güçlüdür. Yoksa korktun mu, Fenrir?"

"Korkmak mı? Hiç de bile. Ama ben böyle bir kurdeleyi koparsam ne olur, koparmasam ne olur? Bana şan ve şöhret mi kazandıracak? İnsanlar bir araya gelip, 'Kurt Fenris ne kadar güçlü biliyor musunuz? Öylesine güçlü ki ipek bir

kurdeleyi paramparça ediyor!' mu diyecek? Gleipnir'i kırmanın bana hiçbir faydası yok."

"Korkuyorsun," dedi Odin.

Büyük yaratık burnunu çekti. "İhanet ve üçkâğıt kokusu alıyorum," dedi kurt, kehribar rengi gözleri ay ışığında parlıyordu. "Ayrıca Gleipnir'in yalnızca bir kurdele olduğunu düşünsem de beni onla bağlamanıza izin vermem."

"Sen mi? Sen ki zincirlerin en sağlamını, en büyüğünü kırdın; bu şeritten mi korkuyorsun?" dedi Thor.

"Hiçbir şeyden korktuğum yok," diyerek gürledi kurt. "Bence asıl korkan siz küçük mahlûklarsınız."

Odin sakallı çenesini sıvazladı. "Aptal değilsin, Fenrir. Burada bir ihanet söz konusu değil. Ancak gönülsüzlüğünü anlıyorum. Yalnızca cesur bir savaşçı kurtulamayacağı bir bağ ile bağlanmaya razı gelir. Tanrılar Tanrısı olarak seni temin ederim ki, eğer böyle bir şeridi parçalayamazsan –dediğin gibi, hakiki ipektir– o hâlde biz tanrıların da senden korkmak için bir sebebi yok demektir. Sonrasında da seni serbest bırakır istediğin yere gitmene izin veririz."

Kurttan uzun bir hırıltı yükseldi. "Yalan söylüyorsun, Herkesin Babası. Bazıları ne kadar kolay nefes alıyorsa sen de öyle yalan söylüyorsun. Beni kurtulamayacağım bir bağ ile bağladığınız vakit, serbest bırakacağınızı hiç sanmıyorum. Bence beni burada bırakacaksınız. Beni terk edip bana ihanet edeceksiniz. O kurdeleyle beni bağlamanıza izin vermiyorum."

"Güzel ve cesur laflar," dedi Odin. "Ödlekliğini gizleyecek laflar, Kurt Fenris. İpek bir kurdeleyle bağlanmaktan korkuyorsun. Başka söze gerek yok."

Kurdun dili, ağzından dışarı sarktı. Ardından her biri insan kolu boyunda olan dişlerini göstererek kahkaha attı. "Benim cesaretimi sorgulamaktansa burada bir ihanet söz

konusu olmadığını kanıtlamanız için size meydan okuyorum. Eğer aranızdan biri elini ağzımın içine koyarsa beni bağlamanıza izin vereceğim. Dişlerimi nazikçe üzerine koyacak ancak ısırmayacağım. Eğer bir şeyler dönmüyorsa kurdeleden kurtulunca ya da siz beni serbest bırakınca ağzımı açacağım ve el zarar görmemiş olacak. Hadi bakalım. Ağzımda bir el olursa beni bağlayabilirsiniz, yemin ederim. Böyle işte. Hanginiz elini koyacak?"

Tanrılar birbirlerine baktı. Balder, Thor'a baktı; Heimdall, Odin'e baktı; Hoenir, Frey'e baktı fakat hiçbiri hareket etmedi. Ardından Odin'in oğlu Tyr iç çekip öne çıktı ve sağ elini kaldırdı.

"Elimi ağzına ben koyacağım, Fenrir," dedi Tyr.

Kurt yanına uzandı ve Tyr de tıpkı Fenrir yavru bir köpek kadarken yaptığı ve beraber oynadıkları zamanki gibi elini ağzına koydu. Fenrir elini bileğinden yakalayacak ama Tyr'in derisine zarar vermeyecek şekilde dişlerini nazikçe kapadı. Tyr ise gözlerini kapadı.

Tanrılar, kurdu Gleipnir ile bağladı. Parıldayan bir salyangoz izi devasa kurdun çevresini sarıyor, bacaklarını bağlıyor ve onu hareketsiz hâle getiriyordu.

"Oldu," dedi Odin. "Hadi, kır zincirlerini, Kurt Fenris. Ne kadar kuvvetli olduğunu göster bize."

Kurt gerinip mücadele etti; bağlandığı şeritten kurtulmak için tüm sinirlerini ve kaslarını zorlayıp kastı. Her denemede görev daha da zor göründü gözüne, her gerinmede parlak kurdele daha sağlam hâle geldi.

Başlangıçta, tanrılar kıs kıs güldü. Ardından kıkırdadılar. Nihayetinde, yaratığın kurtulamayacağından ve tehlikede olmadıklarından emin olduklarında kahkahalar attılar.

Yalnızca Tyr sessizdi. Gülmüyordu. Kurt Fenris'in dişle-

rinin keskinliğini bileğinde, dilinin ıslaklığını ve sıcaklığını ise avucuyla parmaklarında hissediyordu.

Fenrir uğraşmayı bıraktı. Hareketsizce uzandı. Eğer tanrılar onu serbest bırakacaksa şimdi bırakacaklardı.

Ama tanrıların tek yaptığı kahkahalarını artırmaktı. Thor'un yeri göğü inleten, her biri gökgürültüsünden daha gürültülü olan kahkahaları, Odin'in sert kahkahalarına, Balder'in çınlayan kahkahalarına karışıyordu...

Fenrir, Tyr'e baktı. Tyr de cesurca ona. Ardından Tyr gözlerini kapadı ve başını salladı. "Yap," diye fısıldadı.

Fenrir, Tyr'in bileğini ısırdı.

Tyr sesini çıkarmadı. Sol elini, sağ elinin koptuğu yerde fışkıran kanı sızıntıya çevirmek için var gücüyle bastırmakla yetindi.

Fenrir, tanrıların Gleipnir'in bir ucunu alıp dağ kadar büyük bir taşa sarmalarını ve yerin altına bağlamalarını izledi. Ardından da başka bir kayayla bağlı olduğu taşın çekiç gibi en derin okyanustan daha derine çakıldığını seyretti.

"Kalleş Odin!" diye bağırdı kurt. "Eğer bana yalan söylemeseydin tanrıların dostu olabilirdim. Ancak korkun sana ihanet etti. Seni öldüreceğim, Tanrılar Tanrısı. Her şeyin sonu gelene kadar bekleyecek, ardından da Güneş ile Ay'ı yutacağım. Ama en büyük zevki seni öldürürken alacağım."

Tanrılar Fenrir'in çenesinin yakınlarına gitmemeye özen gösterdi fakat onlar taşı daha derine ittikçe kurt debelenip onları ısırmaya çalıştı. Ona en yakın olan, soğukkanlı bir tanrı, kılıcını Kurt Fenris'in damağına sapladı. Kılıcın kabzası da kurdun çenesine yerleşip çenenin açık kalmasını sağladı ve bir daha kapanmasını engelledi.

Kurt anlaşılmaz sesler çıkararak hırladı ve ağzından saçılan salyalar bir nehir oluşturdu. Bir kurt olduğundan

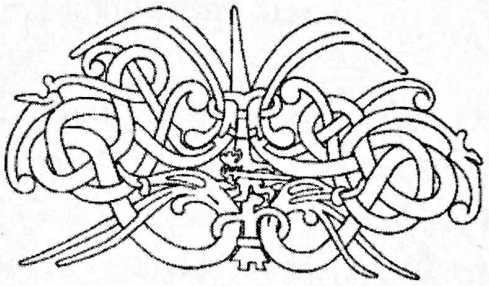
haberdar olmasaydınız onu mağara girişinden nehir akan küçük bir dağ zannedebilirdiniz.

Tanrılar, salya nehrinin kara göle karıştığı o yerden ayrıldılar ve hiç konuşmadılar ta ki çok, çok uzaklaşana dek. Sonrasındaysa biraz daha gülüp sırtlarını sıvazladılar ve çok akıllıca bir şey yaptığını sanan kişilerin takındığı gülümsemeyi takındılar.

Tyr ne gülümsedi ne de kahkaha attı. Kesik bileğine sıkıca bir kıyafet bastırıp tanrıların yanında Asgard'a geri döndü ve fikirlerini kendine sakladı.

İşte Loki'nin çocukları bunlardı.

FREYA'NIN SIRADIŞI DÜĞÜNÜ

Aesir'in en kudretlisi, kuvvetlisi, cengâveri gökgürültüsü tanrısı Thor tam manasıyla uyanmamış olsa da bir şeylerin yolunda olmadığına dair bir hissiyata sahipti. Elini, çekicini almak için uzattı zira uyurken onu hep uzanabileceği bir mesafede tutardı.

Gözleri kapalı hâlde el yordamıyla aradı. Uzanıp o rahatlatıcı ve aşina çekiç sapını arandı.

Çekiç yoktu.

Thor gözlerini açtı. Oturdu. Ayağa kalktı. Odada volta attı.

Çekiç hiçbir yerde yoktu. Kaybolmuştu.

Mjollnir'di Thor'un çekicinin ismi. Cüce Brokk ve Eitri tarafından Thor'a özel yapılmıştı. Tanrıların hazinelerinden biriydi. Thor çekiciyle bir şeye vurursa onu parampar-ça edeceği şüphesizdi. Bir hedefe doğru fırlatırsa hedefini asla şaşmaz ve sonrasında havada süzülüp eline geri dönerdi. Çekici ufaltıp gömleğinin cebine saklayabilir ve isterse yeniden büyütebilirdi. Mükemmel bir çekiçti, tek bir kusurunu saymazsak: Sapı fazlasıyla kısaydı ve bundandır ki Thor çekici tek eliyle savurmak zorundaydı.

Çekiç, Asgard tanrılarını ve yaşam alanlarını tehdit eden tehlikelerden onları uzak tutardı. Buz devlerinden ogrele-

re, trollerden bin bir çeşit canavara kadar hepsi Thor'un çekicinden korkardı.

Thor çekicini seviyordu ve görünen o ki çekiç ortalarda yoktu.

İşler yolunda gitmediğinde Thor'un yaptığı şeyler vardı. Yaptığı ilk şey ise olanların Loki'nin suçu olup olmadığını kendine sormak olurdu. Thor düşünüp taşındı. Loki'nin dahi çekicini çalmaya cüret edeceğine inanmıyordu. İşler yolunda gitmediğinde yaptığı ikinci şeyi yaptı bu kez ve akıl danışmak için Loki'ye gitti.

Loki işini bilirdi. Ona ne yapması gerektiğini söylerdi.

"Kimseye söyleme ama tanrıların çekici çalındı," dedi Thor, Loki'ye.

"Bu hiç de iyi bir haber değil," dedi Loki, yüzünü buruşturup. "Dur bir de ben bakınayım, bir şeyler bulabilecek miyim."

Loki, Freya'nın salonuna gitti. Tanrıların en güzeliydi o. Altın saçları omuzlarına dökülür ve gün ışığında parıldardı. İki kedisi arabasını çekmeye hevesli, odada dolaşıyordu. Yerin kat kat altında yaşayan cücelerce onun için yapılmış, saçları kadar altından, en az onlar kadar parlak Brisings adlı kolye boynunda ışıldıyordu.

"Uçmanı sağlayan o tüylü pelerinini ödünç almak istiyorum," dedi Loki.

"Söz konusu dahi olamaz," dedi Freya. "O pelerin, sahip olduğum en kıymetli şey. Altından bile değerli. Pelerini senin takmana göz yumarak etrafta kötülükler yapmana izin vermiyorum."

"Thor'un çekici çalındı," dedi Loki. "Onu bulmam gerek."

"Pelerini getiriyorum," dedi Freya.

Loki pelerini taktı ve doğan donuna bürünüp göğe yükseldi. Asgard'ın ötesine kanat çırptı. Devler diyarının derinliklerine dalıp olağandışı bir şeyler arandı.

Altında devasa bir höyük gördü, üzerinde de ömründe gördüğü en büyük, en çirkin, devgillerden bir ogre oturmuş köpek tasması örüyordu. Ogre, Loki'yi doğan kılığında görünce keskin dişlerini gösterip sırıtarak el salladı.

"Aesir'de ne var ne yok, Loki? Elflerden bir haber var mı? Bir de devler diyarına ne diye tek başına geldin?"

Loki, ogrenin yanına kondu. "Asgard'dan gelen haberlerin hepsi kötü, elflerden gelenler de öyle."

"Gerçekten mi?" dedi ogre kendi kendine kıkırdayarak; sanki yaptığı bir şeyden fazlasıyla memnun olmuştu ve muazzam akıllı olduğunu düşünüyordu. Loki bu tarz kıkırdamalara aşinaydı. Bazen kendi de yapardı.

"Thor'un çekici kayıp," dedi Loki. "Sen bir şeyler biliyor musun?"

Ogre koltukaltını kaşıdı ve bir kez daha kıkırdadı. "Belki," dedi ve ardından ekledi, "Freya nasıl? Söyledikleri kadar güzel mi?"

"Öyle tipler hoşuna gidiyorsa," dedi Loki.

"Gitmez mi?" dedi ogre. "*Gitmez* mi?"

Gergin bir sessizlik oluştu yeniden. Ogre, köpek tasmasını bir tasma yığınının üzerine koydu ve bir yenisini örmeye başladı.

"Thor'un çekici bende," dedi ogre, Loki'ye. "Yerin öyle derinlerine sakladım ki kimseler bulamaz onu, hatta Odin bile. Onu oradan çıkarabilecek yegâne kişi yine benim. Eğer bana istediğim şeyi getirirsen ben de çekicini Thor'a veririm."

"Çekiç için pazarlık yapabilirim," dedi Loki. "Sana altınlar, kehribarlar getiririm, say say bitiremeyeceğin hazineler sererim önüne–"

"İstemez," dedi ogre. "Freya'yla evlenmek istiyorum ben. Şu andan itibaren sekiz gün içinde onu buraya getir. Freya'nın düğün gecesinde gelin hediyesi olarak çekici tanrılara geri vereceğim."

"Sen kimsin ki?" dedi Loki.

Ogre sırıtıp çarpık dişlerini gösterdi. "Laufey'nin oğlu Loki, ben ogrelerin efendisi Thrym'im."

"Bir orta yol bulabileceğimize şüphem yok, yüce Thrym," dedi Loki. Freya'nın tüylü pelerinini etrafına sardı, ardından kollarını uzatıp göğe yükseldi.

Loki'nin altında uzanan dünya ufacık görünüyordu: Aşağı baktı, ağaçlar ve dağlar çocuk oyuncağı kadar miniklerdi, tanrıların sorunları bile küçücük görünüyordu.

Thor, onu tanrılar meclisinde bekliyordu ve Loki daha yere konamadan kendisini Thor'un devasa elleri arasında buldu. "Ee? Bir şeyler öğrenmişsin. Suratından okunuyor. Ne biliyorsan bana derhal söyle. Sana güvenmiyorum, Loki ve bir kumpas kurmadan, plan yapmadan önce ne öğrendiysen ben de hemen öğrenmek istiyorum."

Diğerlerinin soluk alıp verdiği gibi kolayca kumpaslar kurup planlar yapan Loki, Thor'un öfkesine ve masumiyetine karşılık gülümsedi. "Çekicin, ogrelerin efendisi Thrym'ce çalınmış. Çekici sana geri vermeye ikna ettim ama karşılığını bekliyor," dedi.

"Kabul edilebilir," dedi Thor. "Neymiş istediği karşılık?"

"Freya'yla baş göz olmak istiyor."

"Gözünü mü istiyor?" diye sordu Thor umutla. En nihayetinde iki gözü var ve belki çok da tartışmadan birini vermeye ikna edilebilir. Tyr de benzer bir şeye ikna edilmişti sonuçta.

"Tamamını istiyor," dedi Loki. "Onunla evlenmek istiyor."

"Ha," dedi Thor. "Bu hoşuna gitmeyecektir. Öyleyse ona haberleri sen verebilirsin. Çekicim elimde olmadığı vakitlerde insanları bir şeyler yapmaya ikna etmekte benden daha iyisin."

İkisi birlikte bir kez daha Freya'nın huzuruna gittiler.

"İşte tüylü pelerinin," dedi Loki.

"Teşekkür ederim," dedi Freya. "Thor'un çekicini kimin çaldığını buldun mu?"

"Ogrelerin efendisi Thrym."

"Adını duymuştum. Bastığı yerde ot bitmezmiş derler. Karşılığında ne istiyormuş peki?"

"Seni," dedi Loki. "Senle evlenmek istiyor."

Freya başını salladı.

Thor, Freya'nın bu fikri böylesine kolay kabul etmiş gibi görünmesinden memnun oldu. "Gelin tacını tak ve eşyalarını toparla, Freya," dedi. "Loki'yle birlikte devler diyarına gidiyorsunuz. Thrym fikrini değiştirmeden seni onla evlendirmemiz lazım. Çekicimi geri istiyorum."

Freya ağzını açmadı.

Thor, zeminle birlikte duvarların da sallandığını fark etti. Freya'nın kedileri miyavlayıp tıslıdılar ve bir kürk sandığının altına saklanıp oradan çıkmadılar.

Freya'nın elleri, sıkılmış yumruklara dönüştü. Brisings kolyesi boynundan yere yuvarlandı. Freya farkına varmamış gibiydi. Thor ve Loki'ye ömrünce gördüğü en alçak, en sevimsiz haşerelermişçesine bakıyordu.

Freya nihayet konuşmaya başlayınca Thor rahatlar gibi oldu.

"Siz benim nasıl biri olduğumu sanıyorsunuz?" dedi sessizce. "O kadar aptal mıyım? Öylesine gözden çıkarılabilir miyim? Sizi beladan kurtarmak için gidip de bir ogreyle evlenecek biri miyim ben? Siz ikiniz, benim devler

diyarına gidip gelin tacımı ve duvağımı takacağımı, sonra ogrenin dokunuşuna... *şehvetine* boyun eğeceğimi... onunla evleneceğimi... ne bileyim..." Konuşmayı bıraktı. Duvarlar bir kez daha titredi ve Thor tüm binanın üzerlerine yıkılacağından korktu.

"Defolun," dedi Freya. "Siz beni nasıl bir kadın sanıyorsunuz?"

"Ama. Çekicim," dedi Thor.

"Bir sussana, Thor," dedi Loki.

Thor sustu. Çıktılar.

"Öfkelenince daha bir güzel," dedi Thor. "Ogrenin niye onunla evlenmek istediği belli."

"Bir sussana, Thor," dedi Loki yeniden.

Büyük salonda bütün tanrıları bir araya getirecek bir toplantı çağrısı yapıldı. Evinden çıkmayı reddeden Freya dışında tüm tanrı ve tanrıçalar oradaydı.

Gün boyunca konuştular, tartıştılar, münakaşa ettiler. Mjollnir'i geri almaları gerektiği su götürmezdi ama bunu nasıl yapacaklardı? Her tanrı ve tanrıça birer tavsiyede bulundu ve istisnasız her öneri Loki tarafından reddedildi.

Gün sonuna gelindiğinde yalnızca tek bir tanrı konuşmamıştı: öngörülü, dünyayı gözleyen Heimdall. Vuku bulan hiçbir şey Heimdall'ın gözünden kaçmazdı, öyle ki bazen vuku bulacak olayları dahi görürdü.

"Ee?" dedi Loki. "Ya sen, Heimdall? Bir önerin var mı?"

"Var ama hoşunuza gitmeyecek," dedi Heimdall.

Thor masaya yumruğunu indirdi. "Hoşumuza gidip gitmemesinin bir ehemmiyeti yok," dedi. "Tanrıyız biz! Burada öne sürdüklerimizden hiçbiri tanrıların çekici Mjollnir'i almamıza yardım etmeyecek. Fikrini söyle, eğer iyi bir fikirse hoşumuza gider."

"Hoşunuza gitmeyecek," dedi Heimdall.

"Gidecek!" dedi Thor.

"Peki, öyleyse," dedi Heimdall, "bence Thor'u gelin gibi giydirmeliyiz. Brisings kolyesini de boynuna takarız. Gelin tacını da taktırırız. Kıyafetinin içine bir şeyler sıkıştırıp kadın gibi görünmesini sağlarız. Yüzünü de duvakla kapatırız. Kadınların taktığı gibi şıngırdayan anahtarlarla süsler ve mücevherlerle donatırız–"

"Hoşuma gitmedi!" dedi Thor. "Herkes benim... nasıl desem, öncelikle kadın kıyafeti giydiğimi düşünecek. Ki bu söz konusu bile olamaz. Hoşuma gitmedi. Mümkünü yok gelin duvağı takmam. Hiçbirimiz bu fikri sevmedik, değil mi? Korkunç, korkunç bir fikir. Hem benim sakalım var. Sakalımı kesemem zaten."

"Bir sussana, Thor," dedi Laufey'nin oğlu Loki. "Muazzam bir fikir bu. Eğer devlerin, Asgard'ı işgal etmesini istemiyorsan yüzünü ve sakalını örtecek o duvağı takacaksın."

Yüceler Yücesi Odin konuştu, "Gerçekten de muazzam bir fikir. Tebrik ederim, Heimdall. Çekici geri almamız gerek ve bu da en iyi yol. Tanrıçalar, Thor'u düğün gecesi için hazırlayın."

Tanrıçalar, giysin diye Thor'a bir şeyler getirdi. Frigg ve Fulla, Sif, İdunn ve geri kalanlar, hatta Freya'nın üvey annesi Skadi bile gelip hazırlanmasına yardım etti. Onu soylu tanrıçaların düğünlerinde giyecekleri, en güzel kıyafetlerle giydirdiler. Frigg, Freya'yı görmeye gitti ve elinde Brisings kolyesiyle döndü, sonra da onu Thor'un boynuna taktı.

Thor'un eşi Sif, anahtarlarını Thor'un beline astı.

İdunn bütün mücevherlerini getirdi ve Thor mum ışığında parıldayıp ışıldasın diye onu donattı. Bunların yanında, Thor parmağına taksın diye kırmızı altın ve beyaz altından yüz tane yüzük getirdi.

Thor'un yüzünü bir duvakla örttüler ve bu sayede sa-

dece gözleri açıkta kaldı. Evlilik tanrıçası Var pırıl pırıl bir saç süsünü Thor'un başına taktı: büyük, geniş ve güzel bir evlilik tacı.

"Gözlerden pek emin değilim," dedi Var. "Pek kadınsı görünmüyorlar."

"Umarım görünmüyorlardır," diyerek homurdandı Thor.

Var, Thor'a baktı. "Saç süsünü aşağı indirirsem gözlerini gizler ama yine de önünü görebilmesi gerekiyor."

"Elinden geleni yap!" dedi Loki ve Thor'a dönüp ekledi, "Ben senin hizmetçin olup seninle devler diyarına geleceğim." Loki şekil değiştirdi ve artık hem ses hem de görüntü olarak genç, güzel bir hizmetçiydi. "İşte oldu. Nasıl görünüyorum?"

Thor sessiz sessiz homurdandı ancak kimsenin söylediklerini duymamış olması belki de yararınaydı.

Loki ve Thor, kendilerini Thor'un arabasına attı ve arabayı çeken keçiler Dişgösteren ve Dişbileyen havalanmak için büyük bir hevesle gökyüzüne sıçradı. Onlar geçtikçe dağlar ikiye ayrıldı ve altlarındaki topraklardan alevler fışkırdı.

"İçimde kötü bir his var," dedi Thor.

"Konuşma," dedi genç kız kılığındaki Loki. "Bırak da yalnızca ben konuşayım. Aklında tutabilir misin bunu? Eğer sen konuşursan işleri berbat edersin."

Thor homurdandı.

Avluya iniş yaptılar. Devasa boyuttaki simsiyah öküzler duygusuzca orada duruyorlardı. Her bir hayvan bir evden daha büyüktü; boynuzlarının uçları altınla sırlıydı ve avlu da pisliklerinin keskin kokusuyla buram buramdı.

Gümbürdeyen bir ses, büyük geniş salonun içinden bile duyuldu: "Çekilin, sizi ahmaklar! Basamaklara temiz samanlar yerleştirin! Ne yaptığınızı sanıyorsunuz? Ya şunları temizleyin ya da üzerini samanlarla kapatın, orada çürümeye bırakmayın. Misafirimiz, Njord'un kızı Freya, var olan en güzel yaratık. Böyle bir şeye şahit olmak istemeyecektir."

Taze samanlardan yapılma bir yol serildi avluya, arabalarından inen kılık değiştirmiş Thor ve hizmetçisi Loki samanlar üzerinde yürüyüp çamura bulanmasın diye eteklerini kaldırdılar.

Bir dev kadın onları bekliyordu. Kendisini Thrym'in kız kardeşi olarak tanıttı ve uzanıp parmak uçlarıyla Loki'nin güzel yanağını sıktı, ardından da Thor'u sivri tırnağıyla dürttü. "Yaşayan en güzel kadın bu mu şimdi? Bana pek öyle gelmedi. Eteğini kaldırdığında ayak bilekleri küçük ağaçların gövdeleri kadar kalınmış gibi geldi bana."

"Işık yanılsaması. Tüm tanrıların en güzelidir," dedi hizmetçi kılığındaki Loki bir nefeste. "Söz veriyorum ki duvağı kalktığında güzelliğinden çarpılacaksınız. Peki, damat nerede? Düğün ziyafeti nerede? Kızımız pek hevesli, zar zor zaptediyorum kendisini."

Onlar düğün ziyafeti için büyük salona doğru yürürlerken güneş batıyordu.

"Ya onun yanına oturmamı isterse?" diye fısıldadı Thor, Loki'ye.

"Oraya oturmak zorundasın zaten. Gelinler öyle yapar."

"Ama elini bacağıma koymaya kalkışabilir," diye fısıldadı Thor aceleyle.

"Aranıza otururum," dedi Loki. "Geleneğimiz olduğunu söylerim."

Thrym masanın başına geçti, yanına Loki oturdu ve onun yanındaki sandalyeye de Thor yerleşti.

Thrym ellerini çırptı ve hizmetçi devler içeri geldi. Beş

bütün pişmiş öküz taşıyorlardı, devleri beslemeye yeterdi bu kadarı; yirmi bütün fırınlanmış somon da getirdiler, her bir balık on yaşında bir oğlan çocuğu boyundaydı; bunlara ilaveten kadınlar için onlarca tepsi dolusu hamurişi ve atıştırmalıklar taşıdılar.

Ardından beş hizmetçi daha geldi, her biri ağzına kadar dolu birer fıçı bal şarabı taşıyordu. Fıçılar öyle büyüktü ki her dev ağırlıklarının altında ayakta kalmaya çabalıyordu.

"Bu yemek güzel Freya için!" dedi Thrym, sonrasında başka şeyler de söylemek istiyor olabilirdi fakat Thor çoktan yiyip içmeye başlamıştı ve müstakbel gelini yemek yerken Thrym'in konuşması da ayıp olurdu.

Kadınların yemesi için yapılan tepsi tepsi hamurişleri Loki ve Thor'un önüne konmuştu. Loki özenle en küçük hamurişini aldı. Thor da en az aynı özenle kalan hamurişlerini çiğneme sesleriyle birlikte duvağının altında silip süpürdü. Hamurişlerine aç gözlerle bakan diğer kadınlar sinirle ve hayal kırıklığıyla güzeller güzeli Freya'ya baktılar bu kez.

Ama güzel Freya daha yemeye başlamamıştı bile.

Thor, tek başına, bir bütün öküzü yedi. Yedi tüm somonu da sadece kılçıkları kalana kadar yedi. Önüne hamurişi tepsisinin konduğu her seferde tüm hamurişlerini ve atıştırmalıkları mideye indirerek diğer kadınları aç bıraktı. Zaman zaman Loki masanın altından onu tekmelese de Thor tekmeleri umursamadı ve yemeye devam etti.

Thrym, Loki'nin omzuna hafifçe vurdu. "Kusura bakmayın," dedi. "Fakat sevgili Freya az önce üçüncü bal şarabı fıçısının dibini gördü."

"Bunun bariz bir açıklaması var," dedi Loki. Derin bir nefes aldı ve Thor'un bir başka bütün somonu ağzına atıp duvağının altından yalnızca kılçığını çıkarmasını seyretti.

Sanki sihirli bir numara yapıyordu. Bariz açıklamanın ne olduğunu merak etti.

"Bu yediği sekizinci somon," dedi Thrym.

"Sekiz gün ve sekiz gece!" dedi Loki birdenbire. "Sekiz gün, sekiz gecedir yemek yemedi, devler diyarına gelmeye ve yeni kocasıyla sevişmeye öylesine hevesliydi ki. Artık huzurunuzda ve nihayet yemek yiyebiliyor." Hizmetçi, Thor'a döndü. "Yeniden yemek yediğini görmek ne kadar hoş, tatlım!" dedi.

Thor duvağının arkasından Loki'ye öfkeyle baktı.

"Onu öpmeliyim," dedi Thrym.

"Pek önermem. Henüz değil," dedi Loki ancak Thrym halihazırda öne doğru eğilmiş ve öpücük sesleri çıkarmaya başlamıştı. Devasa bir elle Thor'un duvağına doğru uzandı. Hizmetçi kılığındaki Loki onu durdurmak için kolunu uzattı fakat çok geç kalmıştı. Thrym öpücük sesleri çıkarmayı bırakmış ve zangır zangır arkasına yaslanmıştı.

Thrym, Loki kılığındaki hizmetçinin omzuna hafifçe vurdu. "Seninle konuşabilir miyim?" diye sordu.

"Tabii ki."

Kalktılar ve salon boyunca yürüdüler.

"Freya'nın gözleri neden o kadar... o kadar dehşet verici?" diye sordu Thrym. "Sanki içlerinde ateşler yanıyordu. Güzel bir kadının gözleri değildi onlar."

"Tabii ki değildi," dedi hemen, aslında Loki olan hizmetçi. "Öyle olmalarını da bekleyemezsiniz zaten. Sekiz gün, sekiz gecedir gözüne uyku girmedi, yüce Thrym. Size olan sevgisinden öylesine yanıyor ki uyumaya dahi cesaret edemedi, aşkınızı tatmak için deli divane oluyor. İçin için yanıyor sizin için. Gözlerinde gördüğünüz de tam olarak bu. Alev alev tutku."

"Aa," dedi Thrym. "Şimdi anladım." Gülümsedi ve in-

sanların kullandığı yastıklardan daha büyük diliyle dudaklarını yaladı. "Tamam öyleyse."

Masaya geri döndüler. Thrym'in kardeşi Loki'nin yerine yani Thor'un yanına oturmuş, tırnaklarıyla Thor'un eline yavaşça vuruyordu. "Eğer kendi iyiliğini düşünüyorsan bana yüzüklerini verirsin," diyordu. "Tüm o güzel, altın yüzüklerini. Kalede bir yabancı olacaksın sonuçta ve seni kollayacak birine ihtiyaç duyacaksın, aksi hâlde evinden bu kadar uzaktayken işler senin adına biraz çirkinleşebilir. Bir sürü yüzüğün var. Birazını bana gelin hediyesi olarak versene. Çok da güzeller, hepsi kırmızı ve altın–"

"Düğün vakti gelmedi mi?" diye sordu Loki.

"Geldi!" dedi Thrym. Sesinin en yüksek perdesiyle gürledi, "Gelini kutsamak için çekici getirin! Mjollnir'in, güzel Freya'nın kucağına bırakıldığını görmek istiyorum. Erkekler ve kadınlar arasındaki sözlerin tanrısı Var, sevgimizi kutsayıp gözetsin."

Thor'un çekicini dört dev anca taşıyabildi. Derinliklerden alıp salonun içerisine kadar getirdiler. Çekiç, ateş ışığında solukça parıldadı. Zorlanarak Thor'un kucağına bıraktılar.

"Artık," dedi Thrym. "Artık izin ver de güzel sesini duyayım sevgilim, güvercinim, canparem. Beni sevdiğini söyle hadi. Zamanın başlangıcından beri kadınların erkeklere, erkeklerin de kadınlara söz verdiği gibi söz ver bana. Ne diyorsun?"

Thor çekicinin sapını altın yüzüklerle kaplı eliyle tuttu ve rahatlık içerisinde sıktı. Elinde verdiği his aşina ve rahatlatıcıydı. Ardından derin, gürültülü bir kahkaha patlattı.

"Diyorum ki," dedi Thor gökgürültüsü gibi bir sesle, "çekicimi almamalıydınız."

Thrym'e çekiciyle vurdu, yalnızca bir kere ama bir sefer her şeye yetmişti. Ogre saman kaplı zemine devrildi ve bir daha kalkmadı.

Tüm devler ve ogreler Thor'un çekici önünde can verdiler: Asla gerçekleşmeyecek olan düğünün konuklarıydı onlar. Thrym'in kız kardeşi dahi beklemediği bir gelin hediyesi almıştı.

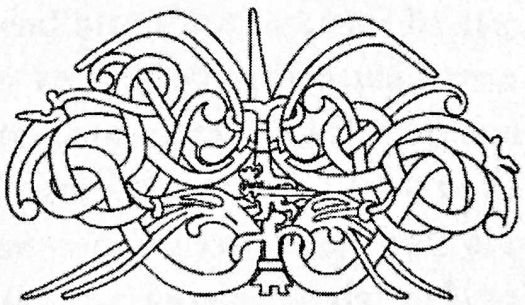
Ardından salon sessizliğe gömüldü ve Thor seslendi, "Loki?"

Loki kendi kılığında masanın altından dışarı çıktı ve katliama uzun uzun baktı. "Görünen o ki sorunu çözmüşsün," dedi.

Thor, eteklerini bir rahatlamayla çıkarmaya başlamıştı bile. Ölü devlerle dolu bir odada üzerinde yalnızca gömlekle dikiliyordu öylece.

"Korktuğum kadar da kötü geçmedi," dedi neşeyle. "Çekicime kavuştum ve güzel bir ziyafet çektim. Hadi artık eve gidelim."

ŞAİRLERİN BAL ŞARABI

Şiirin kaynağının ne olduğunu merak ettiniz mi hiç? Söylediğimiz şarkıların ve anlattığımız öykülerin ilhamının nereden geldiğini? Bazı insanların nasıl muazzam, mahir ve zarif düşler kurduğunu ve Güneş doğup batmaya, Ay büyüyüp küçülmeye devam ettiği sürece bu düşleri nasıl mırıldanılacak, dilden dile dolaşacak şiirler hâlinde dünyayla paylaştığını kendinize sordunuz mu? Bazılarının çok güzel şarkılar, şiirler ve öyküler yazmasına karşın bazılarımızın da bunu beceremiyor olmasına kafa yordunuz mu?

Bu, çok eskilere dayanan bir hikâye ve ilk olarak kimin anlattığı bilinmiyor: İçerisinde cinayet, aldatmacalar, yalanlar ve ahmaklıklar, kandırmacalar ve kovalamacalar var. Kulak kabartın.

Zamanın şafağından çok da sonra değildi, tanrılar arasında bir savaş vardı: Aesir, Vanir'le cenk ediyordu. Aesir savaşa ve fethe düşkün cengâver tanrılardı; Vanir ise daha yumuşak, kardeş tanrı ve tanrıçalardan oluşan, toprağı verimli kılmış ve bitkileri büyütmüş bir topluluktu ama bu durum onları daha güçsüz yapmıyordu.

Vanir ve Aesir tanrıları birbirlerine çok denktiler. İki taraf da savaşı kazanamıyordu. Daha da önemlisi, savaştıkça

fark ettiler ki iki tarafın da birbirine ihtiyacı vardı: Savaşı takip eden zaferde karnını doyuracak tarlaların ve çiftliklerin yoksa cesur bir savaşın da pek bir keyfi yoktu.

Barışı müzakere etmek üzere bir araya geldiler, müzakere nihayetlendiğindeyse Aesir ve Vanir üyelerinin her birince bu mütareke bir fıçıya tükürmek suretiyle gösterildi. Tükürükleri birbirine karıştıkça anlaşmaları da bağlayıcı hâle geldi.

Ardından ziyafet çektiler. Güneş başını ufuktan uzatıncaya dek yemekler yendi, bal şarapları içildi; ateşler, parıldayan kömürlere dönüşürken tanrılar şamatalar kopardı, şakalar yaptı, böbürlendi ve kahkahalar attı. Aesir ve Vanir, kendilerini kürkler ve kıyafetlerle sarmalayıp, soğuk kar havasına ve gündüz pusuna adım atıp gitmek üzere ayağa kalktıklarında Odin konuşmaya başladı, "Birbirine karışmış tükürüklerimizi ardımızda bırakmak çok yazık olur."

İki kardeş olan Frey ve Freya, Vanir'in önderleriydi ve yapılan ateşkes uyarınca bundan böyle Aesir'le birlikte Asgard'da kalacaklardı. Başlarını salladılar. "Bundan bir şey yapabiliriz," dedi Frey. "Bundan bir insan yapmalıyız," dedi Freya ve fıçının içine doğru uzandı.

Tükürük dönüştü ve Freya'nın parmakları hareket ettikçe şekil aldı, kısa bir zaman içerisinde bir insan görünümündeydi artık ve önlerinde çırılçıplak duruyordu.

"Sen Kvasir'sin," dedi Odin. "Benim kim olduğumu biliyor musun?"

"Sen Yüceler Yücesi Odin'sin," dedi Kvasir. "Grimnir ve Üçüncü'sün. Burada sıralanamayacak kadar çok ismin var ama ben her birini biliyorum, isminle anılan şiirleri, şarkıları ve ifadeleri de biliyorum."

Kvasir, Aesir'le Vanir'e katıldı, tanrıların en bilgesiydi o: Hem akıl hem de yüreğin birleşimiydi. Tanrılar, ona sı-

radaki soruyu soran olan olmak için birbirleriyle itişip kakıştı, Kvasir'in yanıtları her seferinde bilgeceydi. Hevesle gözlemler ve gördüklerini de eksiksiz yorumlardı.

Çok geçmeden Kvasir tanrılara dönüp, "Seyahate çıkacağım. Gidip dokuz diyarı göreceğim, Midgard'ı göreceğim. Cevaplanması gereken, bana henüz sorulmamış sorular var," dedi.

"Ama bize geri döneceksin, değil mi?" diye sordu tanrılar.

"Döneceğim," dedi Kvasir. "En nihayetinde ağın esrarının açıklanması ve günü geldiğinde çözülmesi gerekecek."

"Ne var, ne var?" diye sordu Thor. Ama Kvasir yalnızca gülümsedi ve söyledikleriyle tanrıların kafasını karıştırdı, sonra seyahat pelerinini taktı ve Asgard'dan ayrılıp gökkuşağı köprüsünde yürüdü.

Kvasir kasaba kasaba, köy köy gezdi. Her tür insanla tanıştı, onlara çok iyi davrandı ve onların sorularını yanıtladı, Kvasir'in uğramasının hayırlı olmadığı hiçbir yer yoktu.

O günlerde denizin kenarındaki bir kalede iki karanlık elf yaşardı. Orada büyülerini yapar, simya hünerlerini sergilerlerdi. Tüm cüceler gibi atölyelerinde ve demir ocaklarında muazzam, görkemli işler yaptılar. Lakin henüz yapmadıkları şeyler de vardı ve bunları yapmaya takıntılıydılar. Erkek kardeşlerdi bunlar, Fjalar ve Galar adında.

Kvasir'in yakınlardaki bir kasabayı ziyaret edeceğini duyduklarında onunla buluşmak için kalelerinden ayrıldılar. Fjalar ve Galar, Kvasir'i büyük salonda buldu, orada kasaba halkının sorularını yanıtlıyor ve dinleyen herkesi şaşırtıyordu. İnsanlara suyu nasıl arıtacaklarını ve ısırgan otundan nasıl kıyafetler yapılacağını anlatıyordu. Bir kadına bıçağını kimin ve neden çaldığını eksiksizce söyledi. Konuşması bittikten ve kasabalılar onu besledikten sonra cüceler yanına yaklaştı.

"Sana daha önce hiç sorulmamış bir sorumuz var," dediler. "Ama özel olarak sormamız gerek. Bizimle gelir misin?"

"Gelirim," dedi Kvasir.

Kaleye yürüdüler. Martılar çığlık çığlığaydı ve yüklü gri bulutlar, dalgaların griliğiyle aynı koyuluktaydı. Cüceler, Kvasir'i kale duvarlarının derinliklerindeki atölyelerine götürdüler.

"Bunlar ne?" diye sordu Kvasir.

"Fıçı. Son ve Bodn'dur adları."

"Anladım. Peki ya şuradaki?"

"Bu kadar bilge olup da bunları nasıl bilmezsin? Kazan o. Odrerir deriz adına, yani zevk bahşeden."

"Şurada da topladığınız birkaç bal kovası görüyorum. Petek balı ve sıvı hâlde."

"Gerçekten de öyle," dedi Fjalar.

Galar'ın ifadesi alaycıydı. "Söylendiği kadar bilgeysen daha sormadan soracağımız sorunun ne olduğunu bilirsin. Bu gördüğün şeylerin niye burada olduğunu da."

Kvasir kabullenmişlikle başını salladı. "Görünen o ki," dedi, "her ikiniz de zeki ve kötücülseniz, ziyaretçinizi öldürmeye ve kanının da Son ve Bodn adlı fıçılara dolmasına karar vermiş olabilirsiniz. Sonrasında da ziyaretçinin kanını yavaş yavaş Odrerir'de ısıtırsınız. Ardından da petek balını karışımın içine katıp bal şarabına – içen herkesi kendinden geçiren fakat aynı zamanda tadına bakana şiir ve irfan hüneri bahşeden, varolmuş en iyi bal şarabına dönüşene kadar mayalarsınız."

"Zekiyiz," diye itiraf etti Galar. "Bizim kötücül olduğumuzu düşünenler de olabilir."

Bunu söyler söylemez Kvasir'in boğazını kesti ve Kvasir'i fıçıların üzerine, son kan damlası da dökülene dek ayaklarından astılar. Kanı ve balı Odrerir adlı kazanda ısıttılar, kendi yöntemlerince başka şeyler daha yaptılar. İçine yemişler kattılar ve bir çubukla karıştırdılar. Köpürdü, sonra köpürmesi durdu ve ikisi de bir yudum alıp kahkahalar attı; kardeşlerin her biri daha önce dışarı salamadıkları uyağı ve şiiri içlerinde buldu.

Sabah olunca tanrılar geldi. "Kvasir," dediler. "En son sizle görülmüş."

"Evet," dedi cüceler. "Bizle geldi ama bizim sadece birer cüce, aptal ve irfan yoksunu olduğumuzu görünce kendi bilgisinde boğuldu. Keşke ona soru sorabilseydik."

"Öldü mü yani?"

"Evet," dedi Fjalar ile Galar ve Kvasir'in kansız bedenini Asgard'a geri götürüp bir tanrı cenazesi ya da belki (en nihayetinde tanrılar diğerlerine benzemezdi ve onlar için ölüm her zaman daimî değildi) tanrının nihai geri dönüşü için tanrılara verdiler.

Böylelikle bilgelik ve şiir şarabının sahibi bu cüceler oldu, şarabın tadına bakmak isteyenlerin onlara yalvarması gerekecekti. Fakat Galar ve Fjalar bal şarabını yalnızca sevdikleri kişilerle paylaştı, ki onlar kendilerinden başka kimseyi sevmezdi.

Yine de yükümlü oldukları kişiler vardı. Örneğin dev Gilling ve karısı bunlardandı: Cüceler onları kalelerini ziyaret etmeye davet ettiler ve bir kış günü ziyaret gerçekleşti.

"Hadi kayığımızla açılalım," dedi cüceler Gilling'e.

Devin ağırlığı, kayığın suda yavaş ilerlemesine sebep oluyordu, cüceler de kayığı yüzeyin altında bulunan kayaların üzerine doğru götürdüler. Kayıkları her zaman kayaların üzerinden sakince geçerdi. Bu kez öyle olmadı. Kayık kayalara çarptı ve alabora oldu, devi denize savurdu.

"Kayığa geri yüz," dedi kardeşler Gilling'e.

"Ben yüzme bilmem," dedi ve söylediği son şey de bu oldu zira bir dalga ağzını tuzlu suyla doldurdu, sonrasında başını kayalara vurdu ve bir anda gözden kayboldu.

Fjalar ve Galar kayıklarını düzeltip evlerine döndüler.

Gilling'in karısı onları bekliyordu.

"Kocam nerede?" diye sordu kadın.

"O mu?" dedi Galar. "Ya, öldü o."

"Boğuldu," diye yardım etti Fjalar.

Devin bunu duyan karısı feryat etti ve ağladı, sanki her bir feryat ruhundan kopuyordu. Ölmüş kocasının adını andı ve sonsuza dek onu seveceğine ant içti, ardından ağladı, sızlandı ve inledi.

"Şşşt!" dedi Galar. "Feryatların, figanların kulağımı acıtıyor. Çok gürültülü. Sanırım dev olduğun için böyle."

Fakat devin karısı bunun üzerine daha fazla ağladı.

"Bak," dedi Fjalar. "Kocanın öldüğü yeri göstermemizin sana bir yardımı dokunur mu?"

Kadın burnunu çekti, başını salladı, ağladı, haykırdı ve ona asla dönmeyecek kocasına ağıtlar yaktı.

"Şurada dikil, biz sana yerini işaret edeceğiz," dedi Fjalar ve tam olarak durması gereken yeri gösterdi. Kadının oraya ulaşmak için büyük kapıdan geçip kale duvarının altında durması gerekiyordu. Sonra kardeşine kafasını salladı, kardeşi de hızla duvarın üzerindeki basamaklara koştu.

Gilling'in karısı kapıdan geçince Galar devasa bir taşı kadının kafasına bıraktı ve kadın yere yığıldı, kafatası neredeyse paramparça oldu.

"Aferin," dedi Fjalar. "O korkunç seslerden yorulmaya başlamıştım."

Kadının cansız bedenini kayaların üzerinden denize attılar. Gri dalgaların parmakları, bedeni onlardan uzaklara sürükledi ve böylece Gilling ile karısı ölümde buluştu.

Cüceler omuz silkti, deniz kenarındaki kalelerinde fazlasıyla akıllı olduklarına inanıyorlardı.

Her gece şiir şarabını içip muazzam ve güzel şiirler dillendirdiler birbirlerine, Gilling ve karısının ölümüyle ilgili haşmetli destanlar yazdılar ve bunları kalelerinin tepesinden okudular, en nihayetinde her gece bilinçsizce uyudular ve bir gece önce oturdukları ya da devrildikleri yerde uyandılar.

Bir gün yine her zamanki gibi uyandılar ancak bu kez kalelerinde değillerdi.

Kayıklarının zemininde açtılar gözlerini ve tanımadıkları bir dev, dalgalara doğru kürek çekiyordu. Gökyüzü fırtına bulutlarından dolayı karanlıktı, deniz ise kapkaraydı. Dalgalar yüksek ve sertti. Tuzlu su, cücelerin kayığının yan tarafına çarpıyor, onları ıslatıyordu.

"Kimsin sen?" diye sordu cüceler.

"Adım Suttung," dedi dev. "Duydum ki rüzgârlara, dalgalara ve âleme, babamı ve annemi öldürmekle ilgili böbürleniyormuşsunuz."

"Aa," dedi Galar. "Bu bizi neden bağladığını açıklıyor olsa gerek?"

"Açıklıyor," dedi Suttung.

"Belki de bizi görkemli bir yere götürüyorsundur," dedi Fjalar umutla, "ve orada bağlarımızı çözersin, sonra da yemek yer, içer, kahkahalar atar ve en iyi arkadaşlar oluruz."

"Sanmıyorum," dedi Suttung.

Sular çekilmişti. Kayalar sudan yukarı doğru uzanıyordu. Bunlar Gilling'in boğulduğu, kayığın alabora olmasına

sebep olan kayalardı. Suttung iki cüceyi tuttu, kayığının zemininde kaldırdı ve kayaların üzerine yerleştirdi.

"Sular yükseldiğinde bu kayalar denizin altında kalacak," dedi Fjalar. "Ellerimiz arkadan bağlı. Yüzemeyiz. Bizi burada bırakırsan kaçarımız yok boğuluruz."

"Niyetim de o zaten," dedi Suttung. Ardından ilk kez gülümsedi. "Siz boğulurken ben de kayığınızda oturacağım, denizin sizi alıp götürmesini seyredeceğim. Sonrasında da Jotunheim'a dönüp nasıl öldüğünüzü erkek kardeşim Baugi ve kızım Gunnlod'a anlatacağım, böylece annem ve babamın intikamı hakkıyla alındığı için memnun olacağız."

Deniz yükselmeye başladı. Cücelerin ayaklarını geçti, ardından göbek deliklerine geldi. Çok geçmeden cücelerin sakalları köpüklerde yüzmeye başladı ve panikleri gözlerinden okunuyordu.

"Merhamet et!" diye bağırdılar.

"Sizin annemle babama merhamet ettiğiniz gibi mi?"

"Onların ölümlerinin karşılığını veririz! Telafi ederiz senin için! Sana ödeme yaparız."

"Siz cücelerin, ailemin ölümünü tazmin edecek bir şeye sahip olduğunuza inanmıyorum. Varlıklı bir devim ben. Dağdaki istihkâmımda çokça hizmetçiye ve hayal edebileceğim kadar zenginliğe sahibim. Altınım var, mücevherlerim var, binlerce kılıç yapacak kadar demirim bile var. Kudretli büyülerde ustayım. Halihazırda sahip olmadığım ne verebilirsiniz ki bana?" diye sordu Suttung.

Cüceler tek kelime etmedi.

Dalgalar yükselmeye devam etti.

"Bal şarabımız var, şiir şarabı," dedi Galar, su dudaklarına değmeye başlamışken ağzıyla sular sıçratarak.

"Tüm tanrıların en bilgesi Kvasir'in kanından yapıldı!" diye bağırdı Fjalar. "İki fıçı ve bir kazan, tamamı onla dolu! Bizden başka kimsede yok, tüm âlemde bile!"

Suttung başını kaşıdı. "Üzerine düşünmem lazım. Ölçüp biçmeliyim. Düşünüp taşınmalıyım."

"Durup da düşünme! Düşünürsen boğuluruz!" diye bağırdı Fjalar dalgaların kükremesinin arasından.

Sular yükseldi. Dalgalar cücelerin başına çarpıyordu, soluk almaya çabalarlarken dev Suttung'un uzanıp önce Fjalar'ı ardından da Galar'ı dalgaların içinden çektiği sırada gözleri korkudan yusyuvarlaktı.

"Şiir şarabı telafi için yeterli olur. Bir şeyler daha ilave ederseniz makul bir karşılık olur ki eminim siz cücelerin başka şeyleri de vardır. Canınızı bağışlayacağım."

Cüceleri tutup kayığın zeminine fırlattı, hâlâ bağlı ve sırılsıklamlardı. Oldukları yerde rahatsızca kıvrandılar, tıpkı bir çift sakallı ıstakoz gibilerdi. Ardından dev, sahile doğru kürek çekti.

Suttung, cücelerin Kvasir'in kanından yaptığı bal şarabını aldı. Onun yanı sıra başka şeyler de aldı ve mekânı ardında bıraktı, cüceleri ardında bıraktı; her şey göz önüne alındığında cüceler canlarını kurtardıkları için mutluydu.

Fjalar ve Galar yolları kalelerine düşen herkese Suttung'un onlara nasıl kötü davrandığını anlattılar. Bir gün sonra ticaret yapmaya gittiklerinde pazarda da anlattılar. Kuzgunlar yakınlarındayken anlattılar.

Odin, Asgard'da yüce makamında oturmuştu, kuzgunları Huginn ile Muninn de dünyayı dolaşırlarken gördüklerini ve duyduklarını ona anlatıyordu. Suttung'un hikâyesini duyunca Odin'in tek gözü parladı.

Hikâyeyi duyan insanlar dinledikleri şiir şarabına "cü-

celerin gemisi" ismini taktı çünkü onun sayesinde Fjalar ve Galar kayalardan kurtulmuş ve güvenle evlerine dönmüştü; Suttung'un bal şarabı dediler adına; Odrerir veya Bodn yahut Son'un sıvısı da.

Odin, kuzgunlarının sözünü dinledi. Pelerini ve şapkasını istedi. Tanrıları çağırttı ve onlardan üç devasa, yapabileceklerinin en büyüğünden, tahta fıçı yapmalarını, ardından da onları Asgard'ın kapılarına getirmelerini istedi. Tanrılara, âlemde bir seyahate çıkacağını ve bir süre dönmeyeceğini iletti.

"İki şey alacağım yanıma," dedi Odin. "Bıçak bilemek için bir bileytaşı. Sahip olduğumuzun en iyisini. Bir de Rati adlı delgiyi." *Rati* "delmek" anlamına gelirdi ve tanrıların sahip olduğu en iyi delgiydi. Derinlere kadar delebilirdi, en sert kayayı delebilirdi.

Odin bileytaşını havaya attı ve sonra yakalayıp kesesine, delginin yanına koydu. Ardından yola çıktı.

"Ne yapacağını merak ediyorum," dedi Thor.

"Kvasir olsa bilirdi," dedi Frigg. "O her şeyi bilirdi."

"Kvasir öldü," dedi Loki. "Bana soracak olursanız babaların babasının nereye, niye gittiği umurumda değil."

"Ben Herkesin Babasının istediği fıçıların yapılmasına yardım etmeye gidiyorum," dedi Thor.

Suttung, devler diyarının kalbindeki Hnitbjorg adındaki dağın içinde, gözlemesi için kızı Gunnlod'a paha biçilemez değerdeki bal şarabını vermişti. Odin dağa gitmedi. Onun yerine doğrudan Suttung'un erkek kardeşi Baugi'nin sahip olduğu çiftliğe yollandı.

Mevsim bahardı ve çayırlardaki çimenler, saman yapmak üzere kesilecek kadar uzundu. Baugi'nin dokuz işçisi vardı, her biri kendi gibi devdi ve çimenleri devasa tırpanlarla kesiyorlardı, her tırpan küçük bir ağaç büyüklüğündeydi.

Odin onları izledi. Erzaklarını yemek üzere güneş en

tepedeyken ara verdiklerinde Odin sallana sallana onlara doğru yaklaşıp, "Hepinizi çalışırken izledim. Söylesenize, efendiniz neden çimenleri böylesine kör tırpanlara kesmenize izin veriyor?" dedi.

"Bıçaklarımız kör falan değil," dedi işçilerden biri.

"Niye böyle dedin ki?" diye sordu bir diğeri. "Bizim bıçaklarımız en keskinleridir."

"İyi bilenmiş bir bıçağın neler yapabileceğini size göstereyim," dedi Odin. Kesesinden bileytaşını çıkardı ve ilk tırpana boylu boyunca sürttü, ardından bir başkasını bileyledi ta ki her bıçak güneşte ışıl ışıl olana dek. Devler beceriksizce etrafında toplanmış, onu izliyorlardı. "Hadi bakalım," dedi Odin, "deneyin."

İşçi devler çayırların çimleri üzerinde tırpanlarını savurup keyif içerisinde iç çekip haykırdılar. Bıçaklar öylesine keskindi ki ter dökmeden kesiverdiler çimleri. Bıçaklar en kalın sapları kesip biçti ve hiç zorlanmadılar.

"Bu muhteşem!" dediler Odin'e. "Bileytaşını alabilir miyiz?"

"Almak mı?" dedi babaların babası. "Mümkün değil. Hadi daha adil ve daha eğlenceli bir şey yapalım. Hepiniz, gelin buraya. Bir arada durun, her biriniz tırpanını sımsıkı tutsun. Daha yakın durun."

"Daha yakın duramayız," dedi köle devlerden biri. "Çünkü tırpanlar çok keskin."

"Akıllısın," dedi Odin. Bileytaşını gösterdi. "Bakın size ne diyeceğim. Bunu kim yakalarsa sadece o sahip olacak!" dedi ve der demez bileytaşını havaya fırlattı.

Dokuz dev, bileytaşı düşerken üzerine atlayıp boş elleriyle uzandılar, tuttukları tırpana kayıtsızdılar (her tırpan babaların babasınca kendi bileytaşıyla bilenmiş ve kusursuz keskinliğe getirilmişti).

Zıpladılar, uzandılar ve bıçaklar güneşte parıldadı.

Güneş ışığında kızıl bir püskürme ve fışkırma vuku buldu, kölelerin bedenleri örselendi, seğirdi ve bir bir taze kesilmiş çimene düştü. Odin, bedenlerin üzerinden geçti ve tanrıların bileytaşını alıp kesesine geri koydu.

Dokuz işçinin her biri, arkadaşlarının bıçak darbesiyle boğazları kesilerek ölmüştü.

Odin, Suttung'un kardeşi Baugi'nin salonuna doğru ilerledi ve geceyi geçirmek için kalacak yer olup olmadığını sordu. "Adım Bolverkr," dedi Odin.

"Bolverkr," dedi Baugi. "Kasvetli bir isim. 'Korkunç şeylerin işçisi' anlamına gelir."

"Yalnızca düşmanlarım için," dedi kendine Bolverkr diyen adam. "Arkadaşlarım yaptıklarımı takdir eder. Dokuz adamın yaptığı işi tek başıma yapabilirim, yorulmadan çalışırım ve de hiç şikâyet etmem."

"Kalacak yer senindir," dedi Baugi iç çekip. "Ama bana çok karanlık bir günde geldin. Pek çok tarlası, tarlaları ekip biçecek, çalışıp inşa edecek dokuz işçisi olan zengin bir adamdım. Bu gece ise tarlalarıma ve hayvanlarıma hâlâ sahip olmakla birlikte tüm işçileri ölmüş biriyim. Birbirlerini doğradılar. Niye bilmiyorum."

"Gerçekten de karanlık bir günmüş," dedi aslında Odin olan Bolverkr. "Başka işçiler bulamaz mısın?"

"Bu sene bulamam," diye iç çekti Baugi. "Zaten bahardayız. İyi işçiler de halihazırda erkek kardeşim Suttung için çalışıyor ve de çok az kişinin yolu bu tarafa düşer. Yıllardır, benden kalacak yer ve misafirperverlik isteyen tek gezginsin."

"Ve istediğim için de şanslısın. Zira dokuz adamlık iş yapabilirim."

"Sen dev değilsin ki," dedi Baugi. "Ufacık tefecik bir şeysin. Dokuzu geçtim, işçilerinin birinin yaptığı bir işi nasıl yapacaksın?"

"Senin dokuz adamının yaptığı işi yapamazsam," dedi Bolverkr, "o zaman bana ödeme yapmazsın. Ama eğer yaparsam..."

"Evet?"

"Çok uzak yerlerde bile kardeşin Suttung'un olağanüstü bal şarabıyla ilgili hikâyeleri duyduk. Söylediklerine göre içene şiir hüneri bahşediyormuş."

"Söylentiler doğru. Gençliğimizde Suttung'da hiç şair hamuru yoktu. Ailenin şairi bendim. Lakin cücelerin bal şarabıyla döndüğünden beri hem bir şair hem de hayalperest oluverdi."

"Senin için çalışır, eker biçer, inşa eder ve ölmüş hizmetkârlarının işlerini yaparsam, kardeşin Suttung'un bal şarabının tadına bakmak isterim."

"Fakat..." Baugi'nin alnı kırıştı. "Fakat benim değil ki sana vereyim. Suttung'un o."

"Ne yazık," dedi Bolverkr. "Öyleyse bu senenin hasadını toplamada sana şans diliyorum."

"Bekle! Benim değil, evet. Ama eğer söylediklerini yerine getirirsen, seni de alıp kardeşim Suttung'u görmeye giderim. Sonra da bal şarabının tadına bakabilmen için elimden gelen her şeyi yaparım."

"O hâlde," dedi Bolverkr, "anlaştık."

Bolverkr kadar çalışkan bir işçi ayak basmamıştı dünyaya. Dokuz işçi değil, yirmi işçi yavaş kalırdı çalışkanlığı yanında. Tek eliyle idare ederdi hayvanları. Tek eliyle sürerdi tarlaları. Toprağa bir eker bin biçerdi.

"Bolverkr," dedi Baugi, kışın ilk pusu dağlardan inmeye başlarken, "sana yanlış isim vermişler. İyilikten başka şey getirmezsin sen."

"Dokuz adamın işini yaptım mı?"

"Yaptın, üzerine bir dokuzununkini daha yaptın."

"Öyleyse Suttung'un bal şarabının tadına bakmama yardım edecek misin?"

"Edeceğim!"

Sabah olunca erken kalktılar ve yürüdüler, yürüdüler, yürüdüler... akşam olduğunda Baugi'nin topraklarından ayrılmış Suttung'un dağ eteklerindeki topraklarına varmışlardı. Gece çöktüğündeyse Suttung'un devasa salonuna ulaştılar

"Selamlar, kardeşim Suttung," dedi Baugi. "Bu Bolverkr, yazlık işçim ve de arkadaşım." Ve Suttung'a, Bolverkr'la yaptığı anlaşmadan bahsetti. "Görüyorsun ki," dedi sözlerini nihayete erdirirken, "ona şiir şarabından tattırmanı isteyeceğim."

Suttung'un gözleri buz parçacıkları gibiydi. "Hayır," dedi açıkça.

"Hayır mı?" dedi Baugi.

"Hayır, bal şarabımdan tek bir damla bile vermem. Tek bir damla. Fıçılar Bodn ile Son ve kazan Odrerir içerisinde güvendeler. Yalnızca emrimle açılacak Hnitbjorg dağının derinliklerinde saklılar. Kızım Gunnlod onları koruyor. Senin hizmetkârın mümkün değil tadına bakamaz. Sen de bakamazsın."

"Fakat," dedi Baugi, "ailemizin ölümünün kan bedeliydi onlar. Bolverkr'a onurlu bir dev olduğumu göstermek için ufacık bir kısmını hak etmiyor muyum?"

"Hayır, etmiyorsun," dedi Suttung.

Salonu terk ettiler.

Baugi kederliydi. Omuzları çökmüş, dudakları bükülmüş hâlde yürüyordu. Her adımda Baugi özür diledi Bolverkr'dan. "Kardeşimin böylesine mantıksız davranacağını düşünmezdim," dedi.

"Gerçekten de mantıksız," dedi Bolverkr kılığındaki

Odin. "Ama ikimiz, ona ufak bir oyun oynayabiliriz, böylece ileride bu kadar azametli ve kudretli olmaz. Bir dahaki sefere kardeşinin sözünü dinler."

"Yapabiliriz," dedi dev Baugi, omuzlarını dikleştirdi ve ağzının kenarları neredeyse gülümsemeyi andıran bir ifade aldı. "Ne yapacağız?"

"Öncelikle çarpışan dağ Hnitbjorg'a tırmanacağız," dedi Bolverkr.

Birlikte Hnitbjorg'a tırmandılar, önden dev gitti arkasından da Bolverkr; karşılaştırılınca oyuncak bebek boyunda kalsa da asla geri düşmedi. Dağ keçisi ve koyunlarının açtığı patikalara çıktılar, sonrasında da dağın zirvesine ulaşana dek kayalıkları aştılar. Geçen kıştan kalan erimemiş buzların üzerine bu kışın ilk karları düşmüştü. Dağdan uğuldayan rüzgârı duydular. Çok üzerlerinde haykıran kuşları duydular. Duydukları bir şey daha vardı.

İnsanı andıran bir sesti. Dağ kayalıklarından geliyor gibiydi ama her daim uzaktı, sanki dağın içindeydi kaynağı.

"Bu ses de ne?" diye sordu Bolverkr.

Baugi kaşlarını çattı. "Yeğenim Gunnlod'un şarkı söylemesini andırıyor."

"O zaman burada duracağız."

Bolverkr kendi yaptığı deri kesesinden delgi Rati'yi çıkardı. "Al," dedi. "Sen devsin, güçlü kuvvetlisin. Dağın bu kısmını delmek için bu delgiyi kullanır mısın?"

Baugi delgiyi aldı. Dağa yasladı ve döndürmeye başladı. Delginin ucu yumuşak bir tapayı deliyormuşçasına dağın içine girdi. Baugi çevirdikçe çevirdi, durmadan ve ara vermeden.

"Tamamdır," dedi Baugi ve delgiyi çıkardı.

Bolverkr delginin açtığı deliğe doğru eğildi ve içine üfledi. Kaya parçalarıyla tozları da ona geri üfledi. "Az önce iki şey öğrendim," dedi Bolverkr.

"Neymiş onlar?" diye sordu Baugi.

"Daha dağı aşamadık," dedi Bolverkr. "Delmeye devam etmen gerek."

"Bu yalnızca biri," dedi Baugi. Lakin Bolverkr dondurucu rüzgârların onları tırmalayıp sarstığı o yüksek dağ yamacında başka bir şey söylemedi. Baugi, delgi Rati'yi deliğine geri soktu ve bir kez daha çevirmeye başladı.

Baugi delgiyi deliğinden tekrar çıkardığında hava kararıyordu. "Dağın içine kadar ulaştı," dedi.

Bolverkr ağzını açmadı ama nazikçe deliğe üfledi ve bu kez kaya parçalarının da içeri doğru üflediğini gördü.

Üflediği sırada arkasından bir şeyin ona doğru geldiğini fark etti. Bolverkr o sırada şekil değiştirdi: Kendini bir yılana dönüştürdü ve daha önce başının olduğu yere sivri delgi saplandı.

"İkinci şeyi ise bana yalan söylediğinde öğrendim:" diye tısladı yılan, elinde delgiyi bir silah gibi tutan, afallamış Baugi'ye, "Bana ihanet edeceksin." Ve bir kuyruk hamlesiyle dağın yamacındaki delikten girip gözden kayboldu.

Baugi bir kez daha delgiyle saldırdı ama yılan gitmişti bile, ardından delgiyi öfkeyle fırlattı ve çarpma sesini duydu altındaki kayalardan. Suttung'un salonuna dönmeyi, oraya varınca da kudretli bir büyücüyü Hnitjborg'a getirmeye ve hatta dağın içerisine girmeye yardım ettiğini anlatmayı düşündü. Suttung'un bu olanlara tepkisini tahayyül etti.

Bunun üstüne omuzları çökmüş, dudakları sarkmış Baugi dağdan aşağı indi ve kendi yurduna, kendi salonuna yorgun argın yürüdü. Erkek kardeşine ve onun o değerli bal şarabının başına yakın gelecekte ne gelecekse, eh, *onunla* bir ilgisi olmayacaktı.

Bolverkr yılan kılığında dağdaki delikten kayıp gitti ta ki delik sona erene ve kendini dev bir oyukta bulana dek.

Oyuk, soluk bir ışık yayan kristallerle aydınlatılmıştı. Odin kendini yılandan bir kez daha adama dönüştürdü fakat bu kez sıradan bir adam değildi, devasaydı, bir dev boyutundaydı ve yapılıydı. Çok geçmeden ilerledi, şarkının sesini takip etti.

Suttung'un kızı Gunnlod oyukta, kilitli bir kapının önünde duruyordu, arkasında da Son, Bodn ve Odrerir vardı. Ellerinde keskin bir kılıç tutuyor ve kendi kendine şarkı söylüyordu.

"Nihayet karşılaştık, yürekli kız!" dedi Odin.

Gunnlod ona baktı. "Tanımıyorum seni," dedi. "Bana adını bahşet, yabancı, sonra da niye seni öldürmemem gerektiğini anlat. Ben Gunnlod'um, bu yerin bekçisi."

"Adım Bolverkr," dedi Odin, "ve buraya gelme cüretini göstererek ölmeyi hak ettiğimi biliyorum. Ama silahına davranma, izin ver de sana bakayım."

"Babam Suttung, şiir şarabını korumam için konuşlandırdı buraya beni," dedi Gunnlod.

Bolverkr titredi. "Ne diye şiir şarabını umursayayım? Ben buraya yalnızca Suttung'un kızı Gunnlod'un güzelliğini, cesaretini ve meziyetlerini duyduğum için geldim. Kendi kendime dedim ki, 'Eğer ona bakmama izin verirse katlandığım her şeye değecek. Eğer –tabii ki– söylendiği kadar güzelse, değecek.' Tam olarak böyle düşündüm."

Gunnlod önünde duran yakışıklı deve baktı. "Peki değdi mi, eceli-gelmiş-Bolverkr?"

"Değmek ne kelime," dedi kıza. "Zira sen duyduğum her hikâyeden veya bir ozanın yazabileceği en güzel şarkıdan bile daha güzelsin. Dağ zirvesinden daha güzelsin, buzullardan daha güzelsin, şafakta üzerine yeni kar yağmış çayırlardan daha güzelsin."

"Yanına oturabilir miyim?" diye sordu Bolverkr.

Gunnlod başını salladı, sesini çıkarmadı.

Dağın içinde hem yiyeceği hem de içeceği vardı; onlar da hem yediler hem içtiler.

Yemeklerini yedikten sonra karanlıkta usul usul öpüştüler.

Seviştikten sonra ise Bolverkr üzgünce, "Keşke Son adlı fıçıda bulunan bal şarabından bir yudum içebilseydim," dedi. "Ardından gözlerinle ilgili çok güzel bir şarkı yazabilirdim ve tüm insanlar güzelliğin şarkısını mırıldanmak istediklerinde bunu söylerlerdi."

"Bir yudum mu?" diye sordu kız.

"O kadar ufak bir yudum ki kimse farkına dahi varmaz," dedi. "Lakin acelem yok. Sen bundan daha değerlisin. İzin ver de ne kadar önemli olduğunu sana göstereyim."

Gunnlod başını öne eğdi, yanakları kızardı.

Ve kızı kendisine çekti.

Karanlıkta seviştiler. Sonrasında, birlikte yan yana kıvrılmış, çıplak tenleri birbirlerine değerken ve kulaklarına sevgi sözcükleri fısıldarlarken Bolverkr hüzünle iç çekti.

"Sorun ne?" diye sordu Gunnlod.

"Keşke dudaklarına şarkı yazabilecek yeteneğim olsaydı, ne kadar yumuşak olduklarını, başka kızların dudaklarından ne kadar güzel olduklarını anlatabilseydim. Muazzam bir şarkı olurdu bence."

"Bu gerçekten çok talihsiz," diyerek katıldı Gunnlod.

"En nihayetinde dudaklarım çok çekicidir. Sık sık onların en güzel yerim olduğunu düşünürüm."

"Belki de öyledir ancak o kadar çok güzel yerin var ki en güzelini seçmek çok zor. Fakat Bodn denen fıçıdan ufacık bir yudum alsam, şiir ruhuma işler ve güneşi bir kurt yutana kadar sürecek bir şiir yazabilirim dudaklarınla ilgili."

"Sadece *ufacık* bir yudum ama," dedi kız. "Çünkü babam bu dağın sağlamlığını aşan her yakışıklı yabancıya bal şarabını verdiğimi duyarsa fazlasıyla sinirlenir."

Oyuklarda el ele ve zaman zaman da dudaklarını birleştirerek ilerlediler. Gunnlod, Bolverkr'a dağın içinden açabildiği kapıları ve pencereleri gösterdi, Suttung yiyecek ve içecekleri buradan gönderiyordu ve Bolverkr bunları hiç umursamıyor gibi görünüyordu; Gunnlod'a, gözleriyle veya dudaklarıyla, parmaklarıyla yahut da saçlarıyla ilgili olmayan hiçbir şeyi umursamadığını anlattı. Gunnlod kahkaha attı ve bu güzel sözlerinin hiçbirinde ciddi olmadığını, Bolverkr'ın onunla bir daha sevişmek istemeyeceğini söyledi.

Bolverkr kızı dudaklarıyla susturdu ve bir kez daha seviştiler.

İkisi de kusursuz bir tatmin yaşadıktan sonra Bolverkr karanlıkta ağlamaya başladı.

"Sorun ne, sevgilim?" diye sordu Gunnlod.

"Öldür beni," diye gözyaşı döktü Bolverkr. "Hemen öldür beni! Zira saçının ve teninin, sesinin ve parmaklarının verdiği hissin kusursuzluğuyla ilgili bir şiir asla yazamayacağım. Gunnlod'un güzelliğinin tarifi imkânsız."

"Açıkçası," dedi Gunnlod, "böyle bir şiir yazmak pek de kolay olmaz. Ama imkânsız olduğundan da şüpheliyim."

"Belki..."

"Evet?"

"Belki Odrerir isimli kazandan küçücük bir yudum bana nesiller sonra bile anlatılacak güzelliğinle ilgili şiirsel yetenekler bahşeder," diye fikir sundu Bolverkr, gözyaşları azalırken.

"Evet, belki de bahşeder. Ama bu yudum küçücükten de *küçücük* olmalı..."

"Bana kazanı göster, ben de sana ne kadar küçük bir yudum alacağımı göstereyim."

Gunnlod kapıyı açtı, çok geçmeden Bolverkr ve kendisi kazan ile iki fıçının önünde dikiliyorlardı. Şiir şarabı, havada sert bir koku bırakmıştı.

"Ufacık bir yudum sadece," dedi Bolverkr'a. "Karşılığında benim için yazacağın üç şiir çağlar boyunca yankılanacak."

"Tabii ki, sevgilim." Bolverkr karanlıkta sırıttı. Kız o sırada ona bakıyor olsaydı bir şeylerin ters gittiğini anlardı.

İlk yudumuyla kazan Odrerir'deki her damlayı içti.

İkincisiyle Bodn denen fıçıyı kuruttu.

Üçüncüsüyle Son adlı fıçıyı boşalttı.

Gunnlod aptal değildi. İhanete uğradığının farkına vardı ve ona saldırdı. Güçlü ve hızlıydı ancak Odin dövüşmedi. Oradan koşarak uzaklaştı. Kapalı kapıyı çekti ve kızın üzerine kilitledi.

Göz açıp kapayıncaya kadar dev bir kartala dönüşmüştü bile. Odin kanatlarını çırparken çığlık attı ve dağın kapıları açıldı, böylece göklere doğru yükseldi.

Gunnlod'un çığlıkları şafağı deldi.

Salonunda, Suttung uyanıp dışarı koştu. Yukarı baktı, kartalı gördü ve bir şeyler döndüğünü anladı. Suttung da kendisini kartala dönüştürdü.

İki kartal da öylesine yükseldi ki aşağıdan bakılınca

gökte duran ufacık iğneler gibiydiler. O kadar hızlı uçtular ki uçuşlarının sesi âdeta kasırga kükremesiydi.

"Vakit geldi," dedi Thor, Asgard'da.

Üç devasa tahta fıçıyı avluya taşıdı.

Asgard tanrıları gökte onlara doğru gelen kartalların çığlıklarını izledi. Mesafe azdı. Suttung hızlıydı ve hemen Odin'in arkasındaydı; Asgard'a ulaştıkları sırada gagası neredeyse Odin'in kuyruk tüylerine değiyordu.

Odin, salonuna ulaşır ulaşmaz tükürmeye başladı: Bir bal şarabı çeşmesi gagasından art arda fıçılara fışkırdı, bir baba kuşun yavrularına yiyecek taşıması gibiydi.

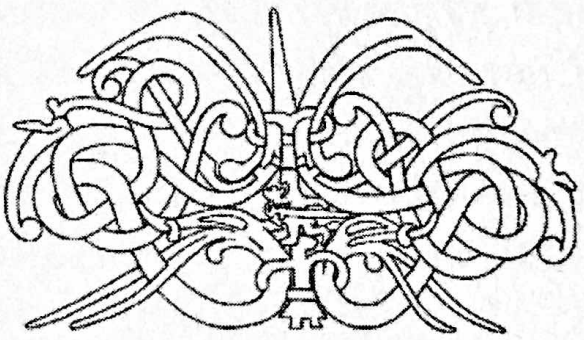
O gün bu gündür şunu biliyoruz ki kelimeleriyle sihirler yapabilen, şiirler ve destanlar yazıp öyküler anlatabilen kişiler şiir şarabının tadına bakmıştır. İyi bir şairi duyduğumuzda, Odin'in ikramının tadına bakmış deriz.

İşte. Bu, şiir şarabının nasıl dünyaya sunulduğunun hikâyesidir. İçerisinde cinayet ve hile ile alçaklık ve aldatmaca bulunan bir hikâyedir. Ama hikâyenin tamamı bu değil. Söylenmesi gereken bir şey daha var. Hassas olanlar burada kulaklarını tıkasın ya da okumayı bıraksın.

Nihai ve utanç verici olan mesele şu ki; Tanrılar Tanrısı kartal şeklindeyken fıçılara ulaştığı ve Suttung'un da tam arkasında olduğu sırada, Odin arka tarafından bal şarabının bir kısmını püskürttü; bal şarabının kötü kokulu, cıvık osuruk hâli Suttung'un tam suratına geldi, devi kör etti ve onu Odin'in kuyruğundan uzaklaştırdı.

Ne o dönemlerde ne de şimdi, hiç kimse Odin'in kıçından çıkan bal şarabını içmek istemez. Ancak her ne zaman kötü şairlerin aptalca teşbihler ve çirkin kafiyelerle dolu kötü şiirlerini duyarsanız, hangi bal şarabının tadına baktıklarını bilirsiniz.

THOR'UN DEVLER DİYARINA YOLCULUĞU

I

Thialfi ve kız kardeşi Roskva, babaları Egil ve anneleri ile birlikte yabanıl bir bölgenin kıyısındaki bir çiftlikte yaşıyordu. Çiftliklerinin ötesinde canavarlar, devler ve kurtlar vardı; pek çok kez Thialfi belaya karışmış ve bunlardan kurtulması gerekmişti. Herkesten ve her şeyden hızlı koşabilirdi. Yabanıl bir bölgenin kıyısında yaşamak Thialfi ve Roskva'nın mucizelere ve âlemlerinde gerçekleşen tuhaf olaylara alışması demekti.

Ancak hiçbir şey Asgard'dan iki ziyaretçinin, yani Loki ve Thor'un, isimlerinin Thor tarafından Dişgösteren ve Dişbileyen konduğu iki dev keçinin çektiği arabalarıyla çiftliklerine gelmesi kadar tuhaf değildi. Tanrılar gece kalacak bir yer ve yemek bekliyorlardı. Muazzam ve kudretliydiler.

"Size uygun yemeğimiz yok," dedi Roskva özür dilercesine. "Sebzelerimiz var ancak zor bir kış geçirdik ve hiç tavuğumuz da kalmadı."

Thor homurdandı. Ardından bıçağını çekip iki keçisini de öldürdü. Derilerini yüzdü. Keçileri ateşin üzerinde asılı

duran devasa güveç tenceresine koydu, Roskva ve annesi de o sırada kışlık stokladıkları sebzelerden doğrayıp tencerenin içine atıyordu.

Loki, Thialfi'yi köşeye çekti. Çocuğun Loki'den gözü korkmuştu: yeşil gözlerinden, yaralı dudaklarından, gülümsemesinden. "Açıkçası, bu keçilerin ilikleri bir delikanlının yiyebileceği en güzel şeydir. Thor'un onları kendine saklıyor olması ne yazık. Eğer Thor kadar kuvvetli olmak istiyorsan sen de keçilerin iliklerini yemelisin," dedi Loki.

Yemek hazır olduğunda Thor tek bir keçiyi kendi payı olarak aldı ve diğer keçiyi kalan beş kişiye bıraktı.

Keçilerin derisini yere serdi ve yediği etlerin kemiklerini derinin üstüne attı. "Kemikleri derinin üzerine koyun," dedi onlara. "Ve sakın kemikleri kırayım ya da çiğneyeyim demeyin. Eti yiyin yalnızca."

Hızlı yiyebildiğinizi mi düşünüyorsunuz? Bir de Loki'yi yemeğini yalayıp yutarken görün siz. Bir bakarsınız yemek önündedir, sonra bir bakmışsınız ortada yemek memek kalmamış, Loki elinin tersiyle dudaklarını siliyor.

Kalanlar daha yavaş yediler. Fakat Thialfi, Loki'nin ona söylediği şeyi aklından çıkaramamıştı ve Thor doğal ihtiyaçlarını karşılamak için masadan kalktığında Thialfi bıçağını çıkardı, keçi ayaklarından birini yardı ve içindeki iliğin bir kısmını yedi. Kırılmış kemiği derinin üzerine bıraktı ve kimse anlamasın diye onu da hasar görmemiş kemiklerle örttü.

O gece her biri büyük salonda uyudu.

Sabah olunca, Thor kemikleri keçi derisiyle örttü. Çekici Mjollnir'i aldı ve yükseğe kaldırdı. "Dişgösteren, tek parça ol," dedi. Şimşek çaktı: Dişgösteren vücudunu esnetti, meledi ve otlamaya başladı. "Dişbileyen, tek parça ol," dedi Thor ve Dişbileyen da aynılarını yaptı. Sonrasında tökezledi, tuhafça topallayarak Dişgösteren'in yanına gitti ve ince sesle bir meleme kopardı, acı çekiyormuş gibi.

"Dişbileyen'in arka bacağı kırılmış," dedi Thor. "Bana odun ve kumaş getirin."

Keçisinin ayağı için destek yaptı ve sardı. İşini tamamladıktan sonra da dönüp aileye baktı, Thialfi daha önce Thor'un alev alev, kırmızı gözleri kadar korkunç bir şey görmemişti. Thor'un avucu çekicinin sapını kavradı. "Aranızdan biri kırmış o kemiği," dedi onlara, gökgürültüsünü andıran bir sesle. "Size yemek verdim ve karşılığında tek bir şey istedim ama yine de siz bana ihanet ettiniz."

"Ben yaptım," dedi Thialfi. "Kemiği ben kırdım."

Loki ciddi görünmeye çalışıyordu ama buna rağmen yarım ağızla gülümsüyordu. Güven veren bir gülümseme değildi bu.

Thor çekicini kaldırdı. "Tüm çiftliği yerle bir etmem lazım," diye homurdandı, Egil korkmuş gibiydi, karısı da ağlamaya başlamıştı. "Burada niye taş üstünde taş bırakmamam gerektiğini söyleyin bana," diye ekledi Thor.

Egil sesini çıkarmadı. Thialfi ayağa kalktı. "Babamın bununla bir ilgisi yok. Ne yaptığımı bilmiyordu. Cezalandıracaksan beni cezalandır, onu değil. Bak bana: Çok hızlı bir koşucuyum. Çabuk da öğrenirim. Aileme dokunma, ben de senin ömür boyu hizmetkârın olayım."

Kız kardeşi Roskva ayağa kalktı. "Bensiz hiçbir yere gidemez," dedi. "Onu alırsanız beni de götürmek zorunda kalırsınız."

Thor bu durum üzerine bir süre kafa yordu. "Peki öyleyse. Roskva, Dişbileyen'in bacağı iyileşene dek şimdilik sen burada Dişgösteren ve Dişbileyen'e bakacaksın. Döndüğümde üçünüzü birden götüreceğim," dedi. Sonra Thialfi'ye döndü. "Sen de ben ve Loki'yle birlikte geleceksin. Utgard'a gidiyoruz."

II

Çiftliğin ötesi yabanıldı; Thor, Loki ve Thialfi de doğuya, yani devlerin yurdu Jotunheim'a ve denize doğru ilerlediler.

Onlar doğuya doğru ilerledikçe, soğuk da o kadar arttı. Dondurucu rüzgârlar esiyor ve tüm sıcaklıklarını emiyordu. Güneş henüz batmadan, daha göz gözü görüyorken geceyi geçirmek için bir yer bakındılar. Thor ve Thialfi hiçbir şey bulamadı. En uzun süre geri dönmeyen Loki'ydi. Ne yapacağını bilemez bir ifadeyle geri geldi. "Şu tarafta tuhaf biçimli bir ev var," dedi.

"Nasıl tuhaf?" diye sordu Thor.

"Yalnızca kocaman bir tane odası var. Penceresi yok, kapı girişi de devasa fakat kapısı falan yok. Dev bir mağara gibi."

Ayaz, parmaklarını uyuşturmuş ve yanaklarını acıtmıştı. "Bir gidip bakalım," dedi Thor.

Ana giriş upuzun uzanıyordu. "İçeride yaratıklar ya da canavarlar olabilir," dedi Thor. "Giriş kısmına kurulalım."

Öyle de yaptılar. Tıpkı Loki'nin anlattığı gibiydi: kocaman bir yapı, kocaman bir salon ve bir tarafta da uzun bir oda. Girişte ateş yaktılar ve orada bir saat kadar kestirdiler ta ki bir ses onları uyandırana dek.

"Bu da ne?" dedi Thialfi.

"Deprem mi?" dedi Thor. Yer sallanıyordu. Bir şey kükremişti. Volkan da olabilirdi, dev kayaların düştüğü bir çığ ya da yüz kadar öfkeli ayı da.

"Sanmıyorum," dedi Loki. "Hadi, içerideki odaya gidelim. Güvenlik için."

Loki ve Thialfi içerideki odada uyudu, titretip kükreyen ses de şafak sökene kadar devam etti. Thor kendisini,

çekicini kavramış vaziyette evin önünde konuşlandırdı bütün gece. Gece ilerledikçe siniri daha da bozuldu ve toprağı sarsan ve titreten her ne ise onu keşfedip saldırmayı istedi yalnızca. Gökyüzü aydınlanmaya başlar başlamaz, Thor sesin kaynağını bulmak üzere yol arkadaşlarını uyandırmadan ormana seyirtti.

Oraya vardığındaysa ardı sıra gelen farklı seslerin yükseldiğini fark etti. Önce gürleyen bir kükreme, ardından uğuldama ve son olarak da her duyduğunda Thor'un başını ağrıtmaya ve dişlerini acıtmaya yetecek kadar tiz, hafif bir ıslık.

Thor bir tepenin en üstüne çıktı ve altında uzanan diyara baktı.

Altındaki vadide duran şey Thor'un hayatı boyunca gördüğü en büyük kişiydi. Saçları ve sakalları kömürden daha karaydı, teni ise kar kadar beyaz. Devin gözleri kapalıydı ve düzenli olarak horluyordu: Bunlar Thor'un duyduğu gürüldeyen uğultu ve ıslıktı. Dev her horladığında yer sarsılıyordu. Gece hissettikleri titreme de buydu. Dev öylesine büyüktü ki Thor yanında bir böcek ya da karınca kadar kalırdı.

Thor kuvvet kemeri Megingjord'a uzandı ve sıkıca çekti, devlerin en büyüğüyle dahi dövüşebileceğinden emin olmak için kuvvetini iki katına çıkardı.

Thor izlediği sırada dev gözlerini açtı: Gözleri keskin buz mavisiydi. Fakat dev ilk bakışta o kadar da tehditkâr görünmüyordu.

"Merhaba," dedi Thor.

"Günaydın!" dedi kara saçlı dev, çığ gibi bir sesle. "Skrymir derler bana. 'Koca oğlan' demektir. Benim soyumdakiler biraz şakacıdır, benim gibi ufak tefek, minicik birine Koca Oğlan denir mi hiç... ama demişler işte. Ee, el-

divenim nerede? Dün gece iki tanelerdi lakin birini düşürdüm." Ellerini gösterdi: Sağ elinde deriden, tek parmaklı, kocaman bir eldiven vardı. Diğeri ise çıplaktı. "Ah! Burada işte."

Thor'un tırmandığı tepenin uzak kenarına doğru uzandı ve besbelli bir başka eldiven olan şeyi aldı. "Tuhaf. İçinde bir şey var," dedi ve eldiveni salladı. Thialfi ve Loki, eldivenin ağzından yuvarlanıp yerdeki karların üzerine düşünce, Thor dün gece kaldıkları evin bu olduğunu anladı.

Skrymir sol elini eldivenin içine soktu ve eldivenli ellerine mutlu mutlu baktı. "Birlikte seyahat edebiliriz," dedi. "Tabii isterseniz."

Thor, Loki'ye baktı; Loki, Thor'a baktı ve sonra her ikisi de omuz silken Thialfi'ye çevirdi gözlerini. "Ben sizi yakalarım," dedi süratine duyduğu güvenle.

"Peki o hâlde," dedi Thor.

Devle birlikte kahvaltı yaptılar: Erzak çantasından bütün bütün inekler ve kuzular çıkarıp onları ağzına attı; üç yol arkadaşı daha azını yemekle yetindiler. Yemekten sonra Skrymir, "Gelin. Sizin erzakınızı da çantamda taşırım. Taşıyacak daha az şeyiniz olur, bu akşam da birlikte yemek yer ve kamp yaparız," dedi. Gezginlerin yemeğini çantasına koydu, bağını bağladı ve doğuya doğru yol aldı.

Thor ve Loki devin arkasında tanrıların bitmek tükenmek bilmez hızıyla koştular. Thialfi bir insanın koşabileceği en yüksek hızda koşmuştu ama saatler geçtikçe bu şekilde devam etmenin zor olduğunun farkına vardı; bazen de dev ona uzak menzilde bir başka dağ gibi göründü, başı bulutların içinde kayboluyordu.

Akşam çökerken Skrymir'in yanına geldiler. Skrymir onlar için devasa bir meşe ağacının altında kamp yeri bulmuştu ve kendisi de yakınlarda rahat edebileceği bir yere

geçti, başını kocaman bir kaya parçasının üzerine koymuştu. "Ben aç değilim," dedi onlara. "Siz beni düşünmeyin. Bu gece erken yatacağım. Erzaklarınız şu ağacın üzerindeki çantamın içinde. İyi geceler."

Ve horlamaya başladı. O aşina gürültülü mırıldanma ve ıslık ağaçları sallarken, Thialfi tırmanıp devin erzak çantasına ulaştı. Aşağıda duran Thor ve Loki'ye seslendi, "Bağcıkları çözemiyorum. Açamayacağım kadar sıkılar. Âdeta demirden yapılmışlar."

"Ben demiri bükebilirim," dedi Thor. Erzak çantasının tam üzerine sıçradı ardından da bağcıkları çözmeye koyuldu.

"Ee?" diye sordu Loki. Thor homurdanıp çekiştirdi, çekiştirip homurdandı. Ardından omuz silkti. "Bu gece yemek yiyebileceğimizi sanmıyorum," dedi. "Tabii şu kahrolası dev, çantanın bağlarını bizim için çözmezse."

Sonra deve baktı. Çekici Mjollnir'e baktı. Ardından çantanın üzerinden güçlükle inip Skrymir'in o horuldayan kafasının tepesine doğru bir yol aldı. Çekicini kaldırdı ve Skrymir'in alnının tam ortasına indirdi.

Skrymir uykulu uykulu tek gözünü açtı. "Sanırım bir yaprak başıma düşüp beni uyandırdı," dedi. "Yemeğinizi yemeyi bitirdiniz mi? Yatmaya hazır mısınız? Utanılacak bir şey yok. Uzun bir gün geçirdik." Ardından arkasını döndü, gözlerini kapadı ve bir kez daha horlamaya başladı.

Loki ve Thialfi sese rağmen uyumayı başarmışlardı fakat Thor uyuyamamıştı. Kızgındı, açtı ve deve güvenmiyordu, özellikle de bu doğu yabanlarındayken. Gece yarısı olduğunda hâlâ midesi kazınıyordu ve şu horuldama sesinden artık çok sıkılmıştı. Bir kez daha devin kafasını tırmandı ve devin kaşlarının arasına konumlandı.

Thor ellerine tükürdü. Kuvvet kemerini ayarladı.

Mjollnir'i başının üzerinde kaldırdı. Bütün kudretiyle çekici savurdu. Çekicin Skrymir'in alnına saplandığından emindi.

Devin gözlerinin rengi görülemeyecek kadar karanlıktı hava ama gözleri açıldı. "Vay," dedi devasa yaratık. "Thor? Orada mısın? Sanırım az önce bir palamut ağaçtan kafama düştü. Saat kaç?"

"Gece yarısı," dedi Thor.

"Öyleyse, sabaha görüşürüz." Devin horlamaları yeri sarsıyor ve ağaçları titretiyordu.

Şafak sökmüştü ancak hava aydınlanmamıştı ve Thor giderek daha aç, daha öfkeli ve hâlâ uykusuzdu; son bir darbenin bu horlama sesini sonsuza tek susturacağına karar vermişti. Bu kez devin şakağına hedef aldı ve Skrymir'e bütün gücüyle vurdu. Öyle bir darbeydi ki daha güçlüsü görülmemişti. Thor yankılarını dağların zirvelerinden duydu.

"Ah, sanırım bir kuş yuvasının parçası kafama düştü. Çalı çırpı yani. Bilmiyorum," dedi ve gerindi. Ardından ayağa kalktı. "Eh, ben uykumu aldım. Yola çıkma vakti. Siz üçünüz de Utgard'a mı gidiyorsunuz? Size orada iyi bakacaklardır. Eminim ki görkemli bir ziyafet çekersiniz ve boynuzlardan biralarınızı içersiniz, ardından da güreşir ve güç yarışmalarında kendinizi gösterirsiniz. Utgard'da bu tarz oyunları çok severler. Şehir doğuda kalıyor, gökyüzünün aydınlanmaya başladığı yere doğru ilerleyin. Bense kuzeye doğru gideceğim." Gezginlere ağız dolusu sırıttı ancak gözleri bu kadar mavi bu kadar keskin olmasaydı bu sırıtış ahmakça ve gereksiz görünebilirdi.

Ardından onlara doğru eğildi ve ağzının yanına elini koydu, sanki söyledikleri duyulsun istemiyordu, söyledikleri giderek fısıltıya dönüştü ama hâlâ sağır edecek kadar gürültülüydü. "Sizlerin orada konuşmalarına kulak misafiri olmaktan kendimi alamadım, benim ne kadar da büyük olduğumu söylüyordunuz. Ve sanırım bana iltifatlar ettiğinizi düşünüyordunuz. Lakin bir gün yolunuz kuzeye düşerse, *doğru düzgün* devlerle tanışırsınız, onlar gerçekten de kocamandır. O zaman görürsünüz ki ben ufacık bir şeyim."

Skrymir bir kez daha sırıttı, ardından da kuzeye doğru yol aldı, yürüdükçe altında uzanan toprak gümlüyordu.

III

Jotunheim boyunca doğuya doğru yolculuk yaptılar, günlerce gün doğumuna doğru ilerlediler.

İlk başlarda normal boyutlarda bir kaleye baktıklarını düşünüyorlardı ve nispeten yakınlarında gibiydi; kaleye doğru ilerlediler, hızlarını artırdılar ancak kale giderek büyümedi veya değişmedi ya da yaklaşıyorlarmış gibi gelmedi. Kalenin ne kadar büyük, ne kadar uzakta olduğunu fark etmeleri için günlerin geçmesi gerekmişti.

"Burası Utgard mı?" diye sordu Thialfi.

"Evet, öyle. Ailemin memleketi burası," derken Loki ciddi gibiydi. "Daha önce buraya gelmiş miydin?"

"Hayır, gelmemiştim."

Kale kapısına yaklaştılar, kimseler yoktu ortalıkta. Sesler geliyordu, içeride bir parti varmış gibiydi. Kapı öylesine yüksekti ki bazı katedrallerden daha büyüktü. Metal çubuklar etrafını çevreliyordu, o kadar uzundular ki pek çok istenmeyen devi hatırı sayılır bir mesafede tutabilirlerdi.

Thor seslendi ama bu bağırışlarına kimse karşılık vermedi.

"İçeri girsek mi?" diye sordu Loki ve Thialfi.

Eğilerek kapının çubuklarının altından geçtiler. Gezginler avlu boyunca yürüyüp büyük salona ulaştılar. Ağaçlar kadar yüksek oturakları gördüler ve üzerlerinde de devler oturuyordu. Thor uzun adımlarla girdi içeri. Thialfi şok içerisindeydi ama o da Thor'un yanında yürüyordu ve Loki de arkalarındaydı.

Devler kralını görebiliyorlardı, en büyük sandalyede oturuyordu ve salonun sonundaydı. Salon boyunca yürüdüler ve içtenlikle selam verdiler.

Kralın ince ve zeki bir surat yapısı vardı, saçları da alev kırmızısıydı. Gözleri ise buz mavisiydi. Gezginlere baktı ve tek kaşını kaldırdı.

"Aman aman," dedi. "Minicik bebeklerin bir istilası bu. Ah hayır, yanılmışım. *Sen* şu meşhur Aesir'den Thor olmalısın, ki bu da *senin* Laufey'nin oğlu Loki olduğun anlamına gelir. Anneni az da olsa tanıyorum. Merhaba, küçük akraba. Ben Utgardaloki, Utgardlı Loki. Peki sen kimsin?"

"Thialfi," dedi Thialfi. "Ben Thor'un hizmetkârıyım."

"Hepiniz Utgard'a hoşgeldiniz," dedi Utgardaloki. "Olağanüstüler için âlemdeki en iyi yerdir. Buranın kapısı hem zanaat hem de kurnazlıkta âlemdekilerden daha yetenekli olanlara her zaman açıktır. Aranızdan birilerinin özel yetenekleri var mı? Mesela sen, küçük akraba? Kimsenin yapamadığı neler yapabiliyorsun?"

"Herkesten daha hızlı yemek yerim," dedi Loki hiç böbürlenmeden.

"Ne kadar tuhaf. Hizmetçim yanımda. İsmi de bir o kadar şaşırtıcı; Logi. Ona karşı bir yemek yeme yarışı yapmak ister misin?"

Loki omuz silkti, fark etmezmiş gibi.

Utgardaloki ellerini çırptı ve uzun ahşap bir yalak önlerine geldi, içi de pişmiş hayvanlarla doluydu: kazlar, öküzler, kuzular, keçiler, tavşanlar ve geyikler. Ellerini bir kez daha çırpınca Loki yemeye başladı, en ucundan başlayıp ortalarına doğru ilerledi.

Çok hızlı yedi, düşünmeden yedi, sanki hayatta tek bir amacı vardı: yiyebildiği kadar hızlı yemek. Elleri ve ağzı bir karaltıdan ibaretti.

Logi ve Loki masanın ortasında buluştular.

Utgardaloki tahtından aşağı doğru baktı. "Eh," dedi, "ikiniz de aynı hızda yediniz, –fena değil!– ama Logi hayvanların kemiklerini de yedi ve evet, görünen o ki ona sunulan ahşap yalağın kendisini de yiyiverdi. Loki ise etin tamamını yedi, buna şüphe yok, lakin kemiklere neredeyse hiç dokunmadı, yalağa da ağzını dahi sürmedi. Yani bu turun kazananı Logi."

Utgardaloki, Thialfi'ye baktı. "Sen," dedi. "Çocuk. Sen ne yapabilirsin?"

Thialfi omuz silkti. Tanıdığı en hızlı insan kendisiydi. Ürkmüş tavşanlardan daha hızlı koşabilirdi, uçan bir kuşu koşarak geçebilirdi. "Koşabilirim," dedi.

"Öyleyse," dedi Utgardaloki, "koşacaksın."

Dışarı çıktılar ve orada, zeminin düz bir yerinde bir yol vardı, koşmak için kusursuzdu. Pek çok dev yolun kenarına dikilmiş bekliyorlardı, aynı anda ellerini ovuşturuyor ve ısınmak için nefeslerini üflüyorlardı.

"Sen sadece bir çocuksun, Thialfi," dedi Utgardaloki. "Bu yüzden seni yetişkin bir deve karşı yarıştırmayacağım. Küçük Hugi'miz nerede?"

Bir dev çocuğu öne çıktı, öylesine inceydi ki doğru düzgün görünmüyordu bile, Loki ve Thor'dan da çok büyük değildi. Çocuk, Utgardaloki'ye baktı ve sesini çıkarmadı ancak gülümsedi. Thialfi çocuğun çağrılmadan önce bura-

da olup olmadığından emin değildi. Fakat artık buradaydı. Hugi ve Thialfi başlama çizgisinde yan yana durmuş bekliyorlardı.

"Başla!" diye seslendi Utgardaloki. Sesi âdeta gökgürültüsüydü ve çocuklar koşmaya başladı. Thialfi daha önce hiç koşmadığı kadar hızlı koştu ama kendisi henüz daha yolun yarısındayken Hugi'nin mesafeyi katedip bitiş çizgisine ulaştığını gördü.

Utgardaloki seslendi, "Kazanan Hugi." Ardından Thialfi'in yanına çömeldi. "Eğer Hugi'yi mağlup etme umudunu sürdürmek istiyorsan daha hızlı koşman gerek," dedi dev. "Yine de, daha önce bir insanın bu kadar hızlı koştuğunu görmemiştim. Daha hızlı koş, Thialfi."

Thialfi bir kez daha Hugi'nin yanında başlama çizgisinde dikildi. Soluk soluğaydı ve kalbi o kadar hızlı çarpıyordu ki kulaklarında duyabiliyordu. Ne kadar hızlı koştuğunu biliyordu ancak yine de Hugi daha hızlı koşmuştu. Hugi ise fazlasıyla rahat görünüyordu. Nefesleri dahi sık değildi. Dev çocuk, Thialfi'ye baktı ve bir kez daha gülümsedi. Hugi'ye dair bir şeyler Utgardaloki'yi anımsatıyordu Thialfi'ye; bu dev çocuğun Utgardaloki'nin oğlu olup olmadığını merak etti.

"Başla!"

Koştular. Thialfi daha önce koşmadığı kadar hızlı koştu, o kadar hızlı hareket ediyordu ki dünya âdeta o ve Hugi'den ibaretti. Hugi hâlâ önündeydi, hem de tüm yol boyunca. Thialfi daha beş belki de on saniye uzaktayken Hugi bitiş çizgisine ulaştı.

Thialfi bu kez kazanmaya yakın olduğunu biliyordu,

tüm yapması gerekenin varını yoğunu ortaya koymak olduğunu biliyordu.

"Hadi bir kez daha koşalım," dedi nefes nefese.

"Peki bakalım," dedi Utgardaloki. "Bir kez daha koşabilirsiniz. Hızlısın, delikanlı ama kazanabileceğini düşünmüyorum. Yine de sonucu, bu yarışın belirleyeceğini söyleyelim."

Hugi başlama çizgisine geldi. Thialfi yanında duruyordu. Hugi'nin soluğunu dahi duymuyordu.

"İyi şanslar," dedi Thialfi.

"Bu kez," dedi Hugi, Thialfi'in kafasının içinde yankılanıyor gibi duyulan bir sesle, "hızımı tadacaksın."

"Başla!" diye bağırdı Utgardaloki.

Thialfi, var olmuş hiçbir insanın koşmadığı gibi koştu. Bir gökdoğanın pike yapması gibi koştu, öyle bir koştu ki ardında fırtınalar koptu, Thialfi gibi koştu ve kimse Thialfi gibi koşmamıştı, ne ondan önce ne de ondan sonra.

Fakat Hugi kolayca öne geçti, her zamankinden daha hızlıydı. Thialfi daha yolu yarılamadan Hugi yolun sonuna ulaşmış da geri dönüyordu.

"Kâfi!" dedi Utgardaloki.

Büyük salona geri döndüler. Devler biraz daha rahatlamıştı artık, daha neşelilerdi.

"Eh," dedi Utgardaloki. "Bu ikisinin başarısız olmaları bir yerde anlaşılabilir. Lakin şimdi, işte şimdi bizi etkileyecek bir şey göreceğiz. Artık sıra Thor'da, gökgürültüsü tanrısı, kahramanların kahramanı. Dillere destandır âlemlerde yaptıkları. Tanrılar ve ölümlüler senin yiğitlik hikâyelerini anlatırlar. Bize neler yapabileceğini gösterebilir misin?"

Thor ona dik dik baktı. "Başlangıç olarak, içebilirim," dedi Thor. "Yalayıp yutamayacağım hiçbir içki yok."

Utgardaloki bunun üzerine düşündü. "Tabii ki," dedi. "Benim sakim nerede?" Saki bir adım öne çıktı. "Bana özel içki boynuzumu getir."

Saki başını salladı, yürüyerek uzaklaştı ve çok geçmeden elinde upuzun bir boynuzla döndü. Thor'un şimdiye kadar gördüğü tüm içki boynuzlarından daha büyüktü ama bu onu endişelendirmiyordu. En nihayetinde o Thor'du ve kurutamayacağı hiçbir içki boynuzu yoktu. Rünler ve şekiller işlenmişti boynuzun yan tarafına ve ağızlığı da gümüşle kaplıydı.

"Bu gördüğün, bu kalenin içki boyunuzdur," dedi Utgardoloki. "Vaktimiz geldiğinde hepimiz son damlasına kadar içtik onu. En güçlüler, en kudretliler bir dikişte içti; bazılarımız, itiraf etmek gerekirse, iki yudumda içtiler. Sana şunu söylemekten gurur diyorum ki burada hiç kimse bu boynuzu üç kerede bitirecek kadar zayıf ve hayal kırıklığına uğratıcı değil."

Uzun bir boynuzdu ama en nihayetinde Thor da Thor'du ve ağzına kadar dolu boynuzu kaldırıp dudaklarına götürdü, içmeye başladı. Devlerin şarabı soğuk ve tuzluydu ama o içti, boynuzu kafasına dikti, nefessiz kalana kadar içti ve daha fazla içemediği yerde bıraktı.

Tamamını bitirmiş olmayı bekliyordu ama içmeye başladığındaki kadar doluydu boynuz, hatta neredeyse hiç eksilmemişti.

"Bundan daha iyi bir içici olduğuna dair bir inanca sahibim," dedi Utgardaloki kuru kuru. "Yine de, ikinci yudumda bunu bitirebileceğini biliyorum, tıpkı hepimizin yaptığı gibi."

Thor derin bir nefes aldı ve dudaklarını boynuza götürdü, sonrasında da uzun uzun, derin derin içti. Biliyordu ki bu kez boynuzu boşaltmıştı ancak yine de boynuzu dudaklarından aşağı indirdiğinde yalnızca baş parmağı kadar eksildiğinin farkına vardı.

Devler, Thor'a baktı ve kıkırdamaya başladı fakat Thor da onlara bakınca suspus oldular.

"Aa," dedi Utgardaloki. "Demek ki şimdiye kadar yüce Thor'la ilgili anlatılan hikâyeler, hikâyeden ibaretmiş. Peki, eğer öyleyse, üçüncü denemende boynuzu bitirmene izin vereceğiz. İçinde çok fazla kalmış olmasa gerek."

Thor boynuzu kaldırdı ve dudaklarına götürüp içti, tıpkı bir tanrı gibi içti, o kadar uzun o kadar hararetle içti ki Loki ve Thialfi inanmazlıkla ona bakakaldılar.

Ancak boynuzu aşağı indirdiğinde şarap yalnızca bir dirhem daha eksilmişti. "Yetti be," dedi Thor. "Bunun yalnızca bir şarap olduğundan da şüpheliyim."

Utgardaloki, sakisine boynuzu aldırdı. "Şimdi kuvvet ölçme yarışmasında sıra. Bir kediyi kaldırabilir misin?" diye sordu Thor'a.

"Nasıl bir soru bu böyle? Tabii ki bir kediyi kaldırabilirim."

"Yani," dedi Utgardaloki, "senin düşündüğümüz kadar güçlü olmadığını hepimiz gördük. Utgard'daki gençler kuvvetlerini benim evcil kedimi kaldırarak sınarlar. Şimdi, seni uyarmam gerek, hepimizden daha küçüksün ve benim kedim de bir dev kedisi. Yani onu kaldıramazsan bunu anlarım."

"Kedini kaldıracağım," dedi Thor.

"Muhtemelen ateşin başında uyuyordur," dedi Utgardaloki. "Hadi yanına gidelim."

Kedi uyuyordu ancak onlar girince ayağa kalktı ve odanın ortasına doğru yürüdü. Rengi griydi, bir insan kadar

büyüktü ancak Thor herhangi bir insandan daha kuvvetliydi ve kedinin karnını sarıp iki eliyle kaldırdı, niyeti onu başının üzerine kadar kaldırmaktı. Kedi ise bu durumdan pek de etkilenmiş gibi değildi: Sırtını kabarttı, kendini yükseltti, Thor'u olabildiğince zorladı.

Thor, kedi kaldırmak kadar kolay bir oyunda mağlup olacak değildi. İtti ve çabaladı, en nihayetinde kedinin bir ayağı yerden kalktı.

Çok uzaklardan gelen bir ses duydu Thor, Thialfi ve Loki, sanki devasa kayalar birbirlerine çarpıyordu: Acı çeken dağların gürüldeyen sesiydi bu.

"Kâfi," dedi Utgardaloki. "Evcil kedimi kaldıramamak senin suçun değil, Thor. En nihayetinde büyük bir kedi, sen ise olsan olsan ufacık tefecik bir şeysin, biz devlere kıyasla." Sırıttı.

"Ufacık tefecik bir şey mi?" dedi Thor. "Herhangi birinizle güreşebi..."

"Şu âna dek gördüklerimizden sonra," dedi Utgardaloki, "gerçek bir devle güreşmene izin verirsem, adım kötü bir ev sahibine çıkar. İncinebilirsin. Ve korkarım ki adamlarımdan hiçbiri benim boynuzumu kurutamayan, aile kedimi dahi kaldıramayan biriyle güreşmek istemezler. Ama sana ne yapabileceğimizi söyleyeyim. Eğer güreşmek istiyorsan benim ihtiyar sütannemle güreşmene izin veririm."

"Sütannen mi?" Thor'un dili tutulmuştu.

"İhtiyardır, evet. Ama bana güreşmeyi o öğretti, çok uzun zaman önceydi ancak unuttuğundan şüpheliyim. Yaşlandıkça boyu da kısaldı, hâliyle boyu boyuna diyebiliriz. Çocuklarla oynamaya alışıktır." Ardından Thor'un yüzündeki ifadeyi gördü ve ekledi, "Adı Elli ve ondan daha güçlü görünen insanları güreşte mağlup ettiğine şahit oldum. Kendine fazla güvenme, Thor."

"Adamlarınla güreşmeyi tercih ederim," dedi Thor. "Ama ihtiyar sütananla de güreşeceğim."

İhtiyar kadını çağırdılar ve kadın da geldi: çok çelimsiz, gıpgri, kırış kırış ve buruş buruştu, sanki bir rüzgâr esse onu uçurup götürecekti. Bir devdi, evet, ancak Thor'dan sadece biraz daha uzundu. Bir tutam saçı kalmıştı ve o yüzlerce yıllık kafasından ince ince uzanıyordu. Thor, kadının kaç yaşında olduğunu merak etti. Şimdiye kadar karşılaştığı herkesten daha yaşlıymış gibiydi. Onun canını yakmak istemiyordu.

Yüzleri birbirine dönük hâlde karşı karşıya dikildiler. Diğerini yere çalan oyunu kazanacaktı. Thor yaşlı kadını itti, ardından çekti, onu hareket ettirmeye çalıştı, kıpırdatmaya ve tökezletmeye çalıştı ancak kayadan yapılmışçasına sapasağlam duruyordu. Kadın, tüm bu süre boyunca renksiz, ihtiyar gözleriyle Thor'a baktı ve tek kelime etmedi.

Sonra yaşlı kadın uzanıp nazikçe Thor'un bacağına dokundu. Thor, onun dokunduğu yerde bacağının sağlam duruşunu kaybettiğini fark etti ve kadını geri itti ancak kadın kollarını etrafına doladı ve üzerine doğru kuvvet uyguladı. Thor olabildiğince sertçe iteledi ancak bir faydası olmadı ve çok geçmeden de kendini tek dizinin üzerine çökmüş buldu...

"Durun!" dedi Utgardoloki. "Yeterince gördük, yüce Thor. Benim ihtiyar sütannemi bile alt edemiyorsun. Sanmıyorum ki bundan sonra herhangi bir adamım seninle güreşmek istesin."

Thor, Loki'ye baktı ve ardından ikisi birlikte Thialfi'ye baktılar. Büyük ateşin yanında oturdular ve devler onlara misafirperverlik gösterdi –yemek güzeldi ve içtikleri şarap da devlerin içki boynuzundaki şaraptan çok daha az tuzluydu– ancak üçü de yemek boyunca normalde konuştuklarından çok daha az konuştular.

Yol arkadaşları sessiz ve mahcuplardı, mağlubiyetlerinden dolayı aşağılanmışlardı.

Şafak sökünce Utgard kalesini terk ettiler ve Kral Utgardaloki ayrılırlarken onlarla birlikte yürüdü.

"Ee?" dedi Utgardaloki. "Evimde geçirdiğiniz vakitten keyif aldınız mı?"

Kasvetle ona baktılar.

"Pek değil," dedi Thor. "Kuvvetli olmamla her zaman gurur duymuşumdur ancak şimdi kendimi hiç kimse, hatta hiçbir şey gibi hissediyorum."

"Ben de hızlı koşabildiğimi zannederdim," dedi Thialfi.

"Bense daha önce hiçbir yemek yeme yarışmasında mağlup olmamıştım," dedi Loki.

Utgardaloki'nin müstahkem mevkisinin sınırlarına gelindiğini işaret eden kapıları aştılar.

"Aslında," dedi dev, "öyle hiç kimseler değilsiniz. Ve size hiçbir şey demek de yanlış olur. Dürüst olmak gerekirse, şimdi bildiğimi eğer dün gece biliyor olsaydım sizi evime asla davet etmezdim ve şu andan itibaren de bir daha davet edilmeyeceğinizden emin olacağım. Nasıl desem, sizi kandırdım, hepinizi, illüzyonlarla."

Gezginler deve baktı, dev ise onlara gülümsedi. "Skrymir'i hatırlıyor musunuz?" diye sordu.

"Devi mi? Tabii ki."

"O bendim. Görünüşümü değiştirmek ve kendimi öylesine büyük göstermek için illüzyonlar kullandım. Erzak çantasının bağcıkları kırılmaz demir bir bağ ile bağlanmıştı ve yalnızca büyü ile çözülebilirdi. Ben uyur gibi yaparken bana çekicinle vurduğunda, Thor, darbelerin en hafifinin bile ölümüm anlamına geleceğini biliyordum, hal böyle olunca büyü yapıp bir dağı görünmez kılarak çekicin ile kafamın arasına yerleştirdim. Bak, işte orada."

Çok uzaklarda at eyeri şeklinde bir dağ uzanıyordu, üzeri göçüklerle doluydu: üç tane kare şeklinde çukur; sonuncusu en deriniydi.

"Kullandığım dağ işte buydu," dedi Utgardaloki. "Bu gördüğün çukurlar da senin darbelerin."

Thor hiçbir şey söylemedi ama dudakları genişledi, burun delikleri büyüdü ve kızıl sakalı karıncalandı.

"Bana kalede geçen dün geceden bahset. O da bir illüzyon muydu?" dedi Loki.

"Tabii ki öyleydi. Daha önce bir yangının bir vadiden inip yolundaki her şeyi yakıp yıktığını gördünüz mü? Hızlı yiyebildiğini mi düşünüyorsun? Lakin asla Logi kadar hızlı yiyemeyeceksin zira o alev alev yanan ateşin kendisidir ve yemekle ahşap yalağı da yakarak tüketti. Daha önce senin kadar hızlı yemek yiyen birini görmemiştim."

Loki'nin yeşil gözleri öfke ve takdirle parıldadı zira aldatılmaktan nefret ettiği kadar iyi numaraları da severdi.

Utgardaloki, Thialfi'ye döndü. "Ne kadar hızlı koşabileceğini zannediyorsun, evlat?" diye sordu. "Koştuğundan daha hızlı düşünebilir misin?"

"Tabii ki," dedi Thialfi. "Her şeyden daha hızlı düşünebilirim."

"İşte bu yüzden Hugi'ye karşı yarıştırdım seni, ki kendisi düşüncedir. Ne kadar hızlı koştuğun önemli değil –ve açıkçası hiçbirimiz senin gibi koşanı görmedik–, Thialfi lakin sen dahi düşünceden daha hızlı koşamazsın."

Thialfi ağzını açmadı. Bir şeyler söylemek istedi, karşı çıkmak ya da daha fazla soru sormak istedi ancak Thor derinden bir gümbürdemeyle, tıpkı uzak bir dağ zirvesinde yankılanan gökgürültüleri gibi şunu sordu, "Peki ya ben? Ben aslında dün gece ne yaptım?"

Utgardaloki artık gülümsemiyordu. "Bir mucize," dedi.

"İmkânsızı gerçekleştirdin. Bunun farkına varmamış olabilirsin lakin içki boynuzunun bir ucu denizin en derininde deydi. O kadar çok içtin ki okyanus seviyesini değiştirip gelgitler yarattın. Senin yüzündendir ki artık, deniz suları sonsuza dek alçalıp yükselecek alçalıp yükselecek, Thor. İçecekten dördüncü bir yudum almadığında rahatladım: İçip bütün okyanusu kurutabilirdin.

"Kaldırmaya çalıştığın kediyse bir kedi değildi. O Jormungundr'du, Midgard yılanı, dünyanın merkezini çevreleyen yılanın ta kendisi. Midgard yılanını kaldırmak mümkün değildir lakin sen yine de bunu becerdin ve kedinin patisini yerden kaldırdığında yılanın bir boğumunu gevşettin. Duyduğun sesi hatırlıyor musun? İşte o ses yerkürenin yerinden oynama sesiydi."

"Peki ihtiyar kadın?" diye sordu Thor. "Senin ihtiyar sütanan? O kimdi?" Sesi oldukça yumuşaktı ama çekicinin sapını rahatça kavrıyordu.

"O Elli idi, yani ihtiyarlık. Hiçbirimiz ihtiyarlığı yenemeyiz çünkü en nihayetinde o her birimizi alt eder ve gözümüz temelli kapanana dek günbegün bizi zayıflatır. Sen hariç, Thor. Sen ihtiyarlıkla güreştin; ayakta durabilmene bile inanamadık, hatta kuvvetini sana gösterdiğinde dahi yalnızca tek dizinin üzerine çöktün. Dün gece gördüğümüz şey gibisini daha önce hiç görmedik, Thor. *Hiç*.

"Artık gücünüzü gördüğümüze göre sizi Utgard'a getirmekle ne kadar büyük aptallık yaptığımızı anladık. İstikbalde kalemi savunmayı planlıyorum ve bu savunma planını yaparken sizin Utgard'ı bir daha asla bulamayacağınızı ya da görmeyeceğinizi yahut da günü geldiğinde hiçbirinizin asla geriye dönmeyeceğini temin edeceğim."

Thor çekicini başının üzerine kaldırdı ama savuramadan Utgardaloki gözden kaybolmuştu bile.

"Bakın," dedi Thialfi.

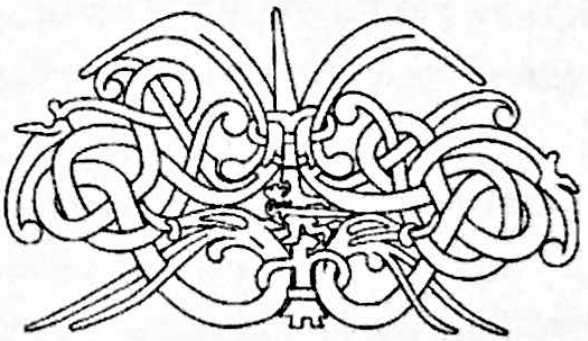
Kale gitmişti. Utgardaloki'nin kalesinden ya da onun bulunduğu yerden bir iz dahi yoktu. Şimdi bu üç gezgin bomboş bir arazide, herhangi bir yaşam belirtisi olmayan bir hiçlikte dikiliyorlardı.

"Hadi eve gidelim," dedi Loki. Ardından da ekledi, "Zekice yapılmış illüzyonlar. İnanıyorum ki bugün her birimiz bir şeyler öğrendik."

"Kız kardeşime düşünceyle yarıştığımı söyleyeceğim," dedi Thialfi. "Roskva'ya iyi koştuğumu söyleyeceğim."

Fakat Thor tek kelime etmedi. Dün geceyi düşünüyordu, ihtiyarlıkla güreşini, denizi içmesini düşünüyordu. Midgard yılanını düşünüyordu.

ÖLÜMSÜZLÜK ELMALARI

I

Üç kişinin, devlerin yuvası Jotunheim'ın sınırındaki dağların çoraklarında bir araya gelip keşif yaptığı başka bir vakit bu. Bu hikâyedeki üçlü ise Thor, Loki ve Hoenir. (Hoenir kadim bir tanrı. İnsanlara mantık melekesini o bahşetmişti.)

Bu dağlarda yemek bulmak zordu ve tanrılar da açtı, giderek daha da acıkıyorlardı.

Bir ses duydular –uzaktaki bir sığırın böğürmesiydi– ve birbirlerine bakıp o gece karınlarını doyurmak üzere olan aç kişiler gibi sırıttılar. Devasa çınar ağaçlarının ve upuzun çam ağaçlarının çimenler ve nehirle buluştuğu, hayat dolu, yemyeşil bir vadiye indiler. Orada, vadinin çimlerinde otlanan etli butlu bir sığır sürüsü gördüler.

Bir çukur kazıp içine yakmak üzere odun koydular ve bir öküzü kesip sıcak közlerin içine yatırarak gömdüler, yemeklerinin pişmesini beklediler.

Çukuru açtıklarında et hâlâ çiğ ve kanlıydı.

Yine ateş yaktılar. Yine beklediler. Yine ateşin sıcaklığı eti ısıtmamıştı.

"Bir şey duydunuz mu?" diye sordu Thor.

"Ne?" dedi Hoenir. "Ben bir şey duymadım."

"Ben duydum," dedi Loki. "Dinleyin."

Dinlediler ve başka bir şeyle karıştırılması mümkün olmayan sesi duydular. Bir yerlerde biri kendinden geçmiş, keyifle onlara gülüyordu.

Üç tanrı da çevresine baktı ancak vadide kimse yoktu, yalnızca kendileri ve sürü oradaydı.

Sonra Loki başını kaldırdı.

En uzun ağacın en yüksek dalına bir kartal tünemişti. Dev gibi bir kartaldı, görüp görebileceklerinin en büyüğüydü ve onlara gülüyordu.

"Ateşimizin yemeğimizi neden pişirmediğini biliyor musun?" diye sordu Thor.

"Biliyor olabilirim," dedi kartal. "Şu işe bakın, çok da aç görünüyorsunuz. Neden etinizi çiğ çiğ yemiyorsunuz? Kartallar öyle yer. Gagalarımızla parçalarız. Ama sizin gagalarınız yoktu, değil mi?"

"Açız," dedi Hoenir. "Yemeğimizi pişirmeye yardım eder misin?"

"Bana kalırsa," dedi kartal, "ateşinizin üzerinde gücünü ve sıcaklığını emen bir tür büyü var. Eğer etinizin bir kısmını bana vereceğinize söz verirseniz ateşinize gücünü geri kazandırırım."

"Söz veriyoruz," dedi Loki. "Etimiz pişer pişmez gelip kendi payını alabilirsin."

Kartal, çayırın çevresinde bir kez turladı. Kanatlarını rüzgârda öylesine güçlü savuruyordu ki çukurdaki közler parlayıp alevlendi ve tanrılar da havalanmamak için birbirlerine tutunmak zorunda kaldı, ardından kartal ağacın üstündeki yüksek tüneğine geri döndü.

Bu kez eti umutla çukura gömüp beklediler. Yaz mevsimiydi ve bu dönemlerde kuzeyde güneş neredeyse hiç batmaz ve gündüzler de sonsuza dek sürerdi; yani pişmiş, yumuşak, ağızlarına ve bıçaklarına layık etin muazzam kokusunu duymak için çukuru açtıklarında, gece yarısı olmasına rağmen hâlâ gündüz gibiydi.

Çukur açılır açılmaz kartal aşağı doğru pike yaptı ve öküzün iki arka bacağıyla kürek etine pençelerini geçirip yırtıcı gagasıyla eti parçalamaya başladı. Loki yemeklerinin büyük bir kısmının yenecek olmasına öfkelendi ve talan olmuş eti bırakacağını umarak kartala mızrağıyla vurdu.

Kartal kanatlarını öyle kuvvetli çırptı ki tanrılar neredeyse uçacaktı ve bu sırada eti de bıraktı. Loki zaferinin tadını çıkaramadı çünkü mızrağı kartalın böğrüne saplanmıştı ve kuşun havalanırken onu da yanında götürdüğünü fark etti.

Loki mızrağı bırakmak istedi ancak elleri mızrağın sapına dolanmıştı. Bırakamadı.

Kuş alçaktan uçtu, böyle olunca da Loki'nin ayakları taşlara ve kayalara, dağlara ve ağaçlara çarptı. Büyü söz konusuydu ve Loki'nin kontrol edemeyeceği kadar kuvvetli bir büyüydü.

"Lütfen!" diye bağırdı. "Dur artık! Kollarımı yerinden çıkaracaksın. Ayakkabılarım zaten parçalandı. Öldüreceksin beni!"

Kartal bir dağın yamacına doğru alçalmaya başladı ve gökte nazikçe süzüldü. Yerle aralarını serin hava doldurmuyordu. "Belki öldürürüm," dedi kartal.

"Beni indirmen için ne gerekiyor?" dedi Loki. "Ne istersen yaparım. Lütfen."

"İdunn'u istiyorum," dedi kartal. "Bir de elmalarını. Ölümsüzlük elmalarını."

Loki havada asılı kaldı. Yerle arasında çok mesafe vardı.

İdunn şiir tanrısı Bragi'yle evliydi; tatlı, hoş ve nazik bir kadındı. Dişbudaktan yapılma bir kutu taşırdı yanında, içinde altın elmalar bulunurdu. Tanrılar, yaşlılığın onlara temas etmeye başladığını, saçlarını ağartıp eklemlerini ağrıtmaya başladığını hissettiğinde İdunn'a giderdi. İdunn da kutusunu açar, tanrı ya da tanrıçanın bir elma yemesine izin verirdi. Elma yediklerinde de gençlikleri ve kuvvetleri geri gelirdi. İdunn'un elmaları olmadan tanrılara tanrı denemezdi...

"Sesin çıkmıyor. Sanırım," dedi kartal, "seni kayalara ve dağlara sürükleyeceğim. Belki bu kez derin nehirlere daldırırım."

"Elmaları sana getireceğim," dedi Loki. "Yemin ederim. Beni indir yeter."

Kartal tek kelime etmedi ama kanadını savurup dumanların yükseldiği yeşil bir çayıra doğru inmeye başladı. Thor ve Hoenir'in ağızları açık biçimde dikilip onlara baktığı yere doğru pike yaptı. Kartal, çukurun üzerinde uçmaya başladığında Loki düştüğünü fark etti. Mızrağını hâlâ tutuyordu ve çimlerin üzerine yuvarlandı. Kartal çığlık atıp kanatlarını çırptı ve tanrıların üzerinde yükseldi, saniyeler içinde gökteki bir noktaydı artık.

"Acaba bunun sebebi neydi?" diye sordu Thor.

"Kim bilir," dedi Loki.

"Sana biraz yemek bıraktık," dedi Hoenir.

Loki'nin iştahı kaçmıştı, bunun sebebini uçmasına bağladı arkadaşları.

Eve dönüş yollarında ilginç ya da sıradışı hiçbir şey vuku bulmadı.

II

Bir sonraki gün İdunn, Asgard'da yürüyor, tanrıları selamlıyor ve aralarında yaşlanmaya başlayan var mı görmek için yüzlerine bakıyordu. Loki'nin yanından geçti. Normalde Loki onun yüzüne bakmazdı ama bu sabah İdunn'a gülümsedi ve onu selamladı.

"İdunn! Seni görmek ne güzel! Biraz yaşlanmış hissediyorum," dedi ona. "Elmalarından birinin tadına bakmam lazım sanki."

"Yaşlanmış gibi durmuyorsun," diye yanıtladı kadın.

"Pek göstermem zaten," dedi Loki. "Ah! Sırtım nasıl da ağrıyor. Yaşlılık çok zor şey, İdunn."

İdunn dişbudaktan kutusunu açtı ve Loki'ye altın bir elma uzattı.

Loki elmayı büyük bir iştahla, çekirdeğini dahi bırakmadan yalayıp yuttu. Sonra yüzünü buruşturdu.

"Tatlım benim," dedi. "Elmalarının bundan daha iyi olduğunu sanmıştım doğrusu."

"Ne tuhaf sözler bunlar," dedi İdunn. Elmalarına karşı daha önce böyle bir eleştiri yapılmamıştı. Genellikle tanrılar tatlarının ne kadar kusursuz olduğundan ve gençleşmenin ne kadar güzel olduğundan bahsederdi. "Loki, bunlar tanrıların elmaları. Ölümsüzlük elmaları."

Loki ikna olmamış gözlerle baktı. "Belki öyledir," dedi. "Ama ben ormanda her yönüyle seninkilerden daha güzel elmalar gördüm. Daha güzel görünüyor, daha güzel kokuyor, daha lezzetli duruyorlardı. Bence onlar da ölümsüzlük elması. Belki de seninkilerden daha iyi bir ölümsüzlük getiriyorlardır."

İdunn'un yüzünde ardı ardına değişen duyguları gözlemledi: inanmazlık, kafa karışıklığı, endişe.

"Bu özelliğe sahip tek elmalar bunlar," dedi İdunn.

Loki omuz silkti. "Ben sadece gördüğümü söylüyorum."

İdunn, Loki'nin yanında yürüdü. "Nerede bu elmalar?"

"Orada. Oraya nasıl gidileceğini tarif edemeyebilirim ama seni ormana götürebilirim. Yürüyerek uzun sürmez."

İdunn başını salladı.

"Peki elma ağacını gördüğümüzde," dedi Loki, "senin Asgard'da, dişbudaktan kutunun içindeki elmalarınla nasıl karşılaştıracağız? Ben ağaçtakilerin daha güzel olduğunu söylerim, sen de saçmalama Loki, bunlar benimkilerin yanında pörsümüş yaban elmaları gibi kalır dersin, nasıl ayırabiliriz ki?"

"Aptallaşma," dedi İdunn. "Elmalarımı da getireceğim. Orada karşılaştıracağız."

"Aa," dedi Loki. "Ne kadar da akıllıca. Hadi öyleyse. Gidelim o zaman."

İdunn, içinde ölümsüzlük elmaları olan dişbudaktan kutusuna sıkı sıkı sarılırken, Loki onu ormana doğru götürdü.

"Loki, başka elmaların ve elma ağacının olmadığına inanmaya başlıyorum," dedi İdunn, yarım saat kadar yürüdükten sonra.

"Ne kadar da kaba ve kırıcısın," dedi Loki. "Elma ağacı şuradaki tepenin zirvesinde işte."

Tepenin zirvesine çıktılar. "Burada elma ağacı falan yok," dedi İdunn. "Yalnızca yüksek bir çam ağacı ve kartal var."

"Kartal mı ya o?" diye sordu Loki. "Amma da büyükmüş."

Kartal, onları duyar duymaz kanatlarını açıp çam ağacından aşağı indi.

"Kartal falan değilim ben," dedi kartal, "ama kartal kılığındaki dev Thiazi'nin ta kendisiyim ve buraya İdunn'u almaya geldim. Kızım Skadi'ye yoldaş olacaksın. Gün gelir beni sevmeyi de belki öğrenirsin. Ama ne olursa olsun, Asgard tanrıları için zaman ve ölümsüzlüğün sonu geldi. Öyle buyuruyorum ben! Öyle buyuruyor Thiazi!"

Bir pençesiyle İdunn'u diğeriyle de içinde elmaların bulunduğu dişbudaktan kutuyu kaptı ve Asgard'ın üzerindeki göğe yükselip gözden kayboldu.

"Meğerse kartal oymuş," dedi Loki kendi kendine. "Sadece bir kartal olmadığını tahmin etmiştim." İçten içe kimsenin İdunn'un ve elmalarının kaybolduğunu fark etmeyeceğini, fark etseler bile İdunn'un kayboluşunun üzerinden Loki'nin onu ormana götürmesiyle ilintili olduğunu anlamayacakları kadar zaman geçmiş olacağını umarak evin yolunu tuttu.

III

"Onu en son gören sensin," dedi Thor, parmak eklemlerini ovarak.

"Hayır, ben görmedim," dedi Loki. "Hem neden öyle diyorsun ki?"

"Ayrıca bizim gibi *yaşlanmadın*," dedi Thor.

"Yaşlandım ama şanslıyım. Yaşlılık bana yakışıyor," dedi Loki.

Thor homurdandı, hiç ikna olmamıştı. Kızıl sakallarının aralarındaki birkaç soluk turuncu tel dışında artık kar beyazdı. Bir zamanlar gürüldeyen ateş, külden mürekkepti artık.

"Ona bir daha vur," dedi Freya. Saçı uzun ve griydi. Yü-

zündeki çizgiler de derin ve bitkin. Hâlâ çok güzeldi ama yaşlılığın getirdiği bir güzellikti bu, altın saçlı bakireninki değil. "İdunn'un nerede olduğunu biliyor. Elmaların da nerede olduğunu biliyor." Brisings kolyesi hâlâ boynundaydı, ancak mat ve paslıydı, artık parlamıyordu.

Tanrılar Tanrısı Odin yumru yumru, eklemleri şiş, damarları belirgin ve çarpık eliyle asasına tutunuyordu. Her zaman gürleyen ve emreden sesi şimdiyse çatallı ve cansızdı. "Vurma ona, Thor," dedi ihtiyar sesiyle.

"Gördünüz mü? En azından senin mantıklı davranacağını biliyordum, Herkesin Babası," dedi Loki. "Benim bu işle alakam yok! İdunn zaten benimle niye bir yere gitsin ki? Hiç sevmezdi beni."

"Vurma," diye tekrarladı Odin ve artık mat gri olan tek sağlam gözüyle Loki'ye dikkatle baktı. "İşkence edilirken sapasağlam olmasını istiyorum. Ateşler yakılıyor, bıçaklar bileyleniyor, taşlar toplanıyor. Yaşlı olsak dahi en sağlıklı olduğumuz, İdunn'un elmalarının bizi genç tutmak için elimizde olduğu dönemlerdeki kadar işkence edebilir ve öldürebiliriz."

Yanan kömürlerin kokusu Loki'nin burnuna kadar geldi.

"Eğer..." dedi. "Eğer İdunn'a ne olduğunu öğrenirsem ve bir şekilde onu ve elmalarını Asgard'a sağ salim getirirsem, tüm bu işkence ve öldürme meselesini kapatabilir miyiz?"

"Hayatta kalmak için tek şansın bu," dedi Odin. Sesi öylesine ihtiyar, öylesine çatallıydı ki Loki sesin ihtiyar bir erkekten mi yoksa ihtiyar bir kadından mı geldiğine emin olamadı. "İdunn'u Asgard'a geri getir. Ölümsüzlük elmalarını da."

Loki başını salladı. "Zincirlerimi bir çözün de," dedi onlara. "Getireceğim. Ama Freya'nın doğan tüylü pelerinine ihtiyacım var."

"Pelerinime mi?" diye sordu Freya.

"Ne yazık ki."

Freya gönülsüzce gitti ve doğan tüyleriyle kaplı bir pelerinle geri döndü. Zincirleri çözülen Loki pelerine uzandı.

"Uçup gidebileceğini ve geri dönmezlik yapabileceğini sanma," dedi Thor beyaz sakalını manalı manalı sıvazlarken. "Yaşlı olabilirim ama bir dönmeyegör, ne kadar ihtiyar olursam olayım peşine düşerim, nerede saklanırsan saklan ölümün çekicimden olur. Zira hâlâ Thor'um ben! Hâlâ da kuvvetliyim!"

"Hâlâ da son derece iticisin," dedi Loki. "Nefesini boşuna yorma da Asgard'ın surları dışında talaş yığını yapmaya sakla. Devasa bir talaş yığını olsun. Bir sürü ağaç kesip kalın parçalı talaş yığınının içine ufalamanız gerekecek. Sur boyunca upuzun bir yığın lazım, yani şimdi başlasanız iyi olur."

Ardından Loki doğan pelerinini kendine sıkıca bağladı; doğan donuna bürünüp kanatlarını salladı ve yükseldi, bir kartaldan daha hızlıydı. Sonrasında gözden kayboldu, kuzeye, buz devlerinin topraklarına doğru uçtu.

IV

Loki doğan kılığında dur durak bilmeden uçtu ta ki buz devlerinin topraklarının derinlerine kadar ilerleyip Thiazi'nin kalesine ulaşana ve yüksek çatısına tüneyip aşağıda olanı biteni gözlemeye başlayana dek.

Dev şeklindeki Thiazi'yi gözledi, ağır adımlarla kalesinden çıkıp çakıllı sahil boyunca yürüyerek en iri balinadan daha büyük bir kayığa yürüyordu. Thiazi kayığı karadan kuzey okyanusunun soğuk sularına doğru indirdi ve denizin kocaman dalgalarının arasına sürdü. Çok geçmeden de gözden kayboldu.

Ardından Loki doğan şeklinde kalenin çevresinde uçtu, uçarken de her pencereye dikkatle baktı. En uzak odada, parmaklıklı pencereden İdunn'u gördü, oturmuş ağlıyordu. Loki parmaklıkların yanına tünedi.

"Kes ağlamayı!" dedi. "Benim, Loki, seni kurtarmaya geldim!"

İdunn kıpkırmızı gözlerle ona baktı. "Başıma gelenlerin sebebi sensin," dedi.

"Olabilir. Ama üzerinden çok zaman geçti. O Loki geçmişte kaldı. Yeni Loki seni kurtarıp eve götürmek için burada."

"Nasıl?" diye sordu İdunn.

"Elmaların yanında mı?"

"Aesir'li bir tanrıçayım ben," dedi kadın ona. "Ben neredeysem elmalar da oradadır." Loki'ye elmalarla dolu kutuyu gösterdi.

"Bu, işleri kolaylaştıracak," dedi Loki. "Gözlerini kapa."

İdunn gözlerini kapadı ve Loki onu kabuklu bir fındığa çevirdi, yeşil yaprakları bile vardı kabuğun etrafında. Loki pençelerini fındığın üzerine kapadı, penceredeki parmaklıkların arasından sıçradı ve eve dönüş yolculuğuna başladı.

Thiazi pek balık tutamamıştı. Oltasına balık vurmuyordu. Zamanını kalesine dönüp İdunn'a kur yaparak geçirmenin daha iyi olacağına karar verdi. Onu, kendisinin ve elmalarının yokluğunda, tanrıların nasıl da kırılgan ve bitkin

olduğunu, nasıl salyaları akan, kötürüm, titrek moruklara dönüştüğünü, zekâlarının gerilediğini, zihnen ve bedenen nasıl da çöktüklerini anlatarak kızdırabilirdi. Kıyıya kürek çekti, kalesine ulaştı ve koşarak İdunn'un odasına gitti.

Oda boştu.

Thiazi yerde bir doğan tüyü gördü ve o anda İdunn'un nerede olduğunu ve kim tarafından kaçırıldığını anladı.

Gökyüzüne daha önce olmadığı kadar devasa ve kudretli bir kartal biçiminde sıçrayıp kanatlarını çırparak uçmaya başladı. Giderek hızlanıyor, hızlanıyor, hızlanıyordu Asgard'a doğru.

Yer, altından kayıp gidiyordu. Geçtiği yerde rüzgâr estiriyordu. Daha da hızlandı, artık öylesine hızlıydı ki uçarken arkasından hava gürlüyordu.

Thiazi uçarak ilerledi. Devler diyarından çıkıp tanrıların topraklarına girdi. İşte o anda önündeki doğanı gördü, bir öfke çığlığı attı ve hızını artırdı.

Asgard tanrıları bağırışı ve kanatların gürlemesini duyup ne olduğunu görmek için yüksek surlara çıktı. Küçük bir doğanın onlara doğru geldiğini gördüler, tam arkasında da devasa kartal vardı. Doğan onlara çok yakındı...

"Şimdi mi?" diye sordu Thor.

"Şimdi," dedi Freya.

Thor talaşları ateşe verdi. Talaşlar tutuşmadan bir anlık gecikme yaşandı; doğanın uçarak üzerinden geçip kalenin içine girebileceği kadar uzun bir an. Ardından bir *parıldamayla* talaşlar tutuştu. Bir püskürme gibiydi, Asgard'ın surlarından daha yüksekti alevler; korku verici ve aklın almayacağı kadar sıcaktı.

Kartal şeklindeki Thiazi kendini durduramadı, yavaşlatamadı, yönünü değiştiremedi. Alevlere uçtu doğrudan.

Devin tüyleri alev aldı, kanatlarının ucu yandı ve tüysüz kalan kartal gökyüzünden düşüp tanrıların kalesini sarsacak bir bangırtı ve gümbürtüyle yere çarptı.

Yanmış, şaşkına dönmüş, afallamış çıplak kartalın gücü, yaşlı tanrılara dahi yetmezdi. Kendini dev şekline döndüremeden yaralanmıştı ve kuştan deve dönüştüğü anda Thor'un çekicinin bir darbesi Thiazi'nin ruhunu bedeninden ayırdı.

V

İdunn, eşiyle bir araya geldiği için mutluydu. Tanrılar ölümsüzlük elmalarından yiyip yine gençliklerine kavuştu. Loki ise artık konunun kapandığını umdu.

Konu kapanmamıştı. Thiazi'nin kızı Skadi zırhını ve silahlarını kuşanıp babasının intikamını almak için Asgard'a geldi.

"Babam benim her şeyimdi," dedi kız. "Onu öldürdünüz. Ölümü, hayatımı gözyaşı ve acıyla doldurdu. Hiçbir neşem kalmadı. Öcümü almak yahut da ödeşmek için buradayım."

Aesir ve Skadi tazminat için uzun uzun pazarlık yaptı. O günlerde her yaşamın bir fiyatı vardı ve Thiazi'ninki hayli pahalıydı. Görüşmeler nihayete erdiğinde tanrılar ve Skadi, babasının ölümünün üç parçada telafi edilebileceğine hemfikir oldular.

İlk olarak, babasının yerini dolduracak bir eş verecekti. (Skadi'nin gönlünü tüm tanrıların en güzeli Balder'e kaptırdığını bütün tanrılar ve tanrıçalar biliyordu. Balder'in

yüzü kızarıp utanarak yüzünü çevirinceye dek Skadi ona göz kırpıyor ve uzun uzun bakıyordu.)

İkinci olarak tanrılar onu güldürecekti çünkü babası öldürüldüğünden beri tek bir kez ne gülümsemiş ne de kahkaha atmıştı.

Son olarak ise tanrılar, babasının unutulmamasını sağlayacaklardı.

Tanrılar aralarından birini kendine eş olarak seçmesine izin verdi ancak bir şartları vardı: Eşini yüzüne bakarak seçemezdi. Erkek tanrılar bir perdenin arkasına, yalnızca ayakları görünecek şekilde sıralanacaktı. Skadi, eşini ayaklarına bakarak seçmek zorundaydı.

Tanrılar bir bir perdenin arkasına geçti, Skadi de onların ayaklarına baktı. "Çirkin ayaklar," diyordu her bir çift ayağın yanından geçerken.

Sonra durdu ve mutlulukla haykırdı, "Bunlar müstakbel eşimin ayakları! En güzel ayaklar bunlar. Kesin Balder'inkiler çünkü onun hiçbir yeri çirkin olamaz."

Balder gerçekten de güzeller güzeli olsa da seçtiği ayakların Frey ve Freya'nın babası, savaş arabası tanrısı Njord'a ait olduğunu fark etti perde kaldırıldığında.

Ardından onunla, oracıkta evlendi. Düğün ziyafetindeki yüzünün hâli Aesir'dekilerin gördüğü en mutsuz yüzdü.

Thor, Loki'yi dürttü. "Hadi," dedi. "Güldür onu. Nihayetinde hepsi senin suçun."

Loki iç çekti. "Gerçekten mi?

Thor başını salladı ve çekicinin sapına anlamlı anlamlı dokundu.

Loki kafasını salladı. Ardından dışarı çıkıp hayvanların

tutulduğu ağıla gitti ve sonrasında düğüne yanında kocaman, fazlasıyla gudubet bir keçiyle geri döndü. Loki sakalının etrafına sağlam bir ip bağlayarak keçinin canını daha da sıkmıştı.

Daha sonra Loki ipin diğer ucunu kendi mahrem yerlerine bağladı.

İpi eliyle çekiştirdi. Keçi çığlık attı, sakalından çekilmek canını çok yakmıştı ve ipi geri çekti. Loki'nin mahrem yerlerindeki ip iyice gerildi. Loki bağırdı ve ipi yeniden yakalayıp kendine doğru çekti.

Tanrılar kahkaha attı. Tanrıları güldürmek pek de zor değildi ama bu uzun zamandır gördükleri en iyi şeydi. Önce keçinin sakalı mı yoksa Loki'nin mahrem yerleri mi kopacak diye iddiaya tutuştular. Bağırdığı için Loki'yle alay edip durdular. "Geceleyin inleyen bir tilki gibi!" diye haykırdı Balder, katıla katıla gülerken. "Sesi ağlayan bir bebek gibi!" diyerek güldü Balder'in kardeşi Hod. Kör olsa da Loki her bağırdığında kahkaha atıyordu.

Dudaklarının ucundaki belli belirsiz gülümsemeye karşın Skadi gülmedi. Keçinin her çığlığında ya da Loki'nin acı çeken bir çocuk gibi her inlemesinde gülümsemesi giderek büyüyordu.

Loki çekti. Keçi çekti. Loki haykırıp ipe asıldı. Keçi ciyaklayıp daha sert asıldı.

İp koptu.

Loki kasıklarını tutarak havaya savruldu ve şap diye Skadi'nin kucağına düştü. Ağlayıp sızlıyordu.

Bir dağ ülkesine düşen çığlar gibi gülmeye başladı Skadi. Parçalanan bir buzul kadar gürültülü kahkaha atıyordu. O kadar uzun ve çok kahkaha attı ki gülmekten gözleri doldu. Ve güldükçe ilk kez uzanıp yeni eşi Njord'un elini tuttu.

Loki güçlükle kucağından indi ve sendeleyerek uzaklaştı. İlerlerken iki eli de bacaklarının arasındaydı, tanrılara ve tanrıçalara incinmiş gözlerle bakıyordu, onlarınsa kahkahaları artıyordu.

"O hâlde işimiz tamam," dedi Herkesin Babası Odin, dev kızı Skadi'ye düğün ziyafeti bittiğinde. "Yahut neredeyse tamam."

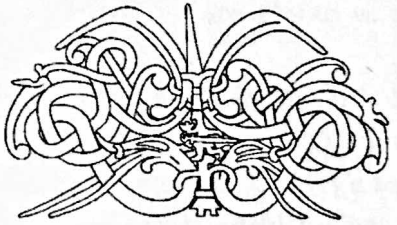
Onu, gecenin içine doğru takip etmesi için Skadi'ye işaret etti ve Odin'le birlikte salondan çıktılar, yanında da yeni eşi vardı. Tanrıların devden kalanları koymak için yaktığı cenaze odunlarının yanında ışıkla dolu iki kocaman küre duruyordu.

"Bu küreler," dedi Odin, Skadi'ye, "babanın gözleriydi."

Tanrılar Tanrısı iki gözü de alıp gece göğüne savurdu. Gözler yanıp parıldadılar, yan yana.

Kış ortasında gökyüzüne bakın. O ikiz yıldızları orada görebilirsiniz, yan yana parlarlar. O iki yıldız Thiazi'nin gözleridir. Hâlâ parıldarlar.

GERD VE FREY'İN HİKÂYESİ

I

Freya'nın kardeşi Frey, Vanir'in en kudretlisiydi. Yakışıklı ve asil olmasının yanı sıra iyi bir savaşçı ve sevgiliydi ama gelin görün ki hayatında bir şey eksikti ve ne olduğunu bilmiyordu.

Midgard fanileri Frey'i saygıyla anarlardı. Mevsimleri o yarattı, derlerdi. Frey toprakları verimli kılmış ve yaşamı ölü topraktan büyütmüştü. İnsanlar Frey'e tapıyor ve onu seviyorlardı ama bu, onun içindeki boşluğu doldurmaya yetmiyordu.

Frey sahip olduklarını enine boyuna gözden geçirdi:

Çok kudretli ve dikkate değer bir kılıcı vardı, öyle ki bu kılıç kendi başına dövüşürdü. Fakat bu da Frey'i tatmin etmiyordu.

Cüce Brokk ve erkek kardeşi Eitri tarafından dövülen altın bıyıklı Gullinbursti'ye sahipti. Gullinbursti, Frey'in arabasını çekerdi. Havada ve su üzerinde yol alabilir, herhangi bir attan daha hızlı koşabilir ve en karanlık gecede

bile yolunu bulabilirdi zira altın bıyıkları karanlığı aydınlatacak kadar parıldardı. Ancak Gullinbursti de Frey'i tatmin etmiyordu.

İvaldi'nin oğulları olarak bilinen üç cüce tarafından inşa edilmiş gemi *Skidbladnir*'e sahipti. Varolan en büyük gemi değildi (en büyük gemi, ölülerin kesilmemiş tırnaklarından yapılan Ölüm Gemisi, *Naglfar*'dı) ama gemide bütün Aesir'e yer vardı. *Skidbladnir*'in yelkenleri doldu mu rüzgârlar her zaman adil davranırdı ve ulaşması gereken her neresiyse ulaştırırdı gemiyi. Her ne kadar ikinci en büyük gemi ve bütün Aesir'i içinde misafir edebiliyor olsa da Frey, *Skidbladnir*'i bir mendil gibi katlayıp çantasına koyabilirdi. Tüm gemilerin en iyisiydi. Lakin *Skidbladnir* onu tatmin etmiyordu.

Asgard dışındaki en iyi meskene sahipti. Aydınlık elflerin yurdu Alfheim'da yaşardı ve orada her zaman memnuniyetle karşılanır, oranın beyi olarak kabul edilirdi. Alfheim'ın eşi benzeri bir yer yoktu ve bu bile onu tatmin etmiyordu.

Frey'in hizmetkârı Skirnir, aydınlık elflerden biriydi. Hizmetkârların en iyisi ve bilge bir danışman olmakla birlikte yakışıklıydı da.

Frey, Skirnir'e Gullinbursti'yi hazırlattı ve Asgard'a doğru birlikte yola çıktılar.

Asgard'a ulaştığında, canlarını vermişlerin büyük salonu Valhalla'ya doğru yürüdüler. Odin'in Valhalla'sında "yalnız savaşanlar" olarak bilinen Einherjar, yani zamanın şafağından beri tüm savaşlarda asilce ölen savaşçılar yaşardı. Görevleri; yiğitçe ölenlerin, savaşta can verenlerin ruhlarını alıp nihai mükafatlarıyla buluşturmak olan, Odin emrindeki savaşçı kadınlardan oluşan Valküreler, onların ruhlarını savaş meydanlarından taşımıştı.

Daha önce buraya hiç gelmemiş olan Skirnir, "Sayıları az olmasa gerek," dedi.

"Kalabalıklar," dedi Frey ona. "Ama gelecek daha çok kişi var. Kurtla cenk etme günü geldiğinde ise daha da fazlasına ihtiyacımız olacak."

Valhalla'ya doğru ilerledikçe savaşın sesini duydular; metalin metal üzerindeki çınlamasını, metalin ete çarptığında çıkardığı sesi duydular.

İzlediklerinde ise her yaştan ve yerden kudretli savaşçıların savaşta denkleriyle karşı karşıya gelmiş, cenk kıyafetlerini kuşanmış ve canlarını dişine takarak dövüştüklerini gördüler. Çok geçmemişti ki yarısı çimenlerde ölü yatıyordu.

"Yeter," dedi bir ses. "Bugünlük savaş sona erdi!"

Bu noktada, canlarını teslim etmemiş olanlar, ölülerin kalkmasına yardım etti. Frey ve Skirnir izlerken yaraları iyi edildi ve sonrasında atlarına bindiler. Kaybetmiş olsun kazanmış olsun, o gün cenk eden tüm askerler, yiğit ölülerin salonu olan Valhalla'ya doğru yola çıktılar.

Valhalla muazzam bir salondu. 540 kapısı vardı ve her kapıdan 800 savaşçı yan yana geçebiliyordu. Havsalanın alabileceğinden daha fazla kişiye ev sahipliği yapıyordu.

Savaşçılar ziyafet başlar başlamaz tezahürat yaptılar. Devasa bir kazandan verilen domuz eti yiyorlardı. Bu, Saerimnir adlı domuzun etiydi: Her gece, domuzun etini yerlerdi ve sabah olunca devasa hayvan yeniden canlanır, gün içerisinde öldürülmeye, ruhu ve etiyle asil ölüleri beslemeye hazır şekilde beklerdi. Yiyecek kişi sayısı fark etmeksizin o et herkese yeterdi.

Şarap getirildi içmeleri için.

"Bu kadar savaşçıya, bir o kadar fazla şarap," dedi Skirnir. "Kaynağı ne bu şarabın?"

"Heidrun adındaki bir keçiden geliyor," dedi Frey.

"Valhalla'nın tepesinde durur ve Lerad denen ağacın yapraklarını yer, bu aslında dünya ağacı Yggdrasil'in dalıdır. Onun memelerinden en iyi şaraplar akar. Her savaşçı için her zaman yeteri kadar vardır."

Odin'in oturduğu yemek masasına doğru yürüdüler. Önünde bir kâse et vardı ama tadına bakmıyordu. Zaman zaman bıçağıyla bir parça et kesip kurtlarından Geri ve Freki'den birinin yemesi için yere atıyordu.

İki kuzgunu Odin'in omuzlarına tünemişti ve kuzgunlarına da etten veriyordu, kuzgunlar da ona uzaklarda vuku bulan şeyleri fısıldıyordu.

"Yemek yemiyor," diye fısıldadı Skirnir.

"Yemese de olur," dedi Frey. "O içer. Yegâne ihtiyacı şarap, gerisi lüzumsuz. Hadi gidelim. Burada işimiz bitti."

"Neden buradaydık ki?" diye sordu Skirnir, Valhalla'nın 540 kapısından birinden çıkarken.

"Çünkü Odin'in Valhalla'da savaşçılarla birlikte olduğundan emin olmak istedim ki bu da gözlem noktası Hlidskjalf'taki salonunda olmadığı anlamına gelir."

Odin'in salonuna geldiler. "Burada bekle," dedi Frey.

Frey, Odin'in salonunda tek başına yürüdü ve Odin'in dokuz âlem üzerinde meydana gelen her şeyi görebileceği tahtı Hlidskjalf'a çıktı.

Frey âlemlere baktı. Güneye, doğuya ve batıya baktı fakat aradığı şeyi göremedi.

Ardından kuzeye baktı ve hayatında eksikliğini hissettiği şeyi gördü.

Efendisi salondan döndüğünde, Skirnir kapının yanında bekliyordu. Frey'in yüzünde Skirnir'in daha önce hiç görmediği bir ifade vardı ve bu, Skirnir'i korkuttu.

Tek kelime etmeden oradan ayrıldılar.

II

Frey, Gullinbursti tarafından çekilen arabasıyla, babasının salonuna geri döndü. Oraya vardıklarında Frey kimseyle konuşmadı, ne tüm denizlerin efendisi olan babası Njord'la ne de dağların hanımefendisi olan üvey annesi Skadi'yle. Gece yarısı kadar karanlık bir ifadeyle gitti odasına ve orada kaldı.

Üçüncü günde Njord, Skirnir'i çağırdı.

"Frey, üç gün üç gecedir burada," dedi Njord. "Ne yemek koydu ağzına ne de içki."

"Haklısınız," dedi Skirnir.

"Onu öfkelendirecek bir şey mi yaptık?" diye sordu Njord. "Oğlum her zaman çok nazik ve kibardır, akıl dolu kelimeler doldurur ağzını, şimdi ise ağzını açmıyor, öfke ile bakıyor bize sadece. Onu üzecek ne yaptık?"

"Bilmiyorum," dedi Skirnir.

"Öyleyse," dedi Njord, "yanına gidip neler olduğunu sormalısın. Ona hiçbirimizle konuşmayacak kadar neye öfkelendiğini sor."

"Sormamayı tercih ederim," dedi Skirnir. "Ama sizi de reddedemem, efendim. Böyle garip, kasvetli bir durumda, soruma nasıl karşılık vereceğinden korkuyorum."

"Git sor," dedi Njord. "Ve onun adına elinden geleni ardına koyma. O senin efendin."

Aydınlık elf Skirnir, Frey'in dikilip denize baktığı yere gitti. Frey'in yüzü bulutlu ve dertliydi, Skirnir ona yaklaşmaya tereddüt etti.

"Frey?" dedi Skirnir.

Frey yanıt vermedi.

"Frey? Ne oldu? Öfkelisiniz. Ya da keyifsizsiniz. Bir şey oldu. Bana neler olduğunu anlatmalısınız."

"Cezalandırılıyorum," dedi Frey, sesi duygudan yoksun ve mesafeli gibiydi. "Herkesin Babasının kutsal tahtına gittim ve âlemlere baktım. Gözlem yerinde hakkım olduğuna inanmak gibi bir kibre düştüğümden, mutluluğum ebediyen benden alındı. Suçumun cezasını çektim ve hâlâ da çekiyorum."

"Efendim," dedi Skirnir, "ne gördünüz baktığınızda?"

Frey sessizdi ve Skirnir bir kez daha tasalı bir sessizliğe gömüldüğünü düşünüyordu. Ama bir süre sonra, "Kuzeye baktım. Orada bir hane gördüm, görkemli bir ev. Eve giden bir kadın gördüm sonra. Onun gibisini daha önce hiç görmemiştim. Yok bir eşi benzeri. Yok onun gibi yürüyeni. Evinin kilidini açmak üzere kollarını kaldırırken, ışık huzmeleri kollarını sıyırıp geçti ve havayı aydınlatıp suyu parıldatıyor gibi göründü bana; ve kendisi de bir parçası olduğundan tüm evren daha aydınlık bir hâle büründü. Sonra uzaklara bakındım ve onu bir daha göremedim, o an itibariyle karanlık, umutsuzluk ve hiçlikle doldu hayatım."

"Kimdir o?" diye sordu, Skirnir.

"Bir dev. Babası toprak devi Gymir, annesi ise dağ devi Aurboda."

"Peki bu güzel yaratığın ismini bahşeder misiniz?"

"Adı Gerd." Frey bir kez daha sessizliğe gömüldü.

"Babanız sizin için endişeleniyor. Hepimiz öyle. Yapabileceğim bir şey var mı?" dedi Skirnir.

"Eğer gidip onu bana istersen, ne dilersen dile benden. Onsuz yaşayamam. Babası ne derse desin onu bana getir, karım olsun. Misliyle veririm karşılığını."

"İstediğiniz az şey değil, efendim," dedi Skirnir.

"Ne dilersen vereceğim," dedi Frey tutkuyla ve titredi.

Skirnir başını salladı. "Yapacağım, efendim." Tereddüt etti. "Frey, kılıcınıza bakabilir miyim?"

Frey kılıcını çıkardı ve incelemesi için Skirnir'e verdi. "Bu kılıcın bir emsali yok. Tutacak bir el olmasa dahi savaşır kendisi. Her zaman korur seni. Başka hiçbir kılıç, ne kadar güçlü olursa olsun, geçemez müdafaasını. Bu kılıcın, alev alev yanan yaratık Surtr'un ateşli kılıcına karşı bile üstün gelebileceği söylenir."

Skirnir omuz silkti. "Gayet iyi bir kılıç. Gerd'i getirmemi istiyorsanız, ben de karşılığında bunu isterim."

Frey onayladı. Skirnir'e kılıcını ve binmesi için bir at verdi.

Gymir'in evine ulaşana dek kuzeye sürdü atını Skirnir. Konuk olarak girdi içeri ve kim olduğunu, onu kimin gönderdiğini açıkladı. Efendisinin güzeller güzeli Gerd'ine Frey'i anlattı. "O, tüm tanrıların en görkemlisidir," dedi. "Yağmurun, havanın ve günışığının hâkimidir; Midgard halkına verimli hasatlar, huzurlu günler ve geceler bahşeder. İnsanlığın refahını ve bereketini gözetir. Bütün insanlar onu sever ve ona tapınır."

Gerd'e Frey'in yakışıklılığını ve kudretini anlattı. Frey'in bilgeliğini anlattı ona. Nihayetinde ise Frey'in ona olan aşkından, nasıl ilk görüşte kalbini kaptırdığından ve onun gelini olmaya razı gelmediği müddetçe yemeden ve içmeden kesileceğinden, uykuyu ve konuşmayı bırakacağından bahsetti.

Gerd gülümsedi ve gözleri neşeyle parladı. "Ona kabul ettiğimi söyle," dedi. "Şu andan itibaren dokuz gün sonra düğün için Barri adasında olacağım. Git de bildir ona."

Skirnir, Njord'un salonuna döndü.

Atından dahi inemeden Frey çıkıvermişti ortaya, gittiği seferkinden daha solgun ve hatta daha bitkindi. "Haberler nasıl?" diye sordu. "Müjde mi getirdin yoksa keder mi?"

"Şu andan itibaren dokuz gün sonra kocası olmanız için Barri adasında bekleyecek sizi," dedi Skirnir.

Frey, hizmetkârına sevinçten yoksun baktı. "Hayatımdaki onsuzluk ebediyen sürecek," dedi. "Bir gece çok uzun. İki gece daha da uzun. Üç gece ile nasıl başa çıkabilirim? Dört gün bir aydan farksız gözümde ve sen benim dokuz gün beklememi mi bekliyorsun?"

Skirnir, efendisine merhametle baktı.

O günden tam dokuz gün sonra, Barri adasında, Frey ve Gerd ilk kez bir araya geldi ve rüzgârda salınan bir arpa tarlasında evlendiler. Gerd, hayal ettiği kadar güzeldi, dokunuşu da güzelliğine eş değerdi, umduğu kadar tatlıydı öpücükleri. Evlilikleri kutsanmıştı, öyle ki bazıları oğulları Fjolnir'in İsveç'in ilk kralı olduğunu söyler. (Gecenin bir yarısı işemek için bir yer ararken bir fıçı bal şarabının içinde boğulacaktı.)

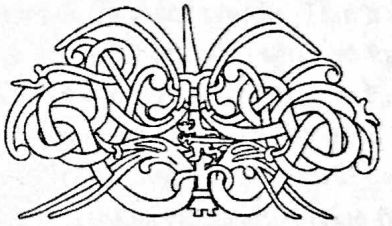
Skirnir kendisine verilen kılıcı aldı ve Frey'in kendi başına savaşan kılıcı ile Alfheim'a geri döndü.

Güzel Gerd, Frey'in hayatındaki boşluğu, yüreğindeki boşluğu doldurdu. Frey kılıcını hiç özlemedi ve başka bir kılıç da koymadı yerine. Dev Beli ile savaştığında onu bir geyik boynuzu ile öldürdü. Frey çok güçlüydü, çıplak elleriyle bile bir devi öldürebilirdi.

Yine de, kılıcını vermemeliydi.

Ragnarök'ün eli kulağında. Gök yarılınca ve Muspell'in karanlık güçleri savaş seferlerine çıkınca, Frey kılıcını vermemiş olmayı dileyecek.

HYMİR VE THOR'UN BALIK AVI

Tanrılar, Aegir'in deniz kıyısındaki büyük salonuna ulaştı. "Geldik," dedi grubun lideri Thor. "Bir ziyafet çek bize!"

Aegir, deniz devlerinin en büyüğüydü. Karısı Ran'dı, denizde boğulanlar onun ağlarında toplanırdı. Dokuz kız çocuğu, denizin dalgalarıydı.

Aegir'in tanrıları doyurma arzusu yoktu, gelin görün ki onlarla savaşmak da istemiyordu. Thor'a bir baktı ve şöyle dedi: "Bir ziyafet hazırlayacağım ve katılıp katılabileceğiniz en iyi şölen olacak. Hizmetçim Fimafeng, her birinize özenle hizmet edecek ve midelerinizin alabileceği kadar yiyecek, içebileceğiniz kadar içki getirecek. Tek bir şartım var: Ziyafeti hazırlayacağım lakin önce siz bana hepinize bira yapabileceğim kadar büyük bir kazan getireceksiniz. Kalabalıksınız ve iştahınız da pek açık."

Aegir, tanrıların böyle bir kazanının olmadığını iyi biliyordu. Kazan olmazsa da ziyafet hazırlamak zorunda kalmazdı.

Thor, diğer tanrılara danıştı ama sorduğu her tanrı, böyle bir kazanın bulunmadığı kanaatindeydi. Sonunda savaş tanrısı, cenk tanrısı Tyr'e sordu. Tyr çenesini sol eliyle kaşıdı, ki sahip oldu tek eldi bu. "Dünya denizinin kenarın-

da," dedi, "dev kral Hymir yaşar. Bir fersah derinliğinde bir kazanı vardır. Bu şimdiye kadar yapılmış en büyük kazan."

"Emin misin?" diye sordu, Thor.

Tyr başını salladı. "Hymir benim üvey babam. Annemle evlendi," dedi. "Annem bir devdir. Büyük kazanı da kendi gözlerimle gördüm. Ve annemin oğlu olduğumdan, Hymir'in salonunun kapısı bana açıktır."

Tyr ve Thor, Thor'un arabasına bindiler, keçiler Dişgösteren ve Dişbileyen tarafından çekilen arabayla hızla Hymir'in muazzam kalesine gittiler. Thor, keçileri bir ağaca bağladı, ardından ikisi de içeri girdi.

Mutfakta bir dişi dev vardı, kayalar kadar büyük soğanları ve kayıklar kadar büyük lahanaları doğruyordu. Thor bakmaktan kendini alamadı: Yaşlı kadının dokuz yüz kafası vardı, her kafa bir öncekinden daha çirkin ve korkunçtu. Geri adım attı. Tyr ise rahatsız olduysa bile hissettirmedi bunu. "Selamlar, Büyükanne. Bira yapmak için Hymir'in kazanını ödünç alabilir miyiz diye sormak için buradayız," diye seslendi Tyr.

"Ne kadar da minik şeyler! Ben sizin fare olduğunuzu sandım," dedi Tyr'ın büyükannesi ve konuştuğunda ses, bir kalabalıktan çıkıyormuş gibi geliyordu. "Konuşman gereken ben değilim, Torunum. Annenle konuşmalısın."

Dev seslendi, "Konuklarımız var! Oğlun burada, bir arkadaşıyla birlikte," ve çok geçmeden başka bir kadın da içeri girdi. Hymir'in karısı, Tyr'ın annesiydi gelen. Altından kıyafetler giymişti, kayınvalidesi ne kadar korkutucuysa o da o kadar güzeldi; birayla doldurduğu ufacık dev yüksüklerden taşıyordu iki tane. Thor ve Tyr, kova boyunda olan yüksükleri kavradılar ve biralarını coşkuyla içtiler.

Nefis bir biraydı.

Kadın dev, Thor'a adını sordu. Thor tam konuşmaya

başlayacaktı ki Tyr araya girip, "Onun adı Veor, Anne. Arkadaşımdır kendisi. Hymir ve devlerin düşmanlarına düşmandır."

Uzaklardan bir gümbürdeme duydular, zirvelerdeki gökgürlemesi yahut da dağların parçalanması veya kıyıya vuran büyük dalgalar gibiydi ve gümbürtüde yer yerinden oynuyordu.

"Kocam eve geliyor," dedi dev. "Yumuşak ayak seslerini duyuyorum uzaklardan."

Gümbürtü daha da güçlendi, hızla yaklaşıyor gibiydi.

"Kocam eve geldiğinde genellikle keyifsiz olur; öfkeli ve akıl almaz davranır. Konuklarına karşı kabadır," dedi. "Neden o güğümün altına girip dışarı çıkmak için yeterince neşeli olmasını beklemiyorsunuz?"

Onları mutfağın zemininde duran bir güğümün altına sakladı. İçi kapkaranlıktı.

Toprak sarsıldı, kapı çarptı ve Thor ile Tyr, Hymir'in eve vardığını anladı. Kadının kocasına misafirleri olduğunu, oğluyla bir arkadaşının geldiğini ve olabildiğince nazik bir ev sahibi olup onları öldürmemesi gerektiğini söylediğini duydular.

"Neden?" Devin sesi gür ve huysuzdu.

"Küçük olan bizim oğlumuz, Tyr. Onu hatırlıyorsun. İri olanın adı da Veor. Ona iyi davran."

"*Thor* mu? Bizim düşmanımız olan Thor mu? Başka herkesten, hatta devlerden bile daha fazla dev katletmiş olan Thor mu? Hani onunla karşılaşırsam öldürmek için yemin ettiğim Thor..."

"Veor," dedi karısı onu ve sakinleştirdi. "Thor değil. *Veor*. Oğlumuzun arkadaşı ve düşmanlarının düşmanı, bu yüzden ona karşı nazik ol."

"Ne aklım yerinde ne de keyfim, kimseye karşı nazik

davranacak halde değilim," dedi gümbür gümbür bir dev sesi. "Nerede saklanıyorlar?"

"Ah, oradaki kirişin hemen arkasında," dedi karısı.

Thor ve Tyr, işaret ettiği kirişin parçalanma ve kırılma sesini duydu. Bunu, birbiri ardına, mutfaktaki tüm güğümlerin tavandan yere çalınıp paramparça edilme sesleri takip etti.

"Bu kadar kırmak yetti mi?" diye sordu Tyr'in annesi.

"Sanırım," dedi Hymir'in sesi istemeye istemeye.

"O güğümün altına bak" dedi. "Hani şu yerdeki, paramparça etmediğin."

Tyr ve Thor'un saklandığı güğüm kalktı ve kendilerini devasa bir yüze bakarken buldular, devin yüzünden düşen bin parçaydı. Thor, baktığı kişinin devler kralı Hymir olduğunu biliyordu. Sakalı, kış ortasında buz tutmuş ağaçlardan bir orman gibiydi, kaşları bir devedikeni tarlasını andırıyordu, nefesi ise bataklıktaki bir gübreden daha beter kokuyordu.

"Merhaba, Tyr," dedi Hymir, coşkudan yoksun.

"Merhaba, Baba," dedi Tyr, daha da keyifsiz, böyle bir şey mümkünse tabii.

"Akşam yemeğinde misafirimizsiniz," dedi Hymir. Ellerini çırptı.

Salonun kapısı açıldı ve dev bir öküz girdi içeri, kürkü parıldıyor, gözleri ışıldıyordu ve boynuzları keskindi. Bunu daha da güzel bir diğeri ve ardından son bir öküz daha izledi, ilk ikisinden çok daha güzeldi.

"Bunlar varolan en mükemmel öküzler. Midgard veya Asgard'ın hayvanlarından çok daha büyük ve daha etliler. Ben," diye içini döktü Hymir, "büyükbaş hayvanlarımla müthiş gurur duyuyorum. Onlar benim hazinelerim ve gözlerimin nuru. Onlara kendi çocuklarım gibi davranıyorum." Bir anlığına somurtkan yüzü yumuşamış gibiydi.

Dokuz yüz kafalı büyükanne her bir öküzü öldürdü, derilerini yüzdü ve devasa tenceresine koydu onları. Tıslayan çıtırdayan bir ateşin üzerinde tencere kaynayıp fokurdadı ve kadın, bir meşe ağacı kadar büyük bir kaşıkla karıştırdı tencereyi. Her zaman yaptığı gibi yemek yaparken kendi kendine bir şarkı mırıldandı, aynı anda avazları çıktığı kadar çığıran bin tane yaşlı kadın gibi bir sesle.

Çok geçmeden yemek hazırdı.

"Burada misafirsiniz. Hazırolda beklemeyin. Çanaktan yiyin yiyebildiğiniz kadar," dedi Hymir ortaya konuşarak. En nihayetinde yabancılar küçüktü, ne kadar yiyebilirlerdi ki? Öküzler de devasaydı nasıl olsa.

Thor iyice acıktığını söyledi ve iki öküzün tamamını kendi başına, birbiri ardına, sıyrılmış kemiklerden başka bir şey bırakmayana dek yedi. Sonra memnun memnun geğirdi.

"Ne kadar da çok yedin, Veor," dedi Hymir. "Birkaç günlük yemeğimizdi o bizim. Daha önce bir devin bile tek oturuşta iki öküz yediğine şahit olduğumu sanmıyorum."

"Açtım," dedi Thor. "Ve biraz da kendimi kaybettim. Baksana, yarın neden balık avlamaya çıkmıyoruz? Oldukça iyi bir balıkçı olduğunu duydum."

Hymir balıkçılık hünerleriyle böbürlenirdi. "Mükemmel bir balıkçıyımdır," dedi. "Yarın için akşam yemeğini avlayabiliriz."

"Ben de iyi bir balıkçıyımdır," dedi Thor. Daha önce hiç balık tutmamıştı ama ne kadar zor olabilirdi ki?

"Yarın şafakta, iskelede buluşalım," dedi Hymir.

O gece devasa yatak odasında Tyr, Thor'a, "Umarım ne yaptığını biliyorsundur," dedi.

"Elbette biliyorum," dedi Thor. Ama bilmiyordu. Kafası nasıl eserse öyle davranıyordu sadece. Thor'un en iyi yaptığı şey buydu.

Şafak sökmeden önceki ağarık ışıkta, Thor iskelede Hymir ile buluştu.

"Seni uyarmalıyım, küçük Veor," dedi dev, "buzlu sulara doğru ilerleyeceğiz. Soğuğun derinliklerine doğru kürek çekeceğim ve senin gibi küçük bir şeyin hayatta kalabileceğinden daha uzun süre dışarıda kalacağım. Sakallarını ve saçlarını buz sarkıtları kaplayacak ve soğukla birlikte masmavi kesileceksin. Muhtemelen öleceksin."

"Merak etme," dedi Thor. "Soğuğu severim. Adamı zinde tutar. Yem olarak ne kullanıyoruz?"

"Ben kendi yemimi getirdim," dedi Hymir. "Sen de kendininkini getirmelisin. Öküzlerin çayırına bakabilirsin. Öküz gübresinde kocaman kurtçuklar bulabilirsin en nihayetinde. Oradan ne istersen onu al."

Thor, Hymir'e baktı. Hymir'e çekiçiyle vurmayı düşündü ama öyle yaparsa kazanı alamazdı, en azından iş kavgaya varmadan. Kıyıya doğru yürüdü.

Çayırda Hymir'in güzel öküz sürüsü vardı. Yerde devasa gübre parçaları vardı, büyük kurtçuklar üzerinde kıvranıp içine gömülüyordu ama Thor onları görmezden geldi. Bunun yerine, hayvanların en büyüğüne, en görkemlisine, en şişmanına doğru yürüdü, yumruğunu kaldırdı ve kaşlarının ortasına indirip anında öldürdü.

Thor hayvanın kafasını kopardı, çuvalına koydu ve denize kadar taşıdı.

Hymir kayıktaydı. Çoktan demir almış ve koydan ayrılmıştı.

Thor soğuk suya atladı ve arkasından da çuvalını sürükledi. Kayığın kıçını uyuşmuş parmaklarıyla yakaladı, kendini kayığın içine attı; deniz suları üzerinden damlıyor, kızıl sakalları buz tutuyordu.

"Ah," dedi Thor. "Yüzmek iyi geldi. Soğuk bir sabahta yüzerek uyanmak gibisi yok."

Hymir hiçbir şey demedi. Thor diğer kürek çiftini aldı ve birlikte kürek çekmeye başladılar. Çok geçmeden kara uzaklaştı ve kuzey denizinin sularında yapayalnızlardı. Okyanus griydi, dalgalar sert ve yüksekti, rüzgâr ve martılar ise çığlık çığlığaydı.

Hymir kürek çekmeyi durdurdu. "Burada balık tutacağız," dedi.

"Burada mı?" diye sordu Thor. "Denizde doğru düzgün açılmadık bile." Ve küreklere tek başına yüklenip onları daha derin sulara sürüklemeye başladı.

Kayık dalgaların arasında savruldu.

"Dur!" diye patladı, Hymir. "Bu sular tehlikelidir. Burası Midgard yılanı Jormungundr'un bulunduğu yerdir."

Thor kürek çekmeyi bıraktı.

Hymir kayığın zemininden iki büyük balık aldı. Onları keskin mi keskin yem bıçağıyla sıyırdı, iç organlarını denize fırlattı, sonra da misinasının kancasını balıklara sapladı.

Hymir ucunda yem takılı misinasını denize attı. Misina elinde titreyip kıpırdayana dek bekledi ve sonra oltayı çekti: Azametli iki balina ucunda uzanıyordu, Thor'un şimdiye kadar gördüğü en büyük balinalardı bunlar. Hymir gururla sırıttı.

"Fena değil," dedi Thor.

Öküzün başını çuvalından çıkardı. Hymir en sevdiği öküzün ölü gözlerini görünce yüzü buz kesti.

"Yemim burada," dedi Thor. "Öküzlerin çayırından bul-

dum. Tıpkı söylediğin gibi." Dehşet, korku ve öfke ifadeleri, Hymir'in devasa yüzü boyunca birbirlerini kovaladı ama dev ağzını açmadı.

Thor, Hymir'in oltasını aldı, öküzün kafasını kancanın üzerine yerleştirdi ve misinayla kelleyi okyanusa fırlattı. Derinlere battığını hissetti.

Bekledi.

"Balık avlamak," dedi Hymir'e. "Sanırım temelinde sabretmeyi öğrenmek yatıyor. Biraz sıkıcı, değil mi? Akşam yemeğimiz için ne yakalayacağımı merak ediyorum."

İşte deniz tam o sırada patladı. Jormungundr, Midgard yılanı, kocaman öküz kafasını ısırmıştı ve kanca damağının derinliklerine takılmıştı. Yılan suda debelenip kendini kurtarmaya çalıştı.

Thor oltaya tutundu.

"Bizi suya batıracak!" diye dehşetle patladı Hymir. "Oltayı bırak!"

Thor başını salladı. Kasılarak tuttu bırakmamakta kararlı olduğu oltayı.

Gökgürültüsü tanrısı ayağını geminin tabanına vurdu ve kuvvet almak için denizin dibini kullandı ve Jormungundr'ı güverteye çıkarmaya başladı.

Yılan, siyah zehrini püskürttü onlara doğru. Thor eğildi ve zehir onu ıskaladı. Çekmeye devam etti.

"Bu Midgard yılanı, kafasız seni!" diye bağırdı Hymir. "Oltayı bırak! İkimiz de öleceğiz!"

Thor hiçbir şey söylemedi, sadece oltayı çekti azimle, gözleri düşmanına sabitlenmişti. "Seni öldüreceğim," diye fısıldadı yılana, dalgaların kükremesi, rüzgârın uğultusu ve canavarın çığlıkları arasında. "Yoksa sen beni öldüreceksin. Ant içerim ki öyle."

Fısıldarcasına söylemişti bunları ama Midgard yılanının

onu duyduğuna yemin edebilirdi. Yılan gözlerini Thor'a sabitledi ve bir sonraki zehir damlası tanrının o kadar yakınından geçti ki okyanus havasında tadını alabilirdi. Zehir omzuna püskürdü ve dokunduğu yer yandı.

Thor gülmekle yetindi ve bir kez daha asıldı.

Öyle bir an geldi ki Thor, uzaklarda Hymir'in dehşetengiz yılanla, ardında da kayığa güvertenin deliklerinden su dolmasıyla, burada ikisinin de bu soğukta, buz gibi okyanusta, karadan fersah fersah uzakta nasıl öleceklerine dair şikayet ettiğini, söylendiğini, bağırdığını duyar gibi oldu. Thor bunların hiçbirini umursamadı. Yılanla dövüşüyordu, oynuyordu onunla, kıvrandırıp çekiştirerek kendi kendini yormasını sağlıyordu.

Thor, oltayı kayığa geri çekmeye başladı.

Midgard yılanının başı neredeyse vuruş mesafesindeydi. Thor gözlerini kaçırmadan uzandı ve parmaklarını çekicinin sapının etrafına sardı. Yılanı öldürmek için çekicini kafasının neresine indirmek gerektiğini biliyordu. Oltaya son bir kez daha asıldı ve–

Hymir'in yem bıçağı ortaya çıktı ve misina kesildi. Yılan Jormungundr, kayığın üzerinde yükseldi, ardından geri döndü denize.

Thor çekicini fırlattı arkasından ama canavar çoktan gitmiş, soğuk ve gri sulara kaybolmuştu. Çekiç geri döndü ve Thor yakaladı. Dikkatini batmakta olan balıkçı kayığına çevirdi. Hymir çaresizce güverteden su tahliye ediyordu.

Hymir suyu boşalttı ve Thor, kayığı kıyıya doğru kürek çekerek götürdü. Hymir'in daha önce yakaladığı kayığın ucundaki iki balina kürek çekmesini olağandan daha zor hâle getirmişti.

"Kara göründü," dedi Hymir. "Ama benim evim hâlâ kulaçlarca uzakta."

"Kıyıya buradan çıkabiliriz," dedi Thor.

"Kayığı, beni ve yakaladığım balinalarımı salonuma kadar taşımaya istekliysen, olur," dedi Hymir.

"Hmm. Öyle olsun."

Thor, balıkçı kayığının yanından atladı. Çok geçmeden, Hymir kayığın havaya yükseldiğini hissetti. Thor onları sırtında taşıyordu: Kayık, kürek, Hymir ve balinaları, deniz kenarındaki çakıllar boyunca taşıdı.

Hymir'in salonuna ulaştıklarında Thor kayığı yere indirdi.

"İşte oldu," dedi Thor. "Talep ettiğin üzere seni evine getirdim. Şimdi karşılığında senden bir iyilik istiyorum."

"Nedir?" diye sordu Hymir.

"Kazanın. İçinde bira yaptığın koca kazanın. Ödünç almak istiyorum onu."

"Sen güçlü bir balıkçısın ve iyi de kürek çekiyorsun. Ama varolan en iyi bira kazanını istiyorsun bizden. Bu kazanda büyüyle damıtılmış biradan iyisi yoktur. İçinden bira içtiğim bardağı kırabilene ödünç veririm sadece," dedi Hymir.

"Pek de zor görünmüyor," dedi Thor.

O gece akşam yemeğinde kızartılmış balina eti yediler, salon çok başlı devlerle doluydu ve hepsi bağırıyordu, mesuttu, pek çoğu da sarhoştu. Yemeği bittikten sonra, Hymir biranın son yudumunu içti ve sessizlik çağrısında bulundu. Sonra kupayı Thor'a uzattı.

"Parçala," dedi. "Bu bardağı parçala ve biramı yaptığım kazan sana hediyem olsun. Parçalayamazsan da canını alırım."

Thor başını salladı.

Devler şakalaşmayı ve şarkı söylemeyi kesti. Dikkatle izliyorlardı Thor'u.

Hymir'in kalesi taştan yapılmıştı. Thor içki bardağını aldı, bir elinden diğerine attı, sonra da ziyafet salonunun çatısını destekleyen granit sütunlara doğru tüm kuvvetiyle fırlattı. Kulakları sağır eden bir çarpma sesi duyuldu ve tozdan dolayı göz gözü görmüyordu.

Toz çöktüğünde, Hymir ayağa kalktı ve granit sütundan geride kalanlara doğru yürüdü. Kupa ilk sütunu geçmişti, sonra bir diğerini daha geçip küçük parçalara ayırmıştı. Bardak, üçüncü sütunun molozları içindeydi ancak biraz tozlu olsa da ziyadesiyle hasarsızdı.

Hymir, içki bardağını başının üzerine kaldırdı ve devler alkışladılar, kahkahalar attılar, tüm kafaları ve kaba mimikleriyle Thor'a karşı suratlarını buruşturdular.

Hymir bir kez daha masaya oturdu. "Gördün mü?" dedi Thor'a. "Bardağımı kırmaya yetecek kadar güçlü olduğunu düşünmemiştim." Kupayı tuttu ve karısı içine bira doldurdu. Hymir birayı höpürdetti. "Tadıp tadabileceğiniz en iyi bira," dedi. "Hadi, hatun, oğlun ve arkadaşı Veor için biraz daha bira koy. Müsaade edelim de en iyi biranın tadına baksınlar, kazanı eve götürmeyeceklerine ve bir daha bu kadar iyi bira içmeyeceklerine üzülsünler. Bir de Veor'u öldürmem gerektiği için onun yasını tutsunlar zira bardağım sapasağlam."

Thor masada Tyr'in yanına oturdu ve alazlanmış balina etinden bir parça alıp kızgın kızgın çiğnedi. Devler çok yüksek sesli ve gürültülüydü, artık onu görmezden geliyorlardı.

Tyr'in annesi Thor'un bardağına bira doldurmak üzere eğildi. "Aslında," dedi sessizce, "kocam bayâ kalın kafalıdır. İnatçıdır ve kafası kalındır."

"Benim için de aynısını söylerler," dedi Thor.

"Hayır," dedi, küçük bir çocukla konuşuyormuşçasına.

"*Çok kalın* bir kafası var. En sert bardakları bile kırmaya yetecek kadar kalın."

Thor birasını bitirdi. Gerçekten tattığı en iyi biraydı. Ayağa kalktı ve Hymir'e doğru yürüdü. "Tekrar deneyebilir miyim?" diye sordu.

Salondaki devlerin hepsi güldü ancak hiçbirinin kahkahası Hymir'inkinden daha yüksek sesli değildi.

"Elbette deneyebilirsin," dedi.

Thor bardağı aldı. Yüzünü taş duvara döndü, bardağı bir kez, iki kez havaya savurdu, ardından topuğu üzerinde hızla döndü ve Hymir'in alnında bardağı parçaladı.

Bardağın parçaları birer birer Hymir'in kucağına düştü.

O sırada salona sessizlik hâkimdi ancak bu sessizlik dalga dalga yükselen bir sesle bozuldu. Thor, gürültünün kaynağını görmek üzere etrafına bakındı, sonra arkasına döndü ve Hymir'in omuzlarının titrediğini gördü. Dev, uzun, giderek artan hıçkırıklarla ağlıyordu.

"En büyük hazinem artık bana ait değil," dedi Hymir. "Ona her zaman bira yapmasını söylerdim ve kazanım kendi kendine sihirli bir şekilde en iyi birayı yapardı. Bir daha asla, bana bira yap, kazanım, diyemeyeceğim."

Thor sesini çıkarmadı.

Hymir, Tyr'e baktı ve acı acı konuştu, "Eğer istiyorsanız, üvey evlat, alın öyleyse. Devasa ve ağırdır. Bir düzineden fazla dev anca kaldırır. Kaldırabilecek kadar güçlü olduğunuzu düşünüyor musunuz?"

Tyr kazana doğru yürüdü. Kaldırmaya çalıştı, sonra bir kez daha denedi ama onun için bile çok ağırdı. Thor'a baktı. Thor omuz silkti, kazanı kenarından kavradı ve ters çevirdi, böylece kendisi içeride kaldı ve kulpları yerde tıkırdadı.

Ardından içerisinde Thor'la birlikte ilerlemeye başladı.

Salondaki pek çok dev ağızları açık bakakalmışken kapıya doğru yöneldi.

Hymir artık ağlamıyordu. Tyr ona baktı. "Kazan için teşekkürler," dedi. Ardından, hareket eden kazanı kendisi ile Hymir arasında tutup yavaş yavaş odadan çıktı.

Thor ve Tyr kaleden birlikte çıktılar; Thor'un keçilerinin bağlarını çözüp kendilerini arabanın içine attılar. Kazan hâlâ Thor'un sırtındaydı. Keçiler ellerinden gelenin en iyisini yapıyordu, Dişgösteren devin kazanının ağırlığına rağmen iyi ve hızlı koşsa da Dişbileyen topallayıp tökezledi. Bacağı bir zamanlar iliği için kırılmıştı ve Thor onu iyileştirmişti ancak keçi bir daha asla eskisi gibi güçlü olmamıştı.

Dişbileyen koştukça acıdan meliyordu.

"Daha hızlı gidemez miyiz?" diye sordu Tyr.

"Deneyebiliriz," dedi Thor ve keçileri kamçıladı, böylece daha hızlı koştular.

Tyr arkasına baktı. "Geliyorlar," dedi. "Devler geliyor."

Arkalarında Hymir, gerçekten de geliyorlardı: Âlemin o bölgesinin tüm devleri geliyordu, çok kafalı bir canavar topluluğuydular, çorakların devleriydi bunlar, şekilsiz ve ölümcüldüler. Bir dev ordusu, kazanlarını geri almak niyetiyle geliyordu.

"Daha hızlı git!" dedi Tyr.

Bunun üzerine keçi Dişbileyen tökezledi ve düştü, onları arabadan fırlattı.

Thor sendeledi. Ardından kazanı yere fırlattı ve kahkahalar atmaya başladı.

"Neye gülüyorsun?" diye sordu Tyr. "Yüzlerceler."

Thor, çekici Mjollnir'i kaldırdı. "Yılanı yakalayıp öldüremedim," dedi. "Bu *sefer* olmadı. Ancak yüzlerce dev, bunun acısını çıkarır."

Thor sırayla, hevesle, bir bir, toprak akan kanlarla yıkanıp siyah ve kırmızı renge çalana dek çorak devlerini öldürdü. Tyr tek eliyle savaştı ama yiğitçe savaştı ve o gün kendi payına düştüğü kadar devi katletti.

İşleri bittiği ve tüm devler öldüğünde, Thor, yaralı keçisi Dişbileyen'in yanına çömeldi ve ayağa kalkmasına yardım etti. Keçi yürürken topallıyordu ve Thor, keçisini topal bıraktığı için Loki'ye lanet okudu. Hymir katledilenler arasında değildi ve bu durum Tyr'i rahatlatmıştı zira annesinin dertlerine dert eklemek istemiyordu.

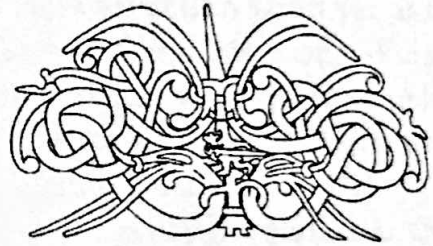
Thor, kazanı Asgard'a, tanrıların buluşmasına götürdü.

Kazanı Aegir'e götürdüler. "İşte," dedi Thor. "Hepimize yetecek kadar büyük bir bira kazanı."

Deniz devi iç çekti. "Tam olarak istediğim gibi," dedi. "Pekâlâ. Salonumdaki bütün tanrılara bir sonbahar ziyafeti çekeceğim."

Sözüne sadık biriydi; ve o günden beri her yıl hasat toplandığında, tanrılar mevcudiyetin gördüğü en iyi birayı içiyorlar orada. Sonbaharda. Deniz devinin salonunda.

BALDER'İN ÖLÜMÜ

I

Varolan hiçbir şey yoktur ki güneşi sevmesin. Bize ısı ve yaşam bahşeder o; soğuk karı ve kış buzlarını eritir; bitkileri yeşertip çiçekleri açtırır. Uzun yaz akşamları sunar bize, hani o karanlığın asla uğramadığı. Karanlık yalnızca birkaç saatliğine ortadan kalktığında ve tıpkı bir cesedin soluk gözleri gibi soğuk ve mesafeliyken dahi güneş, kış ortasının tatsız günlerinden kurtarır bizi.

Balder'in yüzü de güneş gibi parıldardı: Öylesine güzeldi ki adım attığı yeri aydınlatırdı. İkinci oğluydu Odin'in ve babası tarafından, her şey tarafından sevilirdi. Aesir'in en akıllı, en zarif ve en belagatlisiydi. Hükümler tefhim ederdi, bilgeliği ve adaletinden herkes etkilenirdi. Breidablik adlı salondu evi; neşe, müzik ve bilginin meskeniydi.

Balder'in karısı Nanna'ydı ve Balder karısına sadıktı. Oğulları Forsete ise gitgide babası kadar bilge bir adalet timsaline dönüşüyordu. Balder'in hayatında veya dünyasında yanlış hiçbir şey yoktu, tek bir şey dışında.

Balder kâbuslar görüyordu.

Âlemlerin sonunu, Güneş ve Ay'ın bir kurt tarafından yutulduğunu görüyordu. Ebedi acı ve ölüm gördü rüyalarında. Karanlığı ve tuzağa düşmeleri gördü. Kardeş kardeşi katletti düşlerinde, kimse kimseye güvenemiyordu. Rüyalarında, âlemlere yeni bir çağ gelecekti, fırtına ve cinayet çağı. Balder bu rüyalardan gözyaşları içinde uyanırdı ve kelimelerin kifayetsiz kaldığı kadar tasalı olurdu.

Balder, tanrılara gidip onlara kâbuslarını anlattı. Hiçbiri bu rüyalara anlam veremiyordu ve onlar da bu duruma tasalanıyordu, biri hariç.

Loki, Balder'in kötü rüyalardan bahsettiğini duyunca gülümsedi.

Odin, oğlunun rüyalarının sebebini bulmak üzere yola çıktı. Gri peleriniyle geniş kenarlı şapkasını taktı ve ismini soran halka, Savaşçı'nın oğlu Gezgin olduğunu söyledi. Kimse sorularının cevaplarını bilmiyordu ama ona tüm rüyaları anlayan bilge bir kadından, bir kâhinden söz ettiler. Kadının ona yardım edebileceğini söylediler, gelin görün ki çoktan ölmüştü.

Bilge kadının mezarı âlemin sonundaydı. Bunun ötesinde, doğuda, savaşta canlarını vermemiş ölülerin diyarı uzanırdı ve Loki'nin dev Angrboda'dan olan kızı Hel hüküm sürüyordu orada.

Odin doğuya gitti ve mezara ulaştığında durdu.

Her Şeyin Babası, Aesir'in en bilgesiydi ve daha fazla bilgelik için gözünü feda etmişti.

Âlemin sonundaki mezarın yanında durdu ve orada rünlerin en karanlıklarını harekete geçirip uzun zamandır unutulan eski güçleri çağırdı. Bir şeyler yaktı, bir şeyler söyledi, büyüler yaptı ve taleplerde bulundu. Fırtına rüzgârı yüzüne çarptı, sonra rüzgâr dindi ve ateşin öte tarafında bir kadın zuhur etti, yüzü gölgedeydi.

"Ölülerin diyarından geri dönmek zor bir yolculuktu," dedi adama. "Ben evvel-eski buraya gömülüyüm. Yağmur ve kar yağdı üzerime. Seni tanımıyorum, beni-dirilten-adam? Nedir senin adın?"

"Bana Gezgin derler," dedi Odin. "Babam Savaşçı'ydı. Bana Hel'den haberler ver."

Ölü bilge kadın ona baktı. "Balder bize geliyor," dedi ona. "Onun gelişi hatırına bal şarabı yapıyoruz. Yukarıdaki âlemde umutsuzluk hüküm sürecek ve fakat ölüler âlemi yalnızca sevinci hissedecek."

Odin, ona Balder'i kimin öldüreceğini sordu ve cevabı onu çok şaşırttı. Balder'in ölümünün intikamını kimin alacağını sordu ve cevabı kafasını karıştırdı. Balder için kimin yas tutacağını sordu ve kadın, mezarının karşısından ona baktı, onu ilk kez görüyormuş gibiydi.

"Sen Gezgin değilsin," dedi. Ölü gözleri titriyordu, bir ifade hâkimdi yüzüne. "Odin'sin sen, uzun zaman önce kendini kendine kurban eden Odin'sin."

"Sen de bilge bir kadın değilsin. Sen hayattayken Angrboda adını taşıyansın, Loki'nin sevgilisi, Hel'in, Midgard yılanı Jormungundr'un ve Kurt Fenris'in annesisin," dedi.

Ölü dev gülümsedi. "Evine dön, küçük Odin," dedi ona. "Git buradan, salonuna dön. Kocam Loki bağlarından kurtulup bana geri dönene kadar kimse beni görmeye gelmeyecek; ve tanrıların kıyameti Ragnarök de her tarafı yakıp yıkarak yaklaşıyor."

Ardından o yer yalnızca gölgelerden ibaret hâle geldi.

Odin hüzünle doldu, düşünecek çok şeyi vardı. Tanrılar dahi kaderi değiştiremezler, eğer ki Balder'i kurtarmak istiyorsa bunu kurnazlıkla yapmak zorundaydı ve bunun için yardıma ihtiyacı olacaktı. Ölü devin söylemiş olduğu bir başka şey daha vardı onu rahatsız eden.

Loki'nin bağlarından kurtulmasından niye bahsetti? diye merak etti Odin. *Loki bağlı değil ki.* Tekrar düşündü, *Henüz değil.*

II

Odin fikirlerini kendine sakladı, ancak karısı, tanrıların annesi Frigg'e bahsetti bunlardan, Balder'in rüyalarının gerçek rüyalar olduğunu ve en sevdiği oğullarına zarar vermek isteyenler olduğunu söyledi.

Frigg düşündü. Her zamanki gibi tatbiki: "Buna inanmıyorum. İnanmayacağım. Güneşi, sıcaklığını ve âleme getirdiği yaşamı sevmeyen hiçbir şey yoktur ve aynı şekilde, oğlum Balder'den nefret eden de hiçbir şey yoktur." Bunun böyle olduğunu sağlama almak üzere yola çıktı.

Yeryüzünde yürüdü ve yakışıklı Balder'e asla zarar vermeyeceklerine dair yeminler aldı her şeyden. Ateşle konuştu ve ateş, onu yakmayacağına söz verdi; su, onu asla boğmayacağına ant içti; demir onu kesmeyecekti, keza diğer metaller de. Taşlar, derisini asla çürütmeyeceklerine söz verdi. Frigg ağaçlarla, hayvanlarla, kuşlarla ve sürünen, uçan her şeyle konuştu; her yaratık, kendi türünün Balder'e asla zarar vermeyeceğine yemin etti. Ağaçlar da kabul etti, her biri kendi türü üzerine hem de; meşe ve dişbudak, çam ve kayın, huş ve köknar... hiçbir parçaları asla Balder'i incitmek için kullanılmayacaktı. Hastalıkları çağırdı efsunla ve onlarla konuştu, zarar verebilecek ya da yaralayabilecek hastalıkların her biri Balder'e asla dokunmamaya razı geldi.

Frigg için hiçbir şey göz ardı edilebilir değildi, sadece

diğer ağaçlara sarılarak yaşayan ökse otunu es geçti. Çok küçük, çok genç, çok önemsiz görünüyordu ve boş verdi onu.

Her şey oğluna zarar vermemek için yemin ettiğinde Frigg, Asgard'a döndü. "Balder güvende," dedi Aesir'e. "Hiçbir şey onu incitmeyecek."

Hepsi ondan şüphe ediyordu hatta Balder bile. Frigg bir taş aldı ve oğluna doğru fırlattı. Taş, onun üzerinden atladı.

Balder sevinçle güldü, gülüşü güneşin doğması gibiydi. Tanrılar gülümsedi. Sonra birer birer silahlarını Balder'e fırlattılar; her biri şaşırmış, hayrete düşmüştü. Kılıçlar ona dokunmadı, mızraklar onun etini delmedi.

Tüm tanrılar rahatlamıştı ve mutluydu. Asgard'da neşeyle ışıldamayan iki yüz vardı sadece.

Loki ne gülümsüyor ne de kahkaha atıyordu. Tanrıların Balder'e baltalarla ve kılıçlarla ya da devasa kayalarla veya budaklı kocaman sopalarla vurmaya çalışmalarını ve kahkahalar atmalarını izledi; sopalar, kılıçlar, kayalar ve baltalar ona dokunmayınca yahut da nazik bir tüy gibi değince Loki derin derin düşündü ve gölgeler içinde kayboldu.

Diğeri ise Balder'in erkek kardeşi kör Hod'du.

"Neler oluyor?" diye sordu, kör Hod. "Biri bana neler olduğunu anlatır mı lütfen?" Ama kimse Hod ile konuşmadı. Mutluluk ile sevinç seslerini dinledi ve bunun bir parçası olabilmeyi diledi.

"Oğlunuzla çok gurur duyuyor olmalısınız," dedi Frigg'e, nazik bir kadın. Frigg kadını tanımıyordu ancak kadının Balder'e bakınca gözleri parlıyordu ve Frigg gerçekten oğluyla gurur duyuyordu. En nihayetinde herkes onu seviyordu. "Ama onu incitmeyecekler mi, zavallıcığı? Böyle bir şeyler atılması ona zarar vermeyecek mi? Eğer onun annesi olsaydım, oğlum adına korkardım."

"Onu incitmeyecekler," dedi Frigg. "Hiçbir silah Balder'e zarar veremez. Hastalık da. Kaya da. Ağaç da. Zarar verebilecek her şeyden yeminler aldım."

"Ne iyi," dedi nazik kadın. "Sevindim. Fakat hiçbirini es geçmediğine emin misin?"

"Tekini bile," dedi Frigg. "Bütün ağaçlar. Uğraşmadığım tek şey ökse otuydu – Valhalla'nın batısındaki meşe ağaçlarında yetişen bir sarmaşık. Ama zarar veremeyecek kadar genç ve küçük. Ökse otundan bir sopa yapamazsın."

"Aman, aman," dedi nazik kadın. "Ökse otu, ha? Doğrusu, ondan ben de rahatsız olmazdım. Çok sıska bir bitki."

Nazik kadın Frigg'e birisini anımsatmaya başlamıştı ancak tanrıça kim olduğunu düşünemeden Tyr sağlam sol eliyle devasa bir kayayı tuttu, başının üstüne kaldırdı ve Balder'in göğsüne çarptı. Parıldayan tanrıya dokunmadan önce tuzla buz oldu kaya.

Frigg nazik kadınla konuşmasına geri döndüğünde, kadın çoktan gitmişti ve Frigg bunun üzerine daha düşünmedi. En azından o zamanlar.

Loki, kendi kılığında Valhalla'nın batısına gitti. Büyük bir meşe ağacı görünce durdu. Orasından burasından yeşil ökse otu yaprakları ve soluk beyaz meyveler sarkıyordu, meşenin ihtişamının yanında daha da önemsiz görünüyorlardı. Doğrudan meşenin kabuğundan büyüyorlardı. Loki meyveleri, sapları ve yaprakları inceledi. Balder'i ökse otu meyveleriyle zehirlemeyi düşündü ama bu çok basit ve dolambaçsız görünüyordu.

Eğer Balder'e zarar verecekse, olabildiğince çok kişinin canını yakacaktı.

III

Kör Hod bir tarafta durmuş çayırdan gelen sevinç ve mutluluk nidalarını dinlerken iç çekti. Hod güçlüydü, gözleri görmüyor olsa bile tanrıların en güçlülerinden biriydi ve genellikle Balder onun bir şeylere dahil edilmesini sağlamakta iyiydi ancak bu kez Balder dahi onu unutmuştu.

"Üzgün görünüyorsun," dedi aşina bir ses. Loki'nin sesiydi.

"Çok zor, Loki. Herkes iyi vakit geçiriyor. Kahkahalarını duyuyorum. Ve Balder'in, sevgili kardeşimin sesi çok mutlu geliyor. Keşke bunun bir parçası olabilseydim."

"Bu, çözümü en kolay şey," dedi Loki. Hod yüzündeki ifadeyi göremiyordu ama Loki çok yardımsever, çok dost canlısı tınlıyordu. Bir de tüm tanrılar Loki'nin akıllı olduğunu bilirdi. "Elini uzat."

Hod da öyle yaptı. Loki, avucuna bir şey koydu, Hod'un etrafını saran parmaklarını kapattı.

"Bu benim yaptığım küçük bir ahşap ok. Seni Balder'e yaklaştıracağım ve seni ona doğru döndüreceğim, sen de bunu, ona olabildiğince sert atacaksın. Tüm kudretinle at. Ardından da tüm tanrılar gülecek ve Balder de kör kardeşinin bile onun zafer gününde yer aldığını bilecek," dedi.

Loki, Hod'u tanrıların arasından geçirip curcunaya doğru ilerledi. "İşte," dedi Loki. "Durmak için iyi bir yer burası. Şimdi, sana söylediğim gibi, oku at."

"Bu sadece küçük bir ok," dedi Hod ısrarla. "Keşke bir mızrak ya da kaya atmış olsaydım."

"Küçük bir ok iş görür," dedi Loki. "Bunun ucu yeterince sivri. Şimdi, sana söylediğim gibi oraya at."

Güçlü bir tezahürat ve kahkaha: Dikenlere dolalı ve üzerine sivri demir çiviler saplı bir sopayı Thor, Balder'in

yüzüne savurdu. Sopa, son anda kafasının üzerinden geçti ve bu durum, Thor'u dans ediyor gibi gösterdi. Çok gülünç bir sahneydi.

"Şimdi!" diye fısıldadı Loki. "Şimdi, tam da hepsi gülerken."

Hod, söylendiği gibi ökse otundan yapılan oku fırlattı. Tezahürat ve kahkaha duymayı bekledi. Kimse gülmedi, kimse alkışlamadı. Sessizlik hâkimdi. İç çekmeler ve kısık mırıldanmalar duyuyordu.

"Neden kimse bana tezahürat etmiyor?" diye sordu, kör Hod. "Ok attım. Ne büyük ne de ağırdı ama görmüş olmalısınız. Balder, kardeşim, neden gülmüyorsun?"

O anda yüksek, acı dolu ve korkunç bir haykırış duydu ve tanıdık bir sesti o. Annesiydi inildeyen.

"Balder, oğlum. Ah Balder, ah oğlum," diye inledi.

İşte o zaman Hod hedefi vurduğunu anladı.

"Ne kadar korkunç. Ne kadar üzücü. Kardeşini öldürdün," dedi Loki. Ama sesi üzgün gelmiyordu kulağa. Hem de hiç gelmiyordu.

IV

Balder, ökse otundan yapılma ok ile vurulmuş, ölü yatıyordu. Tanrılar toplandı, ağlayıp giysilerini paraladılar. Odin hiçbir şey demedi, "Hod'dan intikam alınmayacak. Henüz değil. Şimdi değil. Şu vakit değil. Kutsal huzurun mekânındayız," demek dışında.

"Aranızdan kim Hel'e gidip benim hürmetimi kazanmak ister? Belki Hel, Balder'in bu âleme geri dönmesine izin verir. Hel bile onu tutacak kadar acımasız olamaz..."

dedi Frigg. Bir an düşündü. Sonuçta Hel, Loki'nin kızıydı. "Ayrıca bize Balder'i geri vermesi karşılığında ona bir kefaret sunacağız. Hel'in krallığına gitmeye gönüllü biri var mı? Geri dönmeyebilirsiniz."

Tanrılar birbirlerine baktı. Aralarından biri elini kaldırdı. Bu Hermod'du, Çevik derlerdi adına ve Odin'in hizmetkârıydı, genç tanrıların en hızlısı, en cüretkârıydı.

"Hel'e gideceğim," dedi. "Güzel Balder'i geri getireceğim."

Odin'in sekiz ayaklı atı Sleipnir'i getirdiler. Hermod ona bindi ve yalnızca ölülerin gittiği yüksek salonundaki Hel'i selamlamaya, hiç durmadan gitmek üzere hazırlandı.

Hermod karanlığa doğru ilerlerken, tanrılar Balder'in cenazesini hazırladı. Naaşını aldılar ve Balder'in gemisi *Hringhorn*'a yerleştirdiler. Gemiyi suya indirmek ve yakmak istediler ancak kıyıdan hareket ettiremediler. Hepsi, hatta Thor bile itip çekti ancak gemi kıyıdan kımıldamadı. Yalnızca Balder gemisini suya indirebilirdi ve o da yoktu artık.

Tanrılar, kadın dev Hyrrokkin'i çağırttı ve o da devasa bir kurdun üzerinde dizgin olarak kullandığı yılanlarıyla birlikte geldi. Balder'in gemisinin burnuna gitti ve elinden geldiğince ittirdi: Gemiyi suya indirdi ancak itmesi o kadar şiddetliydi ki geminin üzerinde durduğu silindirler alev aldı, yer sarsıldı ve dalgalar korku verici bir hale büründü.

"Onu öldürmem lazım," dedi Thor, gemiyi suya indirmedeki başarısızlığından hâlâ sızlanıyordu ve çekici Mjollnir'in sapını kavradı. "Saygısızlık ediyor."

"Böyle bir şey yapmayacaksın," dedi diğer tanrılar.

"Şu an hiç memnun değilim," dedi Thor. "Yakında sırf rahatlamak için birini öldüreceğim. Bakın görün."

Balder'in naaşı, dört tanrı tarafından taşınan padavradan

indirildi; sekiz bacak, onu orada toplanan kalabalığın arasından geçirdi. Odin, yas tutan kalabalığın en başındaydı, kuzgunları her iki omzundaydı, arkasında ise Valküreler ve Aesir vardı. Balder'in cenazesinde buz devleri ile dağ devleri de vardı; Balder'in ölümüne yas tutan onca kimse arasında yer altında yaşayan maharetli zanaatkâr cüceler bile vardı.

Balder'in karısı Nanna, kocasının naaşının taşındığını gördü. İnledi ve yürek ağrısından ölüverdi, cansız bedeni kıyıya düştü. Onu da gemiye taşıdılar ve naaşını Balder'in yanına yerleştirdiler. Saygısını göstermek adına, Odin bileziği Draupnir'i yanlarına koydu; bu, cüce Brokk ve Eitri tarafından kendisi için yapılmış mucizevi bir bilezikti, dokuz günde bir aynı saflıkta ve güzellikte sekiz başka bilezik damlatırdı. Ardından Odin, Balder'in ölü kulağına bir sır fısıldadı ve Odin'in fısıldadığını Balder ve kendinden başka kimse bilmeyecekti.

Balder'in atı baştan aşağı süslenmişti, öteki âlemde efendisini sırtına alabilsin diye yakılacak gemiye götürülüp orada kurban edildi.

Gemiyi ateşe verdiler. Yanıyordu, Balder ve Nanna'nın naaşı ile atını ve eşyalarını yakıp kül ediyordu.

Balder'in naaşı güneş gibi alev aldı.

Thor, geminin önünde durdu ve Mjollnir'i yukarı kaldırdı. "Ben bu gemiyi kutsuyorum," diye ilan etti, kendilerine karşı saygı göstermediğini düşündüğü dev Hyrrokkin'e huysuz bakışlar atıyordu.

Lit adında bir cüce, ölülerin yandığı yeri daha iyi görebilmek için Thor'un önüne geçti ve Thor da sinirle onu alevlerin içine doğru tekmeledi. Böylece Thor biraz daha keyiflense de cücelerin yası daha da çoğaldı.

"Bu hiç hoşuma gitmiyor," dedi Thor, ters ters. "Hiçbir şey, zerre hoşuma gitmiyor. Umarım Çevik Hermod, Hel

ile işleri çözüme kavuşturur. Balder hayata ne kadar çabuk dönerse hepimiz için o kadar iyi olur."

V

Çevik Hermod dokuz gün, dokuz gece durmadan at sürdü. Derinlere sürdü atını, türlü türlü karanlığın içinden geçti: loştan alacakaranlığa, geceden yıldızsız zifiri karanlığa. Karanlıkta görebildiği yegâne şey önünde parıldayan altın rengiydi.

Atını daha yakınına sürdükçe ışık giderek büyüdü. Altındı... ve ölmüş herkesin aşması gereken Gjaller Nehri'nce uzanan köprünün üzerini kapayan sazlardı bunlar.

Sleipnir'i köprüyü geçerlerken yavaşlattı; köprü, altlarında sallanıp sarsılıyordu.

"Adınız nedir?" diye sordu, bir kadın sesi. "Kimlerdensiniz? Ölülerin diyarında ne yapıyorsunuz?"

Hermod ağzını açmadı.

Köprünün, bir kadının beklediği ucuna ulaştı. Solgundu ve çok güzeldi, sanki daha önce hiç böyle bir şey görmemiş gibi ona baktı. Adı Modgud'du ve köprüyü korurdu.

"Dün, beş krallığı doldurmaya yetecek kadar ölü geçti bu köprüden lâkin siz yalnız başınıza tümünden daha fazla sarstınız burayı ki sayamazdı hiçbir göz o at ve insanların sayısını. Derinizin altında akan kızıl kanı görebiliyorum. Ölümün rengi değildir giydiğiniz – gri, yeşil, beyaz ve mavidir onların üzerindeki. Can saklı derinizin altında. Kimsiniz? Nedir Hel'e gitmekteki gayeniz?"

"Ben Hermod'um," dedi ona. "Odin'in oğluyum ve Balder'i bulmak için Odin'in atı üzerinde Hel'e gidiyorum. Onu gördün mü?"

"Onu gören tek bir göz unutabilir mi ki kendisini?" dedi. "Güzeller güzeli Balder dokuz gün önce teşrif etti bu köprüye. Hel'in büyük salonuna gitti."

"Teşekkür ederim sana," dedi Hermod. "Gitmem gereken yer orası."

"Aşağı ve şimale doğru," dedi ona. "Her zaman aşağı inin ve şimale gitmekten imtina etmeyin. Hel'in kapısına ulaşacaksınız."

Hermod yola devam etti. Kuzeye ve aşağı doğru ilerledi ta ki önünde devasa bir duvar ve en uzun ağacı gölgede bırakacak kadar yüksek, Hel'e açılan kapıları görünceye kadar. Bunun üzerine atından indi ve eyerini sağlamlaştırdı. Sonra yeniden ata bindi ve eyere sıkı sıkı tutundu, Sleipnir'i gitgide hızlandırdı ve nihayetinde at sıçradı, böyle bir sıçrama ne ondan önce ne de ondan sonra yapılmıştı herhangi bir at tarafından, Hel'in kapılarını aştı ve öte tarafa yani daha önce hiçbir canlının gitmediği Hel'in topraklarına güvenle indi.

Hermod, ölülerin büyük salonuna doğru ilerledi, atından indi, içeri girdi. Erkek kardeşi Balder, masanın başına yani şeref sandalyesine oturmuştu. Balder soluktu; ten rengi, güneşsiz, gri bir günde âlemin rengiydi. Oturup Hel'in bal şarabını içmiş, yemeğini yemişti. Hermod'u görünce yanına oturmasını ve geceyi onların yanında, masada geçirmesini söyledi. Balder'in diğer tarafında ise karısı Nanna vardı, onun yanında ise huysuz bir mizaçla Lit adındaki cüce duruyordu.

Hel'in âleminde güneş asla doğmaz ve gün asla başlamazdı.

Hermod salona boydan boya baktı ve kendine has güzellikte bir kadın gördü. Vücudunun sağ tarafı et rengiydi fakat sol tarafı karanlık ve haraptı, tıpkı karda donmuş yahut da ormanda bir ağaçta sallanırken bulabileceğin bir haftalık cesedinki gibiydi ve Hermod onun, Herkesin Babasının ölüler diyarına hükmetmesi için görevlendirdiği, Loki'nin kızı Hel olduğunu biliyordu.

"Balder için geldim," dedi Hermod, Hel'e. "Odin bizzat gönderdi beni. Her şey onun yasını tutuyor. Onu bize geri vermelisin."

Hel ifadesizdi. Bir yeşil bir de ölü ve çökük göz Hermod'a baktı. "Ben Hel," dedi sadece. "Ölüler bana gelir ve yukarıdaki topraklara dönmezler. Balder'in gitmesine neden izin vereyim?"

"Her şey onun yasını tutuyor. Onun ölümü hepimizi mutsuzlukta bir araya getirdi, tanrı ve buz devi, cüce ve elf demeden. Hayvanlar onun yasını tutuyor, ağaçlar da öyle. Metaller bile ağlıyor. Taşlar, cesur Balder'in güneşi tanıyan topraklara döneceğini düşlüyor. Gitmesine izin ver."

Hel bir şey demedi. Balder'i uyumsuz gözleriyle izledi. Sonra iç çekti. "O olup olabilecek en güzel şey ve sanıyorum ki âlemime gelen en iyi şey. Ama eğer söylediğin gibi her şey Balder'in yasını tutuyorsa, her şey onu seviyorsa, o zaman onu sana geri vereceğim."

Hermod, kadının ayaklarına kapandı. "Ne kadar da asilsin. Teşekkür ederim! Teşekkür ederim, büyük kraliçe!"

Kadın ona baktı. "Kalk," dedi. "Onu geri vereceğimi söylemedim. Bu senin görevin, Hermod. Git de sor onlara.

Bütün tanrılara ve devlere, bütün kayalara ve bitkilere. Her şeye sor. Eğer her şey onun için ağlıyor ve geri dönmesini istiyorsa, Balder'i Aesir'e ve doğan güne geri vereceğim. Ama eğer tek bir yaratık onun için gözyaşı dökmez veya buna karşı çıkarsa, o zaman sonsuza dek benimle kalır."

Hermod ayağa kalktı. Balder onu salondan uzaklaştırdı ve Odin'in bileziği Draupnir'i Hermod'un Hel'e geldiğine dair bir kanıt olarak Odin'e götürmesi için Hermod'a verdi. Nanna ona Frigg için keten bir elbise ve Frigg'in hizmetkârı Fulla için de altın bir yüzük verdi. Lit sadece yüzünü ekşitti ve kaba hareketler yaptı.

Hermod, Sleipnir'in sırtına çıktı tekrar. Bu kez, ayrılırken, Hel'in kapıları önünde açıldı ve geldiği yolu gerisingeri takip etti. Köprüyü geçti ve sonunda bir kez daha günışığını gördü.

Asgard'a varınca, Hermod bilezik Draupnir'i Herkesin Babası Odin'e geri verdi ve ona tüm olanları, tüm gördüklerini anlattı.

Hermod ölüler diyarındayken, Odin, Balder'in yerini alacak oğlunu bulmuştu; Vali'ydi adı ve Odin'in tanrıça Rind'den olma oğluydu. Henüz bir günlükken, bebek, Hod'u bulup öldürdü. Böylece Balder'in ölümünün intikamı alındı.

VI

Aesir tüm âleme ulaklar gönderdi. Aesir'in ulakları rüzgâr gibiydiler ve önlerine gelen her şeye Balder, Hel'in diyarından serbest kalabilsin diye Balder için gözyaşı döküp dökmediklerini sordular. Kadınlar, erkekler, çocuklar ve

hayvanlar ağladı. Gökteki kuşlar ağladı Balder için, keza toprak, ağaçlar ve taşlar da – hatta ve hatta ulakların karşılaştığı metaller bile ağladı, tıpkı soğuk demir bir kılıcın dondurucu soğuktan alınıp güneş ışığına ve sıcağa kavuşturulması gibi.

Balder için her şey ağladı.

Ulaklar görevlerinden muzaffer ve sevinçle dönüyorlardı. Balder yakında Aesir'in arasında olacaktı.

Bir dağda, bir mağaranın yanındaki bir çıkıntıda dinlendiler ve yemeklerini yiyip bal şaraplarını içip güldüler, şakalar yaptılar.

"Kim o?" diye sordu mağaranın içinden gelen ses ve yaşlı bir kadın dev çıktı dışarı. Onunla ilgili belli belirsiz bir şey aşinaydı ama ulaklardan hiçbiri tam olarak ne olduğundan emin değildi. "Ben Thokk," dedi ve "şükran" anlamına geliyordu ismi. "Neden buradasınız?"

"Varolan her şeye, müteveffa Balder için ağlayıp ağlamadıklarını sorduk. Kör kardeşi öldürdü güzel Balder'i. Gökteki güneşi eğer hiç ışıldamasa nasıl özleyeceksek Balder'i de öyle özlüyoruz her birimiz. Ve her birimiz onun için gözyaşı döküyoruz."

Dev, burnunu kaşıdı, boğazını temizledi ve kayaya tükürdü.

"İhtiyar Thokk, Balder için ağlamayacak," dedi açık açık. "Ölü ya da diri, ihtiyar Odin'in oğlu bana sefalet ve fenalıktan başka şey getirmedi. Öldüğüne sevindim. Öldü de kurtulduk. Hel salmasın onu."

Ardından mağarasının karanlığına karıştı ve gözden kayboldu.

Ulaklar Asgard'a geri döndüler ve tanrılara ne gördüklerini anlattılar, görevlerinde başarısız olduklarını çünkü

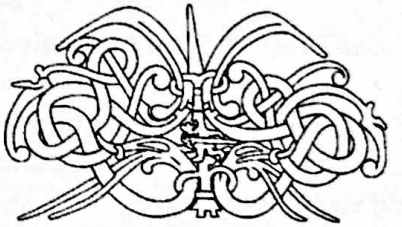
Balder için ağlamayan ve onun geri dönmesini istemeyen tek bir yaratık olduğunu söylediler: Bir dağdaki mağarada yaşayan ihtiyar bir kadın dev.

İşte o anda ihtiyar Thokk'un onlara kimi anımsattığını fark ettiler: Laufey'nin oğlu Loki gibiydi tavırları ve konuşması.

"Sanırım, kılık değiştirmiş Loki'ydi gerçekten," dedi Thor. "Tabii ki Loki'ydi. Her zaman Loki'dir."

Thor, çekici Mjollnir'i kaldırdı ve Loki'yi arayıp intikamını almak için bir grup tanrıyı topladı fakat hilebaz baş belasını gören olmadı. Asgard'dan uzaklarda saklanıyordu ve neşe içerisinde zekâsından gurur duyarak bütün velvelenin geçmesini bekliyordu.

LOKİ'NİN SON GÜNLERİ

I

Balder ölmüştü ve tanrılar hâlâ onun yasını tutuyordu. Üzgündüler, gri yağmurlar yağıyordu durmadan, diyar yoksundu sevinçten.

Loki, uzak bölgelere yaptığı yolculuklarından birinden döndüğünde dahi pişman değildi.

Aegir'in salonunda sonbahar ziyafeti vaktiydi; tanrılar ve elfler uzun zaman önce devlerin topraklarından Thor'un getirdiği kazanda deniz devinin yaptığı taze biradan içmek için toplanmıştı.

Loki oradaydı. Aegir'in birasından çok fazla içmiş, o kadar çok içmişti ki neşenin, kahkahaların ve aldatmacanın ötesinde bir yere, giderek yükselen karanlık bir haletiruhiyeye sürüklenmişti. Loki, Aegir'in hizmetkârı Fimafeng'i sürat ve gayretlerinden ötürü tanrıların övdüğünü duyunca, masadan fırladı ve Fimafeng'i kendi bıçağıyla bıçaklayıp anında öldürdü.

Dehşete kapılmış tanrılar Loki'yi ziyafet salonundan uzaklaştırıp karanlığa doğru götürdü.

Zaman geçti. Ziyafet devam etti, lakin sönüktü artık.

Kapıda bir kargaşa vardı, tanrılar ve tanrıçalar neler olduğunu öğrenmek için baktıklarında Loki'nin geri döndüğünü gördüler. Yüzünde alaycı bir gülümseme ile onlara bakıp salonun girişinde duruyordu.

"Buranın kapıları sana açık değil," dedi tanrılar.

Loki onları görmezden geldi. Odin'in oturduğu yere doğru yürüdü. "Herkesin Babası. Kanlarımız çok uzun zaman önce birbirine karıştı, değil mi?"

Odin başını salladı. "Evet."

Loki'nin gülümsemesi genişledi. "Vakti zamanında, bir ziyafet masasında içeceksen kan kardeşin Loki seninle olmadıkça içmeyeceğine dair bir yemin etmedin mi, yüce Odin?"

Odin'in gören gri gözü, Loki'nin yeşil gözlerine baktı ve gözlerini kaçıran Odin oldu.

"Müsaade edelim de kurdun babası bizimle ziyafet çeksin," dedi Odin kabaca ve oğlu Vidar'ı Loki'ye yanında yer açması için öteye kaydırdı.

Loki kötülük ve zevkle sırıttı. Aegir'in birasından daha fazla istedi ve lıkır lıkır içti.

O gece Loki, tanrılara ve tanrıçalara bir bir hakaret etti. Tanrılara korkak olduklarını, tanrıçalara ise çok saf ve iffetsiz olduklarını söyledi. Her hakaret, duyanı yaralamaya yetecek kadar doğruluk payına sahipti. Onlara aptal olduklarını söyledi, kesinlikle unutulduğunu düşündükleri şeyleri hatırlattı onlara. Eski rezaletlerle alay etti, eğlendi ve herkesi perişan edene kadar da durmadı ta ki Thor ziyafete iştirak edene dek.

Thor kolayca sohbeti sonlandırdı: Loki'nin kötücül ağzını temelli kapatmak ve onu Hel'e, ölülerin salonuna göndermek için Mjollnir'i kullanmakla tehdit etti.

Loki ziyafetten ayrıldı ama dışarı çıkmadan önce Aegir'e döndü. "İyi bira yapıyorsun," dedi deniz devine. "Fakat burada başka bir sonbahar ziyafeti olmayacak. Alevler ele geçirecek bu salonu; alevler derinizi sırtınızdan ayıracak. Sevdiğin ne varsa alınacak elinden. Andım olsun."

Ve Asgard tanrılarından uzaklaşıp karanlığa doğru ilerledi.

II

Loki ertesi sabah ayıldı ve bir gece önce ne yaptığını düşündü. Utanç duymadı çünkü utanç Loki'nin huyu değildi ama tanrıların sabrını fazla zorladığını biliyordu.

Loki'nin denize yakın bir dağda bir evi vardı ve tanrılar onu unutuncaya dek orada beklemeye karar verdi. Dağın tepesinde, her tarafında bir tane olmak üzere dört kapılı bir evdi bu, herhangi bir yönden gelen tehlikeyi görmesini sağlardı.

Loki gün boyunca kendini bir somona dönüştürüp dağın tepesinde bulunan ve dağlardan dökülen yüksek Franang Şelalesi'nin dibindeki suda saklanırdı. Bir kol, suyu küçük bir nehre bağlardı ve nehir de doğrudan denize açılırdı.

Loki plan yapmayı ve plan bozmayı severdi. Somon olarak oldukça güvendeydi, biliyordu. Tanrılar yüzerlerken somon balığı yakalayamazlardı.

Ama sonra kendinden şüphe etmeye başladı. Merak etti, *Şelalenin altındaki suyun derinliklerinde balık yakalamanın bir yolu olabilir miydi?*

En maharetli olan, en kurnaz planları yapan o, bir somonu nasıl yakalardı?

Loki, ısırganotu ipliğinden bir yumak aldı ve onu ilmekleyip dokuyarak bir balık ağına dönüştürmeye başladı, varolan ilk ağ idi bu. *Evet*, diye düşündü. *Bu ağı kullanırsam, bir somon balığı yakalayabilirim.*

Şimdi, diye düşündü, *bir karşı plan düşünmek lazım: Tanrılar böyle bir ağ ördüyse ne yapacağım?*

Yaptığı ağı inceledi. Düşündü.

Somon sıçrayabilir, diye geçirdi aklından. *Akıntıya karşı yüzebilir, hatta şelalede dahi yol alabilir. Ağın üzerinden atlayabilirim.*

Bir şey dikkatini çekti. İlk kapıdan bir diğerine baktı. Ürkmüştü: Tanrılar dağın eteklerine tırmanıyordu ve neredeyse evine ulaşmışlardı.

Loki ağı ateşe attı ve yanmasını tatminle izledi. Sonra Franang Şelalesi'ne adım attı. Gümüşi bir somon şeklinde, Loki şelalede süzüldü ve dağın dibindeki suyun derinliklerinde kayboldu.

Aesir, Loki'nin dağdaki evine ulaştı. Her bir kapıyı bekliyorlardı, Loki'nin kaçmasını engelliyorlardı, tabii eğer hâlâ içeride olsaydı.

Tanrıların en bilgesi Kvasir, ilk kapıdan içeri girdi. Vakti zamanında ölmüştü ve kanından bal şarabı yapılmıştı ama artık bir kez daha hayattaydı. Ateşten ve yarısı içilmiş kadehten, Loki'nin onlar gelmeden sadece birkaç dakika önce orada olduğunu söyleyebilirdi.

Yine de Loki'nin nereye gittiğine dair hiçbir ipucu yoktu. Kvasir gökyüzünü taradı. Sonra zemine ve şömineye baktı.

"Kaçtı, sümsük küçük gelincik," dedi Thor, dört kapıdan birinden içeri girerken. "Kendisini herhangi bir şeye

dönüştürmüş olabilir. Onu asla bulamayacağız."

"O kadar aceleci davranma," dedi Kvasir. "Bak."

"Kül işte," dedi Thor.

"Fakat desenine bakın," dedi Kvasir. Eğildi, yerde, ateşin yanında duran küle dokundu, kokladı, ardından diline değdirdi. "Ateşe atılan ve yakılan bir sicimin külü bu. Tıpkı köşedeki ısırganotu ipliği yumağından bir sicim gibi."

Thor gözlerini devirdi. "Yanmış bir sicimin küllerinin bize Loki'nin nerede olduğunu söyleyeceğini sanmıyorum."

"Öyle mi? Ama desene bak – birbirine çapraz geçmiş elmas şeklinde. Kareler de kusursuzca nizami."

"Kvasir, tüm zamanımızı külün bıraktığı şekillere hayran hayran bakıp harcıyorsun. Aptallık bu. Küle bakarak harcadığımız her an Loki giderek daha da uzaklaşıyor."

"Haklı olabilirsin, Thor. Ama sicim üzerindeki kareleri böylesine düzenli hâle getirmek için onları ayıracak bir şeye ihtiyacın vardır, tıpkı ayaklarının dibindeki yerde duran tahta parçası gibi. Sicimin bir ucunu, bir şeyleri dokurken bir başka yere bağlamanız gerekir – zeminin şurasındaki çubuk gibi tıpkı. Sonra ipi düğümleyip çubuğa geçirirsin, örersin ve böylece bir sicim parçası tam olarak şu şekli... Hmm. Loki'nin ne dediğini merak ediyorum. Ben buna *ağ* diyeceğim."

"Neden hâlâ laf kalabalığı yapıyorsun?" dedi Thor. "Neden Loki'yi kovalayabileceğimiz yerde küllere, tahta çubuklara ve parçalara bakıyorsun? Kvasir! Sen düşünüp konuştuğun sırada o giderek bizden uzaklaşıyor!"

"Böyle bir ağ, işe en çok balık yakalarken yarar," dedi Kvasir.

"Seninle ve aptallığınla işim bitti," diye iç çekti Thor. "Yani balıkları tuzağa düşürmek için mi kullanılacak bu?

Aferin sana, ne de güzel anladın. Loki acıkmış ve bu yüzden de karnını doyurmak için balık yakalamak istemiştir. Loki hep icatlar yapar. Onun olayı bu. Her zaman zekiydi. Bu yüzden onu yamacımızda tutuyorduk."

"Haklısın. Ama kendine bir sor, eğer Loki'nin yerinde olsaydın, balık tutmak için bir şeyler icat edip sonra da geldiğimizi anlayınca ağı ateşe atar mıydın?"

"Çünkü..." dedi Thor, kaşlarını çatıp kendini düşünmeye zorlayarak, öyle ki uzak dağların tepesindeki gökgürlemeleri duyuluyordu. "Eee..."

"Kesinlikle. Çünkü geldiğimizde onu bulmamızı istemezdin. Bulmamızı istememesinin yegâne nedeni, biz Asgard tanrılarını, onu tuzağa düşürmek için ağı kullanmamızı engellemek."

Thor yavaşça başını salladı. "Anlıyorum," dedi. "Evet, sanırım öyle," diye ekledi ardından. Ve son olarak, "Yani Loki..."

"...şelalenin dibindeki derin sularda bir balık kılığında saklanıyor. Evet, kesinlikle! Sonunda çözüme ulaşacağını biliyordum, Thor."

Thor coşkuyla başını salladı, zemindeki küllerden bu sonuca nasıl vardığına emin değildi fakat Loki'nin nerede saklandığını bilmekten memnundu.

"Ben oraya, suya gideceğim, çekicimle," dedi Thor. "Ve... ve..."

"Bir ağ ile oraya gitmemiz gerek," dedi bilge tanrı Kvasir.

Kvasir kalan ısırgan sicimini ve boşluk bırakma tahtasını aldı. Sicimin ucunu çubuğa bağladı ve sicimi çubuğun çevresine sarmaya başladı, etrafını ve içini örmek için. Diğer tanrılara da ne yaptığını gösterdi ve çok geçmeden her biri dokuyup örüyordu. Su kadar uzun bir ağa sahip olana

dek ağları birer birer uç uca bağladılar ve şelalenin yanından inip dağın dibine doğru yol aldılar.

Suyun taştığı yerde akıntı vardı. Bu akıntı denize uzanıyordu.

Franang Şelalesi'nin kenarına ulaşınca tanrılar yaptıkları ağı açtılar. Ağ büyük ve ağırdı, suyun bir ucundan diğerine uzanabiliyordu. Thor'un bir ucunu tutmasına karşılık, Aesir'in tüm savaşçılarının diğer ucunu tutması gerekti.

Tanrılar suyun bir kıyısından başlayarak, şelalenin tam dibinden işe koyulup diğer kıyıya ulaşana dek su içinde ilerlediler. Hiçbir şey yakalayamadılar.

"Kesinlikle canlı bir şey var orada," dedi Thor. "Ağa karşı bir kuvvet hissettim. Ama daha derinlere yüzdü, çamura doğru ve ağ oraya yetişmedi."

Kvasir çenesini düşünceli düşünceli kaşıdı. "Sorun değil. Tekrarlamamız gerekiyor ancak bu sefer ağın alt kısmına ağırlık vereceğiz," dedi. "Böylece altından hiçbir şey geçemez."

Tanrılar üzerinde delikler olan ağır taşlar topladılar ve her taşı ağırlık yapsın diye ağın altına bağladılar.

Tanrılar tekrar suda ilerledi.

Loki, tanrılar suya ilk girdiği zaman kendinden memnun kalmıştı. Suyun çamurlu dibine doğru kaymıştı, iki düz taş arasına saklanmış ve ağ üzerinden geçerken beklemişti.

Artık endişeliydi. Karanlığın ve soğuğun derinliklerinde bunu düşündü.

Suyu terk edene dek kendini başka bir şeye dönüştüremezdi, eğer dönüştürse bile, tanrılar peşine düşerdi. Hayır, somon şeklinde kalmak daha güvenliydi. Ama somon olarak kapana kısılmış haldeydi. Tanrıların beklemeyeceği bir şey yapmak zorundaydı. Tanrılar açık denize ilerlemesini

beklerlerdi – sudan körfeze doğru akan nehirde fark edilmesi ve yakalanması ne kadar kolay olsa da eğer denize ulaşırsa orada güvende olurdu.

Tanrılar onun geldiği yerden geri dönmesini beklemezlerdi. Şelaleden yukarı çıkmasını beklemezlerdi.

Tanrılar, suyun dibindeki ağlarını çekti.

Tanrılar derinlerde olup bitenlere odaklanmışlardı ve daha önce gördükleri tüm somonlardan daha büyük, devasa bir gümüşi balık bir kuyruk hamlesiyle ağın üzerinden atlayıp akıntıya karşı yüzmeye başlayınca gafil avlandılar. Devasa somon, şelaleden yukarı fırlayıp yukarı doğru yüzdü ve havaya doğru atılmış gibi yerçekimine meydan okuyordu.

Kvasir, Aesir'e bağırdı, iki gruba ayrılmalarını emretti, biri ağın bir ucunda, biri diğerinde olacaktı.

"Şelalede uzun süre kalmayacak. Çok açığa çıktı. Hâlâ tek şansı denize inmesi. Şimdi, siz iki grup birlikte yürüyüp aradaki ağı sürükleyeceksiniz. Bu sırada Thor," dedi bilge Kvasir, "sen ortada bekleyeceksin ve Loki tekrar ağın üzerinden atlama hilesini yaptığında onu somon yakalayan bir ayı gibi havada kapacaksın. Sakın kaçırayım deme. Çok düzenbazdır."

"Sıçrayan somonları havada yakalayan ayılar gördüm. Güçlüyüm ve herhangi bir ayı kadar hızlıyım. Onu salmayacağım."

Tanrılar, büyük gümüşi balığın doğru zamanı beklediği yere, akıntıya karşı ağı sürüklemeye başladılar. Loki plan yapıyordu.

Ağ yaklaşırken Loki bunun hayati bir an olduğunu biliyordu. Daha önce yaptığı gibi ağın üzerinden atlamak zorundaydı ve bu kez denize doğru yol alacaktı. Gerildi, tıpkı geri sıçrayacak bir yay gibiydi ve ardından havaya fırladı.

Thor hızlıydı. Güneşte gümüşi somonun ışıltısını gördü ve onu kocaman elleriyle yakaladı, tıpkı havada somon kapan aç bir ayı gibiydi. Somon kaygan bir balıktır ve Loki de en kaygan somondu; kıpırdanıp Thor'un parmaklarının arasından kaçmaya çalıştı, buna karşılık Thor balığı daha sıkı kavradı ve kuyruğundan sıktı.

O gün bu gündür somonun kuyruk tarafına doğru giderek daraldığını söylerler.

Tanrılar ağlarını getirip balığın etrafına sımsıkı sardılar ve onu aralarında taşıdılar. Somon havada boğulmaya başladı, su arandı, ardından debelenip kıpırdandı ve artık tıknefes bir Loki'ydi taşıdıkları.

"Ne yapıyorsunuz?" diye sordu. "Beni nereye götürüyorsunuz?"

Thor başını sallayıp homurdanmakla yetindi ve yanıt vermedi. Loki diğer tanrılara sordu fakat hiçbiri ona neler olduğunu anlatmıyordu ve hiçbiri onunla göz göze gelmedi.

III

Tanrılar bir mağaranın ağzına girmişlerdi ve Loki aralarında süzülür halde yeryüzünün derinliklerine indiler. Mağaranın tavanından sarkıtlar iniyordu, yarasalar kanat çırpıp pırpır ediyordu. Daha da aşağı indiler. Çok geçmeden Loki'yi taşıyamayacakları kadar daralmıştı yol ve aralarında yürümesine izin verdiler. Thor, hemen Loki'nin arkasına geçti, eli Loki'nin omzundaydı.

Uzun, upuzunca bir süre daha indiler.

Mağaraların en derinlerinde alev alev meşaleler vardı ve üç kişi orada durmuş, onları bekliyordu. Loki yüzlerini

görmese de onları tanıdı ve yüreği dağlandı. "Hayır," dedi. "Onlara zarar vermeyin. Onlar bir yanlış yapmadılar."

"Onlar senin oğulların ve eşin, Loki Yalan-Ustası," dedi Thor.

O mağarada devasa, dümdüz üç taş vardı. Aesir her bir taşı yanlamasına yatırdı ve Thor çekicini eline aldı. Her bir taşın ortasına bir delik açtı.

"Lütfen! Babamın gitmesine izin verin," dedi Loki'nin oğlu Narfi.

"O bizim babamız," dedi Loki'nin diğer oğlu Vali. "Onu öldürmeyeceğine antlar içtin. O, tanrıların en yücesi Odin'in kan kardeşi ve ant kardeşidir."

"Onu öldürmeyeceğiz," dedi Kvasir. "Söyle bana, Vali, bir kardeşin diğerine yapabileceği en kötü şey nedir?"

"Kardeşin, kardeşine ihanet etmesi," dedi Vali, tereddüt etmeden. "Kardeşin, kardeşini öldürmesi, tıpkı Hod'un Balder'i öldürdüğü gibi. Menfur bir şey bu."

"Loki'nin tanrılarla kan kardeşi olduğu doğrudur bundandır ki onu öldüremeyiz. Ama size, oğullarına böyle bir yeminle bağlı değiliz," dedi Kvasir.

Kvasir, Vali'ye sözler etti, değişim sözleriydi bunlar, kudret sözleriydi.

Vali'nin insan şekli onu terk etti ve Vali'nin durduğu yerde bir kurt vardı artık, ağzından köpükler saçıyordu. Vali'nin zekâsı, sarı gözlerinden silinip giderken yerini açlık, öfke ve çılgınlığa bırakıyordu. Tanrılara baktı, annesi Sigyn'e baktı ve sonunda Narfi'yi gördü. Sessizce, uzun uzun hırıldadı boğazının derinlerinden ve tüyleri uzamaya başladı

Narfi bir adım geri attı, yalnızca bir adım atabildi, ardından kurt üzerindeydi.

Narfi cesurdu. Aslında kardeşi olan kurt onu parçalara

ayırırken, boğazını yırtıp bağırsaklarını taş zemine savurduğunda dahi çığlık atmadı. Kurt Vali, kana bulanmış ağzından uzun ve yüksek sesli bir uluma kopardı. Sonra, tanrıların kafaları üzerinden sıçrayıp mağaranın karanlığında gözden kayboldu ve bir daha Asgard'da onu gören olmadı, ta ki her şeyin sonuna dek.

Tanrılar, Loki'yi üç büyük taşa yasladılar: Taşlardan birini omuzlarının altına, bir diğerini belinin altına ve diğerini de dizlerinin altına koydular. Tanrılar, Narfi'nin saçılan bağırsaklarını alıp onları Loki'nin boynuna ve omuzlarına sıkıca bağlamak için taşların deliklerinden geçirdiler. Oğlunun bağırsaklarını beline ve kalçalarına sardılar, dizlerini ve bacaklarını o kadar sıkı bağladılar ki Loki zorlukla hareket edebildi. Ardından Loki'nin öldürülen oğlunun bağırsaklarını öyle sıkı, öyle sağlam bağlara dönüştürdüler ki sanki demirden yapılmışlardı.

Loki'nin karısı Sigyn, kocasının, oğlunun bağırsaklarıyla bağlanmasını izledi ve hiçbir şey söylemedi. Kocasının acısına, oğullarının ölümü ve leke sürülmüş onurlarına gözyaşı döktü sessiz sessiz. Henüz nedenini bilmese de bir kâse tutuyordu. Tanrılar onu buraya getirmeden önce, mutfağına gitmesini ve sahip olduğu en büyük kâseyi getirmesini söylemişti.

Güzel ayaklı Njord'un eşi, müteveffa Thiazi'nin dev kızı Skadi o sırada mağaraya geldi. Ellerinde kocaman bir şey taşıyordu, kıvrılmış ve bükülmüştü. Loki'nin üzerine eğildi ve taşıdığı şeyi üstüne yerleştirip mağaranın tavanından sarkan sarkıtlarla sardı, böylece başı Loki'nin başı üzerinde kaldı.

Bir yılandı bu, gözleri duygusuzdu, dili titriyordu, dişlerinden zehirler damlıyordu. Tısladı ve ağzından bir damla zehir Loki'nin yüzüne damlayıp gözlerini yaktı.

Loki çığlık attı ve çırpındı, kıvranıyordu, acı içinde sarsılıyordu. Başını oradan çekmeye, zehrin altından kurtarmaya çabaladı. Bir zamanlar oğluna ait bağırsaklardan yapılan bağlar onu sımsıkı tutuyordu.

Tanrılar bir bir oradan ayrıldı, memnuniyetleri yüzlerinden okunuyordu. Çok geçmeden yalnızca Kvasir kalmıştı orada. Sigyn bağlı kocasına ve kurt tarafından katledilen oğlunun deşilmiş cesedine baktı.

"Bana ne yapacaksın?" diye sordu.

"Hiçbir şey," dedi Kvasir. "Cezalandırılmıyorsun. Ne istersen yapabilirsin." Ardından o bile terk etti o yeri.

Yılanın zehrinin bir başka damlası Loki'nin yüzüne damladı ve bağlarında kıvranarak çığlık attı. Dünya, Loki'nin kıvranmalarıyla sarsıldı.

Sigyn çanağını aldı ve kocasına gitti. Hiçbir şey söylemedi –söyleyecek ne vardı?– ama Loki'nin yanıbaşında durdu, gözleri yaşlıydı ve yılanın dişlerinden düşen her bir damla zehrini kâsesiyle yakaladı.

Tüm bunlar uzun zaman önce, zamanın dahi unuttuğu bir tarihte, tanrıların hâlâ yeryüzünde hüküm sürdüğü günlerde yaşandı. Üzerinden öylesine uzun zaman geçti ki o günlerin dağları aşındı, en derin gölleri kurudu.

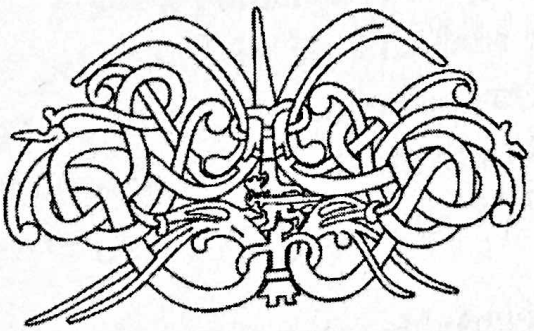
Sigyn hâlâ Loki'nin yanıbaşında, onun güzel ve çarpık yüzüne bakıp bekliyor, tıpkı öteden beri yaptığı gibi.

Tuttuğu kâse yavaş yavaş dolar, tek seferde bir damla düşer ama eninde sonunda zehir, kâseyi ağzına kadar doldurur. İşte o zaman, yalnızca o zaman Sigyn, Loki'yle ilgilenmeyi bırakır. Kâseyi alıp zehri döker ve o yokken, yılanın zehri Loki'nin yüzüne ve gözlerine düşer. O vakit Loki kıvranır, sarsılıp savrulur, sallanır, bükülür ve acıdan kıvranır, o kadar güçlü yapar ki bunları yer yerinden oynar.

Bu olay vuku bulduğunda, biz Midgard'dakiler deprem oldu diyoruz.

Söylenir ki Loki yeryüzünün altındaki karanlıkta bağlı kalacak ve Sigyn de yanında olup yüzünün üzerindeki zehri yakalamak için kâseyi tutacak ve onu sevdiğini fısıldayacak... ta ki Ragnarök gelip de günlerin sonunu getirene dek.

RAGNARÖK: TANRILARIN NİHAİ KADERİ

I

Şimdiye dek size geçmişte yaşanan, uzun zaman önce vuku bulan şeyleri anlattım.

Şimdiyse size gelecek günleri anlatacağım.

Sonun nasıl geleceğini ve bir kez daha nasıl başlayacağını anlatacağım. Karanlık günler hakkında olacak anlatacaklarım, dünyanın sonu ve tanrıların ölümüyle ilgili karanlık günler ve gizli şeyler hakkında. Kulak verin, öğreneceksiniz.

Zamanın sonunun gelmek üzere olduğunu nasıl bileceğimizin hikâyesi bu. İnsanların zamanında vuku bulacak her şey, tanrıların çağından çok uzaklarda henüz. Her şeyi gören Heimdall hariç, tüm tanrılar uykudayken gerçekleşecek. Heimdall her şeyi başından beri izleyecek ancak gördüklerini engelleyecek güçten yoksun olacak.

Kış ile başlayacak.

Normal bir kış olmayacak bu. Kış başlayacak, devam edecek, kış kışı izleyecek. Bahar gelmeyecek, ısınmayacak

havalar. İnsanlar acıkacak, üşüyecek ve öfkelenecek. Tüm âlemde büyük savaşlar gerçekleşecek.

Kardeş kardeşle dövüşecek, babalar oğulları öldürecek. Anneler ve kız çocukları birbirlerine düşecek. Kız kardeşler kız kardeşlerle savaşacak ve sıraları geldiğinde çocuklarının birbirlerini öldürdüklerini izleyecek.

Bu, zalim rüzgârların çağı olacak, kurt gibi yaşayanların, birbirlerini avlayanların, vahşi hayvanlardan farkı kalmayanların çağı olacak. Alacakaranlık çökecek dünyaya ve insanların yaşadığı yerler harap olacak, önce yanıp sonra çökecek ve küllere, yıkıma dönüşecek.

Daha sonra, kalan az sayıda insan hayvanlar gibi yaşarken, gökteki Güneş kaybolacak âdeta bir kurt tarafından yenmişçesine ve Ay da elimizden alınacak, artık kimse yıldızları göremeyecek. Karanlık kaplayacak havayı, kül gibi, sis gibi.

Bu, Fimbulwinter denen sonu gelmez korkunç kış mevsimi olacak.

Her yönden kar yağacak, şiddetli rüzgârlar esecek ve aklın, hayalin almayacağı kadar soğuktan bile çok daha soğuk olacak hava, öyle soğuk olacak ki nefes aldığınızda ciğerleriniz acıyacak, öyle bir soğuk gelecek ki gözlerinizdeki yaşlar donacak. Kışın üzerini örtecek bir bahar olmayacak, yaz olmayacak, sonbahar olmayacak. Sadece kış, ardından yine kış, yine kış, yine kış.

Sonrasında büyük depremlerin zamanı gelecek. Dağlar sallanacak ve parçalanacak. Ağaçlar devrilecek ve insanların yaşadığı yerlerden arta kalanlar yok olacak.

Depremler o kadar büyük olacak ki bütün bağlar, prangalar, zincirler ve bukağılar yok olacak.

Her biri.

Fenrir, büyük kurt, kendini zincirlerinden kurtaracak.

Ağzı açılacak: Üst çenesi göklere ulaşacak, alt çenesi ise dünyaya dokunacak. Yiyemeyeceği, yok etmeyeceği hiçbir şey olmayacak. Gözlerinden ve burun deliklerinden ateşler çıkacak.

Kurt Fenris'in adım attığı yere alev alev bir yıkım gelecek.

Seller de eksik olmayacak denizler yükselip alçaldıkça. Devasa ve tehlikeli Midgard yılanı Jormungundr, öfkesinden kıvranarak gitgide karaya yaklaşacak. Dişlerinden akan zehir, suya karışıp denizdeki tüm yaşamı zehirleyecek. Siyah zehrini havaya püskürtecek ve havayı soluyan tüm deniz kuşlarını öldürecek.

Midgard yılanının süründüğü okyanuslarda yaşam sona erecek. Balıkların ve balinaların, fokların ve deniz canavarlarının çürümüş cesetleri dalgalarda yıkanacak.

Loki'nin çocukları, erkek kardeşler Kurt Fenrir ve Midgard yılanını gören herkes ölümü bilecek.

Son, böyle başlayacak.

Sisli gökyüzü, çığlık atan çocuğunkine benzer bir sesle yarılacak ve alev alev yanan, bu sebepten de hiçbir fanin gözlerini üzerine dikemeyeceği kılıcını tutan ateş devi Surtr tarafından yönetilen Muspell'in evlatları, gökten aşağıya inecek. Gökkuşağı köprüsü Bifrost boyunca ilerleyecekler ve onlar ilerledikçe gökkuşağı parçalanacak, bir zamanlar parlak olan renkleri kömür ve kül rengine dönecek.

Bir başka gökkuşağı olmayacak asla.

Uçurumlar denize yuvarlanacak.

Yeryüzünün altındaki bağlarından kurtulacak olan Loki, *Naglfar* adlı geminin dümencisi olacak. Bu, şimdiye kadar yapılmış en büyük gemidir: Ölülerin tırnaklarından inşa edilmiştir. *Naglfar* dolup taşan denizlerde ilerleyecek. Mürettebat bakıp okyanusun üzerinde yalnızca süzülen ve çürüyen ölü şeyler görecek.

Loki yönetecek gemiyi ancak kaptanı buz devlerinin lideri Hrym olacak. Hayatta kalan buz devleri, devasa ve insanlık düşmanı Hrym'i takip edecekler. Hyrm'in nihai savaştaki askerleri olacaklar.

Loki'nin birliği Hel'in alayıdır. Huzursuz ölülerdir onlar, utanç verici ölümlerden mustariplerdir ve yeryüzünde hâlâ sevgi besleyen, yaşayan her şeyi yok etmeye kararlı yürüyen cesetler olarak bir kez daha dünyaya dönecekler dövüşmek için.

Bunların hepsi; devler, ölüler ve Muspell'in evlatları, Vigrid denen savaş alanına gidecekler. Vigrid kocamandır: Beş yüz kilometre boyunca uzanır. Kurt Fenris de oraya gidecek ve Midgard yılanı, Vigrid'e yakınlaşana dek dolup taşan denizlerde ilerleyecek, yaklaştığında ise kumun üzerine çıkacak ve kendini kıyıya çıkmaya zorlayacak – sadece başı ve vücudunun ilk kilometresi kadarını. Vücudunun büyük kısmı denizde kalacak.

Savaş düzeninde yerleşecekler: Surtr ve Muspell'in evlatları alevler içinde orada olacak; Hel ve Loki'nin savaşçıları dünyanın altından gelip orada olacak; Hrym'in buz devleri birliği orada olacak ve çamurlar donacak durdukları yerde. Fenrir onlarla olacak, keza Midgard yılanı da. Havsalanın alabileceği en kötü düşmanlar o gün orada bulunacak.

Heimdall, tüm bunları vuku bulurken görecek. Her şeyi görür en nihayetinde: Tanrıların bekçisidir. Şimdi, tam olarak şimdi harekete geçecek sadece.

Heimdall, bir zamanlar Mimir'in olan boynuz Gjallerhorn'u üfleyecek, tüm gücüyle üfleyecek. Asgard borunun gürültüsüyle sarsılacak ve işte o zaman uyuyan tanrılar uyanıp silahlarına uzanacaklar ve Yggdrasil'in altındaki Urd'un kuyusunda toplanacaklar.

Odin, atı Sleipnir'e binecek ve hem kendisi hem de tanrılar için Mimir'in başına akıl danışmak üzere Mimir'in kuyusuna gidecek. Mimir'in başı tıpkı benim şimdi size anlattığım gibi, geleceğe dair bilgisini Odin'e fısıldayacak.

Mimir'in fısıldadığı şey, her şey karanlık gözükse dahi, Tanrılar Tanrısı Odin'e ümit verecek.

Dünya ağacı, büyük dişbudak ağacı Yggdrasil, rüzgârdaki bir yaprak gibi sallanacak ve Aesir ile savaşta yiğitçe ölen savaşçılar Einherjar, savaş kıyafetlerini giyecekler ve birlikte Vigrid'e, son muharebe alanına gidecekler.

Odin, birliğinin başında ilerleyecek. Zırhı parlayacak ve altın bir miğfer takacak. Thor da onun yanında ilerleyecek, elinde Mjollnir'le.

Savaş alanına ulaşacaklar ve son savaş başlayacak.

Odin, hayallerin ötesinde bir cüsseye ulaşmış kurt, devasa Fenrir'e saldıracak doğrudan. Her Şeyin Babası, mızrağı Gungnir'i elinde tutacak.

Thor, Odin'in büyük kurda hamle yaptığını görecek, gülümseyecek, ardından keçilerini daha hızlı gitmeleri için kamçılayarak ve Midgard yılanına doğru ilerleyecek, çekici demir eldiveninde.

Frey, alev alev, dehşetengiz Surtr'a hamle yapacak. Surtr'un ateşli kılıcı devasadır ve ıskalasa dahi yakar geçer. Frey sağlam ve iyi bir dövüşçüdür ancak Aesir'in ilk kaybı o olacak: Kılıcı ve zırhı baş edemeyecek Surtr'un yanan kılıcıyla. Gerd'in sevgisi uğruna uzun zaman önce Skirnir'e verdiği kılıcının özlemi ve pişmanlığıyla can verecek. O kılıç, onu kurtarabilirdi.

Savaş, öfkeyle gürleyecek; Odin'in soylu savaşçıları Einherjar, Loki'nin kötücül ölüler birliğiyle meydan muharebesinde çarpışacak.

Cehennem tazısı Garm hırlayacak. Fenrir'den daha kü-

çük olsa da hâlâ tüm köpeklerin en kudretlisi ve en tehlikelisidir. Üstüne üstlük yerin altındaki zincirlerinden kurtulacak ve yeryüzündeki savaşçıların boğazlarını parçalamak için geri dönecek.

Tyr onu durduracak, tek elli Tyr; adam ve kâbus köpek dövüşecekler. Tyr cesurca savaşacak ancak savaş her ikisinin de sonu olacak. Garm, dişleri Tyr'in boğazına kenetli ölecek.

Thor, nihayet uzun zamandır yapmak istediği üzere Midgard yılanını öldürecek.

Büyük yılanın beynini çekiciyle patlatacak. Deniz yılanının başı savaş alanına düştüğünde geri sıçrayacak.

Thor, yılanın başının yere çarptığı yerden üç metre uzağa inecek ama bu yeterli olmayacak. Yılan ölürken bile, zehir damlalarını kalın ve siyah sprey hâlinde gökgürültüsü tanrısına püskürtecek.

Thor acı içinde hırlayacak ve katlettiği yaratığın zehri yüzünden toprağa yığılacak cansız bedeni.

Odin, Fenrir'le cesurca savaşacak ancak kurdun mümkün her şeyden daha büyük ve daha tehlikeli olduğunu unutmamak gerek. Güneş'ten daha büyük, Ay'dan daha büyük. Odin, mızrağıyla ağzına doğru atılacak ancak Fenrir'in çenesini bir açıp kapamasıyla mızrak yok olacak. Bir başka ısırık daha alacak, çiğneyecek, yutacak ve Herkesin Babası, tüm tanrıların en yücesi, en bilgini Odin de ölecek ve bir daha görülmeyecek ortada.

Odin'in oğlu, sessiz tanrı, güvenilir tanrı Vidar, babasının ölümünü izleyecek. Fenrir, Odin'in ölümünden vahşi bir zevk duyarken Vidar öne atılacak ve ayağını, kurdun alt çenesine oturtacak.

Vidar'ın iki ayağı farklıdır. Birinde normal bir ayakkabı vardır. Diğer ayağına ise zamanın şafağından beri yapılan bir ayakkabı giyer. Bu ayakkabı, insanların kendileri için

ayakkabı yaparken kesip attığı parmak ve topuk kısımlarının birleşmesiyle meydana gelir.

(Son savaşta Aesir'e yardım etmek istiyorsanız deri paçavralarınızın tümünü atın. Atılmış tüm ayakkabıların derileri ve süslemeleri böylece Vidar'ın ayakkabısının bir parçasına dönüşür.)

Bu ayakkabı, büyük kurdun alt çenesini yere çalacak ve kurt bu sebepten hareket edemeyecek. Ardından Vidar tek eliyle kurdun üst çenesine ulaşıp kavrayacak ve ağzını parçalayacak. Fenrir bu şekilde ölecek ve böylece Vidar babasının intikamını alacak.

Vigrid denilen muharebe alanında tanrılar buz devleri ile savaşırken can verecek, buz devleri tanrılar ile savaşırken can verecek. Hel'in namevt birlikleri, son ölümlerinde toprağa karışacak ve asil Einherjar, donmuş zeminde onların yanında uzanacak; cansız ve sisli gökyüzünün altında hepsi son bir kez ölecek ve bir daha canlanmayacaklar, asla uyanıp dövüşmeyecekler.

Loki'nin birliğinden yalnızca, kanlı ve çıldırmış gibi bakan gözleri ile yaralı dudaklarında memnun bir gülümsemeyle duran Loki hayatta kalacak.

Tanrıların bekçisi, köprüdeki gözcü Heimdall da ölmeyecek. Kılıcı Hofud elinde ıslak ve kanlı hâlde savaş alanında dikilecek.

Vigrid'in karşı uçlarından birbirlerine doğru yürüyecekler, cesetlerin üzerini çiğneyecekler, birbirlerine ulaşmak için kan ve alevlerin içinden geçecekler güçlükle.

"Ah," diyecek Loki. "Tanrıların çamura bulanmış gözcüsü. Tanrıları çok geç uyandırdın, Heimdall. Onların bir bir ölmelerini izlemek keyifli değil miydi?"

Loki, Heimdall'ın yüzünü izleyecek, zayıflık arayacak, duygu arayacak fakat Heimdall kayıtsız kalacak.

"Söyleyecek tek sözün yok mu, dokuz annenin Heimdall'ı? Yerin altında bağlıyken, yılanın zehri yüzüme akarken, zavallı Sigyn yanımda durmuş toplayabildiği kadar ağuyu kâsesine toplarken, oğlumun bağırsaklarıyla bağlanmış karanlıkta yatarken çıldırmamı engelleyen tek şey bu ânın düşüncesiydi, zihnimde defalarca canlandırdım, güzel çocuklarımla birlikte tanrıların zamanının sonunu getirdiğim, dünyayı sona erdirdiğim günleri hayal ettim."

Heimdall yine hiçbir şey söylemeyecek ama vuracak, sertçe vuracak, kılıcı Loki'nin zırhına çarpacak ve Loki karşılık verecek, Loki sertçe, zekice ve keyifle saldıracak.

Savaştıkça, uzun zaman önce âlem çok daha yalınken savaştıkları zamanı hatırlayacaklar. Hayvan şeklinde dövüşmüşlerdi hani, foka dönüşüp Brisings'in kolyesini elde etmek için yarışmışlardı: Loki kolyeyi, Odin'in talebi üzerine Freya'dan çalmıştı ve Heimdall da geri almıştı.

Loki bir hakareti asla unutmaz.

Kavga edecekler, birbirlerini kesecekler, bıçaklayacaklar ve doğrayacaklar.

Savaşacaklar ve ölecekler, Heimdall ile Loki yan yana düşecekler ölümcül yaralarla.

"Bitti," diye fısıldayacak Loki, savaş alanında ölürken. "Ben kazandım."

İşte o zaman Heimdall sırıtacak, ölürken tükürük ve kan kaplı altın dişlerini göstererek sırıtacak. "Senin gördüğünden daha fazlasını görebiliyorum," diyecek Heimdall, Loki'ye. "Odin'in oğlu Vidar, oğlun Kurt Fenris'i öldürdü ve Vidar hayatta kaldı, keza Odin'in oğlu, Vidar'ın kardeşi Vali de öyle. Thor öldü ancak çocukları Magni ve Modi hâlâ yaşıyor. Mjollnir'i babalarının soğuk elinden aldılar. Onu kullanacak kadar kudretli ve soylular."

"Hiçbir önemi yok bunların. Âlem yanıyor," diyecek Loki. "Faniler öldü. Midgard yok edildi. Kazandım."

"Senin gördüğünden daha fazlasını görebiliyorum, Loki. Dünya ağacına kadar uzanan tüm yolu görebiliyorum," diyecek Heimdall son nefesiyle. "Surtr'un ateşi, dünya ağacına işlemez, ayrıca iki insan Yggdrasil'in gövdesinde kendilerini güvenli bir şekilde sakladı. Kadının adı Hayat, erkeğinki ise Hayata Özlem. Onların torunları dünyayı dolduracak. Bir son yok. Yalnızca eski zamanların sonu ve yeni zamanların başlangıcı bu, Loki. Ölümün ardından her zaman diriliş gelir. Başarısız oldun."

Loki bir şeyler söylerdi, sivri dilli, zeki ve can acıtıcı laflar ederdi ama hayatı onu terk edecek, tüm o zekâsı ve zalimliğiyle birlikte; ve bir daha asla bir şey söylemeyecek. Donmuş muharebe alanında Heimdall'ın yanında, soğukta yatacak.

Artık, her şeyin başlangıcından önce orada bulunan, yanan dev Surtr ölümün engin düzlüğüne bakacak ve parlak kılıcını göklere kaldıracak. Bin ormanın alev alması gibi bir ses duyulacak ve havanın kendisi yanmaya başlayacak.

Dünya, Surtr'un alevleriyle cayırdayacak. Taşan okyanuslar buharlaşacak. Nihai ateşler yükselecek, titreyecek ve ardından sönecek. Kar gibi, kapkara küller yağacak gökten.

Loki ve Heimdall'ın cesetlerinin bir zamanlar yan yana uzandığı alacakaranlıkta, kararmış toprakta iki öbek gri kül dışında hiçbir şey gözükmeyecek, dumanlar gündüz sisine karışacak. Yaşayanların ve ölülerin ordusundan, tanrıların düşleri ve savaşçılarının cesaretinden hiçbir şey kalmayacak geriye.

Çok geçmeden, kabarmış okyanus tüm diyarı temizlerken külleri de yutacak ve yaşayan her şey güneşsiz gökyüzünün altında unutulacak.

Âlemler işte böyle son bulacak, kül ve sel içinde, karanlık ve buz içinde. Tanrıların nihai kaderi işte böyle gelecek.

II

Bu son. Ama sondan sonrası da var.

Okyanusun gri sularından, yeşil dünya bir kez daha kendini gösterecek.

Güneş yenmiş olsa da Güneş'in kızı, annesinin olduğu yerde parlayacak ve yeni güneş eskisinden daha parlak olacak, taze bir ışıkla yepyeni ışıldayacak.

Kadın ve erkek. Hayat ve Hayata Özlem, âlemleri bir arada tutan dişbudak ağacının içinden çıkacak. Yeşil yeryüzündeki çiylerle beslenecekler, sevişecekler ve sevgilerinden insanlık yeşerecek.

Asgard olmayacak ama bir zamanlar Asgard'ın durduğu yerde İdavoll görkemli ve daimi duracak.

Odin'in oğulları Vidar ve Vali, İdavoll'a gelecek. Ardından Thor'un oğulları Modi ve Magni gelecek. Aralarında Mjollnir'i getirecekler, artık Thor olmadığından çekici iki kişinin taşıması gerekecek. Balder ve Hod, ölüler diyarından dönecekler ve altısı da yeni güneşin ışığında oturup aralarında konuşacaklar, gizemleri hatırlayacaklar ve neyin farklı yapılabileceğini, oyunun sonucunun kaçınılmaz olup olmadığını tartışacaklar.

Âlemi yutan Kurt Fenrir'den ve Midgard yılanından bahsedecekler, tanrılardan olan fakat tanrılarla olmayan, onları kurtaran ve onları yok edebilecek Loki'yi anacaklar.

Ardından Balder, "Hey. Hey! Bu da ne?" diyecek.

"Ne, ne?" diye soracak Magni.

"Şu işte. Uzun çimlerde ışıldıyor. Görüyor musun? Şuraya bak. Onlardan bir tane daha var."

Sonra uzun çimlerde dizlerinin üzerine çökecekler ve çocuk boyuna gelecekler.

Thor'un oğlu Magni, uzun çimlerdeki şeylerden birini bulan ilk kişi olacak ve onu bulduktan sonra bulduğu şeyin ne olduğunu anlayacak. Altın bir satranç taşı olacak bu, tanrıların hâlâ yaşadığı zamanda oynadığı türden. Altın oyması küçük bir Odin, Herkesin Babası, tahtında oturuyor: şah.

Daha fazlasını bulacaklar. İşte Thor, çekici elinde. Dudaklarında boynuzuyla Heimdall. Vezir, Odin'in karısı Frigg.

Balder, küçük bir altın heykelini tutacak. "Bu sana benziyor," diyecek Modi ona.

"Benim," diyecek Balder. "Ölmemden uzun zaman evvel, Aesir'in bir parçasıyken."

Çimlerde başka taşlar da bulacaklar, bazıları güzel olacak bazıları daha az. Burada, kara toprakta yarı gömülü olacak Loki ve onun canavar çocukları. Bir buz devi de var. İşte Surtr, yüzü alev alev.

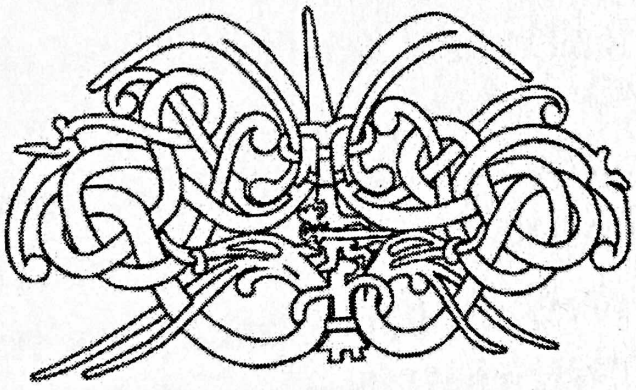
Yakında bir satranç takımını tamamlamak için ihtiyaç duyacakları tüm parçaları bulacaklar. Satranç oynamak için taşları dizecekler: Masadaki satranç tahtası üzerinde Asgard tanrıları ebedi düşmanlarıyla yüzleşecek. Yepyeni, kusursuz güneş ışığı, bu mükemmel öğle sonrasında altın satranç taşlarında parıldayacak.

Balder, güneşin doğuşu gibi gülümseyecek, uzanacak ve ilk hamlesini yapacak.

VE OYUN YENİ BAŞTAN BAŞLAYACAK.

NOTLAR

Manzum (ya da *Eski*) *Edda*, Eski İskandinav'da, bazıları mitolojik bazıları da şiirsel olan anonim şiirler toplamıdır. Bu şiirlerin en ünlüsü ve en önemlisi, altmış altı kıtadan oluşan Voluspa'dır. Bu şiirde, devasa bir kâhin kadın, öngördüğü her şeyi Odin'e anlatır.

Mensur veya *Genç Edda* olarak bilinen Snorri'nin *Edda*'sı 1200 yılı civarında yazılmıştır ve üç bölümden oluşmaktadır: Skáldskaparmál, İskandinav halk ozanlarına şiir sanatını ve İskandinav şiirinde dilin nasıl kullanılacağını anlatan bir talimat ve açıklama kitabıdır (aynı zamanda bir dizi öyküyü de içinde barındırır); Háttatal ise 102 farklı şiir ölçüsünden oluşan bir olaylar dizisidir ve Gylfaginning de ("Gylfi'nin kandırılması"), İsveç kralı Gylfi'nin, kılık değiştirip Asgard'a girmesini ve kendilerini Yüce, Bir O Kadar Yüce ve Üçüncü olarak tanıtan hükümdarlarıyla buluşmasını ve onlara sorular sorup bu kitaptaki öykülerin birçoğunu yanıt olarak almasını anlatır.

Mensur Edda, Snorri Sturluson (1179–1241) tarafından yazıldı. Snorri, ülkenin en yüksek siyasi makamı olan İzlanda Adalet Sözcülüğü görevini iki kez üstlenmişti.

Politikacı, devlet adamıydı ve altmış iki yaşında, damadı tarafından siyasi nedenlerle öldürüldü. Bunun yanı sıra bir şair ve tarihçiydi. En önemli eserleri *Mensur Edda* ve İsveç krallarının mitolojik zamanlarının tarihini anlatan *Heimskringla*'dır.

Edda, "Büyük büyükanne" anlamına gelen Eski İskandinav dilinde bir kelime. Yani belki de bunlar "büyükanne hikâyeleri"dir. *Edda*'nın kökeni ve anlamı için başka iddialar da var – Eski İskandinav dilinde şiir kelimesinin karşılığı olduğu gibi örneğin ya da Edda'nın "Oddi'den Çıkan Kitap" (bu durumda Oddi, Snorri Sturluson'un büyüdüğü çiftlik olabilir) anlamına gelebileceği gibi.

Başlangıçtan Önce ve Sonra

Bu hikâye, *Mensur Edda*'daki Gylfaginning ve *Manzum Edda*'daki Voluspa, Grimnismal ve temel olarak Vafthrudnismal'dan toparlandı.

Yggdrasil ve Dokuz Âlem

Bu hikâyenin büyük bir kısmı *Manzum Edda*'daki Voluspa ve Grimnismal'dan. Dokuz âlem olduğu konusunda çoğunlukla herkes hemfikir. Dokuz âlemin ne olduğu ise nereye baktığınıza göre değişir.

Mimir'in Başı ve Odin'in Gözü

Birkaç farklı kaynaktan oluşturulan yama bir hikâye.

Bilgeliğin kaynağının öyküsü *Manzum Edda*'daki Voluspa'da ve *Mensur Edda*'daki Gylfaginning'de bulunur. Mimir'in başının bilgeliği *Manzum Edda*'daki Voluspa ve Sigrddrifumal'dan anlatılırken, Mimir ve Hoenir'in hikâyesi, Snorri'nin Eski İskandinav kralları hakkındaki

destanlarını derlediği *Heimskringla*'daki Ynglinga destanında bulunur.

Tanrıların Hazineleri

Mensur Edda'daki Skaldskaparmal'dan.

Duvar Ustası

Mensur Edda'daki Gylfaginning'den bir hikâyenin yeniden anlatımı.

Loki'nin Çocukları

Mensur Edda'daki Gylfaginning'den.

Freya'nın Sıradışı Düğünü

Manzum Edda'daki Thrymskvitha veya Thrymin Şiiri'ndeki bir şiirin yeniden anlatımı. Yazdığım ve izleyici kitlesine karşı yüksek sesle okuduğum ilk hikâye. İzleyicilerin, devam etmem için bulundukları isteğe kulak vermem bu kitabı yazmamdaki itici güçlerdendi.

Şairlerin Bal Şarabı

Yeniden anlatması ilginç bir hikâyeydi. İki ya da üç farklı öykü birbirine eklenmiş gibi bir havası var ve onları tek bir anlatı gibi hissettirmeye çalışmak asıl zor olan şeydi. Snorri'nin *Mensur Edda*'sındaki Skaldskaparmal'dan ve *Manzum Edda*'daki Havamal'dan alındı.

Thor'un Devler Diyarına Yolculuğu

"Thor'un ona bile kafa tutacak kadar kuvvetli ve sihir konusunda maharetli bir şeyle karşılaştığı bir tecrübesi hiç

yok mu?" sorusunun cevabı ve *Mensur Edda*'nın Gylfaginning bölümünde yanıtlanıyor.

Ölümsüzlük Elmaları

Mensur Edda'daki Gylfaginning'den.

Gerd ve Frey'in Hikâyesi

Bu hikâyenin en ünlü versiyonu *Manzum Edda*'da bulunan Skirnismal adlı şiir. Gerd, Frey'le evlenmeye karşı çıkar ve fikrini değiştirmesi için tehdit edilir. Bu öyküyü kurarken her iki versiyondan da yararlandım; Snorri'nin *Mensur Edda*'sındaki Gylfaginning'den Skirnir'in Gerd'e Frey'in onu sevdiğini söylemesi üzerine onunla evlenmeyi kabul etmesini aldım. Tehditsiz evliliği tercih ederim.

Oğulları Fjolnir'in bahsi de Snorri'nin *Heimskringla*'sındaki Ynglinga destanında geçiyor.

Hymir ve Thor'un Balık Avı

Bu öyküde iki kaynaktan faydalandım: *Manzum Edda* şiiri Hymiskvida yani "Hymir'in Şiiri" ve *Mensur Edda*'daki Gylfaginning. Hikâye ile şiir temelde aynı ancak düzyazı hâli daha uzun ve (bana göre) balık avının daha ilginç bir anlatısına sahip, ayrıca Hymir'in oltayı kesmesi *Mensur Edda*'da görülüyor.

Tyr, *Mensur Edda*'da Odin'in oğludur ancak *Manzum Edda*'da Hymir'in oğludur, bu yüzden de orta yolu bulup Hymir'i üvey babası yaptım.

Balder'in Ölümü

Snorri'nin yazdığı Gylfaginning bu öykünün asıl kaynağı. *Manzum Edda*'daki şiir Balder'in Rüyaları'nda daha da malzeme bulunuyor.

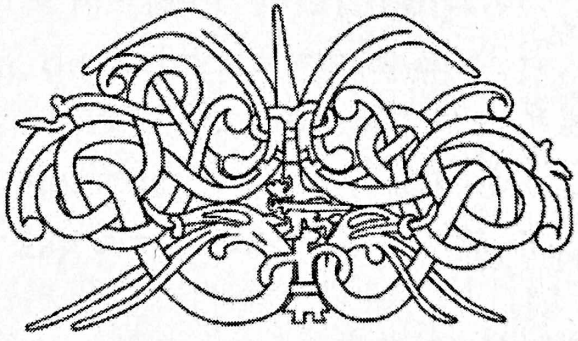
Loki'nin Son Günleri

Bu kitabı yazdığım zamanlarda dört gözle beklediğim şeylerden biri, *Manzum Edda*'dan bir şiir olan Lokasenna'yı yani "Loki'nin Münakaşası"nı anlatmaktı. Ardından, sıra yazmaya gelince, kederli bir halde, tüm bir bölümü ayırmayı dört gözle beklediğim materyali tek bir paragrafta anlatmış olduğumu gördüm. Sarhoşlukla fesatlaşan Loki'nin, pek çok tanrı ve tanrıçayı üzdüğü ve tanrıların da buna karşılık olarak kendini savunduğu veya saldırdığı yer. Muazzam bir şiir ama yer alacağı hikâyenin şeklini bozacakmış gibi hissettim. Lokasenna ve *Mensur Edda*'daki Gylfaginning'den esas alındı.

Ragnarök: Tanrıların Nihai Kaderi

Bu kitabı, mevsimin ilk kar fırtınası sırasında Hudson, New York'ta bir evde bitirdim. Evin Wi-Fi'ı (ve neredeyse hiç mobilyası) yoktu ve gece boyunca yaşanan elektrik kesintileri, bölümün ilk taslağının bilgisayarımdan kaybolmasına sebep oldu. Üzülmüştüm ancak ikinci kez yazdığımda daha canlı bir öykü ortaya çıktı; bu kez finali Snorri'den geldi, Gylfaginning'in sonundan. Snorri, *Manzum Edda*'daki Voluspa'dan sıkça alıntılama yapıyor.

SÖZLÜKÇE

Aegir: Deniz devlerinin en büyüğü. Ran'ın kocası, okyanus dalgalarının ta kendisi olan dokuz kızın babası.

Aesir: Tanrıların bir ırkı, kabilesi ya da alt dalı. Asgard'da yaşarlar.

Alfheim: Dokuz âlemden biri, burada aydınlık elfler yaşar.

Angrboda: Loki'nin üç canavar çocuğunun annesi olan dev.

Asgard: Aesir'in meskeni. Tanrılar diyarı.

Ask: İlk adam, dişbudaktan yapılmıştır.

Audhumla: İlk inek. Dili, tanrıların atasını şekillendirmiştir ve memelerinden süt ırmakları akar.

Aurboda: Bir dağ devi, Gerd'in annesi.

Balder: "Güzel" olarak bilinir. Odin'in ikinci oğlu, Loki dışında herkes çok sever.

Barri Adası: Frey ve Gerd'nin evlendiği ada.

Baugi: Bir dev, Suttung'un kardeşi.

Beli: Bir dev. Frey onu bir geyik boynuzuyla öldürür.

Bergelmir: Ymir'in erkek torunu. Bergelmir ve karısı selden kurtulan tek devlerdir.

Bestla: Odin, Vili ve Ve'nin annesi, Bor'un karısı. Bolthorn adlı devin kızı. Mimir'in kız kardeşi.

Bifrost: Asgard'ı Midgard'a bağlayan gökkuşağı köprüsü.

Bodn: Şiir şarabını tutmak için yapılan iki adet yassı fıçıdan biri. Diğeri ise Son.

Bolverkr: Odin'in kılık değiştirdiğinde kullandığı adlardan biri.

Bor: Bir tanrı. Buri'nin oğlu, Bestla'yla evli. Odin, Vili ve Ve'nin babası.

Bragi: Şiir tanrısı.

Breidablik: Balder'in evi. Neşe, müzik ve bilgi mekânı.

Brisings Kolyesi: Freya'ya ait parıl parıl bir kolye.

Brokk: Büyük hazineler yapma yeteneğine sahip bir cüce. Eitri'nin kardeşi.

Buri: Tanrıların atası, Bor'un babası, Odin'in büyükbabası.

Çevik Hermod: Odin'in oğlu. Balder'i serbest bıraksın diye yalvarmak için Sleipnir'le Hel'e gidiyor.

Dişbileyen: Tanngnjóstr ya da "diş-bileyen." Thor'un arabasını çeken iki keçiden biri.

Dişgösteren: Tanngrisnir ya da "diş-gösteren." Thor'un arabasını çeken iki keçiden biri.

Draupnir: Odin'in altın bileziği, her dokuz günde bir, eşit güzellik ve kıymette sekiz bilezik üretir.

Egil: Bir çiftçi, Thialfi ve Roskva'nın babası.

Einherjar: Savaşta cesurca ölen ve artık Valhalla'da ziyafet çekip savaşan asil ölüler.

Eitri: Thor'un çekici de dahil olmak üzere büyük hazineler yaratan bir cüce. Brokk'un kardeşi.

Elli: Aslında ihtiyarlığın kendisi olan yaşlı bir kadın.

Embla: İlk kadın, karaağaçtan yapılmıştır.

Farbauti: Loki'nin babası, bir dev. "Yeri göğü titreten."

Fenrir veya Kurt Fenris: Bir kurt. Loki ile Angrboda'nın oğlu.

Fimbulwinter: Ragnarök'ten önceki kış, sonu yok.

Fjalar: Galar'ın kardeşi ve Kvasir'in katili.

Fjolnir: Frey ve Gerd'in oğlu, İsveç'in ilk kralı.

Franang Şelalesi: Loki'nin kendini somon kılığında sakladığı yüksek şelale.

Frey: Aesir ile yaşayan Vanir tanrısı. Freya'nın erkek kardeşi.

Freya: Aesir'le yaşayan Vanir tanrıçası. Frey'in kız kardeşi.

Frigg: Odin'in karısı, tanrıların kraliçesi. Balder'in annesi.

Fulla: Bir tanrıça, Frigg'in hizmetkârı.

Galar: Karanlık elflerden biri. Fjalar'ın kardeşi ve Kvasir'in katili.

Garm: Ragnarök'te Tyr'in hem katili hem de maktülü korkunç tazı.

Gerd: Işıl ışıl güzellikte bir kadın dev, Frey tarafından sevilir.

Gilling: Fjalar ve Galar tarafından öldürülen dev, Suttung ve Baugi'nin babası.

Ginnungagap: Yaratılışın başlangıcında Muspell (ateş âlemi) ile Niflheim (pus âlemi) arasında bulunan esneyen boşluk.

Gjallerhorn: Mimir'in kuyusunda duran, Heimdall'ın boynuzu.

Gleipnir: Cüceler tarafından dövülmüş ve Fenrir'i bağlamak için tanrıların kullandığı büyülü zincir.

Grimnir: "Kukuletalı." Odin'in bir ismi.

Gullenbursti: Frey için cüceler tarafından yapılan altın yaban domuzu.

Gungnir: Odin'in mızrağı. Asla hedefini şaşmaz ve Gungnir üzerine edilen yeminler bozulamaz.
Gunnlod: Suttung'un kızı olan dev, şiir şarabını korur.
Gymir: Bir toprak devi, Gerd'in babası.

Heidrun: Süt yerine şarap veren bir keçi. Valhalla'daki ölüleri besler.
Heimdall: Tanrıların gözcüsü, öteyi gören.
Hel: Loki'nin Angrboda'dan olma kızı. Savaşta asilce ölmeyenlerin, utanç verici ölümün diyarı Hel'in hâkimi.
Hlidskjalf: Odin'in tahtı, buradan dokuz âlemi görebiliyor.
Hod: Balder'in kardeşi, kör tanrı.
Hoenir: Kadim bir tanrı. İnsanlara mantık melekesini o bahşetmişti. Aesir'den biri, Vanir'e kralları olması için gönderildi.
Hrym: Ragnarök'teki buz devlerinin lideri.
Hugi: Her şeyden daha hızlı koşabilen genç bir dev. Aslında, düşüncenin kendisi.
Huginn: Odin'in iki kuzgunundan biri. İsmi "düşünce" anlamına gelir.
Hvergelmir: Yiggdrasil'in altındaki Niflheim'da bir kaynak, pek çok başka nehir ve derenin kökeni.
Hymir: Devlerin kralı.
Hyrrokkin: Bir kadın dev, Thor'dan bile güçlü.

İdavoll: Asgard'ın üzerine inşa edildiği ve hayatta kalan tanrıların Ragnarök'ten sonra döneceği "görkemli ova."
İdunn: Aesir tanrıçası. Tanrılara ebedi gençlik veren ölümsüzlük elmalarının koruyucusu.
İvaldi: Karanlık elflerden biri. İvaldi'nin oğulları, Frey'in olağanüstü gemisi *Skidbladnir*'i, Odin'in mızrağı Gungnir'i ve Thor'un karısı Sif için yepyeni ve güzel altın saçlar yaptılar.

Jord: Thor'un annesi, aynı zamanda toprak tanrıçası olan bir dev.
Jormungundr: Midgard yılanı. Loki'nin çocuklarından biri ve Thor'un düşmanı.
Jotunheim: Jotun, dev anlamına gelir ve Jotunheim da devler diyarıdır.

Kvasir: Aesir'in ve Vanir'in tükürüklerinin karışımından zuhur eden bir tanrı, bilgelik tanrısı. Kvasir, cüceler tarafından öldürüldü ve kanından bal şarabı yapıldı. Daha sonra hayata döndü.

Laufey: Loki'nin annesi. Çok zayıf olduğundan Nal, yani iğne, diye de adlandırılırdı.
Lerad: Muhtemelen Yggdrasil'in bir parçası olan ve Valhalla'nın savaşçılarına şarap veren keçi Heidrun'u besleyen bir ağaç.
Lit: Talihsiz bir cüce.
Loki: Odin'in kan kardeşi, Farbauti'nin ve Laufey'nin oğlu. Asgard'ın tüm sakinlerinin en kurnazı, en zekisi. Bir şekil değiştiren ve yaralı dudaklı. Gökyüzünde yürümesine olanak sağlayan ayakkabıları var.

Magni: Thor'un oğlu, "kuvvetli."
Megingjord: Thor'un kudret kemeri. Takınca gücü ikiye katlanır.
Midgard: "Orta avlu." Dünyamız. İnsanlar âlemi.
Midgard yılanı: bkz. Jormungundr.
Mimir: Odin'in dayısı ve Jotunheim'daki bilgelik pınarının koruyucusu. Bir dev, belki de Aesir'den biri. Vanir tarafından kellesi kesildi ve kafası hâlâ bilgelikler bahşedip kaynağa göz kulak oluyor.

Mimir'in kuyusu: Dünya ağacının köklerinde bir kaynak. Odin, Heimdall'ın Gjallerhorn'unda toplanan suyundan bir yudum almak için gözünü feda etti.

Mjollnir: Thor'un Eitri tarafından yapılan olağanüstü çekici ve en değerli mülkiyeti. (Brokk da körüğü çalıştırdı.)

Modgud: "Öfkeli Savaşçı." Ölülerin diyarına uzanan köprünün koruyucusu.

Modi: Thor'un oğlu, "cesur."

Muninn: Odin'in kuzgunlarından biri. Adı "hafıza" anlamına gelir.

Muspell: Yaratılışın başlangıcında var olan ateşli âlem. Dokuz âlemden biri.

Naglfar: Ölülerin kesilmemiş el ve ayak tırnaklarından yapılmış bir gemi. Tanrılar ve Einherjar'la Ragnarök'te savaşacak devler ve Hel'in ölüleri bu gemide seyahat edecek.

Nal: "İğne." Loki'nin annesi Laufey'nin bir diğer ismi.

Narfi: Loki ve Sigyn'in oğlu, Vali'nin kardeşi.

Nidavellir veya **Svartalfheim:** Cücelerin (karanlık elfler olarak da bilinirler) dağların altında yaşadığı yer.

Nidhogg: Yggdrasil'in köklerini çiğneyen ve cesetleri yiyen bir ejderha.

Niflheim: Soğuk, sisli bir yer, her şeyin başlangıcında mevcut.

Njord: Vanir tanrısı, Frey ve Freya'nın babası.

Nornlar: Urd'un kuyusu veya kaderle ilgilenen, Yggdrasil'in köklerini sulayan Urd, Verdandi ve Skuld adında üç kız kardeş. Onlar, diğer nornlarla birlikte, hayatınızda neler olacağına karar verirler.

Odin: Tanrıların en yaşlısı ve en yücesi. Pelerin ve şapka takar, yalnızca tek gözü vardır, diğerini bilgelik uğruna feda etti. Her Şeyin Babası, Grimnir ve darağacı tanrısı gibi birçok başka isme sahip.

Odrerir: Şiir şarabını yapmak için kullanılan kazan. "Keyif veren."

Ran: Deniz devi Aegir'in karısı, denizde boğulanların tanrıçası, dokuz dalganın annesi.

Ratatosk: Yggdrasil'in dallarında yaşayan bir sincap, köklerde yaşayan ceset yiyici Nidhogg'dan aldığı haberleri üst dallardaki kartala iletir.

Rati: Tanrıların delgisi.

Roskva: Thialfi'nin kızkardeşi, Thor'un insan hizmetkârı.

Sif: Thor'un karısı. Altın saçlı.

Sigyn: Loki'nin karısı, Vali ve Narfi'nin annesi. Loki'nin hapsedilmesinden sonra, kocasının yüzünü yılanın zehrinden koruduğu bir kâse tutarak onunla birlikte yerin altında kalır.

Skadi: Bir dev, dev Thiazi'nin kızı. Njord ile evlenir.

Skidbladnir: Frey için İvaldi'nin oğulları tarafından yapılan büyülü bir gemi. Bir mendil gibi katlanıyor.

Skirnir: Aydınlık elf, Frey'in hizmetkârı.

Skrymir: "Koca Oğlan." Loki, Thor ve Thialfi'nin Utgard'a giderken karşılaştığı bilhassa büyük bir dev.

Skuld: Nornlardan biri. Adı "yapılmaya niyetlenilen" anlamına gelir ve geleceğe hükmeder.

Sleipnir: Odin'in atı. Atların en hızlısı, sekiz ayaklı, Loki ve Svadilfari'nin yavrusu.

Son: Bal şarabı fıçısı.

Surtr: Ateşli bir kılıç tutan kocaman bir dev. Surtr tanrılardan önce de vardı. Ateş bölgesi Muspell'in koruyucusu.

Suttung: Bir dev, Gilling'in oğlu. Ebeveynlerinin katillerinden intikam alıyor.

Svadilfari: Asgard'ın surunu inşa eden duvar ustasının atı. Sleipnir'in babası.

Thiazi: İdunn'u kaçırmak için kendini kartala dönüştüren dev. Skadi'nin babası.

Thokk: Adı "şükran" anlamına gelen yaşlı kadın. Balder'in ölümüne yas tutmayan tek canlı.

Thor: Odin'in kızıl sakallı oğlu, Aesir'in gökgürültüsü tanrısı. Tanrıların en güçlüsü.

Thrud: Thor'un kızı, "kudretli."

Thrym: Freya'yı gelini olarak isteyen ogreler efendisi.

Tyr: Tek elli savaş tanrısı, Odin'in oğlu; dev Hymir'in üvey oğlu.

Ullr: Thor'un üvey oğlu. Ok ve yay ile avlanan ve kayakları olan bir tanrı.

Urd: "Kader." Üç norndan biri. Geçmişimizin hâkimi.

Urd'un kuyusu: Asgard'da nornların ilgilendiği kuyu.

Utgard: "Dışarısı." Devlerin yabanıl bölgesi, ortasında bir kale bulunur, onun da adı Utgard.

Utgardaloki: Utgard devlerinin kralı.

Valhalla: Odin'in salonu, savaşta cesurca ölen asil ölülerin gittiği yer.

Vali: Vali adında iki tanrı var. Biri Loki ve Sigyn'in oğlu, sonradan kurda dönüşür ve kardeşi Narfi'yi öldürür. Diğeri ise, Balder'in ölümünün intikamını alan, Odin ve Rind'in oğlu.

Valküreler: "Katledilenleri seçenler." Odin'in savaş meydanında yiğitçe ölenlerin ruhlarını alıp Valhalla'ya getiren hizmetkârları.

Vanaheim: Vanir diyarı.

Var: Evlilik tanrıçası.

Ve: Odin'in kardeşi, Bor ve Bestla'nın oğlu.

Verdandi: Nornlardan biri. Adı "vuku bulan" anlamına gelir ve şu ânın hâkimidir.

Vidar: Odin'in oğlu. Sessiz ve güvenilir bir tanrı. Ayakkabılarından biri, yapılmış tüm ayakkabıların atılmış derilerinden yapılmıştır.

Vigrid: Ragnarök'ün gerçekleşeceği büyük savaş meydanı.

Vili: Odin'in kardeşi, Bor ve Bestla'nın oğlu.

Yggdrasil: Dünya ağacı.

Ymir: İlk varlık, âlemlerden daha büyük bir dev, tüm devlerin atası. Ymir, ilk inek Audhumla tarafından büyütüldü.

BAŞLANGIÇTAN ÖNCE HİÇBİR ŞEY YOKTU: NE TOPRAK VARDI NE GÖKKUBBE, NE YILDIZLAR VARDI NE DE GÖKYÜZÜ. ŞEKİLSİZ VE ŞEMALSİZ, SİSTEN BİR ÂLEM İLE DURMADAN YANAN ATEŞTEN BİR ÂLEMDİ VAR OLAN...

Neil Gaiman, eserlerinde fantastik diyarlar yaratırken kadim mitolojilerden her zaman ilham alan bir yazar olmuştur. Şimdi ise dikkatini bu diyarların kaynağına yöneltiyor ve destansı kuzey masallarını kendine has üslubuyla anlatıyor.

İskandinav Mitolojisi'nde yazar mühim İskandinav tanrılarını tasavvur ederken mitlerin aslına sadık kalıyor: Odin, Yüceler Yücesi, bilge, cüretkâr ve kurnaz. Thor, Odin'in oğlu, muazzam kudretine rağmen tanrıların en bilgesi olduğu söylenemez. Ve Loki, Odin'in kan kardeşi, oyunbaz ve önünde kimsenin duramadığı bir düzenbaz.

Gaiman, eski çağa ait bu hikâyeleri tıpkı bir romancı gibi ele alıyor; hikâyeler efsanevi dokuz âlemin yaratılışından başlayıp tanrıların, cücelerin ve devlerin maceralarıyla devam ediyor. Thor'un çekicinin nasıl çalındığından, içenlere şairane ilhamlar veren bal şarabının kaynağının ne olduğuna kadar pek çok mit Gaiman'ın nüktedan cümleleriyle yeniden hayat buluyor. En nihayetinde her şey tanrıların alacakaranlığında doruğa çıkıyor: Ragnarök'te...

Çeviren: Alican Saygı Ortanca

www.ithaki.com.tr

ithaki

9 786053 758464

/ithakiyayinlari